

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om kreditinstitut och finansiella institut och deras verksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås de ändringar i vår lagstiftning om depositionsbanker och kreditinstitut samt utländska kreditinstitut som påkallas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Det föreslås att lagstiftningens struktur ändras så att en kreditinstitutslag med enhetligt innehåll stiftas för alla kreditinstitut och finansiella institut som yrkesmässigt erbjuder finansiering. Lagen skall ersätta de gällande lagarna om depositionsbankernas verksamhet och om finansieringsverksamhet.

Den nya lagen definierar kreditinrättningar som sammanslutningar vars affärsverksamhet består av att från allmänheten ta emot depositioner eller andra medel som skall återbetalas och att för egen räkning erbjuda krediter och annan därmed jämförbar finansiering. Depositionsbankerna, dvs. affärsbankerna, sparbankerna, andelsbankerna och Postbanken Ab skall vara kreditinstitut som har ensamrätt att vid sidan av andra medel som skall återbetalas ta emot depositioner från allmänheten. Övriga kreditinstitut skall ha rätt att av allmänheten ta emot endast andra medel som skall återbetalas än depositioner. Ett kreditinstitut skall ha koncession för sin verksamhet.

Finansiella institut skall vara sammanslutningar vilka inte såsom affärsverksamhet har rätt att ta emot medel som skall återbetalas från allmänheten utan såsom sin huvudsakliga affärsverksamhet förvärvar ägarandelar eller erbjuder krediter och med dem jämförbar finansiering. Ett finansiellt institut skall inte behöva koncession för sin verksamhet, men det skall vara föremål för konsoliderad tillsyn, om den hör till samma koncern som ett kreditinstitut.

Utom dessa väsentliga reformer som gäller strukturen i den gällande lagstiftningen skall i lagen tas in stadganden som föranleds av det

harmoniseringsbehov Europeiska gemenskapens bankdirektiv medför. I lagen skall finnas stadganden om finska kreditinstituts rätt att etablera sig inom EES-området. Dessa stadganden skall omfatta principerna om en enda auktorisation och hemlandskontroll. Av de övriga ändringarna gäller de viktigaste skärpning av villkoren för etablering och erhållande av koncession, lindring av äganderättsbegränsningarna, översyn av soliditetsstadgandena, exaktare definition av förbudet mot riskkoncentration, bokföring och konsoliderad tillsyn samt kvalitetskontroll med avseende på de finansiella institutens ägare.

Utöver kreditinstitutslagen och den allmänna lagstiftningen om sammanslutningar skall på depositionsbankerna fortfarande, enligt deras samfundsform, tillämpas affärsbankslagen, sparbankslagen, andelsbankslagen eller lagen om Postbanken Ab. På hypoteksföreningarna skall tillämpas lagen om hypoteksföreningar. Det föreslås att medborgerskapsbegränsningarna i dessa lagar avskaffas. På övriga kreditinstitut och finansiella institut skall utöver kreditinstitutslagen tillämpas den allmänna lagstiftningen om sammanslutningar.

Kreditinstitutslagen skall gälla verksamhet driven av sammansammanslutningar som registrerats i Finland och här beviljats koncession.

Den rätt att fritt etablera sig och tillhandahålla tjänster från en annan avtalsstat som avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätter regleras i den lag om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland som ingår i propositionen. Lagen omfattar stadganden om inrättande av filialer för ett utländskt kreditinstitut och tillhandahållande av tjänster utan att en filial inrättas. Ett kreditinstitut från en EES-stat skall inte behöva koncession för detta, till skillnad från ett kreditinstitut från en stat

utanför samarbetsområdet. Lagen skall ersätta den finska lagen om utlännings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland.

Avsikten är att lagarna skall träda i kraft samtidigt som EES-avtalet vid en tidpunkt som närmare bestäms genom förordning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	7. Propositionens verkningar i fråga om organisation och personal	22
ALLMÄN MOTIVERING	4	8. Sakens beredning	22
1. Inledning	4	9. Övriga omständigheter som påverkat propositionen	22
2. Nuläget	4	DETALJMOTIVERING	23
2.1. De finansiella institutens verksamhetsmiljö	4	1. Motivering till lagförslagen	23
2.2. Lagstiftningen	5	1.1. Kreditinstitutslag	23
2.2.1. Allmänt	5	1.2. Lag om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland	63
2.2.2. Gällande lagstiftning	5	1.3. Affärsbankslagen	71
3. Regleringen inom Europeiska gemenskapen ...	10	1.4. Sparbankslagen	73
3.1. Europeiska gemenskapens direktiv om kreditinstitut	10	1.5. Andelsbankslagen	76
3.1.1. Allmän beskrivning	10	1.6. Lagen om Postbanken Ab	77
3.1.2. Direktiven	11	1.7. Lagen om hypoteksföreningar	78
3.1.3. Direktiv som bereds eller färdiga direktiv som inte ingår i EES-avtalet, men som har beaktats i förslaget till kreditinstitutslag	11	2. Ikraftträdande	78
4. Mål	12	LAGTEXTER	79
5. Medel	13	1. Kreditinstitutslag	79
5.1. Kreditinstitutslag	13	2. Lag om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland	85
5.2. Lag om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland	19	3. Lag om ändring av affärsbankslagen	105
5.3. Övriga lagändringar	20	4. Lag om ändring av sparbankslagen	106
6. Propositionens ekonomiska verkningar	21	5. Lag om ändring av andelsbankslagen	109
6.1. Statsekonomiska verkningar	21	6. Lag om ändring av lagen om Postbanken Ab	111
6.2. Verkningar för banker och övriga kreditinstitut	21	7. Lag om ändring av lagen om hypoteksföreningar	112
		BILAGA	113
		Parallelltexter	113

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Lagstiftningen om depositionsbanker trädde i kraft vid ingången av 1991 och är således alldeles färsk. Lagstiftningen om kreditinstitut som idkar finansieringsverksamhet trädde i kraft från ingången av 1992 och är sålunda helt ny.

När lagarna bereddes pågick som bäst förhandlingarna om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och sålunda kunde inte i dessa lagar de harmoniseringskrav som avtalet förutsätter helt beaktas.

I avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har man stannat för att elva av Europeiska gemenskapens direktiv om kreditinstitut och finansiella institut utgör en del av avtalet och sålunda också utgör lagstiftning som kommer att tillämpas i Finland. Direktiven ingår i avtalets regelverk. Införandet av direktiven i Finland förutsätter att lagstiftningen om depositionsbanker och kreditinstitut ses över. Denna proposition innehåller de justeringar som är nödvändiga för att miniminivån enligt direktiven skall nås.

Propositionen innehåller dessutom vissa stadganden som överskrider direktivens miniminivå, men som har ansetts vara nödvändiga eftersom de ökningar av verksamhetsrättigheterna som de medför balanserar upp den åtstramning av regleringen som direktiven medför. Genom dessa stadganden försöker man säkerställa att de finska kreditinstituten inte på den gemensamma marknaden skall hamna i ett ogynnsamt konkurrensläge på grund av regleringen i hemlandet.

Propositionen innehåller också andra ändringsförslag som beror på den interna utvecklingen på vår finansieringsmarknad. Dessa ändringar avser å ena sidan sådana förslag vilkas slutliga innehåll man känner till, även om de inom Europeiska gemenskapen inte ännu har hunnit nå nivå av direktiv, men vilka med hänsyn till den nationella fördelen redan i detta skede har tagits med i lagstiftningen. Å andra sidan är det fråga om sådana tekniska justeringar som trots att den nuvarande regleringen har varit i kraft en så kort tid redan har ansetts behövas.

Regelverket i avtalet omfattar inte direkt tillämplig EG-lagstiftning i fråga om kreditinstituten.

2. Nuläget

2.1. De finansiella institutens verksamhetsmiljö

Den finska finansieringssektorn har fram till de allra senaste åren varit mycket sluten. Detta har varit en följd av dels den täckande regleringen av de utländska kapitalrörelserna, det administrativa bestämmandet av depositions- och krediträtorna och dels de skatteavgöranden som ansluter sig till upplåningen. När dessa begränsningar nu till största delen har avvecklats, blir de finansiella instituten i högre grad än tidigare tvungna att såväl konkurrera sinsemellan som att möta utländsk konkurrens. Även om de finska finansiella institutens verksamhet fortfarande till största delen är inriktad på den inhemska marknaden, kan instituten inte längre förbise de internationella alternativen i sin medelsanskaffning och investeringssverksamhet. I de finska bankernas medelsanskaffning och disposition av medel har de utländska posternas andel tydligt ökat på 1980-talet.

Internationaliseringsbehovet ökas av att den internationella ekonomiska utvecklingen allt tydligare och starkare påverkar den inhemska finansierings- och ränteutvecklingen och sålunda de finansiella institutens verksamhetsbetingelser. För att konkurrensen skall kunna främjas och förmedlingen av finansiering effektivteras måste också de nationella gränserna brytas ner, eftersom de i alltför hög grad fjättrar de finansiella institutens verksamhet.

Skillnaden mellan banker och övriga finansiella institut håller på att fördunklas överallt i Västeuropa. Inom finansieringssystem som bygger på fria utländska kapitalrörelser och marknadsvillkor är det inte ändamålsenligt eller ens möjligt att genom lagar eller författningar på olika sätt begränsa de olika finansiella institutens medelsanskaffning eller disposition av medel, eftersom de finansiella instituten då försätts i ett ojämnt konkurrensläge.

I Finland har bankerna av tradition varit allmänna banker som idkat mångsidig verksamhet. Despecialiserade finansiella institutens betydelse har inom vårt bankcentrerade finansieringssystem inte haft lika stor betydelse som i många andra länder där verksamheten har varit mera differentierad. I dessa länder har de finansiella institutens verksamhet under de se-

naste åren blivit mångsidigare, varvid den traditionella uppdelningen av marknaden mellan olika finansiella institut har brutits ned. T.ex. i England måste man öka building societyinstitutens möjligheter att skaffa medel, då affärsbankerna började konkurrera med dem på bostadsfinansieringsmarknaden, som de förstnämnda av tradition hade haft hand om.

Att finansieringsbranschen öppnas betyder också att rationaliseringstrycket ökar. I Finland byggdes under förhållanden som var skyddade för konkurrens upp alltför mycket produktionskapacitet. Det är nödvändigt att delvis avveckla och omorganisera denna — t.ex. genom fusioner mellan kreditinstitut som idkar samma slags verksamhet och mellan andra kreditinstitut — så att den motsvarar de krav på kostnadseffektivitet som de nuvarande förhållandena ställer.

Samhällets viktigaste mål vid regleringen av och tillsynen över de finansiella institutens sektor knyter även i förhållanden som är öppnare än de nuvarande fortfarande till soliditet och säkerhet samt till att finansieringsförmedlingen skall skötas så effektivt som möjligt. När verksamhetsgränserna mellan de finansiella instituten avvecklas, när dessa eventuellt bildar finansgrupperingar och när deras funktioner internationaliseras accentueras i synnerhet den konsoliderade tillsynen över riskerna. Med tanke på jämbördiga konkurrensförutsättningar och därigenom ökad effektivitet inom finansieringsförmedlingen bör också stadgandena om risktagning vara enhetliga nationellt och internationellt.

2.2. Lagstiftningen

2.2.1. Allmänt

Stadgandena om depositionsbankernas affärsverksamhet ingår i lagen om depositionsbankernas verksamhet (1268/90). Lagen reglerar affärs-, spar- och andelsbankernas samt Postbanken Ab:s verksamhet. Dessa sammanslutningar har enligt lagen samma rättigheter att idka affärsverksamhet och samma skyldigheter. Kännetecknande för dessa företag är att endast de har rätt att ta emot depositioner från allmänheten. Lagen om finansieringsverksamhet (1544/91) trädde i kraft vid ingången av 1992. I lagen regleras annan yrkesmässig finan-

sieringsverksamhet än den verksamhet som depositionsbankerna utövar. Till lagens tillämpningsområde hör hypoteksbankerna, kreditaktiebolagen och hypoteksföreningarna, som varit reglerade redan tidigare, samt som ett nytt regleringsobjekt särskilt finansieringsbolagen. Dessa sammanslutningar kallas i lagen gemensamt kreditinstitut.

Utlänningsrätt att idka bankverksamhet i Finland regleras i lagen om utlänningsrätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland (684/78), bland annat genom att inrätta filialkontor.

Utom de ovan nämnda lagarna hör till regleringen som helhet de separata lagarna om depositionsbanker: affärsbankslagen (1269/90), sparbankslagen (1270/90), andelsbankslagen (1271/90) och lagen om Postbanken Ab (972/87). En annan lag som gäller sammanslutningar är lagen om hypoteksföreningar (936/78). Som en allmän bakgrundslagstiftning tillämpas dessutom lagen om aktiebolag, lagen om andelslag och bokföringslagen.

2.2.2. Gällande lagstiftning

Lagen om depositionsbankernas verksamhet

I lagen om depositionsbankernas verksamhet som trädde i kraft vid ingången av 1991 förenhetligades regleringen av alla depositionsbankers bankverksamhet.

Depositionsbankerna har ensamrätt att ta emot depositioner av allmänheten och för att trygga dem skall bankerna höra till en säkerhetsfond. En depositionsbank skall ha koncession för sin verksamhet. Minimikapitalet för en ny depositionsbank är 25 miljoner mark.

I lagen har gränserna för depositionsbanksverksamheten angivits genom att de viktigaste områdena inom bankverksamheten räknas upp. Sådana viktiga bankfunktioner är bland annat mottagande av depositioner och annan medelsanskaffning, kreditgivning samt andra finansieringsarrangemang, inklusive finansieringsleasing, notariatverksamhet inom de gränser som bankspektionen fastställer, garanti-verksamhet och handel med värdepapper. Det är enligt lagen förbjudet för bankerna att idka näring som inte hör till bankverksamheten. När relationen mellan bankverksamhet och andra näringar, t.ex. försäkringsverksamhet bestämdes gavs depositionsbankerna dock möj-

lighet att sköta uppgifter som hör till deras kundservice. Sålunda kan en depositionsbank presentera försäkringsalternativ och tillhandahålla standardförsäkringar i anslutning till sin betalningsrörelse.

Depositionsbankerna får äga aktier och andelar i sammanslutningar som idkar annan näring än sådan som skall räknas till bankverksamheten högst till ett belopp som utgör tio procent av sammanslutningens hela aktie- eller andelskapital eller av de röster som samtliga aktier eller andelar medför. Däremot gäller för depositionsbanker som samarbetar för ägande av aktier eller andelar i en näringssammanslutning en gemensam ägarbegränsning om 20 procent. Utan hinder av denna s.k. inflytelsebegränsning kan en depositionsbank med tillstånd av bankinspektionen äga aktier och andelar i en näringssammanslutning vars viktigaste verksamhet består av att tillhandahålla depositionsbankerna tjänster. En depositionsbank kan ytterligare utan hinder av ägarbegränsningen äga aktier som är föremål för värdepappershandel eller aktier som den nödgas förvärva i samband med en aktieemission som den garanterat. Med stöd av dessa aktier som räknas till omsättningstillgångarna får banken dock inte utöva rösträtt och aktieinnehavet är begränsat till den tid som handeln eller försäljningen kräver och som bankinspektionen övervakar.

Innehavet av aktier och andelar i inhemska kreditinstitut eller finansiella institut är inte kvantitativt begränsat. Däremot krävs tillstånd av finansministeriet för ägande av aktier och andelar i utländska sammanslutningar som idkar finansieringsverksamhet.

Depositionsbankernas rätt att äga fastigheter och aktier i fastighetssammanslutningar begränsas i lagen. En bank får direkt eller indirekt äga andra fastigheter samt andra aktier i fastighetssammanslutningar än sådana som hyrs i samband med finansieringsverksamhet högst till ett belopp som utgör 13 procent av bankens balansomslutning. Vid uträkningen av ägarandelen medräknas också fastigheter samt aktier i fastighetssammanslutningar som ägs av sammanslutningar vilka står i koncernförhållande till banken. Också bankens och de ovan avsedda sammanslutningarnas krediter till fastighetssammanslutningen räknas med när bankens ägande beräknas.

I lagen stadgas om en möjlighet att temporärt avvika från ägarbegränsningarna för und-

vikande av förluster. Härvid är det oftast fråga om realisering av egendom som utgjort säkerhet för bankens fordran eller om sanering av ett kundföretag. Sådan egendom måste dock säljas senast fem år efter förvärvet.

Likviditet

I lagen har depositionsbankernas likviditet tryggats med hjälp av kassareserv. Kassareserven anger likviditetens miniminivå. Förutom kassareserven har i lagen ställts en allmän skyldighet att genom andra arrangemang upprätthålla en med hänsyn till verksamheten tillfredsställande likviditet. Det lagstadgade minimikravet för kassareserven är 10 procent av bankens skulder.

Soliditet

Den viktigaste regleringen i lagen gäller soliditeten. Soliditeten beräknas såsom förhållandet mellan bankens eget kapital och bankens med riskerna vägda fordringar, investeringar och förbindelser utanför balansräkningen.

Depositionsbankernas eget kapital har i lagen delats in i primärt eget kapital och supplementärt eget kapital. Till det primära egna kapitalet räknas bland annat aktiekapitalet, andels- och tilläggskapitalet samt grundkapitalet, sparbankernas grundfond och andelsbankernas placeringsandelskapital, reservfond och uppskrivningsfond samt hälften av omsättningstillgångarnas och investeringstillgångarnas värde regleringar. Till det supplementära egna kapitalet räknas bland annat kreditförlustreserveringar, skillnaden mellan bokföringsvärdet och det gängse värdet på aktier, andelar och annat delägarskap i den utsträckning som bankinspektionen bestämmer samt skuldkapital med sämre förmånsrätt (subordinated loan capital).

Från det egna kapitalet avdras investeringar i sådana sammanslutningar som bedriver bankverksamhet och av vilka depositionsbanken äger över 20 procent, men högst 50 procent. Av det supplementära egna kapitalet beaktas kreditförlustreserveringen utan begränsning och av de andra posterna endast ett belopp som är lika stort som det primära egna kapitalet.

Depositionsbankens fordringar och investe-

ringar delas i fyra riskgrupper så att för de medel som hör till de olika grupperna beroende på den risk de medför ställs olika krav beträffande det egna kapitalet. Också förbindelser utanför balansräkningen delas in i riskgrupper och dessutom vägs de med koefficienter enligt de risker förbindelserna medför.

En depositionsbank skall ha eget kapital till minst 8 procent av de i stadgandena grupperade fordringarnas, investeringarnas och utom balansräkningen stående posternas sammanlagda belopp. Soliditeten räknas ut konsoliderat, varvid i det fall att depositionsbanken är moderbolag eller moderbank i en koncern kravet på eget kapital räknas ut också för koncernen. Soliditeten påverkas av soliditeten för alla sammanslutningar som hör till koncernen.

Soliditetsregleringen kompletteras i lagen av ett förbud mot koncentring av risker. Enligt det får en banks eller en till samma koncern som banken hörande finansieringsinrättningar fordringar eller ansvarsförbindelser hos en kund eller en person som står i väsentlig ekonomisk intressegemenskap med kunden inte medföra fara för bankens soliditet.

Kundskydd

Utgångspunkten för regleringen är att konsumentskyddslagen skall tillämpas på bankverksamhet när bankkunden är konsument. Regleringen av konsumentskyddet är dock något mera omfattande än det allmänna konsumentskyddet. Också övriga bankkunder skyddas mot vilseledande marknadsföring och oskäligen avtalsvillkor. Dessutom regleras i lagen tillsynsmyndigheternas behörighet som delvis sammanfaller. Banksinspektionen är den primära tillsynsmyndigheten i fråga om stadgandena om kundskyddet, men också konsumentombudsmannen är behörig enligt konsumentskyddslagen. Marknadsdomstolen avgör i sista hand frågor som gäller kundskyddet i en depositionsbank.

Tryggande av konkurrensen

Enligt lagen tillämpas den allmänna lagen om konkurrensbegränsningar på bankkonkurrensen. Det ankommer på banksinspektionen att undersöka och reda ut de inbördes konkur-

rens begränsningarna mellan depositionsbankerna samt att undanröja deras skadliga verkningar. Konkurrensrådet behandlar och avgör såsom högsta konkurrensmyndighet ärenden som gäller avlägsnande av skadliga verkningar av konkurrensbegränsningar i bankbranschen. I lagen har intagits stadganden endast till den del det varit nödvändigt att avvika från den allmänna lagen om konkurrensbegränsningar.

Säkerhetsfond

För att trygga stabiliteten i depositionsbankernas verksamhet och deponenternas tillgodohavanden skall varje depositionsbank höra till en säkerhetsfond. Enligt lagen finns det tre säkerhetsfonder enligt bankgrupperingarna: affärsbankernas och Postbanken Ab:s säkerhetsfond, sparbankernas säkerhetsfond och andelsbankernas säkerhetsfond. Alla säkerhetsfonder är enhetligt reglerade. Om en depositionsbank försatts i likvidation eller konkurs betalas av säkerhetsfondens medel tillgodohavandena på konton som denna bank erbjudit allmänheten om bankens medel inte förslår till betalning av dem. Till säkerhetsfondens uppgifter hör dessutom att bevilja understöd och understödslån till depositionsbanker som råkat i svårigheter.

Detta skydd som de olika bankgrupperingarnas säkerhetsfonder bereder har ytterligare kompletterats genom lagen om statens säkerhetsfond (379/92), som trädde i kraft 30.4.1992.

Affärsbankslagen

Utom lagen om depositionsbankernas verksamhet tillämpas på depositionsbankerna fortfarande, beroende på deras juridiska form, affärsbankslagen, sparbankslagen eller andelsbankslagen.

I affärsbankslagen stadgas bland annat om bildande och förvaltning av en affärsbank samt fusion och avbrytande av verksamheten samt likvidation och upplösning.

En affärsbanks aktiekapital skall uppgå till minst 25 miljoner mark. Aktiekapitalet skall betalas helt innan banken inleder sin verksamhet. I samband med ökning av aktiekapitalet får aktiekapital med tillstånd av finansministeriet tecknas mot apportegendom eller kvittning.

Affärsbankens förvaltning sköts av ett för-

valtningsråd, en direktion och en verkställande direktör. På affärsbankerna tillämpas dessutom lagen om aktiebolag.

Sparbankslagen

I lagen finns täckande stadganden om bildande av sparbank, förvaltning och verksamhet, eftersom annan sammanslutningslagstiftning inte tillämpas på sparbankerna.

En sparbank är ett företag där ingen äger grundkapitalet. En sparbank skall ha ett grundkapital på minst 25 miljoner mark. Dessutom kan sparbankerna samla eget kapital i en grundfond. Medlen i en sparbanks grundfond ägs av dem som har placerat medel i fonden. Ibrukttagande av grundfond är frivilligt och förutsätter att föreskrifter om fonden tas in i sparbankens stadgar samt att principalerna fattar beslut om att grunda fonden. Grundkapitalet och den nya grundfonden utgör tillsammans sparbankens eget kapital.

En grundfondsandel ger sin ägare vissa i lagen uppräknade förvaltningsrättigheter och ekonomiska rättigheter. Sådana är bland annat rätt till vinstutdelning enligt bankens resultat och eventuellt rösträtt vid val av principaler.

Sparbankens förvaltning bygger på beslutanderätt för de kunder som placerat medel i banken. Sådana kunder är deponenterna och grundfondsandelsägarna.

En sparbank kan utse ett förvaltningsråd. Förvaltningsrådet utövar tillsyn över bankens verksamhet. En sparbanks förvaltningsråd kan enligt lagen anförtros vissa uppgifter som hänför sig till den strategiska ledningen av sparbanken.

I sparbankslagen finns stadganden om koncerner. Koncernstadgandena motsvarar den gällande lagstiftningen om aktiebolag och affärsbanker.

Sparbanksinspektionen svarar, övervakad av bankinspektionen, för inspektionen av sparbankerna.

Andelsbankslagen

Kännetecknande för andelsbankerna är att de är andelslag som utövar sådan verksamhet som avses i lagen om depositionsbankernas verksamhet. Om annat inte stadgas i andelsbankslagen eller lagen om depositionsbanker-

nas verksamhet skall lagen om andelslag tillämpas på andelsbankerna. I lagen stadgas om antalet stiftare samt de krav som ställs på deras person.

I andelsbankslagen ingår stadganden om placeringsandelskapital och reservfond samt stadganden om revision av andelsbankerna och deras bokslut.

Obligatoriska förvaltningsorgan i en andelsbank är förvaltningsrådet, direktionen som är bankens styrelse och verkställande direktören. Banken kan också ha fullmäktige, om en bestämmelse om detta ingår i andelsbankens stadgar.

Andelsbankerna inspekteras i praktiken av andelsbanksinspektionen som tillsätts av andelsbankernas centralorganisation. Bankinspektionen leder och övervakar andelsbanksinspektionens verksamhet.

Lagen om Postbanken Ab

Postbanken Ab är ett aktiebolag med statlig majoritet som idkar depositionsbanksverksamhet. Postbanken Ab:s samfundsform ändrades från ett affärsverk som hörde till statens särförvaltning till aktiebolag genom en lag om Postbanken Ab (972/87) som trädde i kraft vid ingången av 1988.

Postbanken Ab:s verksamhet regleras utom av lagen om Postbanken Ab av affärsbankslagen och lagen om aktiebolag. Dessutom tillämpas på Postbanken Ab lagen om depositionsbankernas verksamhet. I lagen om Postbanken Ab ingår stadganden bland annat om bankens soliditet samt om uppdrag som staten anförtrot Postbanken Ab.

Lagen om hypoteksföreningar

Hypoteksföreningarna är kreditinstitut som avses i lagen om finansieringsverksamhet och vars syfte är att av medel som främst anskaffats genom obligationslån eller andra långfristiga lån bevilja långfristiga lån. I lagen om hypoteksföreningar ingår stadganden om bildande av hypoteksförening, förvaltning och upphörande. På hypoteksföreningarna tillämpas utom lagen om hypoteksföreningar lagen om finansieringsverksamhet.

Lagen om finansieringsverksamhet

I lagen om finansieringsverksamhet som

trädde i kraft vid ingången av 1992 regleras yrkesmässig finansieringsverksamhet om inte bedrivs av en depositionsbank. De sammanslutningar som bedriver sådan verksamhet kallas i lagen kreditinstitut. Lagen gäller enligt definitionen verksamhet genom vilken yrkesmässigt erbjuds krediter och därmed jämförlig finansiering för egen räkning för medel som skall återbetalas och som anskaffas från allmänheten eller från en sammanslutning som hör till samma concern som kreditinstitutet. Regleringen gäller sålunda hypoteksbanker, kreditaktiebolag och hypoteksföreningar, vilka redan tidigare var föremål för reglering. Nya regleringsobjekt är i lagen sådana aktiebolag, andelslag eller hypoteksföreningar som bedriver ovan avsedd verksamhet. Som den största gruppen bland dessa nya sammanslutningar kan finansieringsbolagen nämnas. Ett kreditinstitut skall ha koncession av finansministeriet för sin verksamhet. Minimikapitalet för ett nytt kreditinstitut skall vara minst 25 miljoner mark.

Affärsverksamhetens art

Ett kreditinstitut får endast bedriva sådan affärsverksamhet som en depositionsbank får bedriva. Det är dock förbjudet att ta emot depositioner från allmänheten.

Ett kreditinstitut omfattas av samma ägarbegränsningar som en depositionsbank. Ett undantag från dessa begränsningar är att det är tillåtet för kreditinstitut att temporärt äga aktier och andelar i en näringsammanslutning, om syftet med ägandet är att med en riskkapitalplacering delta i utvecklingen av ett företag som påbörjar, utvidgar eller väsentligt förändrar sin verksamhet (venture capital). I sådana fall får ägandet dock uppgå till högst 50 procent av näringsammanslutningens hela aktiekapital, andelskapital eller av de röster som samtliga aktier eller andelar medför.

Likviditet, soliditet och riskkontroll

I fråga om likviditeten, soliditeten och riskkontrollen gäller för kreditinstitutet en likadan reglering som för depositionsbankerna.

Kundskydd och tryggnad av konkurrensen

Också i detta avseende är regleringen för

kreditinstitutet likadan som för depositionsbankerna.

Lagen om utlånings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland (684/78)

Lagen gäller alla investeringar från utlandet, oberoende av vilken stat det är fråga om. Lagen ändrades genom lagen 1282/90, som trädde i kraft den 1.1.1991. I samband med ändringen tilläts utländska kreditinrättningar att utöva verksamhet via dotterbanker och banker i vilka de har andel, även idka bankverksamhet i Finland genom att inrätta filialkontor här. Filialkontorets verksamhet i Finland kopplades i lagen samman med lagen om depositionsbankernas verksamhet och i den förstnämnda lagen stadgades endast om de undantag från den sistnämnda lagens tillämpningsområde som inrättandet av filialkontor förutsatte. Lagen ändrades senast genom en lag (1546/91) som trädde i kraft 1.1.1992. I samband med denna ändring utsträcktes regleringen också till att gälla utländska kreditinrättningars äganderätt till ett kreditinstitut som avses i lagen om finansieringsverksamhet och utländska kreditinrättningars rätt att utöva verksamhet enligt lagen om finansieringsverksamhet från ett filialkontor i Finland.

Ägande av dotterbank och delägarskapsbank samt -kreditinstitut

En utlänning kan äga aktier i en affärsbank och i ett kreditinstitut som avses i lagen om finansieringsverksamhet, om en bestämmelse om detta finns i bankens eller kreditinstitutets bolagsordning. De fria aktier som utlåningar äger får inte överstiga ett belopp som motsvarar 20 procent av bankens eller kreditinstitutets aktiekapital. Den rösträtt som får utövas med stöd av dessa aktier har dessutom begränsats så att med stöd av dem vid bolagsstämma kan röstas med högst en fjärdedel av det röstetal som med stöd av de bundna aktierna kan användas vid bolagsstämman.

En utländsk kreditinrättning kan dessutom med tillstånd som statsrådet av särskilda skäl beviljar utan hinder av föreskrift i bolagsordningen äga bundna aktier i en affärsbank eller kreditinrättning upp till 100 procent av ban-

kens eller kreditinstitutets aktiekapital. Dessa aktier berörs inte av omröstningsbegränsningarna, men statsrådet kan till tillståndet foga villkor som allmän fördel kräver.

En affärsbank eller en kreditinrättning som ägs på detta sätt är en finsk sammanslutning och på den tillämpas uteslutande finsk lagstiftning.

Inrättande av filialkontor

En utländsk kreditinrättning kan med tillstånd av finansministeriet inrätta filialkontor i Finland. Med utländsk kreditinrättning avses i detta sammanhang en bank eller en annan sammanslutning som på basis av sin koncession i hemlandet har rätt att av allmänheten ta emot depositioner eller andra tillgångar som skall återbetalas och att bevilja krediter för egen räkning. Dess verksamhet får inte väsentligt avvika från den verksamhet som är tillåten för finska depositionsbanker och kreditinstitut. Dessutom krävs det att inrättningen står under tillräcklig offentlig tillsyn i sitt hemland.

På ett sådant filialkontor tillämpas lagen om depositionsbankernas verksamhet eller lagen om finansieringsverksamhet och på tillsynen lagen om bankinspektionen (1273/90). Filialkontoret får s.k. nationellt bemötande och kan i olika sammanhang jämföras med en finsk depositionsbank eller ett finskt kreditinstitut. I lagen om utlännings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland stadgas i fråga om filialkontoren endast om de undantag och preciseringar som behövs på grund av filialkontorets osjälvständiga natur och på grund av den allmänna s.k. begränsningslagen (219/39) som gäller utländskt ägande.

Undantagen gäller huvudsakligen destadganden i lagen om depositionsbankernas verksamhet och lagen om finansieringsverksamhet där det egna kapitalet eller balansräkningen utgör jämförelsegrund eller grund för beräkning av relationstal. Sålunda tillämpas t.ex. de finska soliditetsföreskrifterna inte på filialkontor. Det samma gäller begränsningarna i rätten att äga aktier och andelar samt fastigheter och aktier i fastighetssammanslutningar. Utan hinder av den allmänna begränsningslagen kan ett filialkontor äga aktier och andelar som är föremål för den handel med värdepapper och annan värdepappersverksamhet som det bedriver på

samma sätt som depositionsbankerna och kreditinstituten och på samma sätt temporärt i högst fem års tid äga egendom som utgjort pant eller säkerhet för en obetald fordran till filialkontoret, om detta är nödvändigt för undvikande av förluster.

Även om filialkontoret utgör en osjälvständig del av en utländsk kreditinrättning, måste det dock höra till affärsbankernas och Postbanken Ab:s säkerhetsfond samt till statens säkerhetsfond, men garantiavgiften till säkerhetsfonden bestäms enbart på basis av det sammanlagda beloppet av allmänhetens depositioner i filialkontoret.

För att bankinspektionen skall ha möjlighet att utöva tillsyn över filialkontorens verksamhet och för att verksamheten skall kunna jämföras med depositionsbankernas och kreditinrättningarnas, skall separat bokföring föras för filialkontoret och i bokföringen skall i tillämpliga delar iaktas bokföringslagen, om vilket bankinspektionen meddelar kompletterande föreskrifter.

3. Regleringen inom Europeiska gemenskapen

3.1. Europeiska gemenskapens direktiv om kreditinstitut

3.1.1. Allmän beskrivning

Syftet med direktiven är en så omfattande harmonisering av lagarna, förordningarna och de administrativa bestämmelserna om etablering av kreditinstitut samt inledande och drivande av affärsverksamhet att den garanterar ömsesidigt erkännande av auktorisation och tillsynssystem och leder till en auktorisation och hemlandskontroll som gäller inom hela området. Av central betydelse i detta sammanhang är bestämmelserna om etablering av kreditinstitut, tillhandahållande av tjänster, egna medel, soliditet, konsoliderad tillsyn samt års- och koncernbokslut.

Det ömsesidiga erkännandet av en enhetlig auktorisation berättigar kreditinstitut som beviljats auktorisation i sitt hemland att bedriva någon av eller alla de ömsesidigt godkända verksamheterna genom att upprätta filialer eller på annat sätt tillhandahålla tjänster i andra stater.

Hemlandets myndigheter har till uppgift att

se till att kreditinstitutets finansiella struktur samt soliditet bibehålls. Världlandets myndigheter svarar för kreditinstitutets likviditet och för att landets penningpolitik följs.

En förutsättning för ömsesidigt godkännande av auktorisation är också att auktorisationsvillkoren förenhetligas med avseende på startkapitalet och ägarnas egenskaper.

Det uppställs inga begränsningar vad gäller de personers medborgarskap som sköter kreditinstitutets förvaltning. Rätten att ansluta sig till yrkes- eller branschorganisationer skall garanteras lika väl som rätten att oberoende av företagsformen driva verksamhet under egen firma som överensstämmer med lagstiftningen i hemlandet.

Direktivet om soliditet för kreditinstitut skall för Finlands vidkommande iakttagas med två undantagsarrangemang. Det första gäller riskklassificeringen av krediter som har bostadsaktier som säkerhet och det andra innebär en två års övergångstid för uppnående av den föreskrivna soliditetet.

EG har också rekommendationer om kreditinstitut. Dessa binder dock inte medlemsstaterna och förutsätter sålunda inte nödvändigtvis lagstiftningsåtgärder.

En mera detaljerad beskrivning av direktiven ingår i betänkandet av kommissionen för ändring av finansieringslagstiftningen (KM 13:1992) samt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

3.1.2. Direktiven

Rådets direktiv av den 28 juni 1973 om upphävande av begränsningar i etableringsfriheten och i friheten att tillhandahålla tjänster vid självständig verksamhet hos banker och andra finansiella institut (73/183/EEG).

Rådets direktiv av den 13 juni 1983 om gruppbaserad tillsyn av kreditinstitut (83/350/EEG)

Rådets första direktiv av den 12 december 1977 om samordning av lagar och andra författningar om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (77/780/EEG)

Rådets direktiv av den 27 oktober 1986 med ändring av direktiv 77/780/EEG såvitt avser förteckningen över permanenta undantag för vissa kreditinstitut (86/524/EEG)

Rådets direktiv av den 8 december 1986 om

årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut (86/635/EEG)

Rådets direktiv av den 13 februari 1989 om skyldigheter angående offentliggörande av årsredovisningshandlingar för i en medlemsstat inrättade filialer till kreditinstitut och finansiella institut vid ett huvudkontor i en annan medlemsstat (89/117/EEG)

Rådets direktiv av den 17 april 1989 om kapitalbasen i kreditinstitut (89/299/EEG)

Rådets direktiv av den 3 december 1991 om verkställighet av direktivet 89/299/EEG om kapitalbasen i kreditinstitut (91/633/EEG)

Rådets andra direktiv av den 15 december 1989 om samordning av lagar och andra författningar om rätten att starta och bedriva verksamhet i kreditinstitut samt om ändring av direktiv 77/780/EEG (89/646/EEG)

Rådets direktiv av den 18 december 1989 om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut (89/647/EEG)

Rådets direktiv av den 19 december 1990 om anpassning av den tekniska definitionen av "multilaterala utvecklingsbanker" i rådets direktiv 89/647/EEG av den 18 december 1989 om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut (90/31/EEG)

Rådets direktiv av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar (91/308/EEG)

3.1.3. Direktiv som bereds eller färdiga direktiv som inte ingår i EES-avtalet men som har beaktats i förslaget till kreditinstitutslag

Rådets direktiv av den 6 april 1992 om konsoliderad tillsyn av kreditinstitut (92/30/EEG)

Direktivet syftar till att komplettera direktivet om gruppbaserad tillsyn av kreditinstitut (83/350/EEG) genom att utvidga konsolideringskravet till att också gälla sådana moderbolag till kreditinstitut i finansieringsbranschen som inte själva är kreditinstitut.

I direktivet definieras vad som avses med holdingsammanslutning inom finansieringsbranschen (financial holding company) och holdingsammanslutning inom flera branscher (mixed-activity holding company).

Med holdingsammanslutning inom finansieringsbranschen avses en sammanslutning vars

dotterföretag uteslutande eller huvudsakligen utgörs av kreditinstitut eller finansiella institut som avses i det första och det andra bankdirektivet och av vars dotterföretag minst ett är kreditinstitut.

Med holdingsammanslutning inom flera branscher avses sådana andra holdingsammanslutning än företag inom finansieringsbranschen av vars dotterföretag åtminstone ett är kreditinstitut.

Den konsoliderade tillsynen enligt direktivet förutsätter att vissa villkor beträffande stora kundrisker, soliditet och system för riskkontroll uppställs såväl för kreditinstitut som för koncerner i vilka moderföretaget är ett kreditinstitut eller ett ovan avsett holdingsammanslutning inom finansieringsbranschen. Myndigheterna bör förutsätta fullständig konsolidering, när det är fråga om dotterbolag till ett kreditinstitut eller till en holdingsammanslutning inom finansieringsbranschen. Delägarskapsföretag av vilka ett kreditinstitut, en holdingsammanslutning inom finansieringsbranschen eller deras dotterföretag äger 20—50 procent, beaktas vid konsolideringen på det sätt som respektive myndigheter i landet prövar riktigt.

Det förutsätts inte att holdingsammanslutning inom flera branscher beaktas vid konsolideringen, men myndigheterna skall ha möjlighet att få alla nödvändiga uppgifter om dem vid tillsynen över kreditinstitutets risker. Myndigheterna skall likaså ha möjlighet att inspektera sådana företag för att kontrollera att de ovan avsedda uppgifterna är korrekta.

Stadganden som överensstämmer med direktivet borde tas in i medlemsländernas lagstiftning räknat från 1.1.1993.

Kommissionens direktivförslag av den 22 juni 1992 om kontroll av stora riskkoncentrationer hos kreditinstitut (COM (92) 273 final — SYN 333)

Avsikten med direktivförslaget är att begränsa koncentration av risker för ett kreditinstitut och dess koncern till samma kund eller samma kundkomplex i relation till kreditinstitutets och dess concerns kapitalbas. Kapitalbasen definieras enligt direktiv 89/299/EES.

Direktivförslaget förpliktar till information om stora riskkoncentrationer som hänför sig till samma kundkomplex. Med stora riskkoncentrationer avses riskkoncentrationer vilkas

belopp är minst 10 procent av kreditinstitutets eller dess concerns egna medel. Med riskkoncentration avses det sammanlagda beloppet av fordringar hos samma kund eller kundkomplex, investeringar som gjorts i en sådan kunds eller ett sådant kundkomplex' aktier eller andelar samt förbindelser som givits för en sådan kund eller ett sådant kundkomplex utanför balansräkningen.

Riskkoncentrationer som hänför sig till samma kund eller kundkomplex får inte överstiga 25 procent, eller när kunden eller kundkomplexet hör till samma koncern, 20 procent av kreditinstitutets eller dess concerns egna medel. De stora riskkoncentrationernas sammanlagda belopp har begränsats till 800 procent av kreditinstitutets eller dess concerns egna medel.

Direktivförslaget innehåller vissa undantag i fråga om fordringar som betraktas som mindre riskabla samt i fråga om sådana kunder som hör till kreditinstitutets koncern och som övervakas enligt principerna om konsoliderad tillsyn av kreditinstitutet.

Enligt förslaget skall kraven uppfyllas före utgången av 2001. När direktivet träder i kraft får riskkoncentrationer som överskrider en viss gräns, dock inte under övergångsperioden öka från den nivå som de hade när direktivet trädde i kraft.

4. Mål

Syftet med propositionen är att försätta Finlands lagstiftning om kreditinstitut på samma nivå som EG:s direktiv om kreditinstitut. Därför måste för det första de stadganden ändras som förhindrar att miniminivån nås. Det som nödvändigt måste ändras är framför allt förutsättningarna för beviljande av koncession för inhemska kreditinstitut, stadgandena om eget kapital och soliditet, genomförande av konsoliderad tillsyn samt stadgandena om årsbokslut och koncernbokslut. För att fritt tillhandahållande av tjänster och fri etableringsrätt inom EES-området skall förverkligas bör behövliga stadganden också utfärdas om rätt för inhemska kreditinstitut att inrätta filialkontor och tillhandahålla tjänster över gränserna. Vidare måste det regleras i lag på vilket sätt kreditinstitut från EES-området kan etablera sig i Finland eller annars tillhandahålla tjänster här. Viktigt i denna reglering är ömsesidigt erkännande av auktorisationer och minimiaf-

färstransaktioner vid inrättande av filialkontor och tillhandahållande av tjänster i övrigt samt vid hemlandstillsynen. Upprättande av ett ekonomiskt samarbetsområde förutsätter också att stadgandena om medborgarskap och boningsort ses över.

För det andra föreslås ändringar som syftar till att åstadkomma en balanserad helhet som beträffande strukturen harmonierar med normerna i direktiven. Stadgandena enligt direktiven kommer bland annat att skärpa kraven på kreditinstitutens soliditet och risktagningstätigheter. Den s.k. 10 procents begränsningen av inflytandet enligt den nuvarande lagstiftningen står inte längre i samklang med dessa sätt att öka säkerheten inom kreditinstitutsverksamheten. En sådan begränsning skall inte heller enligt finsk lagstiftning kunna gälla kreditinstitut från andra EES-stater.

För det tredje omfattar propositionen ändringar som följer av det nationella behovet. Läget på finansieringsmarknaden har under de två senaste åren försämrats på ett alarmerande sätt.

Riskerna har ökat och brister har förekommit i riskkontrollen. Samtidigt har kreditförlusterna på grund av det allmänna ekonomiska läget ökat så att de nått en ansenlig nivå. För att dämpa denna utveckling skall i lagstiftningen redan i detta skede tas in en sådan reglering av stora ansvarskoncentrationer som överensstämmer med direktivförslaget. Även om direktivet ännu inte har godkänts inom EG, motsvarar dess innehåll den rekommendation som Internationella Regleringsbanken (BIS) har givit i saken. Regleringen om begränsning av stora ansvar kan sålunda redan på annat sätt anses ha blivit en del av internationell praxis.

Finansgruppskommittén föreslår i sitt betänkande (kommittébetänkande 1991:36) att det också i Finland i överensstämmelse med internationell utveckling skall vara möjligt att inrätta grupper mellan banker och försäkringsföretag så att bankerna och försäkringsföretagen kunde höra till samma koncern. Samtidigt föreslog kommittén att för reglering av samarbetet inom dessa grupper ställs nya stränga krav beträffande soliditet, riskkontroll, trygghet av konkurrensen, konsument- och kundskydd och separata funktioner. Kommitténs förslag borde i mån av möjlighet beaktas i propositionen.

Dessutom borde också den föreslagna lag-

stiftningen tekniskt justeras i överensstämmelse med det regleringsalternativ som valts.

5. Medel

5.1. Kreditinstitutslag

Allmänt

Det föreslås att för kreditinstituten skall stiftas en enda lag och att regleringen enligt lagen om depositionsbankernas verksamhet och lagen om finansieringsverksamhet skall sammanföras i den nya lagen. I lagen skall dessutom ur de olika banklagarna tas in stadganden som är gemensamma för alla kreditinstitut. Som en följd av detta skall all verksamhet som går ut på att yrkesmässigt förmedla finansiering regleras av en enda gemensam lag.

Tillämpningsområde och allmänna principer

Lagen skall tillämpas på de sammanslutningar som har fått koncession och registrerats i Finland. Om utländska kreditinstituts verksamhetsrättigheter i Finland stadgas särskilt. Lagen skall gälla all yrkesmässig affärsverksamhet som går ut på att ta emot depositioner och andra medel som skall återbetalas från allmänheten. Lagen skall inte gälla anskaffning av medel som eget kapital. För att lagen skall tillämpas förutsätts ytterligare att de medel som anskaffats från allmänheten används för erbjudande av krediter och därmed jämförbar finansiering. Tillämpningsområdet omfattar definitionen av kreditinstitut och dess verksamhet i EG:s första bankdirektiv. Lagen skall dock inte tillämpas på intern finansiering inom koncerner som avses i lagen om aktiebolag. Sådan verksamhet är bland annat sedvanliga betalningsarrangemang i handel som bedrivs av sammanslutningar inom koncernen samt finansiering av investeringar i en sammanslutning som hör till koncernen.

Sammanslutningar som utövar verksamhet enligt tillämpningsområdet skall kallas kreditinstitut. Ett kreditinstitut kan vara ett aktiebolag, ett andelslag eller en hypoteksförening. Personbolag skall inte kunna vara kreditinsti-

tut. I lagen bibehålls också definitionen av depositionsbanker enligt den gällande lagen.

Inrättande och ägande

Ett kreditinstitut skall alltså behöva koncession för sin verksamhet. Koncessionen skall beviljas av finansministeriet. Vid prövningen av koncessionen skall dock en sådan bedömning av ägarna och de för verksamheten ansvariga personerna som EG:s andra bankdirektiv förutsätter tas i bruk. Koncession skall inte beviljas om det på basis av erhållen utredning inte kan säkerställas att kreditinstitutet kommer att ledas yrkesskickligt samt enligt sunda och försiktiga affärsprinciper. Dessutom skall minimikapitalet för ett kreditinstitut som inrättas vara 30 miljoner mark. Beloppet är något högre än i den gällande lagen och baserar sig på att startkapitalet enligt det andra bankdirektivet skall vara minst 5 miljoner ecu.

Som en ny reglering skall dessutom införas kvalitetskontroll av ägarna enligt EG:s andra bankdirektiv, när ägandet i ett redan existerande kreditinstitut ändras med minst 10 procent. Om bankinspektionen på sannolika skäl misstänker att en betydande förändring i ett kreditinstituts ägande kunde skada kreditinstitutets verksamhet enligt sunda och försiktiga affärsprinciper, kunde den motsätta sig det planerade förvärvet. Bankinspektionen kunde inte i och för sig förbjuda det planerade förvärvet, men den kunde besluta förbjuda utövande av rösträtt med stöd av andelen, om bankinspektionens negativa ståndpunkt inte beaktas.

Begränsning av inflytandet

Enligt den gällande lagen om depositionsbankernas verksamhet får en depositionsbank i regel inte äga mer än 10 procent av andra sammanslutningar än sådana som idkar finansieringsverksamhet (DBL 13 [00f5]). Från huvudregeln har det gjorts talrika undantag, t.ex. beträffande värdepappersverksamhet och temporärt innehav (14 och 17 §§).

Genom begränsningen av inflytandet har man försökt förhindra att depositionsbankerna förvärvar ett alltför stort inflytande i sammanslutningar som idkar annan näring. Dessutom har man på detta sätt försökt begränsa en

alltför stor risktagning hos bankerna. Begränsningen har utsträckts till att gälla såväl bankerna som sammanslutningar där bankerna som ägare eller annars har bestämmanderätten.

I fråga om riskkontrollen föreslås i denna proposition nya begränsningar som stämmer överens med EG:s förslag till direktiv om stora ansvar, varför det ansetts vara ändamålsenligt att slopa den särskilda ägarbegränsningen om 10 procent.

De osunda följderna av bankernas och allmänt taget kreditinstitutens alltför stora inflytande inom näringslivet kan delvis åtgärdas genom lagstiftningen om konkurrensbegränsningar. Lagen om konkurrensbegränsningar (480/92) har reviderats. Lagen tillämpas också på bankverksamhet och medstöd av lagen är det särskilt möjligt att gripa in i situationer där en maktställning inom näringslivet till följd av en banks ägarskap eller kreditgivning har en konkurrensbegränsande inverkan på finansieringsmarknaden eller någon annan marknad. Lagförslaget omfattar inte någon nationell reglering som motsvarar EG:s fusionskontrollförordning. EG-förordningen tillämpas i sin tur inte på företagsköp där minst två tredjedelar av alla parter omsättning kommer från en enda medlemsstat. Förordningen har ingen större betydelse i de situationer som här avses.

Enligt 6 § i lagen om konkurrensbegränsningar får i ett och samma produktions- eller distributionsled verksamma näringsidkare eller sammanslutningar av sådana inte genom avtal, beslut eller därmed jämförbart förfarande

1) bestämma eller rekommendera priser eller vederlag som skall uppbäras eller betalas i samband med näringsverksamhet, eller

2) begränsa produktionen, dela upp marknaden eller leveranskällorna, om dessa åtgärder inte t.ex. är nödvändiga för sådan effektivisering av produktionen varvid nyttan huvudsakligen kommer kunderna eller konsumenterna till godo.

Enligt stadgandet kan sådana situationer åtgärdas där banker eller andra kreditinstitut avtalar om uppdelning av finansieringsmarknaden t.ex. så att var och en finansierar endast "egna företag".

Enligt 9 § anses en konkurrensbegränsning ha skadliga verkningar, om den på ett sätt som är oacceptabelt för en sund och fungerande ekonomisk konkurrens

1) påverkar prisbildningen,

2) hämmar eller är ägnad att hämma effektiviteten inom näringslivet,

3) hindrar eller försvårar någon annans näringsutövning, eller

4) är oförenlig med en förpliktande internationell överenskommelse.

Med stöd av detta stadgande kan sådana situationer åtgärdas där en bank eller ett kreditinstitut genom att utnyttja ägarställning och/eller annan maktställning till följd av finansiering i flera företag inom samma bransch åstadkommer ett arrangemang som begränsar konkurrensen mellan företagen.

Missbruk av dominerande marknadsställning anses enligt 7 § ha skadliga verkningar och såsom missbruk anses bland annat utnyttjande av en sådan ställning på marknaden till att begränsa konkurrensen vid produktion eller marknadsföring av andra nyttigheter. En dominerande ställning på marknaden anses enligt 3 § en näringsidkare eller en sammanslutning av näringsidkare ha om näringsidkaren eller sammanslutningen i hela landet eller inom ett visst område har ensamrätt eller annars en så dominerande ställning på en bestämd nyttighetsmarknad att den på ett väsentligt sätt styr prisnivån eller leveransvillkoren eller på något annat motsvarande sätt påverkar konkurrensförhållandena inom ett visst produktions- eller distributionsled.

En dominerande ställning på marknaden innebär alltså inte att någon har möjlighet att helt självständigt bestämma prisnivån eller leveransvillkoren för en nyttighet eller påverka konkurrensförhållandena i ett visst produktions- eller distributionsled.

För att eventuella konkurrensbegränsande åtgärder skall kunna observeras i tillräckligt god tid, måste myndigheterna ha uppgifter om bankernas ägande i företag som idkar annan näring. Enligt stadgandena om riskkontroll i denna proposition skall kreditinstitutet vara skyldiga att lämna bankinspektionen uppgifter om ägarandelar i andra sammanslutningar som idkar näring, om andelen överstiger 10 procent.

Bankinspektionen har enligt den gällande lagen primär rätt och skyldighet att reda ut konkurrensbegränsningar i bankverksamheten. I den nya lagen om konkurrensbegränsningar koncentreras alla behövliga åtgärder för att eliminera skadliga verkningar av konkurrensbegränsningar i första hand till konkurrensverket. Detta är motiverat med beaktande av att slopandet av kreditinstitutens begränsningar i

fråga om indlytande kan leda till situationer där en konkurrensbegränsning som beror på ett kreditinstituts verksamhet inte yppar sig på finansieringsmarknaden utan på marknader för andra nyttigheter. Enligt förslaget skall bankinspektionen och konkurrensverket samarbeta ändamålsenligt. Med stöd av detta samarbetsstadgande skall bankinspektionen ha rätt att lämna konkurrensverket de upplysningar om ägandet som bankinspektionen erhållit av bankerna.

Enligt förslaget skall i lagen i detta sammanhang inte intas ett omnämmande av att vid bedömning av en konkurrensbegränsnings skadlighet även skall beaktas att deponenternas ställning tryggas. Omnämmandet är inte längre aktuellt, eftersom man strävar efter att trygga deponenternas ställning såväl genom att skärpa stadgandena om kreditinstitutens egna kapital och riskkontroll som genom att revidera regleringen av säkerhetsfonderna.

Finansgruppskommittén föreslog att det skall redas ut hur konkurrenslagstiftningen skall ändras så att uppkomsten av koncentrerade bank- och försäkringstjänstemarknader som behärskas av några få finansgrupperingar kan förhindras. I detta sammanhang skall det också redas ut om de ovan relaterade konkurrensbegränsningsstadgandena omfattar alla de konkurrensproblem som möjligen följer av finansieringsverksamhetens särställning inom det ekonomiska livet och som bland annat slopandet av inflytandebegränsningen kan medföra.

Att inflytandebegränsningen slopas leder också till att den gällande regleringen av rätten att äga aktier och andelar som är föremål för handel med värdepapper upphävs och att regleringen av temporärt ägande justeras till att endast gälla fastigheter.

Affärsverksamhet

För kreditinstitut tillåten affärsverksamhet skall i lagen regleras på liknande sätt som i den gällande lagen. Förteckningen i EG:s andra bankdirektiv över affärstransaktioner som skall erkännas ömsesidigt och förteckningarna i den gällande lagen om depositionsbankernas verksamhet och lagen om finansieringsverksamhet över hurudan affärsverksamhet som får bedrivas motsvarar i sak varandra.

Ägandet av näringsammanslutningar som

har nära samband med affärsverksamheten skall rätt långt regleras enligt gällande lag. Enligt EG:s andra bankdirektiv och finansgruppskommitténs förslag skall kreditinstitutens ägande i försäkringsbolag inte längre begränsas.

Etablering utomlands

Enligt EES-avtalet har finska kreditinstitut rätt att inrätta filialer i en annan stat som hör till området och där tillhandahålla tjänster också utan att inrätta filial. Detta skall inte förutsätta något särskilt auktoriseringsförfarande. Stadganden om sådant fritt tillhandahållande av tjänster skall tas in i lagen. Etablering och fritt tillhandahållande av tjänster förutsätter dock förhandsanmälan till bankinspektionen. Enligt EES-avtalet skall bankinspektionen underrätta myndigheterna i den mottagande staten om etableringen och till underrättelsen foga ett intyg över att kreditinstitutet uppfyller villkoren i EES-avtalet bland annat i fråga om auktorisation, soliditet och kapitalbas.

Den ovan nämnda fria etableringsrätten gäller endast EES-staterna. Etablering i en stat som inte hör till området skall fortfarande kräva koncession, vilket även är fallet enligt gällande lag.

Bokslut och revision

Om årsbokslut skall stadgas på lagnivå och mera detaljerat än för närvarande. Stadgandena om bokslut skall primärt bygga på den allmänna bokföringslagstiftningen och stadgandena om bokslut i den gällande lagen om aktiebolag. Posterna i resultaträkningen och balansräkningen samt bilagorna skall på grund av att kreditinstitutens verksamhet avviker från vanlig näringsverksamhet regleras på ett sätt som avviker från den allmänna bokföringslagstiftningen. Värderings- och periodiseringsstadgandena avviker inte i högre grad från de gällande. Stadgandena om uppgörande av bokslut i den gällande lagen om aktiebolag skall utsträckas till att gälla alla kreditinstitut oberoende av deras sammanslutningsform. Bankinspektionen skall alltjämt meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av stadgandena. Koncernbokslut skall uppgöras enligt de stad-

ganden som föreslås bli intagna i den allmänna bokföringslagstiftningen, dock så att koncernbokslutets omfattning skall bestämmas enligt det kvalificerade koncernbegreppet i denna lag. För att främja deponenternas och övriga investerares tillgång till information föreslås det att kreditinstitutet skall vara skyldiga att på begäran ge kunder kopior av sin verksamhetsberättelse.

Stadgandena om revisorer skall överföras från de enskilda banklagarna till denna lag. Vid regleringen skall den reglering beaktas som kommissionen för utvecklande av revisionssystemet skisserar i sitt betänkande (Kommittébetänkande 1992:14). Avsikten är att det förslag till revisionslag som ingår i betänkandet skall avlåtas först under 1993. Den dubbla reglering detta eventuellt föranleder kan då avhjälpas.

Stadgandena om depositionsbanker

I lagen har endast stadgandena om depositionsbanker grupperats för sig i ett eget kapitel. I lagen skall tas in en definition av begreppet deposition, som behövs bland annat för att särskilja dessa från depositionsbankernas övriga medelsanskaffning. För andra än depositionsbankerna är det förbjudet att ta emot depositioner från allmänheten och säkerhetsfondsskyddet gäller endast allmänhetens depositioner. I EG:s direktiv om kreditinstitut definieras inte depositionerna utan denna uppgift har anförtrotts varje lands nationella lagstiftning.

Stadgandena om deponenternas säkerhetsfondsskydd, kontoinnehavare och omyndig kontoinnehavare skall i stort sett motsvara den gällande lagen.

Likviditet

I den gällande lagstiftningen har kreditinstitutet givits en allmän skyldighet att upprätthålla en med hänsyn till deras verksamhet tillfredsställande likviditet. För depositionsbankerna har dessutom ställts ett separat krav på kassareserv. Motsvarande krav ingår också i lagförslaget.

Ett kreditinstituts likviditet kan äventyras bland annat av enstaka stora medelsanskaffningsposter för vilkas återbetalning kreditinsti-

tutet inte i tillräcklig mån garderat sig. Också koncentration av medelsanskaffningen till enstaka former av medelsanskaffning, såsom finansiering på marknadsvillkor, kan äventyra kreditinstitutets likviditet. Eftersom en av de viktigaste grundförutsättningarna för ett kreditinstituts verksamhet är att dra försorg om sin likviditet, borde kreditinstituten i sin verksamhet ägna särskild uppmärksamhet åt att deras skulder och fordringar förfaller på ett med hänsyn till deras verksamhet ändamålsenligt sätt. Kreditinstituten borde dessutom sörja för att deras medelsanskaffning inte i alltför hög grad koncentreras till enskilda medelsanskaffningsposter och inte heller till alltför kortfristig medelsanskaffning. Eftersom finansieringsrisken under de senaste åren har blivit den viktigaste riskfaktorn inom banksektorn efter kreditriskerna, är det viktigt att kreditinstituten ägna sin likviditet särskild uppmärksamhet.

I förslaget har såväl beträffande de poster som skall räknas till kassareserven som i fråga om kravet på kassareserv företagits vissa justeringar som ansetts ändamålsenliga. Ändringarna motiveras inte med de justeringar som skall göras på basis av EES-avtalet. Inom Europeiska gemenskapen har tills vidare inte meddelats särskilda stadganden om hur kreditinstitutets likviditet skall regleras. Regleringen av likviditeten bygger tills vidare på medlemsstaternas nationella lagstiftning eller myndighetsbestämmelser.

De viktigaste ändringarna i fråga om de poster som skall räknas till kassareserven är begränsning av förfallotiden för bankfordringar som skall räknas till kassareserven från tre månader enligt den gällande lagstiftningen till en månad. I förslaget har förfallotiden på en månad också utsträckts till att gälla fordringar hos Finlands Bank och därmed jämförbara centralbanker. Å andra sidan utvidgas gruppen av fordringar som skall räknas till kassareserven i förslaget till att gälla, utom fordringar hos depositionsbankerna också fordringar hos andra kreditinstitut.

Enligt den gällande lagstiftningen förpliktas depositionsbankerna att upprätthålla en kassareserv på minst 10 procent av bankens alla skulder. I förslaget har utom kravet på en kassareserv enligt den gällande lagstiftningen dessutom separat ställts ett krav på en 15 procents kassareserv för depositionsbankens kortfristiga skulder, vilka närmast baserar sig på marknadspengar. Syftet med stadgandet är

att säkerställa att bankerna i sin verksamhet ägnar uppmärksamhet åt skötseln av sin likviditet så, att de också när möjligheterna till finansiering på marknadsvillkor och med kort uppsägningstid försämras kan trygga sin likviditet.

Riskkontroll

Det allmänna kravet på ett tillräckligt riskkontrollsystem skall utsträckas till att gälla hela kreditinstitutets konsolideringsgrupp. För att undvika stora enstaka kreditförlustrisker som beror på alltför stor koncentration av kreditgivningen skall dessutom kreditinstitutets och dess konsolideringsgrupps möjligheter att koncentrera kreditgivningen eller investeringssverksamheten till en enda kund eller till kundgrupper som har intressegemenskap med varandra begränsas. Begränsningen skall gälla såväl när finansieringen av en kund eller ett kundkomplex är främmande kapital som när den är eget kapital för mottagaren och med placeringar skall dessutom jämföras borgen (bankgaranti) och andra förbindelser utanför balansräkningen som givits för en kund eller ett kundkomplex. Begränsningen skall vara 25 procent, eller i vissa fall t.ex. i fråga om en konsolideringsgrupp, 20 procent av kreditinstitutets och dess konsolideringsgrupps egna medel.

Soliditet

Kreditinstitutets soliditet anges i den föreslagna lagstiftningen som förhållandet mellan kreditinstitutets egna medel å ena sidan och med riskerna vägda fordringar, investeringar och förbindelser utanför balansräkningen å andra sidan. Definitionen stämmer överens soliditetsdefinitionen i den gällande lagstiftningen, dvs. lagen om depositionsbanker och lagen om finansieringsverksamhet. Vid regleringen av soliditeten har också i den gällande lagstiftningen till väsentliga delar Europeiska gemenskapens bestämmelser om kreditinstitutets soliditet redan beaktats.

Med kreditinstitutets egna medel avses i förslaget det sammanlagda beloppet av kreditinstitutets primära och supplementära egna medel, minskat med avdragsposterna. Till primära egna medel räknas aktie-, andels- och

tilläggsandelskapitalet samt grundkapitalet, kapitalinvesteringar på särskilda villkor, placeringsandelskapitalet och grundfonden. Vidare räknas till primära egna medel de medel som finns på aktieemissionsräkningar och motsvarande räkningar samt reservfonden, fonderna för fritt eget kapital och allmän förlustreservering. Till supplementära egna medel räknas i sin tur bland annat uppskrivningsfonden och förbindelser med sämre förmånsrätt, såsom ansvarsdebenturer. Till de poster som skall dras av från egna medel hör framför allt investeringar i sådana kreditinstitut och finansiella institut som inte skall räknas till koncernen, men av vilka kreditinstitutet äger över 10 procent. När kapitalbasen räknas kan av supplementära egna medel högst beaktas ett belopp som är lika stort som primära egna medel.

Kreditinstitutets fordringar och investeringar indelas enligt förslaget fortfarande på samma sätt som enligt gällande lagstiftning i fyra riskgrupper så att för fordringar och investeringar som hör till olika grupper ställs olika krav på eget kapital beroende på hur motparten riskklassificeras. Också förbindelser utanför balansräkningen indelas enligt motparten i riskgrupper samt viktas för beräkning av kreditmotvärdet med koefficienter enligt den riskförbindelsernas medför.

Jämfört med den gällande lagstiftningen innebär den föreslagna lagstiftningen några justeringar som följer av EG:s direktiv om kreditinstitutens egna medel och kapitalbas. Ändringarna gäller vissa poster inom kreditinstitutens egna medel, vissa avdrag från egna medel samt riskklassificeringen av vissa fordringar och investeringar.

De viktigaste ändringarna beträffande egna medel är att uppskrivningsfonderna överförs till den supplementära egna medel och att den förlustreservering som närmast motsvarar de finländska bankernas nuvarande kreditförlustreservering enligt EG-direktivet överförs från supplementära egna medel till den primära. De poster som skall dras av från egna medel har också i den föreslagna lagstiftningen ändrats så att avdrag skall göras för aktier och andelar i sådana kreditinstitut och finansiella institut som inte skall räknas till samma koncern som kreditinstitutet, och av vilka kreditinstitutet äger över 10 procent samt sådana fordringar hos dessa företag som har sämre förmånsrätt än andra förbindelser. Dessutom föreslås att avdrag skall göras också för investeringar i

sådana aktier och andelar samt poster med karaktär av eget kapital i kreditinstitut och finansiella institut av vilka kreditinstitutet äger högst 10 procent. Avdrag skall dock göras endast till den del dessa investeringar överstiger 10 procent av kreditinstitutets egna medel. I den gällande lagstiftningen avdras från det egna kapitalet endast investeringar i sådana aktier och andelar i sammanslutningar som idkar bank- och finansieringsverksamhet, men som inte hör till koncernen, av vilka depositionsbanken eller kreditinstitutet äger över 20 procent.

I den föreslagna lagstiftningen har också beaktats finansgrupper som bildas av kreditinstitut och sammanslutningar som idkar försäkringsverksamhet. Utgångspunkten i tillsynen över finansgrupperna är att en grupp som kreditinstitutet och försäkringsbolaget äger direkt inte konsolideras vid soliditetsberäkningen, utan att de soliditetsrisker som uppstår av ett sådant inbördes ägande beaktas på annat sätt. Enligt förslaget skall detta göras så att kreditinstitutets investeringar i aktier och andelar samt poster med karaktär av eget kapital i företag som idkar försäkringsverksamhet skall avdras från kreditinstitutets egna medel, när ägandet överstiger 10 procent av investeringsobjektet.

Den mest betydande ändringen i fråga om enskilda poster i riskgrupperingen för fordringar och investeringar är att de fordringar för vilka ett finskt försäkringsföretag svarar överförs från andra riskgruppen till fjärde riskgruppen. Också definitionen av godtagbara säkerheter i den föreslagna lagstiftningen överensstämmer med EG:s bestämmelser. Som säkerhet skall inte längre godkännas fordringar i allmänhet, utan endast värdepapper som emitterats av vissa särskilt nämnda samfund, såsom t.ex. finska staten och därmed jämställbara stater, Finlands Bank och med den jämställbara centralbanker samt internationella utvecklingsbanker.

I förslaget har också bankinspektionen givits rätt att meddela föreskrifter om värdering av värdepapper som utgör säkerhet. Syftet med stadgandet är att förhindra att kreditinstitutet räknar sådana fordringar som har en i soliditetsstadgandena godkänd säkerhet till den lägre riskgrupp säkerheten förutsätter i större utsträckning än vad säkerhetens försiktiga gängse värde medger.

Soliditetskravet i förslaget har i enlighet med

definitionen av kreditinstitutets konsolideringsgrupp utsträcks att gälla också sådana koncerner där moderföretaget är ett holdingbolag inom finansieringsbranschen.

Enligt den föreslagna lagstiftningen skall alla kreditinstitut och deras konsolideringsgrupper uppfylla det stadgade soliditetskravet på åtta procent när lagen träder i kraft, dvs. 1.1.1993. De kreditinstitut som inte när lagen träder i kraft uppfyller det stadgade minimikravet, har i förslaget givits en anpassningstid på två år. Om kreditinstitutet inte under denna tid uppfyller det stadgade soliditetskravet, får det inte inrätta filialer utomlands.

Kundskydd och trygghet av konkurrens

Finansgruppskommittén har i sitt betänkande föreslagit sådana ändringar och preciseringar i stadgandena om marknadsföring och avtalsvillkor inom kundskyddet som föranleds av att inbördes ägande mellan kreditinstitut och försäkringsbolag tillåts. Förslagen gäller närmast gemensam marknadsföring och prissättning av nyttigheter som hör samman med kreditinstitutets och försäkringsföretagens verksamhet samt jämkning av avtalsvillkor vid tillhandahållande av sådana nyttigheter. Enligt kommitténs förslag skall gemensam marknadsföring vara tillåten endast om nyttigheterna har ett uppenbart sakligt samband. Dessutom skall kunden också såsom separat nyttighet erbjudas den del av den gemensamt tillhandahållna nyttigheten som hör till kreditinstitutets verksamhet. Kreditinstitutet skall inte heller i sin verksamhet få använda avtalsvillkor som förutsätter att en nyttighet utanför dess verksamhet används, och kundens rätt att bli fri från ett avtal som gäller en gemensam nyttighet skall inte oskäligt få begränsas. Dessa förslag har delvis beaktats i propositionen.

I kapitlet om trygghet av konkurrens skall endast göras sådana tekniska justeringar som följer av ändringar som gjorts i konkurrenslagstiftningen sedan den gällande lagen om depositionsbankernas verksamhet stiftades.

Övriga förslag

Såsom en alldeles ny reglering skall i lagen intas stadganden om anmälan om tvättning av pengar. Detta beror på EG:s direktiv om

förhindrande av att finansieringssystem används för tvättning av pengar (91/308/EEG). Det föreslås att strafflagens 32 kap. 1 § ändras så att där kriminaliseras häleribrott, vilket leder till att tvättning av pengar såsom självständig gärning blir straffbar. I samma paragraf skall det stadgas att underlåtelse att anmäla tvättning av pengar är straffbar, om vederbörande enligt någon annan lag är pliktig att göra anmälan. Enligt den föreslagna regleringen av kreditinstituts verksamhet skall ett kreditinstitut på eget initiativ underrätta bankinspektionen när det har anledning att misstänka att en kund eller någon annan kriminellt ämnar utnyttja kreditinstitutets tjänster för tvättning av pengar. Bankinspektionen skall meddela närmare föreskrifter om detaljerna i direktivet.

5.2. Lag om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland

Allmänt

Enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall friheten att tillhandahålla tjänster och etablera sig gälla alla kreditinstitut och finansiella institut inom det ekonomiska området som uppfyller villkoren i avtalet. Om denna etableringsrätt skall stadganden tas in i den föreslagna nya lagen. Lagen skall också innehålla stadganden om rätt för kreditinstitut från en stat som inte hör till området att idka verksamhet i Finland. I lagen skall inte längre regleras utländska kreditinstituts rätt att äga aktier och andelar i ett finskt kreditinstitut, utan regleringen av detta skall utgöra en del av den allmänna regleringen av kreditinstitutsägande enligt kreditinstitutslagen. Förslaget bygger på det i Utlänningsägokommitténs betänkande (1991:23) framlagda förslaget om upphävande av begränsningslagen.

Tillämpningsområde

Lagen skall tillämpas på kreditinstitut som avses i EG:s första bankdirektiv. Definitionen av kreditinstitut skall i lagen i sak vara densamma som i kreditinstitutslagen och den skall tillämpas också på kreditinstitut från stater utanför det ekonomiska samarbetsområdet.

Friheten att tillhandahålla tjänster gäller också sådana finansiella institut inom EES-området som är dotterföretag till ett kreditinstitut och uppfyller de övriga i det andra bankdirektivet stadgade förutsättningarna. Det är därför behövt att reglera verksamheten för ett finansiellt institut från det ekonomiska samarbetsområdet i denna lag i det fall att institutet bedriver värdepappersförmedling som avses i lagen om värdepappersförmedlingsrörelse; sådan rörelse är annars beroende av tillstånd i Finland. Eftersom annan slags verksamhet för finansiella institut inte regleras i Finland, är det inte behövt att utsträcka regleringen enligt denna lag längre än så.

I det fall att det är fråga om ett finansiellt institut från en stat utanför samarbetsområdet eller ett finansiellt institut från området som inte uppfyller förutsättningarna enligt avtalet, skall lagen om värdepappersförmedlingsrörelse tillämpas när de finansiella instituten bedriver värdepappersförmedling.

Rätt till etablering från EES-stat

Ett kreditinstitut från en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall fritt kunna inrätta filialer i Finland eller annars här tillhandahålla tjänster som ömsesidigt skall erkännas enligt andra bankdirektivet, om dess auktorisation täcker tjänsterna i fråga. Samma rätt skall ett sådant finansiellt institut ha som är dotterföretag till ett kreditinstitut och som bland annat uppfyller villkoren om konsoliderad tillsyn enligt andra bankdirektivet. Etableringen skall inte förutsätta auktorisation, utan i stället skall tillämpas underrättelse från myndighet i hemstaten om att kreditinstitutet eller det finansiella institutet fyller i avtalet angivna villkor. De finska myndigheterna skall inom viss tid besvara en sådan underrättelse.

Etablering från en stat utanför EES

Ett kreditinstitut från en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall alltjämt behöva auktorisation för inrättande av en filial i Finland, och den skall inte beröras av rätten att fritt tillhandahålla tjänster utan att inrätta filial. Däremot kunde det inrätta en

representation i Finland. Regleringen motsvarar i detta avseende den gällande lagen.

Övriga förslag

I lagen skall dessutom såsom i den gällande lagen finnas gemensamma stadganden för kreditinstitut från det ekonomiska samarbetsområdet och från tredje land. Stadgandena skall närmast gälla filialernas bokslut, som inte längre behöver publiceras, och förvaltningen av filialen i övrigt.

5.3. Övriga lagändringar

Lag om ändring av affärsbankslagen

De ändringar som skall göras i den gällande affärsbankslagen är små. Den viktigaste ändringen gäller kravet på medborgarskap och boningsort för stiftare och de personer som svarar för förvaltningen; dessa frågor skall regleras enligt bestämmelserna i EES-avtalet. Dessutom skall i lagen göras tekniska ändringar som beror på att lagen om depositionsbankernas verksamhet upphävs och kreditinstitutslagen stiftas. I enlighet med detta skall stadgandena i affärsbankslagen om koncern, fastställande av bolagsordningen hos finansministeriet, bolagsordningens innehåll, upplysningar som skall lämnas till bankinspektionen, aktiekapitalets minimibelopp och delgivning av stämning samt 4 kap. som gäller revision och bokslut upphävas. Dessa stadganden skall till nödvändiga delar överföras till kreditinstitutslagen. De övriga föreslagna ändringarna är tekniska hänvisningar till kreditinstitutslagen.

Lag om ändring av sparbankslagen

De ändringar som föreslås i sparbankslagen gäller på samma sätt som affärsbankslagen kravet på medborgarskap och boningsort, vilket följer av EES-avtalet, samt tekniska justeringar på grund av att kreditinstitutslagen stiftas. Dessutom har det ansetts vara behövt att föreslå ändringar i de stadganden som gäller upphävandet av stadgandet som begränsar det inbördes förhållandet mellan grundfonden och det övriga egna kapitalet, upphävandet av stadgandet som begränsar användningen av

sparbankernas vinst till främjande av sparande eller andra allmännyttiga ändamål, upphävandet av stadgandet om begränsning av rösträtten för ägare till grundfundsandel samt upphävande av förbudet för fullmäktig att höra till förvaltningsrådet.

Lag om ändring av andelsbankslagen

Ändringarna i andelsbankslagen beror endast på de krav beträffande medborgarskap och boningsort som EES-avtalet ställer och på samma sätt som i affärsbankslagen på de tekniska justeringar kreditinstitutslagen medför.

Lag om ändring av lagen om Postbanken Ab

De tekniska ändringarna i lagen om Postbanken Ab är endast mindre tekniska justeringar som beror på kreditinstitutslagen.

Lag om ändring av lagen om hypoteksföreningar

De ändringar som skall göras i lagen om hypoteksföreningar är mindre tekniska justeringar som beror på kreditinstitutslagen.

6. Propositionens ekonomiska verkningar

6.1. Statsekonomiska verkningar

Den föreslagna lagstiftningen har inga direkta verkningar på statsekonomi.

6.2. Verkningarna för banker och övriga kreditinstitut

De direkta ekonomiska verkningarna av den föreslagna lagstiftningen för bankerna och de övriga kreditinstitutslagen begränsar sig närmast till de kostnader som beror på att soliditetsberäkningen skärps. I fråga om bankerna innebär ändringarna ett behov av ökat eget kapital framför allt för sparbankerna och andelsbankerna. För affärsbankerna är verkningarna av soliditetsstadgandena mindre än för spar- och andelsbankerna. För att kreditinstitutslagen skall

kunna anpassa sig till de nya stadgandena har därför för dem i lagförslaget reserverats en övergångstid om två år.

Närmast följande ändringar förutsätter ökning av det egna kapitalet. För det första har uppskrivningsfonden i förslaget överförd från primära egna medel till supplementära egna medel. För det andra kommer de reserveringar som räknas till egna medel att minska något, om kreditinstitutens reserveringspraxis ändras så att de nuvarande kreditförlustreserveringarna samt värderingarna av omsättnings- och investeringstillgångarna ersätts av en s.k. allmän förlustreservering. Den allmänna förlustreserveringen kunde dock räknas till primära egna medel, varvid supplementära egna medel kunde öka i motsvarande grad. För det tredje ökas kravet på egna medel också av att de avdrag som skall göras från egna medel utsträcks till att gälla kreditinstitut och finansiella institut som inte hör till koncernen men av vilka kreditinstitutet äger över tio procent. I fråga om de banker som äger företag vilka idkar försäkringsverksamhet ökas kravet på egna medel dessutom av att enligt förslaget avdrag skall göras för investeringar som överstiger 10 procent i företag som idkar försäkringsverksamhet. I fråga om riskgrupperingen av fordringarna ökas kravet på egna medel för kreditinstitutslagen framför allt av sådana fordringar för vilka ett finskt försäkringsföretag svarar överförs från andra till fjärde riskgruppen. Denna ändring ökar framför allt spar- och andelsbankernas behov av egna medel.

Den nya behandlingen av uppskrivningar och reserveringar vid beräkningen av egna medel och den omständigheten att försäkring av kreditstocken kommer att sakna betydelse vid soliditetsberäkningen innebär en belastning för sparbankerna på cirka 1-1,5 procentenheter, som skall kompenseras med anskaffning av egna medel och utvecklande av soliditetsnivån.

I fråga om andelsbankerna har motsvarande belastning uppskattats till 3-4 procentenheter. Skillnaden jämfört med sparbankerna beror på att i andelsbankerna praktiskt taget hela kreditstocken är försäkrad.

Förbudet mot koncentrerad av stora kundrisker vållar också bankerna anpassningsproblem. Den ekonomiska verkan de har kan dock inte exakt uppskattas. Anpassningen underlättas emellertid av den rätt långa övergångstiden, som går ut först år 2001.

7. Propositionens verkningar i fråga om organisation och personal

Finansministeriets direkta kontakter till utländska myndigheter ökar, eftersom den föreslagna lagstiftningen i många fall förutsätter utbyte av internationell information och förhandlingar innan beslutet här fattas.

Bankinspektionens samarbete med motsvarande myndigheter inom EES-området ökar kraftigt, ty den hemlandskontroll systemet med en enda auktorisation förutsätter innebär fortlöpande informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna, men också tilltagande inspektionsverksamhet utomlands.

Även om det inte i den föreslagna lagstiftningen direkt regleras hur deltagande i förvaltningen av EES-avtalet skall ske, är det klart att iakttagande av avtalet skall övervakas av avtalsparterna. Det krävs resurser inom förvaltningen för att ett fungerande uppföljningssystem skall kunna garanteras.

Likasa kommer den vidare utvecklingen av de nu föreslagna stadgandena utgående från EG:s nya direktiv att innebära en fortlöpande process. För närvarande känner vi till flera av EG-kommissionen beredda direktivförslag och rekommendationer som kommer att bli direktiv. Denna s.k. pipeline-acquis inväntar avtalets ikraftträdande, varefter den blir en del av avtalet med iakttagande av överenskomna förfaringsätt.

Den föreslagna lagstiftningen, uppföljningen av hur den genomförs och det fortsatta utvecklingsarbetet medför behov av tilläggsresurser inom finansministeriets förvaltningsområde. Delvis kan detta skötas genom att de nuvarande resurserna riktas in på ett nytt sätt, t.ex. genom ökat samarbete med Finlands Bank. Denna omDispositionering är emellertid inte tillräcklig med tanke på den uppskattade ökningen av arbetet. Behovet av ny personal har inom förvaltningsområdet uppskattats till åtta år-sverken, av vilka största delen tillfaller bankinspektionen.

8. Sakens beredning

Finansministeriet tillsatte 12.12.1990 en kommission med uppgift att reda ut vilka ändringar Finlands internationella förpliktelser, speciellt de med Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förknippade förpliktelserna krä-

ver i vårt lands lagstiftning om kreditinstitut och finansiella institut samt att lägga fram de härav föranledda förslagen i form av en proposition.

Under sitt arbete hörde kommissionen som sakkunniga regeringssekreteraren Tuomas Aho från handels- och industriministeriet, lagstiftningsrådet Tarja Jääskeläinen från finansministeriets skatteavdelning och CGR-revisorn Paa-vo Prepula.

Denna proposition bygger på avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och betänkandet av kommissionen för justering av lagstiftningen om finansiella institut samt utlåtandena över det. Över betänkandet begärdes utlåtande av:

- utrikesministeriet
- justitieministeriet
- handels- och industriministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet, försäkringsavdelningen
- Finlands Bank
- Bankinspektionen
- Centralkriminalpolisen
- CGR-föreningen r.f.
- Bokföringsnämnden
- Konkurrentverket
- Konsumentverket
- Konsumentombudsmannen
- Dataombudsmannen
- Helsingfors Fondförs Andelslag
- Centralhandelskammaren
- Finlands Advokatförbund
- Finlands Konsumentförbund r.f.
- Bankföreningen i Finland r.f.
- Finska Försäkringsbolagens Centralförbund r.f.
- Företagarnas Centralförbund i Finland r.f.
- Industrins Centralförbund r.f.
- Andelsbankernas Centralförbund r.f.
- Sparbanksförbundet r.f.
- Finansministeriet/skatteavdelningen

9. Övriga omständigheter som påverkat propositionen

Den föreslagna lagstiftningen medför justeringar av närmast teknisk natur också i annan lagstiftning. Stämpelskatten för koncessioner och andra tillstånd i lagen angående stämpelskatt motsvarar inte längre till terminologin den nya lagstiftningens definitioner av kreditin-

stitut och finansiella institut. Tillstånd att inrätta filial till ett utländskt kreditinstitut skall inte längre medföra skyldighet att betala stämpelskatt.

Terminologin i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet motsvarar inte heller längre definitionerna av kreditinstitut och finansiella institut. Utöver de tekniska justeringarna bör lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet justeras så att

kreditinstitutens bokslut innehållsmässigt t.ex. beträffande reserveringarna stämmer överens med direktivet om kreditinstitutens bokslut.

Vid beredningen av förslaget har såsom bakgrundslagstiftning beaktats det nuvarande beredningsskedet i fråga om lagen om aktiebolag och bokföringslagen. Om dessa lagstiftningssprojekt inte förverkligas på det sätt som nu är aktuellt, måste denna proposition i motsvarande mån justeras.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Kreditinstitutslag

1 Kap.

Allmänna stadganden

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen definieras lagens tillämpningsområde. Lagen tillämpas på finska sammanslutningar som auktoriserats och registrerats i Finland. Om utländska kreditinstituts verksamhet i Finland stadgas separat i lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland (/).

Enligt 1 mom. gäller lagen yrkesmässig affärsverksamhet. För att uppfylla detta krav skall verksamheten ske i förtjänstsyfte samt vara fortgående och planmässig. Verksamhet som är av engångsnatur eller sporadisk uppfyller inte dessa krav. Inte heller utgör så kallad intressekontorsverksamhet, som riktar sig till personer i samma företags tjänst och inte sker i förtjänstsyfte, sådan verksamhet som motsvarar definitionen. Andelslagens sparkasseverksamhet motsvarar heller inte definitionen, eftersom den är en osjälvständig del av andelslagens affärsverksamhet och endast innebär mottagande av depositioner från medlemmarna. Inte heller pantlåneverksamhet omfattas av lagens tillämpningsområde, utan regleras särskilt.

På den internationella kapitalmarknaden bedrivs allmänt sådan verksamhet där kreditinstitutet säljer t.ex. sin bostadslånestock eller en del av denna till en fristående sammanslutning (special purpose company), som bildats för

detta ändamål och som förvaltar lånestocken, eller säljer kreditstocken vidare genom sammanslutningens förmedling. Den sammanslutning som köper kreditstocken skaffar sina medel genom masskuldebrev, vilka såsom säkerhet har säkerheterna för de förvärvade lånen. Om verksamheten omfattar endast förvaltning av kreditstocken eller vidareförmedling av denna, kan sammanslutningen enligt internationell praxis inte betraktas såsom ett kreditinstitut.

Lagen gäller bara sådan verksamhet som går ut på att man från allmänheten tar emot medel som skall återbetalas. Mellan den som bedriver verksamheten och allmänheten råder ett skuldförhållande, och enligt villkoren för detta återbetalas medlen till borgenären. Typisk medelsanskaffning av detta slag är mottagande av depositioner och emittering av masskuldebrev, även om det instrument som verifierar skuldförhållandet och dess förmånsrätt i förhållande till andra borgenärer i sig saknar betydelse med tanke på definitionen. Så kallade "eviga lån" (perpetual loans) som tecknats på obegränsad tid och vinstandelslån, dvs. partialdebenturer, är i detta avseende medel som skall återbetalas. Medelsanskaffning som sker på samma villkor som anskaffning av eget kapital motsvarar inte definitionen. Med medelsanskaffning som sker på samma villkor som eget kapital kan jämföras så kallade konsoliderade aktionärslån, som saknar lånetid och som kan återbetalas först när affärsverksamheten avslutas. Trots att dessa lån är en form av perpetualierna är de beroende av företagets risker på ett annat sätt än de egentliga perpetualierna.

För det tredje kännetecknas verksamheten

enligt momentet av att krediter och annan därmed jämförbar finansiering erbjuds för egen räkning. Med erbjudande för egen räkning avses verksamhet som sker via den egna balansräkningen. Verksamhet utanför balansräkningen, t.ex. förmedlingsverksamhet som sker på grundval av uppdrag, och där ingen kreditrisk uppstår, är inte verksamhet som motsvarar definitionen.

Med erbjudande av kredit avses att pengar erbjuds den som behöver sådana på villkor att pengarna skall återbetalas. Krediterna ges i allmänhet genom att skuldsedlar utfärdas, även om kreditinstrumentet i och för sig saknar betydelse. Såsom exempel på övriga kreditgivninginstrument kan nämnas växlar, avtal om konton med kredit, remburs och kreditkort.

Med finansiering som är jämförbar med krediter avses i momentet bl.a. kreditkortsfinansiering, finansiering av avbetalningsköp, finansiering av försäljningsfordringar (factoring-finansiering) samt finansiering av köpefordringar (s.k. forfäntingfinansiering). En egen grupp av finansiering är finansieringsleasing. Vid finansieringsleasing hyr man till den som erhåller finansiering ut för ändamålet förvärvat egendom eller rättighet, som kreditinstitutet på uppdrag av kunden köper för att besittas av kunden så, att säljaren förbinder sig att i sinom tid köpa tillbaka hyresobjektet. Förhållandet mellan kunden och kreditinstitutet regleras av ett hyresavtal, som i själva verket till sin natur är ett avtal om finansiering. Det är inte fråga om typisk kreditgivning, men förfarandet kan jämföras med andra slag av finansieringsarrangemang. I Europeiska gemenskapens andra bankdirektiv (89/646/EEG) har finansieringsleasingen som en separat post vid sidan av kreditgivningen hänförs till den verksamhet kreditinstitutet bedriver.

Med allmänheten avses i momentet en i och för sig oavgränsad skara fysiska personer och sådana juridiska personer som inte är kreditinstitut eller finansiella institut. Det är befogat att inte hänföra kreditinstitutet eller de finansiella instituten till allmänheten, eftersom de inte behöver skyddas och eftersom en väsentlig del av deras affärsverksamhet består i att låna och investera medel. Det finns också ett säkerhetsfondsbaserat skydd för de depositioner som kreditinstitutet mottar av allmänheten. Begreppet "allmänheten" är enligt lagen vidsträckt och innefattar också offentliga samfund.

Lagen tillämpas inte på Finlands Bank och

Nordiska Investeringsbanken som verkar i Finland. Finlands Bank idkar myndighetsverksamhet och Nordiska Investeringsbanken hör till de internationella finansiella institut som kreditinstitutsdirektiven enligt EES-avtalet inte skall tillämpas på.

För att lagen skall tillämpas bör alla ovan nämnda förutsättningar vara uppfyllda.

Även om förutsättningarna i 1 mom. uppfylls, tillämpas lagen dock inte i de fall om vilka stadgas i 2 mom. Oberoende av det sätt på vilket medlen skaffas tillämpas lagen alltså inte vid finansiering av handel med fast eller lös egendom eller tjänster bedrivna av den som skaffar medlen eller en sammanslutning inom samma koncern.

Sådan verksamhet är t.ex. betalningstidsarrangemang enligt sedvanlig affärsred. I dessa situationer anknyter finansieringen till marknadsföringen av nyttigheter som näringsidkaren säljer till allmänheten, och avbetalnings- eller kreditkortstjänsterna erbjuds inte genom fristående avtal som inte hänför sig till handel med nyttigheter som näringsidkaren tillverkar eller säljer eller sådan handel med tjänster som han bedriver. Lagen tillämpas inte heller på partihandels sedvanliga finansiering av produkter i den egna branschen, såsom t.ex. marknadsförings- och utbildningsstöd. Lagen tillämpas inte heller i de fall där finansieringen riktas direkt till en sammanslutning inom samma koncern. Med detta avses bl.a. finansiering av ett koncernbolags investeringar. Det är inte befogat att utsträcka lagens tillämpningsområde till koncernernas interna finansiering, eftersom den som finansierar och den som tar emot finansiering hör till samma ekonomiska intressegemenskap och inte i detta avseende kan räknas till allmänheten.

2 §. *Kreditinstitut.* Paragrafen definierar begreppet kreditinstitut. Enligt definitionen avses med kreditinstitut depositionsbanker och andra aktiebolag, andelslag eller hypoteksföreningar som idkar verksamhet enligt 1 § 1 mom. Depositionsbanker är enligt gällande lagstiftning affärsbankerna, andelsbankerna, sparbankerna och Postbanken Ab. Man har fortfarande velat ge depositionsbankerna en jämfört med de övriga kreditinstitutet särskild rätt att ta emot depositioner av allmänheten. För att deponenternas fordringar skall kunna tryggas måste depositionsbankerna likaså höra till en sådan säkerhetsfond om vilken stadgas längre fram i lagen. Övriga kreditinstitutet, som alltså inte

får ta emot depositioner av allmänheten, räknas åtminstone de i lagen om finansieringsverksamhet (1544/91) avsedda kreditinstitut, dvs. Finlands Hypoteksförening, de tidigare kreditaktiebolagen samt hypoteksbankerna och finansieringsbolagen. Kreditinstitutet kan till sin sammanslutningsform endast vara aktiebolag, andelslag eller hypoteksföreningar. Detta är orsaken till att andra sammanslutningar inte kan bedriva i 1 § 1 mom. avsedd verksamhet. Ett kommanditbolag eller ett öppet bolag kan inte vara kreditinstitut.

Definitionen av begreppet kreditinstitut motsvarar kreditinstitutetsbegreppet i EG:s första bankdirektiv (77/780/EEG).

3 §. *Finansiella institut.* Paragrafen definierar begreppet finansiella institut. Finansiella institut idkar inte affärsverksamhet som går ut på att depositioner och andra medel som skall återbetalas tas emot av allmänheten. Deras medelsanskaffning kan därmed ske på samma villkor som gäller eget kapital eller genom att lån upptas av andra än av allmänheten. Typisk affärsverksamhet som finansiella institut idkar är kreditgivning och lämnande av garantier, investeringsverksamhet samt förvärv av ägarandelar. Stadganden om den affärsverksamhet som är karakteristisk för finansiella institut ingår i 20 § 2-10 punkten. Eftersom lagen har som syfte att skydda allmänheten, hos vilken medel som skall återbetalas förvärfvas, behöver finansiella institut inte auktoriseras för att kunna bedriva verksamhet.

Begreppet finansiella institut måste definieras i lagen därför att det behövs vid definitionen av begreppet holdingsammanslutning och i stadgandena om konsoliderad tillsyn över kreditinstitutskoncerner samt i soliditetsstadgandena. Definitionen motsvarar den som finns i Europeiska gemenskapens andra bankdirektiv (finansiella institut).

4 §. *Holdingsammanslutning.* Definitionen i paragrafen är enhetlig med definitionen av begreppet 'financial holding company' i direktivet om konsoliderad tillsyn 92/30/EEC. Endast ett sådant finansiellt institut som avses i denna lag kan vara en holdingsammanslutning. För att definitionen skall uppfyllas förutsätts dessutom å ena sidan att åtminstone ett av holdingsammanslutningens dotterföretag är ett i lagen avsett kreditinstitut och å andra sidan att holdingsammanslutningens dotterföretag antingen enbart eller huvudsakligen är kreditinstitut eller finansiella institut. Den sistnäm-

da förutsättningen uppfylls, då mer än hälften av dotterföretagens sammanlagda intäkter av affärsverksamheten kommer från sådana dotterföretag som är kreditinstitut eller finansiella institut.

5 §. *Konsolideringsgrupp.* Definitionen av begreppet konsolideringsgrupp i paragrafens 1 mom. motsvarar tillämpningsområdet för konsoliderad tillsyn av kreditinstitut enligt artikel 1 i direktivet om konsoliderad tillsyn (92/30/EEC). Konsolideringsgruppsbegreppet tillämpas vid beräkningen av ett kreditinstitutets egna medel (kapitalbas) och soliditet samt begränsningar i fråga om stora ansvar och aktieäggande enligt denna lag. Till konsolideringsgruppen räknas enligt paragrafen endast ovan i 2 och 3 mom. avsedda kreditinstitut och finansiella institut. Andra slag av dotter- och delägda företag, t.ex. affärs- och industriföretag, ingår inte i konsolideringsgruppen. Sådana företag påverkar emellertid beloppet av konsolideringsgruppens kapitalbas till den del som deras fria egna kapital påverkar koncernens fria egna kapital i koncernbokslut som avses i 38 §. Till konsolideringsgruppen räknas förutom de kreditinstitut och finansiella institut som hör till kreditinstitutets koncern även sådana kreditinstitut och finansiella institut som har gemensam förvaltning med kreditinstitutet eller holdingsammanslutningen eller som leds gemensamt med kreditinstitutet, holdingsammanslutningen eller ett sådant dotterföretag till dessa som är kreditinstitut eller finansiellt institut. Med gemensam förvaltning avses närmast situationer där förvaltningsrådet eller styrelsen i två eller flera företag till största delen består av samma personer eller där företagen har samma verkställande direktör. Det kan anses att företagen leds gemensamt om medlemmarna i det ena företagets styrelse, dess verkställande direktör eller operativa ledning helt eller delvis är funktionärer i det andra företaget eller om företagen huvudsakligen har gemensam personal och det råder en betydande operativ gemenskap mellan företagen. Närmast blir det fråga om situationer där en del av den verksamhet som är tillåten för en kreditinstitut sköts av ett självständigt företag som inte annars motsvarar definitionen av koncernföretag, och företaget leds av kreditinstitutets organisation och finansieras av den.

Enligt 3 mom. kan bankinspektionen på ansökan av kreditinstitutet eller holdingsammanslutningen ge dessa rätt att göra avsteg

från stadgandena i 1 och 2 mom. Tillstånd kan beviljas om konsolideringen inte skulle ge en riktigt bild av kreditinstitutets ekonomiska situation eller om den inte annars behövs för att målen för konsolideringen skall kunna nås. Tillstånd kan på denna grund beviljas t.ex. om konsolideringen endast skulle basera sig på gemensam förvaltning eller ledning och vid affärstransaktioner och finansiering mellan företagen marknadsvillkor iakttagits.

Tillstånd kan också beviljas om konsolideringen är av ringa betydelse. Betydelsen skall anses vara ringa om balansens slutsumma i det företag som skall konsolideras, eller om företagen är flera, det sammanlagda beloppet av balansernas slutsummor understiger 10 miljoner ecu och utgör mindre än en procent av moderföretagets balans. Tillstånd skall också beviljas om behövliga uppgifter om utländska företag inte kan fås till följd av lagstiftningen i de länder där företagen finns.

6 §. *Annan lagstiftning som skall tillämpas.* På kreditinstitut tillämpas vid sidan av denna lag lagstiftningen om aktiebolag, andelslag eller hypoteksföreningar enligt kreditinstitutets sammanslutningsform, om inte något annat stadgas i denna lag. Denna lag är således primär i förhållande till de ovan nämnda sammanslutningslagarna. Depositionsbankerna har dessutom sina egna banklagar, som tillämpas utöver denna lag och de allmänna bakgrundslagarna.

Enligt 3 mom. kan finansministeriet i stället för handels- och industriministeriet bevilja ett kreditinstitut annat än en depositionsbank undantag från kravet på stiftares, styrelsemedlemmars eller verkställande direktörs boningsort. Det ovan anförda gäller även annat kreditinstitut i andelslagsform än en depositionsbank.

7 §. *Tillståndsplikt.* Enligt paragrafen är det bara auktoriserade kreditinstitut som kan utöva verksamhet enligt 1 §. Kreditinstitutets auktorisation kan antingen innebära koncession för depositionsbanksverksamhet eller koncession för annan kreditinstitutsverksamhet. Auktorisationerna skiljer sig från varandra däri, att bara depositionsbankernas koncession ger rätt att ta emot depositioner från allmänheten. Det har ansetts befogat att bibehålla de olika slagen av auktorisation i vår lagstiftning för att bevara den etablerade och med tanke på tillsynen ändamålsenliga arbetsfördelningen mellan kreditinstituten, även om EG:s bankdirektiv inte kräver detta. Inom EG ger aukto-

risation som kreditinstitut rätt att ta emot både depositioner och andra medel som skall återbetalas av allmänheten.

Definitionen i 1 § medför att kreditgivning och andra därmed jämförbara finansieringsarrangemang inte ensamma utgör sådan verksamhet som är beroende av tillstånd. Avsikten med kravet på koncession är att försäkra sig om att bara sådana sammanslutningar som uppfyller de krav lagen ställer kan ta emot depositioner och andra medel som skall återbetalas av allmänheten.

8 §. *Firma.* Paragrafen innehåller stadganden om depositionsbankernas firma. På firman för övriga kreditinstitut tillämpas den allmänna firmalagen. Också på depositionsbankernas firma tillämpas dessutom firmalagen, bl.a. vad gäller bifirma och firma på främmande språk.

Enligt 1 mom. skall det i en depositionsbanks firma ingå ordet bank eller en sammansättning där ordet ingår. Av firman skall också bankens sammanslutningsform framgå.

Enligt 2 mom. har bara de sammanslutningar som nämns i stadgandet ensamrätt att använda benämningen bank i sin firma eller annars för att utvisa sin verksamhet. Genom stadgandet vill man skydda i synnerhet deponenterna. Ordet bank är i allmänhet förknippat med enföreställning om depositioner, säkerhetsfondskydd för dem och myndighetsövervakning. Om ordet användes i sådana sammanhang där det inte är fråga om en depositionsbank kunde allmänheten ledas vilse. Den stadgade ensamrätten gäller också den i Finland registrerade benämningen bank på främmande språk. Ordet bank kan utan hinder av förbudet användas i sammanhang som inte kan sammankopplas med depositionsbankernas verksamhet. Av sådana användningsändamål kan nämnas t.ex. "databank", som används för att beskriva ADB-baserade register inom något specialområde.

Enligt 3 mom. kan finansministeriet ge en depositionsbanks dotterföretag tillstånd att i sin firma använda benämningen "bank" eller en hänvisning till depositionsbankens firma. Detta är befogat eftersom det från kundens synpunkt ofta är önskvärt att det av dotterföretagets firma går att sluta sig till dess ägarförhållanden eller att det hör till någon viss grupp av kreditinstitut.

Om rätten för utländska kreditinstitut att använda sin firma i Finland stadgas inte i denna lag, utan stadganden om detta har

intagits i lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland.

9 §. *Tillsyn.* Enligt paragrafen ankommer det på bankinspektionen att övervaka att denna lag och de föreskrifter som myndigheterna meddelar med stöd av den följs. I lagen om bankinspektionen ingår närmare stadganden om bankinspektionens uppgifter, skyldigheter och rättigheter. Sparbankerna övervakas dessutom med stöd av sparbankslagen av sparbanksinspektionen och andelsbankerna övervakas med stöd av andelsbankslagen av andelsbanksinspektionen. Sparbanks- och andelsbanksinspektionen är inte myndigheter. Deras verksamhet leds och övervakas av bankinspektionen och de är skyldiga att biträda bankinspektionen då denna utför sin övervakningsuppgift.

2 Kap.

Inrättande och ägande av kreditinstitut

10 §. *Koncession.* Finansministeriet beviljar enligt paragrafen på ansökan ett kreditinstitut koncession.

I ansökan skall lämnas en utredning över kreditinstitutets direkta och indirekta ägare eller medlemmar och om deras identitet. I artikel 5 i andra bankdirektivet har på denna punkt använts uttrycket "direkta eller indirekta" aktieägare eller medlemmar, vilka innehar 10 procent eller mera av kreditinstitutet. Direktivet är ett minimidirektiv och i den nationella lagstiftningen kan man ställa krav som är strängare än så. Eftersom syftet med utredningen är att försäkra sig om ägarnas villighet och förmåga att se till att kreditinstitutet verkar på behörigt sätt är det ändamålsenligt att en utredning vid behov kan fås också beträffande ägarandelar på mindre än 10 procent. Det bör dessutom observeras att enligt artikel 7 i andra bankdirektivet de behöriga myndigheterna inom EES-området skall ha kontakt med varandra på förhand när det i ett auktorisationsärendet är fråga om ett kreditinstitut som är dotterföretag till ett kreditinstitut som erhållit koncession i någon annan EES-stat eller är dotterföretag till ett moderföretag för ett sådant kreditinstitut eller om det kreditinstitut som ansöker om koncession övervakas av samma personer som har bestämmanderätt i något annat kreditinstitut som erhållit koncession inom EES-området.

En utredning skall också ges om de personer

som sköter kreditinstitutets förvaltning. Med detta avses kravet enligt artikel 3 i första bankdirektivet. Enligt denna artikel skall kreditinstitutet ha minst två personer som de facto svarar för affärsverksamheten. Dessa personer skall ha en tillräcklig yrkesskicklighet och de skall vara väl ansedda. Med att vara väl ansedda avses att de inte skall ha meddelats näringsförbud eller vara försatta i konkurs och att de inte i sitt förflutna skall ha oklara ekonomiska förhållanden och att de inte skall ha dömts för att ha missbrukat medel.

Finansministeriet kan också kräva andra utredningar som det anser behövas. Sådana kan gälla verksamhetsplanen, omfattningen av den affärsverksamhet som skall bedrivas och kreditinstitutets organisation samt kreditinstitutsägarnas kundrisker. Med kundrisker avses här de kundrisker som definieras bl.a. i 59 §.

Enligt 2 mom. skall bankinspektionens utlåtande över ansökan om koncession inhämtas. Om det är fråga om koncession av en depositionsbank skall dessutom inhämtas utlåtande av den säkerhetsfond som banken kommer att höra till. Detta behövs av den orsaken att kreditinstitutet är tvungna att höra till en säkerhetsfond, som tryggar allmänhetens depositioner i de banker som hör till fonden.

I 3 mom. stadgas om den tid inom vilken finansministeriet skall meddela sitt beslut om ansökan om koncession. Stadgandet baserar sig på artikel 3.6 i första bankdirektivet.

11 §. *Beviljande av koncession.* Kreditinstitutet skall enligt huvudregeln i paragrafen beviljas koncession, om det på basis av utredningarna enligt 10 § kan säkerställas att kreditinstitutet uppfyller kraven på tillförlitlig och säker verksamhet. Auktoriseringsprövning kan således inte ske utgående från marknadsläget eller det ekonomiska behovet. Kravet på det allmännas intresse uppfylls, om kreditinstitutets sakkunskap och resurser är tillräckliga för att tillförlitlig verksamhet skall kunna idkas.

Enligt 2 mom. kan finansministeriet till koncessionen foga begränsningar eller villkor. Villkoren kan gälla t.ex. begränsning av affärsverksamheten att så att denna gäller bara en del av den affärsverksamhet som nämns i ansökan om koncession.

12 §. *Återkallande av koncession eller begränsning av verksamheten.* I 1 mom. stadgas om de grunder på vilka finansministeriet på framställning av bankinspektionen kan återkalla ett kreditinstituts koncession. Stadgandet

baserar sig på bestämmelserna i artikel 8 i första bankdirektivet.

Grunden kan vara verksamhet som är väsentligt lagstridig eller som strider mot föreskrifter som myndigheterna utfärdat med stöd av lagen eller lämnande av felaktiga uppgifter till myndigheten vid ansökan om koncession. Ett kreditinstitut som erhållit koncession förutsätts också inleda sin verksamhet. För att förhindra att koncession lämnas att vänta på ett framtida behov ingår det i paragrafen ett stadgande om en tidsfrist på 12 månader inom vilken tid verksamheten skall inledas och å andra sidan en tidsfrist på högst 6 månader under vilken tid verksamheten på eget initiativ får inställas. Om dessa tidsfrister överskrids kan koncessionen återkallas. Om stadgade förutsättningar för koncessionen inte längre finns kan koncessionen också återkallas. På denna punkt avses med förutsättningar för koncessionen andra förutsättningar än egna medel, eftersom det finns särskilda stadganden om vilka påföljderna är då denna underskrids. Med förutsättningar enligt momentet avses närmast förutsättningarna enligt 10 §. I stadgandet avses även situationer där kreditinstitutet självt besluter upphöra med sin verksamhet som kreditinstitut.

Enligt 2 mom. kan finansministeriet på framställning av bankinspektionen begränsa verksamheten enligt ett kreditinstituts koncession. Begränsningen kan utfärdas bara för en viss tid. Om kreditinstitutet bedriver sin verksamhet så oskickligt eller oförsiktigt att det t.ex. kan förutses att de realiserade eller emotsedda förlusterna eller riskerna allvarligt kan skada borgenärernas fördel eller mera allmänt förtroendet för finansieringssystemet så att den utländska eller inhemska medelsanskaffningen försvåras för övriga kreditinstitut, är det befogat att begränsa dess verksamhet. Begränsningen kan t.ex. investeringsverksamheten, handeln med värdepapper eller medelsanskaffningen. När begränsningen sker skall kreditinstitutets avtalsparters intressen beaktas, och den kan därför i allmänhet inte vara retroaktiv.

13 §. *Startkapital.* I paragrafen stadgas om startkapitalet för ett nytt kreditinstitut. Med startkapital avses det minimibelopp för kapitalbasen som är en förutsättning för att koncession skall kunna beviljas.

För att kreditinstitutets redan när verksamheten inleds skall ha ett tillräckligt baskapital bör startkapitalet vara ett markbelopp som

motsvarar minst 5 miljoner ecu. Kravet grundar sig på en bestämmelse i artikel 4 i andra bankdirektivet. Kapitalet skall dessutom vara helt betalt i pengar när koncessionen beviljas. Apportegendom eller någon annan egendom eller rättighet än en sådan som uttrycks i pengar är det alltså inte möjligt att använda som kapital för inrättande av ett nytt kreditinstitut. Det har inte ansetts befogat att i Finland ta i bruk den möjlighet som artikel 4 i andra bankdirektivet ger att godta ett mindre startkapital i fråga om vissa grupper av kreditinstitut. Det markbelopp som motsvarar ecu-beloppet räknas enligt den medelkurs Finlands Bank noterar vid tidpunkten. Beräknat enligt dagens (8.10. 1992) medelkurs för ecu (6,222) skall kravet på startkapital vara 31.110.000 mark. Enligt stadgandet skall startkapitalet dock alltid vara minst 30 miljoner mark, vilket för närvarande en aning understiger Ecu-beloppet.

I 2 mom. stadgas det om minimibeloppet för ett kreditinstituts egna medel. Detta baserar sig på bestämmelserna i artikel 10 i andra bankdirektivet. Oberoende av soliditetskravet för kreditinstitut, vilket regleras nedan, skall kreditinstitutet alltid ha en egna medel som till sitt belopp motsvarar startkapitalet. Med startkapitalets belopp avses det markbelopp som kreditinstitutet skall ha när koncessionen beviljas.

I 3 mom. stadgas om det förfarande som bör iaktas, om ett verksamt kreditinstituts egna medel inte längre uppfyller kraven på startkapital. Bankinspektionen skall härvid sätta ut en tid inom vilken kreditinstitutet skall fylla kravet på egna medel. I praktiken verkställs denna bestämmelse på basis av ett program som bankinspektionen och kreditinstitutet uppgör tillsammans. Om programmet inte verkställs skall bankinspektionen föreslå att kreditinstitutets koncession återkallas. Detta alternativ står också omedelbart till bankinspektionens förfogande då den konstaterar att kreditinstitutets egna medel sjunkit under det belopp som utgör startkapital. Det bör tillgripas som första åtgärd om bankinspektionen genast kan konstatera att kreditinstitutet inte med några tillbudsstående medel har förutsättningar att nå den erforderliga nivån. Återkallande av koncessionen behövs inte, om kreditinstitutet självt upphör med sin verksamhet eller fusioneras med något annat kreditinstitut.

Paragrafen gäller bara kreditinstitut som erhållit koncession efter att lagen trätt i kraft.

Beträffande kreditinstitut som varit verksamma innan lagen trätt i kraft tillämpas övergångsstadgandet i 93 §.

14 §. *Bolagsordningens och stadgarnas innehåll.* Stadganden med nästan motsvarande innehåll ingår i de gällande lagarna för olika banker och i lagen om finansieringsverksamhet. Stadgandena om bolagsordningens och stadgarnas innehåll föreslås överflyttas till denna lag till den del de är gemensamma för alla kreditinstitut. Paragrafen ger en förteckning över de bestämmelser som utöver vad som stadgas i lagen om aktiebolag, andelsbankslagen eller sparbankslagen måste ingå i ett kreditinstituts bolagsordning eller stadgar.

15 §. *Skild ledning för kreditinstitut och försäkringsbolag.* Med tanke på kreditinstitutens och försäkringsbolagens kunder är det viktigt att även när kreditinstitutet och försäkringsföretaget verkar inom samma grupp deras risker tillräckligt väl skiljs från varandra. Detta kan delvis uppnås också genom en sådan reglering av sammanslutningarna som begränsar en alltför stor koncentration av förvaltningen av dessa företag. Kreditinstitutens och försäkringsföretagens faktiska självständighet och verksamhet som separata enheter kan stärkas genom stadganden om särskiljande av företagens operativa edning. I synnerhet i holdingbolagens struktur kunde en gemensam operativ ledning för parallella dotterföretag leda till beslut som inte är förenliga med intressena hos olika enheter i gruppen.

På grund av detta stadgas det i 1 mom. att då ett kreditinstitut och ett försäkringsbolag hör till samma koncern får den verkställande eller vice verkställande direktören i kreditinstitutet inte vara verkställande eller vice verkställande direktör i försäkringsbolaget.

I 2 mom. begränsas dessutom behörigheten för medlemmarna och suppleanterna i kreditinstitutets styrelse så att högst hälften av dem får vara personer som är medlemmar eller suppleanter eller verkställande eller vice verkställande direktör i ett försäkringsbolag inom samma koncern, om inte bankinspektionen beviljar undantag från detta förbud. Det kan vara befogat att bevilja undantag t.ex. när koncernstrukturen baserar sig på ett 100-procentigt ägande.

16 §. *Kreditgivning och investeringar i vissa fall.* De beslut som gäller den intern kreditgivning till eller investering i ett försäkringsbolag inom samma koncern skall fattas av kreditin-

stitutets styrelse. Genom stadgandet vill man säkerställa att de personer som svarar för verksamheten får blir informerade och fattar besluten vid sådana principiella avgöranden som inverkar på kreditinstitutets risker.

17 §. *Upplýsningar som skall lämnas bankinspektionen.* Motsvarande paragraf ingår i de gällande banklagarna och i lagen om finansieringsverksamhet. Eftersom stadgandena i de olika lagarna har samma innehåll och gäller alla kreditinstitut, föreslås det att de i justerad form överförs till denna lag.

18 §. *Anmälan om innehav av aktier och andelar.* I paragrafen stadgas om den s.k. ägarkontrollen efter att ett kreditinstitut inrättats. Enligt paragrafen skall bankinspektionen på förhand underrättas, om någon fysisk eller juridisk person direkt eller indirekt ämnar förvärva en så stor andel (qualifying holding) i ett kreditinstitut att den utgör minst 10 procent av kreditinstitutets aktie- eller andelskapital eller medför minst 10 procent av röstetalet för dess aktier eller andelar eller annars berättigar till ett därmed jämförbart inflytande i kreditinstitutets förvaltning. Stadgandet baserar sig på bestämmelserna i artikel 11 i andra bankdirektivet.

Enligt 2 mom. skall motsvarande anmälan göras, om innehavaren av en sådan andel ämnar öka sitt innehav så att detta uppgår till eller överskrider de tröskeltal som nämns i momentet. Omnämmandet av dotterföretag i momentet baserar sig på att ett kreditinstitut enligt koncernstadgandena kan bli ett dotterföretag redan vid en lägre andel.

Enligt 3 mom. skall en anmälan göras också i det fall att ägaren överlåter ägarandelar så att någon av de tidigare nämnda gränserna underskrids.

Enligt 4 mom. skall kreditinstitutet följa med ägarnas ägarandelar och minst en gång om året, t.ex. utgående från de uppgifter som givits vid bolagsstämman, underrätta bankinspektionen om andelarnas ägare. Samma skyldighet åligger alltid omedelbart kreditinstitutet när det får kännedom om sådana ändringar i innehavet av andelar som avses i denna paragraf.

För att bankinspektionen skall kunna ta ställning till om den godkänner det avsedda förvärvet eller inte skall enligt 5 mom. i anmälan lämnas tillräckligt exakta uppgifter om förvärvets storlek, ägaren och dennes kundrisker. Med detta avses närmast i fråga om privatpersoner deras identitet, tidigare verk-

samhet och innehav i andra kreditinstitut. Om förvärvaren är en sammanslutning skall anmälan innehålla t.ex. uppgifter om dess ägare och koncernförhållanden, de personer som sköter förvaltningen och om soliditeten. Med kundrisker avses kundrisker enligt kap. 8 i denna lag. Bankspektionen kan kräva att anmälan kompletteras, om de uppgifter som lämnats inte är tillräckliga.

19 §. *Avhållande från förvärv.* Bankspektionen kan enligt 1 mom. motsätta sig ett planerat förvärv. Bankspektionen skall inom tre månader från det den mottog en anmälan enligt 18 § meddela att den motsätter sig förvärvet. I annat fall skall den anses ha godkänt förvärvet. Bankspektionen kan motsätta sig förvärvet bara om den konstaterar att det är sannolikt att den tilltänkta ägaren inte fyller de krav som en försiktig och säker ledning av kreditinstitutet förutsätter, t.ex. på grund av bristande yrkesskicklighet, tidigare osaklig verksamhet, avsikt att kringgå konkurrensbegränsningar eller begränsningar av risktagningen eller någon annan härmed jämförbar orsak.

Enligt 2 mom. kan bankspektionen förbjuda innehavaren av en andel att utnyttja sin rösträtt, om förvärvet har skett trots att bankspektionen motsatt sig det. Samma rättighet har bankspektionen när den först efteråt observerar att andelsinnehavarens handlande visar sig äventyra kreditinstitutets verksamhet eller om den som förvärvat ägarandelen inte uppfyller sin anmälningskyldighet enligt 1 mom.

Stadgandena i denna paragraf baserar sig på bestämmelserna i artikel 11 i andra bankdirektivet.

3 Kap.

Kreditinstitutets verksamhet

20 §. *Området för affärsverksamheten.* I paragrafen stadgas om den affärsverksamhet som är tillåten för kreditinstitut. Stadgandena följer till stor del gällande lag. Stadgandet är viktigt därför att det uttrycker den så kallade principen om allmän bankverksamhet som iakttas i Finland. Stadgandet följer huvudsakligen innehållet i den förteckning över affärstransaktioner som skall erkännas ömsesidigt och som ingår i en bilaga till andra bankdirektivet. Enligt EES-avtalet är den affärsverksamhet som nämns i förteckningen för kreditinstitut i

en EES-stat tillåten vid verksamhet som kreditinstitutet utövar i Finland, om kreditinstitutets auktorisation i hemlandet täcker dessa tjänster. I 1 mom. stadgas att ett kreditinstitut också får idka sådan verksamhet som anknyter sig till den affärsverksamhet som nämns i förteckningen. Denna verksamhet skall på ett väsentligt sätt ansluta till kreditinstitutets egentliga verksamhet.

Enligt 2 mom. ingår i kreditinstitutets affärsverksamhet följande:

1) mottagande av depositioner och andra medel som skall återbetalas från allmänheten,
2) annan medelsankaffning såsom interbankverksamhet, nya utvecklade medelsankaffningssätt och instrument,

3) kreditgivning och finansieringsverksamhet samt andra finansieringsarrangemang, t.ex. traditionell kreditgivning och nya former av kreditgivning, såsom kontinuerliga arrangemang i samband med emittering av skuldförbindelser (NIF- och RUF-avtal),

4) finansieringsleasing,

5) betalningsrörelse såsom förmedling av betalningar, emittering och skötsel av betalningsmedel såsom kreditkort och resecheckar,

6) inkassering av betalningar,

7) valutaväxling t.ex. för egen eller kunders räkning med utländsk valuta och utländska valutainstrument,

8) notariatverksamhet inom de gränser som bankspektionen bestämmer såsom t.ex. värdepappersförvar och -skötsel samt förvaringstjänster,

9) värdepappershandel och annan värdepappersverksamhet såsom handel för egen eller kunders räkning med penningmarknadsinstrument, terminer, placeringsbevis, ränteinstrument och optioner, värdepapper, deltagande i aktieemissioner och tillhandahållande av tjänster i anslutning till dem, förmedlingsverksamhet på penningmarknaden samt utöver det ovan nämnda tillhandahållande av portföljförvaltnings- och rådgivningstjänster,

10) garantiverksamhet,

11) kreditupplysningsverksamhet,

12) i anslutning till bostadssparande förmedling av bostadsaktier och -andelar samt fastigheter som kommer att användas som egen bostad, samt

13) annan verksamhet som kan jämföras med verksamhet som anges i ovanstående punkter såsom företagsrådgivning i ärenden som gäller kapitalstruktur och branschstrategi

och därtill anslutna frågor samt rådgivning och tjänster i samband med fusioner och företagsköp. Förteckningen över hurudan affärsverksamhet som får idkas kan inte göras uttömmande på grund av produktutvecklingen och de föränderliga omständigheterna. Det är därför nödvändigt att denna punkt regleras på ett flexibelt sätt. Det ankommer på bankinspektionen att övervaka att gränserna för den verksamhet som är tillåten för kreditinstitutet inte överskrids.

Inga andra kreditinstitut än depositionsbankerna får ta emot depositioner av allmänheten. Detta är orsaken till att inga andra kreditinstitut än depositionsbankerna heller kan bedriva bostadssparverksamhet eller fastighetsförmedling i anslutning till den.

21 §. *Förhållandet mellan kreditinstitutets innehav av aktier och andelar och kreditinstitutets egna medel.* I gällande lag har depositionsbankernas rätt att äga aktier och andelar i sammanslutningar som utövar annat än bankverksamhet begränsats sålunda, att den sammanlagda andelen sådana aktier och andelar får vara högst 10 procent av aktierna eller andelarna i den ägda sammanslutningen eller av de röster aktierna eller andelarna medför. Denna begränsning föreslås bli slopad. En investeringsbegränsning som anges i relation till kreditinstitutets eller kreditinstitutskoncernens egna medel behövs fortfarande för att riskerna i anslutning till aktieinnehav inte skall växa sig alltför stora. Av den orsaken begränsas i paragrafen kreditinstitutets eller dess och dess dotterföretags och ett i 5 § 2 mom. avsett kreditinstitutets eller finansiellt instituts rätt att tillsammans äga aktier och andelar så att innehav av mer än 10 procent i ett företag som idkar annan verksamhet än sådan som avses i 20 § får utgöra högst 15 procent av kreditinstitutets eller dess konsolideringsgrupps egna medel. Sammanlagt får dessa innehav uppgå till högst 60 procent av kreditinstitutets och dess konsolideringsgrupps egna medel.

När relationstalen beräknas beaktas dock inte aktier och andelar som kreditinstitutet eller dess dotterföretag har tecknat på basis av en förbindelse som givits i samband med en aktieemission som det ordnat, och inte aktier som kreditinstitutet äger i ett försäkringsbolag, ej heller aktier och andelar vilkas innehav är nödvändigt för sanering av en kunds affärsverksamhet. Den föreslagna paragrafen motsvarar i sak bestämmelserna i artikel 12 i

Europeiska gemenskapens andra bankdirektiv.

22 §. *Begränsning gällande innehav av fastigheter och fastighetssammanslutningar.* I paragrafen begränsas kreditinstitutets och deras dotterföretags samt institutets som bör till deras konsolideringsgrupps rätt att äga aktier och andelar i fastigheter och fastighetssammanslutningar. Jämfört med gällande lag har paragrafen ändrats så att begreppet konsolideringsgrupp anlitas i paragrafen.

23 §. *Temporärt innehav.* I paragrafen stadgas om möjligheten att avvika från ägarbegränsningarna enligt 22 §. Regleringen av temporärt innehav har ändrats jämfört med gällande lagstiftning. Enligt stadgandet har ett kreditinstitut dess dotterföretag samt institut som hör till dess konsolideringsgrupps utan hinder av ägarbegränsningarna temporärt, i högst fem år, rätt att inneha aktier och andelar eller fastigheter i en fastighetssammanslutning som varit säkerhet för fordringar som blivit obetalda, om detta är nödvändigt för att förluster skall undvikas.

Anmälan om all den egendom som med stöd av paragrafen temporärt övergått i ägo skall omedelbart lämnas till bankinspektionen, som således kan övervaka förvärv och överlåtelse av egendomen. Av anmälan skall framgå åtminstone den tidpunkt då egendomen förvärvats, anskaffningspriset och de grunder på vilka banken förvärvat egendomen.

24 §. *Vidareförpantning av säkerhet.* Paragrafen har samma innehåll som den gällande lagen om depositionsbankernas verksamhet.

25 §. *Fast förrättningsställe.* Ett kreditinstitut kan idka verksamhet i ett huvudkontor, en filial och på andra förrättningsställen. Kreditinstitutet bör enligt förslaget ha åtminstone ett fast förrättningsställe i hemlandet. Dessutom kan det idka verksamhet i filialer och på andra förrättningsställen.

26 §. *Inrättande av filial i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.* Enligt artikel 19 i EG:s andra bankdirektiv innehåller paragrafen ett stadgande om förfarandet då en filial inrättas i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Inrättandet av en filial kräver inget tillstånd av myndigheterna.

I 1 mom. ingår stadganden om det anmälningsförfarande som ersätter tillståndet. Ett kreditinstitut som ämnar etablera sig skall på förhand anmäla detta till bankinspektionen och till anmälan foga tillräckliga uppgifter. Uppgif-

ter som skall fogas till anmälan är åtminstone namnet på den stat där banken ämnar etablera sig och filialens adress där, verksamhetsplanen och den affärsverksamhet som filialen är avsedd att utöva, filialens organisation och namnet på de personer som ansvarar för dess förvaltning.

Om bankinspektionen inte ämnar motsätta sig den planerade etableringen skall den inom tre månader från det den mottagit en anmälan av kreditinstitutet underrätta den behöriga myndigheten i staten i fråga. Bankinspektionen skall till sin egen underrättelse foga bl.a. uppgifter om beloppet av kreditinstitutets egna medel, soliditet, detaljer om säkerhetsfunds-skyddet för deponenterna samt en bekräftelse av att kreditinstitutets koncession i Finland omfattar de tjänster som är avsedda att tillhandahållas. Det bör observeras att det skydd som den säkerhetsfond erbjuder som kreditinstitutet hör till i Finland också täcker fordringarna för de deponenter som anlitar kreditinstitutets utländska filial.

Enligt 3 mom. skall bankinspektionen inom 3 månader från det den mottagit en anmälan av kreditinstitutet vägra att lämna de uppgifter som avses i 2 mom. till tillsynsmyndigheten i staten i fråga, om bankinspektionen observerar att kreditinstitutet inte uppfyller de krav som ställs på det i denna lag. Bankinspektionen skall sålunda innan den för uppgifterna vidare försäkra sig om att bl.a. kreditinstitutets soliditet, likviditet, riskkontroll, interna revision och ledningens yrkesskicklighet är tillräckliga för att trygga verksamheten i den utländska filialen. Om bankinspektionen vägrar ge den underrättelse som avses här, kan kreditinstitutet inte inrätta filialen.

27 §. *Inrättande av filial i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.* Enligt paragrafen behövs allttjämt tillstånd av finansministeriet för att inrätta en filial i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Tillståndet skall beviljas på samma sätt som enligt gällande lag, om det i det land där filialen skall inrättas finns tillräckliga förutsättningar för effektiv tillsyn. Landet skall ha en internationellt godtagbar banklagstiftning och ett internationellt godtagbart tillsynssystem samt en fungerande centralbank. Dessutom skall landet tillåta att filialen omfattas av finländsk revision och bankinspektion eller också skall tillsynen kunna ordnas på något annat tillräckligt sätt.

28 §. *Indragning av filial utomlands.* Enligt paragrafen har finansministeriet rätt att bestämma att ett kreditinstituts filial i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller utanför det skall dras in. Denna åtgärd förutsätter att kreditinstitutet inte då filialen inrättades har iakttagit lagens stadganden eller de föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Innan beslutet fattas skall rättelse dock yrkas inom utsatt tid.

29 §. *Tillhandahållande av tjänster.* Enligt 1 mom. förutsätter tillhandahållande av tjänster utomlands utan inrättande av filial inget tillstånd av myndigheterna. Sådan verksamhet kan t.ex. innebära tillhandahållande av tjänster direkt från Finland till utlandet eller anlåtande av representation eller annat ombud utomlands. För att bankinspektionen skall kunna följa med de finska kreditinstitutens utländska verksamhet, t.ex. om denna är tillåten enligt finska lagstiftning, förutsätter ett sådant tillhandahållande av tjänster dock förhandsanmälan till bankinspektionen.

Stadgandet i 2 mom. gäller bara Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och det grundar sig på artikel 20 i EG:s andra bankdirektiv. Enligt denna förutsätter inte tillhandahållandet av tjänster över gränserna vare sig någon auktorisation eller ett förfarande som krävs vid inrättande av filial. Det är tillräckligt att kreditinstitutet på förhand anmäler till bankinspektionen vilka tjänster det ämnar tillhandahålla. Bankinspektionen kan inte vägra att tillstålla tillsynsmyndigheten i staten i fråga denna anmälan, utan den skall underrätta myndigheten inom en månad från mottagandet av kreditinstitutets anmälan. Bankinspektionen skall dock till sin underrättelse foga en anmälan om huruvida kreditinstitutets koncession i Finland täcker tjänsterna i fråga eller inte. Detta kan, om beskedet är negativt, hindra kreditinstitutet från att tillhandahålla sina tjänster, eftersom friheten att tillhandahålla tjänster enligt EES-avtalet endast gäller auktoriserad verksamhet.

4 Kap.

Bokslut och revision

30 §. *Tillämpningsområdet för stadgandena om bokslut.* När kreditinstitut uppgör sina bokslut och koncernbokslut skall den allmänna

bokföringslagen iaktas såsom bakgrundslag, om inte stadgandena i detta kapitel innebär undantag från bokföringslagen. På kreditinstitut som är aktiebolag eller andelsbolag tillämpas dessutom stadgandena om uppskrivning av anläggningstillgångarnas värde i lagen om aktiebolag och lagen om andelslag.

Stadgandet i 2 mom. om bankinspektionens rätt att meddela närmare föreskrifter om hur kreditinstitutens bokslut skall uppgöras motsvarar tidigare lagstiftning. Innan bankinspektionen meddelar sådan föreskrifter skall det begära sådant utlåtande av bokföringsnämnden som avses i 39 §.

Enligt 3 mom. skall en i lagens 4 § avsedd holdingsammanslutning och ett i lagens 3 § avsett finansiellt institut som är dotterföretag till kreditinstitutet eller holdingsammanslutningen uppgöra sitt bokslut enligt stadgandena i detta kapitel.

31 §. *Bokslut.* Paragrafen motsvarar det gällande stadgandet i 11 kap. 1 § lagen om aktiebolag och det förslag till ändring av nämnda lagrum som ingår i regeringens proposition (Reg. prop. 111/92) med förslag till lag om ändring av bokföringslagen, 11 och 12 kap. lagen om aktiebolag samt lagen om andelslag liksom även det gällande stadgandet i 11 kap. 2 § lagen om aktiebolag. De uppgifter som enligt direktivet 86/635 EEG skall ingå i bilagorna till ett kreditinstituts resultaträkning och balansräkning är betydligt mera omfattande och delvis annorlunda än de som andra affärsföretag skall lämna. Därför stadgas det i paragrafen att i bilaga till resultaträkningen och balansräkningen för ett kreditinstitut utan hinder av bokföringslagens och banklagarnas stadganden skall ges sådan uppgifter som bankinspektionen föreskriver. Bankinspektionens föreskrifter skall motsvara bestämmelserna i nämnda direktiv. Bankinspektionen skall innan den meddelar sina föreskrifter begära utlåtande av bokföringsnämnden enligt 39 §.

32 §. *Verksamhetsberättelse.* Paragrafen motsvarar stadgandet i 11 kap. 9 § i den gällande lagen om aktiebolag och det förslag till ändring av nämnda lagrum som ingår i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av bokföringslagen, 11 och 12 kap. lagen om aktiebolag samt lagen om andelslag.

33 §. *Räkenskapsperiod.* Enligt paragrafen har bankinspektionen inte sådan möjlighet som enligt gällande lag att bevilja undantag från stadgandena om räkenskapsperiodens längd,

utan undantag kan endast göras direkt med stöd av lagen.

34 §. *Värdering av tillgångarna.* Paragrafen innehåller stadganden om värdering av egendom och omvandling av tillgångar samt skulder och förbindelser i utländsk valuta till finskt mynt. Tidigare har denna värdering och omvandling skett enligt bankinspektionens föreskrifter.

Värderingsprinciperna i 1 mom. motsvarar bestämmelserna i bokslutsdirektivet för kreditinstitut och ändrar inte nuvarande bokslutspraxis.

I 2 mom. stadgas att bankinspektionen har rätt att vid behov meddela från 1 mom. avvikande föreskrifter om att ett större sannolikt värde än anskaffningsvärdet skall anges för värdepapper och derivativavtal som är avsedda för överlåtelse. Föreskrifterna kan endast gälla värdepapper som är lätta att marknadsföra och vilkas marknadsvärde på grund av detta kan bedömas tillförlitligt. När sådana föreskrifter meddelas skall internationell bokslutspraxis beaktas. Användningen av den värderingsprincip som åsyftas här grundar sig på de valfria bestämmelserna i bokslutsdirektivet för kreditinstitut.

3 mom. motsvarar bestämmelserna i bokslutsdirektivet för kreditinstitut, vilka till vissa delar avviker från de principer som anammats i den allmänna bokföringslagstiftningen. Direktivet ger vissa valmöjligheter när det gäller att omvandla anläggningstillgångar, varför bankinspektionen ges möjlighet att utfärda närmare bestämmelser till denna del.

35 §. *Balansräkning.* I paragrafen stadgas om balansräkningsschemats minimiinhåll. Paragrafen motsvarar minimischemat för balansräkning enligt bokslutsdirektivet för kreditinstitut. Angivandet av egendomsposter i balansräkningen grundar sig på en fördelning enligt fordringstyp i stället för den tidigare fördelningen enligt egendomslag. I schemat ingår inte någon post för angivande av temporärt innehav, vilken ingick i tidigare praxis, utan denna egendom anges i den post som motsvarar dess art. Med reserveringar avses sådana reserveringar enligt bokföringslagstiftningen. Den allmänna förlustrerveringen får göras fritt som gardering mot de allmänna riskerna i anslutning till bankverksamheten. Det maximala beloppet för denna reservering begränsas inte i bokföringen. Den allmänna förlustrer-

veringen motsvarar således till sin natur den tidigare kreditförlustrereringen samt omsättnings- och investeringstillgångarnas värderingsreserver.

Bankinspektionen kan i fråga om de sammanslutningar som den utövar tillsyn över meddela föreskrifter gruppvis om hur posterna i lagrummet skall anges i balansräkningen på ett mera detaljerat sätt än vad som anges i lagen.

36 §. *Bundet och fritt eget kapital.* Stadgandet motsvarar gällande stadganden i lagen om aktiebolag, andelslagslagen och sparbankslagen. Stadgandet motsvarar dessutom den föreslagna 24 a § lagen om depositionsbankernas verksamhet i regeringens proposition (Reg.p-prop. 116/92) med förslag till lag om ändring av lagen om depositionsbankernas verksamhet.

37 §. *Resultaträkning.* I paragrafen stadgas om resultaträkningschemats minimiinhåll. Paragrafen motsvarar minimischemat för resultaträkning enligt bokslutsdirektivet för kreditinstitut. Posterna motsvarar huvudsakligen posterna i det tidigare schemat. Med avvikelse från tidigare skall i en egen post dock upptas arvodeskostnaderna, som tidigare ingått i resultaträkningsposten 'Övriga kostnader, övrigt', samt värdenedskrivningarna på andra värdepapper än sådana som är avsedda för att överlätas och vilka tidigare ingått i resultaträkningsposten 'Försäljning av investeringstillgångar' eller 'Övriga avskrivningar'. Dessutom grupperas förvaltningskostnaderna och de övriga intäkterna och kostnaderna av verksamheten annorlunda än tidigare. Ränteintäkterna och räntekostnaderna, dividendintäkterna, arvodesintäkterna, nettoresultatet av värdepappersverksamheten (som motsvarar den tidigare resultaträkningsposten 'Försäljning av omsättningstillgångsaktier', nettointäkterna av valutaverksamheten, värdenedskrivningarna på fordringar (vilka motsvarar den tidigare resultaträkningsposten 'Kredit- och garantiförluster'), avskrivningarna på byggnader, maskiner och inventarier samt på utgifter med lång verkningstid, de extraordinära intäkterna och kostnaderna samt de direkta skatterna motsvarar i huvudsak de tidigare motsvarande posterna i resultaträkningen, även om direktiven medför vissa ändringar i definitionerna av dessa poster. Den mest betydande av dessa skillnader är att försäljningsbidraget och värdeförändringarna för fordringsbevis som är avsedda att överlätas i stället för att antecknas i posten för räntebid-

rag antecknas i posten 'Nettoresultat av värdepappershandeln'. Ökningen eller minskningen av reserveringarna anges enligt den allmänna bokföringslagstiftningen.

Bankinspektionen kan i fråga om de sammanslutningar som den utövar tillsyn över meddela föreskrifter gruppvis om hur de poster som anges i lagrummet skall anges i balansen mera detaljerat än vad som anges i lagen.

38 §. *Koncernbokslut.* Beträffande ett kreditinstituts skyldighet att uppgöra koncernbokslut tillämpas i regel den allmänna bokföringslagen. Till följd av att de företag som idkar annan verksamhet än finansieringsverksamhet, men som enligt den allmänna bokföringslagstiftningen skall hänföras till kreditinstitutskoncernen, idkar olika slag av affärsverksamhet är det inte i allmänhet ändamålsenligt att kombinera uppgifter om dessa företag med ett kreditinstituts koncernbokslut. Enligt 2 mom. tillämpas bokföringslagens stadganden om koncernbokslut inte oförändrade på sådana dotterföretag, utan det ankommer på bankinspektionen att meddela närmare föreskrifter om hur uppgifter om dessa företag skall kombineras med koncernbokslutet. Föreskrifterna kan t.ex. förutsätta en enklare konsolidering (på en rad) för dessa företag.

Stadgandena i 3-6 mom. motsvarar gällande 11 kap. 10-12 §§ lagen om aktiebolag och de förslag till ändring av dessa lagrum som föreslås i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av bokföringslagen, 11 och 12 kap. lagen om aktiebolag samt lagen om andelslag.

Paragrafens 7 mom. motsvarar gällande lagstiftning.

39 §. *Inhämtande av bokföringsnämndens utlåtande.* För att främja en enhetligt bokslutspraxis är bankinspektionen enligt paragrafen skyldig att inhämta utlåtande av bokföringsnämnden innan den utfärdar föreskrifter enligt detta kapitel.

40 §. *Hur bokslutet skall hållas tillgängligt för allmänheten.* Enligt paragrafen är ett kreditinstitut skyldigt att ge var och en som begär det en kopia av sitt senast fastställda bokslut och sin verksamhetsberättelse. Motsvarande skyldighet har ålagts depositionsbankerna och de övriga kreditinstituten i de gällande myndighetsbestämmelserna. Kreditinstitutet är enligt paragrafen berättigat att för kopian uppbära en avgift som motsvarar självkostnadspriset för tryckningen eller kopieringen.

41 §. *Revisionsnskyldighet.* Depositionsbankerna har i gällande lag ålagts att utse minst tre revisorer. Eftersom antalet revisorer inte i och för sig i betydande utsträckning ökar de krav beträffande yrkeskunskap och tillförlitlighet som skall ställas på revisionen, skall revisorerna enligt paragrafen nu bara vara minst två. Utan hinder av detta kan fortfarande i bolagsordningen eller stadgarna föreskrivas att revisorerna skall vara flera än två. Med tanke på jämlik behandling av kreditinstituten har stadgandet om att någon av revisorerna kan tillsättas för att särskilt bevaka grundfundsandelsägarnas intressen struktits ur lagen.

Det krav på oberoende som intagits i paragrafen innebär en nyreglering. I det åttonde bolagsrättsliga EG-direktivet som gäller revision nämns kravet på en oberoende revision i flera punkter som en förutsättning som medlemsstaterna skall säkerställa i sin lagstiftning. Enligt direktivet kan medlemsstaterna endast godta oberoende personer med oantastligt rykte som inte idkar verksamhet vilken enligt medlemsstaternas lagstiftning är oförenlig med lagstadgad revision av bokslut. Lagstadgad revision får inte utföras av personer som inte är oberoende på det sätt som avses i den lagstiftning som föreskriver revision. Kravet på oberoende utsträcks även i godkända revisionsammanslutningar till att omfatta de revisioner som för revisionsammanslutningens räkning utför revisionen. Personer som utan att fylla kraven i direktivet är verksamma i revisionsammanslutningar får inte befatta sig med revisionen på ett sätt som kan äventyra en revisors oberoende.

En revisor skall också vara fri att uttala sig om varje uppdrag utan att vara beroende av yttre faktorer. En revisor är direkt med stöd av lagen förbjuden att verkställa revision om han är jävig. En person anses vara jävig om han står i uppenbar intressegemenskap med den sammanslutning eller stiftelse han skall revidera. Kravet på oberoende är dock mera omfattande än kravet på att revisorn inte skall vara jävig. Oberoendet kan äventyras t.ex. i situationer där revisorn äger en betydande del av aktierna i revisionsobjektet.

Kravet på oberoende gäller den enskilda revisorn när han handhar ett revisionsuppdrag. Oberoendet visar sig i revisornsattityd till revisionen och revisionsobjektet. Det krävs yrkeskunskap för att kravet skall kunna iaktas, eftersom revisorn skall kunna uppmärks-

samma frågan om oberoende och vara medveten om de omständigheter som kan äventyra detta. Revisorn bör handla oberoende vid planeringen av revisionen, i revisionsarbetet och i sin rapportering. Oberoendet kan i praktiken mest äventyras av revisorns ekonomiska beroende av revisionsobjektet, en nära relation till ledningen för revisionsobjektet samt av en överdriven strävan att på ett sätt som äventyrar oberoendet betjäna ledande personer inom revisionsobjektet. Det kan anses att oberoendet kränkts om revisorn arbetar under förhållanden där en omsorgsfull yrkesman inte skulle anse sig vara kapabel att på ett oberoende sätt handha uppgiften. Med begreppet omsorgsfull yrkesman avses i detta sammanhang hur en objektivt tänkande person bedömer situationen.

Av stadgandet kan härledas ett förbud att idka sådan näringseller förvärvsverksamhet som på ett menligt sätt kan antas påverka revisorns självständighet eller rubba den allmänna tilliten till hans oberoende. Handhavande av biuppdrag, såsom att vara rådgivare till det företag som revideras, kan äventyra revisorns oberoende i situationer där detta spelar en betydande roll för revisorns ekonomi. Det föreligger emellertid inget principiellt hinder för att revisorn såsom verksamhet som omfattas av lagens tillämpningsområde även idkar konsultverksamhet eller rådgivning. Om konsulteringen binder revisorn vid en senare revision, strider den emellertid mot kravet på oberoende. Revisorn får genom sin rådgivning inte binda sig till ledningen för sammanslutningen eller stiftelsen.

Det kan allmänt antas att en revisor självmant märker när hans oberoende äventyras. Föreligger det motiverad anledning att misstänka att oberoendet äventyras, skall revisorn avstå från uppdraget. Det föreslagna stadgandet om allmänt oberoende som förpliktar revisorn att själv reagera i situationer som äventyrar oberoendet. Omständigheter i anslutning till frågan om oberoende skall också uppmärksammas redan innan uppdraget tas emot.

42 §. *Revisors behörighet.* I paragrafens 1 mom. skall anges de kompetenskrav som alla revisorer skall fylla för att ens i allmänhet kunna utses till en i 41 § avsedd uppgift. En revisor bör ha en sådan kännedom om och erfarenhet av redovisning, ekonomiska och juridiska frågor som med hänsyn till omfatt-

ningen och arten av kreditinstitutets verksamhet behövs för skötseln av uppdraget. Den som är omyndig eller försatt i konkurs kan inte utses till revisor.

I praktiken har det ofta ansetts att endast jävsstadgandena begränsar valet av revisor, medan inga krav ställts beträffande hans kompetens. I stadgandet förutstås att en revisor bör ha kännedom om redovisning, ekonomiska och juridiska frågor samt revision. Av en revisor kan inte krävas att han skall var yrkesrevisor. Däremot bör han ha en tillräcklig kännedom om bokföring och bokslutspraxis för att självständigt kunna bedöma de laglighetsfrågor som ansluter sig till revisionsuppdraget. Med kännedom om revision och juridiska frågor avses att revisorn i alla fall skall känna till stadgandena om revision och de stadganden som har anknytning därtill. En revisor bör ytterligare ha tillräcklig kännedom om revisionsteknik och en revisors viktigaste uppgifter. Frågan om en revisor uppfyller behörighetskraven skall alltid bedömas från fall till fall med hänsyn till arten och omfattningen av den verksamhet sammanslutningen bedriver. Som formellt behörighetskrav uppställts ytterligare krav på myndighet, varför den som är minderårig eller satt under förmynderskap inte kan utses till revisor.

En väsentlig förändring jämfört med gällande lag är att man i paragrafen avstått från medborgerskapskravet. Stadgandet motsvarar EES-avtalet. Även kravet på revisorns boningsort har lindrats till följd av kraven i EES-avtalet. Enligt detta är det tillräckligt att minst en av revisorerna har hemort inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. En enligt Centralhandelskammarens stadgar godkänd revisionssammanslutning skall också kunna vara revisor.

Förutom de allmänna behörighetskraven stadgas i 2 mom. att minst en av kreditinstitutets revisorer skall vara en av Centralhandelskammaren godkänd revisor. Detta utvidgar kravet på anlitan av CGR-revisorer enligt gällande lag. Detta är motiverat å ena sidan därför att kreditinstitutet till följd av fusioner blivit större och det följer å andra sidan också av de principer för anlitan av CGR-revisorer som framgår av värdepappersmarknadslagen och lagen om aktiebolag. Eftersom de kreditinstitut som är aktiebolag redan hittills varit tvungna att anlita CGR-revisorer, är det inte heller skäl att i detta avseende behandla kre-

ditinstitut som har annan sammanslutningsform på ett avvikande sätt. En tillförlitlig kreditinstitutsverksamhet och de krav tillsynen ställer innebär också att särskilda fordringar måste ställas på en högklassig revisionsverksamhet.

Om en revisionssammanslutning utsetts till revisor skall sammanslutningen underrätta kreditinstitutet om vem som bär det huvudsakliga ansvaret för revisionen. Enligt samma stadgande skall den huvudsansvariga revisorn ha samma behörighet som den som fordras av revisorn. Har en CGR-sammanslutning utsetts till revisor, skall den huvudsansvariga revisorn alltid vara en CGR-revisor.

43 §. *Revisors jäv.* I paragrafen stadgas om revisors jäv. Genom jävsstadgandet försöker man säkerställa att revisionen formellt sett är oberoende. Jävsstadgandet skall framför allt beaktas vid verksamhet som hör till lagens tillämpningsområde. Stadgandet behövs som ett led i strävan att avlägsna sådana bimotoiv som inte hör samman med verkställandet av revision, dvs. omständigheter som enligt allmän uppfattning är ägnade att äventyra oberoendet.

I 1 mom. anges de personer som inte får vara revisorer i ett kreditinstitut. Paragrafens 1 mom. 1 punkt gäller direkt eller indirekt redovisningsskyldighet, dvs. dem vars verksamhet revisionen gäller. Jävig är således både de som hör till kreditinstitutets ledning och de som svarar för bokföringen, medelsförvaltningen eller tillsynen över denna förvaltning.

Momentets 2 punkt gäller dem som står i anställnings- eller annat underställnings- eller beroendeförhållande som är ägnat att äventyra revisorns möjligheter till självständigt och oberoende arbete. Anställningsförhållandet definieras enligt de allmänna arbetsrättsliga lärorna. Med annat underställningseller beroendeförhållande avses t.ex. ett sådant ekonomiskt eller juridiskt förhållande mellan revisionsobjektet och revisorn, som är ägnat att påverka revisorns oberoende ställning.

Inte heller de i 1 mom. 1 punkten nämnda personernas äkta makar, personer som lever samman med dem under äktenskapsliknande förhållanden eller deras nära släktingar kan enligt 1 mom. 3 punkten vara revisorer för ifrågavarande objekt. Stadgandet behövs då det kan antagas att förutsättningarna för kritisk bedömning hos de redovisningsskyldigas nära släktingar eller motsvarande är försämrade till följd av släktskapsförhållandet.

Jävsstadgandena omfattar också i 1 punkten avsedda medlemmar i organ i sammanslutningar inom samma koncern och dessutom också i delägda sammanslutningar inom koncernen och andra i 1 punkten avsedda personer. Med sammanslutning inom samma koncern avses ett dotterföretag där moderföretaget har beslutanderätten på det sätt som stadgas i bokföringslagen. Förslaget bygger på den definition av koncernbegreppet som ingår i förslaget till ändring av bokföringslagen och på definitionen av begreppet delägt företag. Enligt förslaget till ändring av bokföringslagen har moderföretaget bestämmanderätten i sammanslutningen när det ensamt eller tillsammans med en annan dottersammanslutning har mer än hälften av dottersammanslutningens röstetal, eller om det kan utse eller avskeda majoriteten av medlemmarna i styrelsen eller motsvarande organ eller utöva bestämmanderätten i ett sådant organ. Bestämmanderätten kan bygga på ägande, bestämelse i bolagsordningen eller motsvarande stadga eller på avtal. Med delägt företag avses en sammanslutning där en sammanslutning som hör till samma koncern har ett betydande inflytande. Med betydande inflytande avses i sin tur inflytande som en sammanslutning har när den äger minst en femtedel av en annan sammanslutning, räknat på basen av den andra sammanslutningens eget kapital enligt balansräkningen eller har minst en femtedel och högst hälften av det röstetal aktierna eller andelarna i den andra sammanslutningen medför.

Enligt 2 mom. kan den som enligt 1 mom. är jävig att vara revisor i ett kreditinstitut inte vara revisor i dess dottersammanslutning.

Enligt gällande lagstiftning om depositionsbanker kan en revisor i en depositionsbank ha penninglån i depositionsbanken eller i annan sammanslutning inom samma koncern. Stadgandet har inneburit ett undantag från förbudet att uppta penninglån i 10 kap. 5 § 3 mom. lagen om aktiebolag. Enligt 3 mom. bibehålls denna möjlighet.

Eftersom ekonomiskt beroende emellertid kan äventyra revisorns oberoende i detta avseende har regleringen i 3 mom. kompletterats med en skyldighet för revisorn att underrätta bankinspektionen om kredit som han fått av kreditinstitutet, en sammanslutning inom samma koncern eller en sammanslutning som institutet delvis äger, liksom även om garanti eller annan ansvarsförbindelse, säkerhet eller

motsvarande förmåner som dessa ställt för honom. På basis av denna anmälan kan bankinspektionen bedöma om revisorns förutsättningar för oberoende revision äventyrats och vidta eventuella behövliga åtgärder.

44 §. *Av bankinspektionen förordnade revisorer.* Bankinspektionen övervakar att stadgandena om kreditinstitutets revision iakttas. Revisorn är också en del av övervakningsmekanismen för kreditinstitutets stabila verksamhet. Det är därför ändmålsenligt att bankinspektionen, liksom i gällande lag, har rätt att för kreditinstitutet förordna en revisor som fyller behörighetskraven om stadgandena om tillsättande av revisor i 41—43 §§ inte iakttagits. Jämfört med gällande lag har rätten att förordna revisor utsträcks till att enligt 1 mom. 4 punkten även omfatta det fall att revisorns oberoende äventyrats och han inte själv begärt att bli befriad från sin uppgift. Avsikten är att betona den centrala betydelsen av en oberoende revision enligt 41 §. Avsikten har inte varit att med stadgandet om att bankinspektionen skall ha rätt att utse revisor åsidosätta kreditinstitutsorganens rätt att utse revisor. Därför gäller bankinspektionens förordnande endast tills läget rättats till genom kreditinstitutets egna åtgärder. För kreditinstitut som är aktiebolag gäller dessutom enligt stadgandet att bankinspektionen i stället för länsstyrelsen har rätt att förordna en extra revisor och förordna om särskild granskning.

45 §. *Verkställande av revision.* I gällande lagstiftning hänvisas till god revisionssed bland annat i lagen om aktiebolag, lagen om bostadsaktiebolag, lagen om stiftelser, föreningslagen samt lagen om öppna bolag och kommanditbolag. I 10 kap. 7 § 1 mom. lagen om aktiebolag och 10 kap. 6 § 1 mom. lagen om öppna bolag och kommanditbolag stadgas att revisorn i den omfattning god revisionssed förutsätter skall granska bokslutet och bokföringen samt bolagets förvaltning. Till innehållet likadana stadganden finns i 12 § 5 mom. lagen om stiftelser och 38 § föreningslagen.

Med den i 1 mom. avsedda skyldigheten att iakta god revisionssed avses skyldighet att vid revisionen förfara enligt den revisionspraxis omsorgsfulla yrkesmän allmänt följer. God revisionssed förpliktar såväl godkända revisorer som s.k. lekmanrevisorer när de handhar uppgifter enligt denna lag. Paragrafen täcker kravet i artikel 23 av EG:s åttonde bolagsrätt-

sliga direktiv, som förpliktar medlemsstaterna att sörja för att den lagstadgade revisionen sker med ”yrkesmässig omsorg”.

God revisions sed är sedvanerätt som kan jämföras med god advokatsed och god bokföringssed. Revisorn skall i sin verksamhet följa såväl etiskt som yrkesmässigt godtagbara principer. För att kartlägga dessa har CGR-föreningen r.f. publicerat rekommendationer som är bindande för föreningens medlemmar, och av vilka den senaste samlingen godkändes vid föreningens årsmöte 10.1.1992. I rekommendationerna behandlas frågan om god revisors sed, god revisions sed vid granskning av bokföring, bokslut och förvaltning, en revisors specialuppgifter samt kvalitetskontroll. CGR-föreningen r.f.s rekommendationer är i skriftlig form uttryckta samlingar av den nivå en omsorgsfull yrkesman håller i sin verksamhet.

Rekommendationerna kan betraktas såsom riktlinjer vid bedömningen av huruvida god revisions sed, dvs. sådan sed som en omsorgsfull yrkesman iakttar i vissa situationer, följts. Ställningstaganden som anger vad som är god revisions sed kan återfinnas såväl i domstolsavgöranden som i avgöranden fattade av de organ som övervakar CGR-revisorernas och de av handelskammare godkända revisorernas verksamhet, särskilt i avgöranden fattade av Centralhandelskammarens revisorsnämnd och den nämnd för övervakning av revisorssystemet som verkar i anslutning till handels- och industriministeriet. Frågan om god revisions sed har även behandlats i branschens yrkespublikationer.

I 2 mom. stadgas om bokslutsanteckning och om dess minimi innehåll. När revisionen utförts skall revisorn göra anteckning om detta i bokslutet, och i anteckningen skall hänvisas till revisionsberättelsen. Avsikten med bokslutsanteckningen är att på ett tillförlitligt sätt individualisera det bokslut som revisorn granskat. Anteckningen görs i form av en skriftlig anteckning i balansboken som visar att revisionen slutförts och över den avgivits berättelse. Revisorn undertecknar bokslutsanteckningen på bokslutet som matats ut eller skrivits ut på papper. Är revisorerna flera, skall var och en av dem underteckna bokslutsanteckningen.

Momentet förutsätter en anteckning där det hänvisas till revisionsberättelsen. Avsikten är inte att andra utlåtanden skall tas in i bokslutsanteckningen. Eftersom redogörelse över revisionen lämnas i revisionsberättelsen, skall någ-

ra värdeomdömen inte ingå i bokslutsanteckningen. Den i paragrafen avsedda bokslutsanteckningen omfattar i praktiken åtminstone datering, underskrift och hänvisning till den verkställda revisionen och den med anledning av denna givna revisionsberättelsen.

46 §. *Revisionsberättelse.* Enligt 1 mom. skall en revisor avge en revisionsberättelse över revisionen till styrelsen eller direktionen senast två veckor före det möte där bokslutet föreläggs för fastställelse. Revisionsberättelsen är revisorns skriftliga rapport till det organ inom kreditinstitutet som utsett honom till uppdraget och som beslutar om godkännande eller fastställelse av bokslutet. Revisionen innebär laglighetskontroll. Det ankommer alltså på revisorn att i första hand tillse att bokslutet uppgjorts enligt bokföringslagen och övriga stadganden som reglerar uppgörandet av bokslut. Det kan i praktiken vara svårt att skilja åt laglighets- och ändamålsenlighetssynpunkterna vid revision. Så kan t.ex. en revisorns uttalande i revisionsberättelsen om dispositionen av resultatet på det sätt styrelsen eller motsvarande organ föreslagit ibland också motiveras av att ändamålsenlighetssynpunkter beaktats. Revisorn bör alltid i sin rapportering i första hand uppmärksamma ägarnas informationsbehov.

Av momentets allmänna karaktär följer att innehållet i revisionsberättelsen också regleras av speciallagstiftning om kreditinstitutet. Revisionsberättelsen bör fylla de krav god revisions sed ställer.

I revisionsberättelsen skall ingå de uttalanden som nämns i 2 mom. 1—5 punkten.

Enligt 1 punkten i momentet skall revisionsberättelsen innehålla ett uttalande om huruvida bokslutet uppgjorts enligt den speciallagstiftning som gäller det reviderade kreditinstitutet, med stöd av denna meddelade föreskrifter och bokföringslagen. Revisorn ger ett uttalande enligt 1 mom. såväl när detta är positivt som när det är negativt. Revisorn kan ge ett positivt uttalande om han i sin revision kunnat försäkra sig om att bokslutet är lagligt. Har den lag eller de övriga normer som skall tillämpas vid uppgörandet av bokslutet inte iakttagits, skall revisorn nämna detta i sin revisionsberättelse och uppge på vilket sätt bokslutet avviker från dessa.

Momentets 2 punkt förutsätter att revisorn uttalar sig om huruvida bokslutet ger riktiga och tillräckliga upplysningar om kreditinstitutets resultat för räkenskapsperioden och om

dess ekonomiska ställning under perioden. Stadgandet hänger samman med en ändring av bokföringslagen som är avsedd att träda i kraft från ingången av år 1993. Det föreslås att 9 § 2 mom. ändras så att där stadgas om att bokslutet skall ge riktiga och tillräckliga upplysningar om resultatet av den bokföringsskyldiges verksamhet och ekonomiska ställning. I detta syfte skall behövliga uppgifter lämnas i resultat- och balansräkningen samt i bilagor till dessa. Om det i bokslutet saknas sådana uppgifter som enligt lag, föreskrifter eller god bokföringssed skall ingå i det, ger bokslutet inte tillräckliga uppgifter. Revisorn bör även när hans besked är positivt, dvs. när han anser att bokslutet innehåller riktiga och tillräckliga upplysningar nämnda detta i sin berättelse. Ett eventuellt negativt uttalande skall motiveras.

När revisorn ger ett sådant uttalande som avses i 2 mom. skall han bedöma bokslutsuppgifterna som helhet utgående från vem som läser revisionsberättelsen.

Revisorn kan inte förutsätta att det i bokslutet ingår uppgifter som enligt den lag som tillämpas på uppgörandet av bokslutet inte skall lämnas. Å andra sidan skall den bokföringsskyldige i bilagor till bokslutet ge tilläggsuppgifter, om detta behövs med tanke på att bokslutet skall ge riktiga och tillräckliga upplysningar. Revisorn kan förutsätta att i bilagorna lämnas tilläggsinformation om han anser att bokslutet i och för sig är lagligt uppgjort, men att uppgifterna i något avseende är otillräckliga. Om revisorn anser det behövt kan han själv lämna tilläggsuppgifter med stöd av 3 mom. Revisorns skyldighet att lämna tilläggsuppgifter är sekundär i förhållande till den som uppgör bokslutet. När revisorn ger sitt uttalande skall han i gränsfall ställa syftet med den lag som tillämpas på uppgörandet av bokslutet framom lagens bokstav och i sin bedömning ställa innehållet framom formen, allt enligt god revisionsd.

Enligt 3 punkten skall revisorn i sin revisionsberättelse uttala sig om huruvida han anser att ansvarsfrihet skall beviljas de redovisningsskyldiga. Vem som är redovisningsskyldig bestäms av den lag som reglerar sammanslutningen. Uttalandet om ansvarsfrihet omfattar i allmänhet åtminstone kreditinstitutets verkställande direktör, vice verkställande direktör, medlemmarna i styrelsen, styrelsens ordförande och vice ordförande samt medlemmarna i förvaltningsrådet. Uttalandet om ansvarsfri-

het gäller de redovisningsskyldigas eventuella skadeståndsskyldighet gentemot kreditinstitutet. Uttalandet om ansvarsfrihet kan vara positivt eller negativt. Det kan också vara positivt endast beträffande en del av de redovisningsskyldiga. Ett negativt uttalande om beviljande av ansvarsfrihet skall motiveras i revisionsberättelsen.

Enligt 4 punkten skall revisorn i sin revisionsberättelse uttala sig om den uppfattning han genom revisionen bildat sig i fråga om fastställandet av resultaträkningen och balansräkningen. Revisorns uttalande kan vara positivt eller negativt. Ett positivt uttalande förutsätter att resultaträkningen och balansräkningen i bokslutet uppgjorts enligt bokföringslagen och de lagar och föreskrifter som gäller uppgörandet av sammanslutningens bokslut. Detta förutsätter också att bokslutet är uppgjort enligt god bokföringssed. Om revisorn ger ett negativt uttalande skall han motivera det.

Enligt 5 punkten skall av revisionsberättelsen framgå vilken uppfattning revisorn genom revisionen bildat sig om dispositionen av räkenskapsperiodens resultat. Revisorns uttalande bygger på det förslag som kreditinstitutets behöriga organ kommit med. I allmänhet är det sammanslutningens styrelse som gör förslaget. Revisorns uttalande kan vara positivt eller negativt. Om uttalandet är positivt uttrycker revisorn där såsom sin åsikt att räkenskapsperiodens vinst enligt vad revisionen visat kan användas eller förlusten täckas på förslaget sätt. Revisorn skall inte i sitt uttalande ta ställning till om förslaget är ändamålsenligt, också om en sådan distinktion kan vara svår i enstaka fall. Han skall lägga vikt vid syftet och principerna i den lag som skall tillämpas. Ett förslag som i och för sig överensstämmer med lagens bokstav, men strider mot gällande rättsliga principer skall leda till ett negativt uttalande. Det negativa uttalandet skall motiveras i revisionsberättelsen. Om revisorn ger ett positivt uttalande kan han ändå med stöd av 3 mom. ge tilläggsuppgifter, där han kan anföra behövliga kompletterande synpunkter. Revisorn kan t.ex. förorda vinstutdelning men i de tilläggsuppgifter som han lämnar påpeka att en vinstutdelning medför risker för tryggandet av sammanslutningens framtida likviditet.

Enligt 3 mom. skall revisorn göra en anmärkning i revisionsberättelsen om de redovisningsskyldiga eventuellt förorsakat kreditinstitutet skada som föranleder skadeståndsskyldig-

het gentemot institutet. Revisorn skall göra en sådan anmärkning också i situationer där någon redovisningsskyldig under räkenskapsperioden brutit mot stadgandena i kreditinstitutslagen eller mot kreditinstitutets bolagsordning, bolagsavtal eller stadgar.

Revisorn gör en sådan anmärkning som avses i detta lagrum i revisionsberättelsen endast när det är skäl att göra en anmärkning. Anmärkningen skall motiveras. Om den redovisningsskyldiges gärning eller försummelse föranlett eventuell skadeståndsskyldighet mot sammanslutningen eller stiftelsen kan anmärkningen leda till ett sådant negativt uttalande om ansvarsfrihet som avses i 2 mom. 3 punkten.

Revisorn kan också med stöd av 3 mom. i sin berättelse lämna uppgifter som han anser behövliga. Revisorn skall bedöma vilket informationsbehov den som läser revisionsberättelsen har. I gränsfall skall revisorn lämna tilläggsuppgifter om sådana behövs för beslutsfattandet. Även om bokslutet annars är lagligt kan revisorn lämna tilläggsuppgifter i revisionsberättelsen, t.ex. i avsikt att klargöra bokslutsuppgifterna eller betona någon exceptionell omständighet som inträffat under räkenskapsperioden eller efter dess utgång.

Eftersom revisorns eget ansvar bestäms enligt den skriftliga informationen i revisionsberättelsen, skall han av ha rätt att lämna uppgifter när det är fråga om gränsfall i tillämpningen av lagen.

47 §. *Revisionsprotokoll.* Alla de iakttagelser en revisor gör är inte sådana att revisorn lägger fram dem i sin revisionsberättelse. Därför stadgas det i paragrafen att revisorn till styrelsen, förvaltningsrådet, verkställande direktören, kontrollant eller motsvarande organ eller andra redovisningsskyldiga kan göra anmärkningar eller upplysa dessa om iakttagelser som inte läggs fram i revisionsberättelsen. Omständigheterna antecknas i revisionsprotokollet, som skall lämnas till den som har som uppgift att sörja för kreditinstitutets förvaltning och för att verksamheten ordnas på behörigt sätt. Med detta avses styrelsen för revisionsobjektet eller motsvarande organ där. Revisionsprotokollet är en rapport som inte är avsedd att offentliggöras.

Avsikten med paragrafen är att revisorn i sin rapportering skall beakta syftet med informationen. Den information som genom bokslutshandlingarna blir offentlig kan skada kreditin-

stitutet eller förorsaka det annan olägenhet. Den viktigaste avsikten med revisionsprotokollet är att informera det ansvariga organet, i allmänhet styrelsen, på ett konfidentiellt sätt.

Enligt huvudregeln ger revisorn i revisionsberättelsen de upplysningar lagen förutsätter, vilka har betydelse med avseende på godkännandet av bokslutet och de beslut som skall fattas i detta sammanhang, såsom beviljande av ansvarsfrihet. I revisionsprotokollet kan revisorn redan medan revisionen pågår lägga fram sådan annan information som inte har betydelse för det högsta beslutande organets beslutsfattande, men som det är viktigt att styrelsen eller motsvarande organ får kännedom om. Omständigheter som skall läggas fram i revisionsprotokollet är t.ex. iakttagelser om att brådskande åtgärder behövs eller påpekande av smärre brister och felaktigheter för att dessa skall kunna rättas till. Revisorn kan endast göra sådana anmärkningar i protokollet som hans uppdrag ger rätt till. Ett revisionsprotokoll skall individualiseras så att dess karaktär av sådan handling som avses i paragrafen klart framgår.

Enligt paragrafen skall protokollet eller annan handling utan dröjsmål behandlas vid det i paragrafen avsedda organets möte och förvaras på ett säkert sätt. Kravet på att protokollet skall behandlas utan dröjsmål behövs för att de omständigheter revisorn tagit upp inte skall glömmas bort eller för att en omotiverat fördröjd behandling inte skall förorsaka kreditinstitutet, ägarna eller intressegrupperna skada eller annan olägenhet. Med skyldighet att behandla saken utan dröjsmål avses att den skall behandlas vid organets nästa möte om detta till följd av sakens natur är möjligt. Föranleder sakens natur en mera brådskande behandling, skall organet vid behov sammankallas för att behandla uttryckligen denna sak. Absoluta tidsfrister kan inte ställas för behandlingen. Revisorn kan vid behov i protokollet framföra sin uppfattning om huruvida saken kräver brådskande behandling.

Eftersom lagen förutsätter att protokollet behandlas i styrelsen eller i motsvarande organ, vilar det eventuella straffrättsliga och skadeståndsrättsliga ansvaret för att åtgärder vidtas eller försummas utan tvekan på styrelsen. På detta sätt undviks situationer som kan bero på att det inte med säkerhet kan påvisas att revisorn rapporterat om de omständigheter som kommit fram vid revisionen.

Skyldigheten att enligt paragrafen förvara protokollet på ett säkert sätt tryggar styrelsens eller medlemmarnas i motsvarande organ och följande revisors tillgång till informationen. Upplysningarna i protokollet kan behövas när dessa organ handhar sina uppgifter.

48 §. *Revisors närvaro.* I paragrafen stadgas om revisors närvarorätt och -skyldighet. Revisorns närvarorätt och skyldighet gäller möten som organ håller i det kreditinstitutet vars bokföring och bokslut han utsetts att revidera. Stadgandet skall endast avse en person som utsetts till revisor eller huvudansvarig revisor. Stadgandet behövs eftersom revisorernas skriftliga rapporter ofta följer ett standardformulär. I syfte att säkerställa att informationen går fram är det ändamålsenligt att det stadgas att en revisor som avlagt skriftlig rapport skall ha rätt att närvara och yttra sig vid sådana möten av organet där ärenden som anknyter till hans uppdrag behandlas. Sådana ärenden är omständigheter som är föremål för revision och som revisorn bör känna till för att hans skall kunna rapportera enligt sitt uppdrag. Möten där revisorn har rätt eller skyldighet att närvara är styrelsemöten, förvaltningsrådets möten, bolagsstämma, eller motsvarande möten av det högsta beslutsfattande organet.

Revisorn har skyldighet att närvara om hans närvaro behövs vid mötet. Sådan skyldighet uppstår t.ex. när styrelsen eller ägaren eller en del av ägarna för revisionsobjektet har begärt att revisorn skall vara närvarande. Skyldighet att närvara föreligger också när revisorn i sin i 46 § avsedda berättelse har lagt fram ett negativt utlåtande, uttalande, anmärkning eller något annat exceptionellt, vilket ger skäl att anta att man vill vid mötet vill ställa frågor till honom. Revisorn kan på denna grund vara skyldig att närvara också när han givit ett i 47 § avsett protokoll som skall behandlas vid ett visst möte. Rätten och skyldigheten att närvara bestäms också utgående från den individuella situationen och god revisionsssed.

Genom att det stadgas om revisorns rätt att yttra sig försöker man uppnå en situation där så riktig och fullständig information som möjligt finns att tillgå för beslutsfattandet. Revisorn kan genom att yttra sig klarlägga innehållet i revisionsberättelsen, revisionsprotokollet eller någon annan rapport som han givit och besvara eventuella frågor om dessa. Avsikten med att revisorn givits rätt att yttra sig är inte att han skall utnyttja denna rätt till att

framföra sina uppfattningar eller kunskaper i andra ärenden än de som direkt omfattas av hans uppdrag. Revisorn kan inte heller uppfylla sin skyldighet enligt detta lagrum så, att han med stöd av sin rätt att yttra sig helt eller delvis muntligen rapporterar om omständigheter som borde ha tagits in i revisionsberättelsen. Revisorns närvarorätt och — skyldighet gäller enligt paragrafen endast möten som kreditinstitutets organ håller. Hit räknas inte sådana övriga delar av organisationen som inte enligt lag, bolagsordningen, bolagsavtalet eller stadgarna räknas till kreditinstitutets system för beslutsfattande.

Revisorns möjligheter att muntligt redogöra för vad han iakttagit vid revisionen och vilka slutsatser han dragit skall sökas i området mellan hans rapporteringsskyldighet och hans tystnadsplikt. Revisorns rätt att närvara och yttra sig får inte föranleda orättmätigt men för revisionsobjektets verksamhet. De närmare gränserna anges även här av god revisionsssed.

49 §. *Revision i koncern.* Enligt paragrafen skall inom en koncern till revisor för dotterföretaget om möjligt utses åtminstone en av moderföretagets revisorer. Stadgandet motsvarar regleringen i gällande banklagar.

5 Kap.

Stadganden som gäller depositionsbanker

50 §. *Deposition.* I paragrafen definieras vad som i denna lag avses med en deposition som har tagits emot från allmänheten. Investeringar i depositionsbankerna kallas depositioner och har vissa egenskaper som gör det möjligt att särskilja dem från andra investeringar. Utmärkande för dem är vissa standardvillkor som grundar sig på bankinspektionens godkännande, ett avtal som ingåtts separat med deponenten för varje öppnat konto, ett konto som öppnats i bankens bokföring för varje namngiven deponent och tillhandahållande för en samling kunder som i allmänhet inte definieras på förhand. Bara depositioner omfattas av ett säkerhetsfondskydd. Av de här skälen har placerarna särskilt kunnat lita på att depositionerna är sådana investeringsobjekt som är säkra och lätta att göra och som har entydiga avtalsvillkor.

Det är motiverat att bland de investeringsmöjligheter kreditinstitutet erbjuder alltjämt urskilja som depositioner de som har dessa

egenskaper. Många av egenskaperna är tolkningsfrågor. Därför är det befogat att låta bankinspektionen avgöra vilka investeringsmöjligheter som fyller kraven på att vara särskilt betryggande och tillförlitliga. Därmed är det bara sådana medel som skall återbetalas som tagits emot från allmänheten som tagits in på ett konto och vilkas allmänna villkor bankinspektionen godkänt som får kallas depositioner. Skyddet för depositioner som allmänheten gjort verkställs genom att det kreditinstitut som tagit emot depositionerna definieras som en depositionsbank och genom att stadga att depositionsbankerna skall höra till en säkerhetsfond.

Med tanke på likviditeten för en depositionsbank som tar emot depositioner är sådana likvida depositioner som helt eller delvis skall återbetalas på anfordran av största betydelse. Om det bland dem som gjort sådana investeringar väcktes misstroende mot depositionsbankens förmåga att svara för sina förbindelser skulle depositionsbankens betalningsförmåga kunna äventyras om depositionerna lyftes. På kort tid skulle det kunna vara omöjligt att skaffa tillräckligt med medel för att betala ut alla depositioner. En sådan betalningssvårighet som föranleds av misstroende kan leda till att hela det finansiella systemets stabilitet hotas, om den får en stor omfattning. Därför är det befogat att sådana likvida depositioner alltid omfattas av säkerhetsskyddet för depositioner, varvid deponenterna inte har någon anledning att låta sitt förtroende för depositionsbanken svikta. Av den orsaken bör likvida depositioner göras bara på konton som uppfyller de allmänna villkor som bankinspektionen har godkänt. De är således depositioner som avses i lagen och depositionsbankerna har ensamrätt att ta emot dem från allmänheten.

För att säkerhetsfondsskyddet som gäller bara depositioner, den särskilda preskriptionstiden, straffstadgandet för depositioner och de övriga stadganden i denna lag där depositioner nämns skall kunna inriktas rätt är det nödvändigt att i lagen definiera begreppet deposition.

51 §. Konto innehavare. Stadgandet motsvarar stadgandet i 10 § i den gällande lagen om depositionsbankernas verksamhet.

Stadganden om fordringsbevis som skall ges över depositioner ingår också i lagen om skuldebrev (622/47).

52 §. Omyndig konto innehavare. Innehållet i stadgandet är detsamma som i gällande lag.

53 §. Preskription av skyldighet att betala ränta. Enligt 1969 års banklagstiftning som var i kraft i Finland före år 1991 miste kontoinnehavaren sin rätt till talan mot banken, då 10 år hade förflutit från utgången av det kalenderår under vilket det konto på vilket medlen deponerats i banken senast hade använts. (38 § AffärsbanksL, 43 § SparbanksL, 34 § AndelsbanksL).

Detta stadgande i banklagarna om preskription för depositioner avvek från stadgandena i den förordning om allmän preskription för skulder som i övrigt tillämpades på dem så, att depositioner preskriberades vid utgången av varje kalenderår och preskriptionstiden var därför i allmänhet alltid längre än den allmänna preskriptionstiden för skulder.

När lagen om depositionsbankernas verksamhet stiftades ändrades stadgandet (lagens 12 §) i riksdagsbehandlingen så att när 10 år har förflutit efter utgången av det kalenderår under vilket kontot för medel som insatts i depositionsbanken senast har använts överförs medlen till ett särskilt uppsamlingskonto. Om kunden önskar få tillgång till de till uppsamlingskontot överförda medlen, skall de återföras till depositionskontot. På de insatta medlen betalas dessutom upplupen ränta på normalt sätt för hela depositionsstiden. Avsikten med ändringen var att ta in i lagen den praxis bankerna tillämpar.

Paragrafens nuvarande formulering har föranlett tolkningssvårigheter, eftersom det inte tydligt framgår om avsikten var att helt och hållet slopa preskriptionstiden för depositioner eller att i fråga om preskriptionen tillämpa den allmänna preskriptionsförordningen, åtminstone till vissa delar. Detta å sin sida medför oklarhet beträffande frågan om det med upplupen ränta på de insatta medlen avses räntor som uppkommit innan preskriptionstiden på tio år gått till ända eller om det förutsätts att ränta på depositionen skall betalas också för preskriptionstiden när kunden önskar få tillgång till de medel som överförts till uppsamlingskontot.

En sträng reglering genom lag av det tekniska förfarandet inom den interna reskontrabokföring som baserar sig på depositionsbankernas praxis är heller inte ändamålsenlig.

För att tolkningsproblem skall kunna undvikas och flexibiliteten bibehållas har paragrafens ordalydelse justerats medan den sakligt sett är oförändrad.

6 Kap.

Säkerhetsfond

54 §. *Medlemskap i säkerhetsfond.* Stadgandena om säkerhetsfonder har samma innehåll som i den gällande lagen. Skyddet för deponenter enligt gällande lag täcker kraven i det utkast till direktiv om minimiskydd för deponenter som beretts inom Europeiska gemenskapen.

Enligt gällande lag åläggs depositionsbankerna att höra till en för respektive bankgrupp gemensam säkerhetsfond. Den affärsbank som är central penninginrättning för sparbankerna eller andelsbankerna kan dock välja om den i stället för att höra till affärsbankernas och Postbanken Ab:s säkerhetsfond hör till sparbankernas eller på motsvarande sätt till andelsbankernas säkerhetsfond.

Avsikten med säkerhetsfonden är att trygga deponenternas tillgodohavanden. Dessutom kan fonden stöda medlemsbanker som råkat i ekonomiska svårigheter, om detta behövs för att trygga deras verksamhet.

55 §. *Stadgarna för säkerhetsfond.* Enligt gällande lagstiftning fastställer finansministeriet säkerhetsfondens stadgar och ändringar i dem. Stadgandet upptar dessutom en förteckning över de bestämmelser som skall anges i säkerhetsfondens stadgar. Enligt gällande lag kan det fastställas att garantiavgiften skall vara olika stor för olika banker, enligt den risk som bankens verksamhet medför för fonden. Grunderna för fastställandet av garantiavgiften skall framgå av stadgarna.

56 §. *Säkerhetsfondens förvaltning.* Paragrafen innehåller ett stadgande om säkerhetsfondens förvaltning. Förvaltningsorganen för en säkerhetsfond är delegationen och en styrelse som denna väljer.

57 §. *Garantiavgift till säkerhetsfonden.* Stadgandena överensstämmer till sitt innehåll med gällande lag.

58 §. *Säkerhetsfondens självständighet.* Stadgandet överensstämmer till sitt innehåll med gällande lag.

59 §. *Avbrott av uppbörd av garantiavgift.* Stadgandet överensstämmer till sitt innehåll med gällande lag.

60 §. *Betalning av deponenternas fordringar.* I paragrafen definieras hur stort säkerhetsfondens ansvar är. Säkerhetsfondskyddet täcker de depositioner i finska mark som finns på konton som erbjudits allmänheten. Depositionsverk-

samheten anknyter i högsta grad till kreditinstitutens och de finansiella institutens specialsakkunskap och till den affärsverksamhet de utövar, varför depositioner som något annat kreditinstitut eller finansiellt institut gjort står utanför säkerhetsfondskyddet. Utanför säkerhetsfondskyddet står också statens depositioner. Staten behöver, bl.a. på grund av sin starka ekonomiska ställning, inte något liknande depositionsskydd som de övriga bankkunderna.

Säkerhetsfondskyddet är sekundärt såtillvida att fordringarna vid en bankkonkurs i första hand betalas av konkursboets medel. Deponenternas fordringar skall betalas av fondens medel senast när konkursboet har befunnits vara medellöst eller när det efter att en konkursdom har avkunnats konstateras att deponenternas fordringar inte kan betalas ur konkursboet. Konkursförfarandet kan räcka mycket länge, så deponenternas fordringar kan enligt gällande lag betalas redan under tiden för likvidationsförfarandet eller konkursen. Betalningsgrunden bör vara densamma för alla de depositioner som omfattas av säkerhetsfondskyddet.

61 §. *Beviljande av lån.* Stadgandet överensstämmer till sitt innehåll med gällande lag.

62 §. *Avstående från att återkräva understödslån.* Stadgandet överensstämmer till sitt innehåll med gällande lag.

63 §. *Säkerhetsfondens upplåning.* Stadgandet överensstämmer till sitt innehåll med gällande lag.

64 §. *Investering av säkerhetsfondens medel.* Stadgandet överensstämmer till sitt innehåll med gällande lag.

7 Kap.

Likviditet och kassareserv

65 §. *Likviditet.* I paragrafen åläggs kreditinstitutet skyldighet att upprätthålla en likviditet som är tillräcklig med hänsyn till verksamheten. Enligt stadgandet kan bankinspektionen ytterligare meddela närmare föreskrifter om tryggnad av kreditinstitutets likviditet. Stadgandet motsvarar stadgandena i gällande lagstiftning, lagen om depositionsbanker och lagen om finansieringsverksamhet. Kreditinstitutens allmänna skyldighet att upprätthålla en tillräcklig likviditet har för depositionsbankernas del kompletterats med stadgandena om

kassareserv i 66 §, vilka motsvarar gällande lag.

Kreditinstitutens likviditet kan äventyras av bl.a. enskilda stora medelsanskaffningsposter som kreditinstitutet inte berett sig tillräckligt på att återbetala. Om medelsanskaffningen koncentreras till enskilda medelsanskaffningsposter eller till kortfristig medelsanskaffning såsom marknadsbaserad finansiering kan kreditinstitutets likviditet likaså äventyras. Eftersom det hör till de grundläggande förutsättningarna för kreditinstitutsverksamheten att sköta sin likviditet bör kreditinstitutet i sin verksamhet fästa särskild vikt vid att deras skulder och tillgodohavanden förfaller till betalning på ett ändamålsenligt sätt i förhållande till verksamheten. Kreditinstitutet bör dessutom i synnerhet se till att deras medelsanskaffning inte i alltför hög grad koncentreras till enskilda medelsanskaffningsposter eller å andra sidan till alltför kortfristig medelsanskaffning.

Det faktum att finansmarknaden utvecklas och att nya förbindelser, såsom olika stand-by krediter, allt mera används både inom medelsanskaffningen och vid kreditgivningen och att marknadspengarna och interbankfinansieringen fått större betydelse för medelsanskaffning har ökat likviditetsriskerna och således understrukit betydelsen av en tillräcklig likviditet. Eftersom finansieringsrisken inom banksektorn under de senaste åren har utvecklats till den näst största riskfaktorn efter kreditrisken är det viktigt att kreditinstitutet fäster särskild vikt vid att sköta sin likviditet.

Förutom att kreditinstitutet själva bör drag försorg om sin likviditet ankommer det även på övervakningsmyndigheterna att följa med hur kreditinstitutet strukturerar sin medelsanskaffning och medelsanvändning och att vid behov kräva att ett kreditinstitut ändrar strukturen för sin medelsanskaffning så att det kontinuerligt kan trygga sin likviditet.

66 §. *Kassareserv.* Enligt lagförslaget skall särskilda krav ställas på depositionsbankernas likviditet på motsvarande sätt som i gällande lagstiftning. I förslaget har stadgandena om kassareserv för depositionsbanker dock jämfört med gällande lagstiftning justerats på ett sätt som ansetts ändamålsenligt. Ändringarna grundar sig inte på de justeringar som görs på basis av EES-avtalet. Inom EG har det än så länge inte utfärdats några bestämmelser beträffande regleringen av kreditinstitutens likviditet. Regleringen av likviditeten baserar sig därför i medlemsstaterna på den nationella lagstiftning-

en eller på bestämmelser som medlemsstaternas myndigheter meddelat.

Enligt förslaget skall en depositionsbank som stöd för sin likviditet ha en kassareserv som utgör minst 15 procent av bankens skulder för de av banken emitterade masskuldebrev, placeringsbevis och motsvarande skuldförbindelser som förfaller inom en månad samt av skulder som skall betalas på anfordran och förfaller inom en månad till inhemska och utländska kreditinstitut, till Finlands Bank och andra centralbanker. Utöver detta skall kassareserven utgöra minst 10 procent av depositionsbankens samtliga skulder, med undantag för skulder som banken har fått av finska staten för ett visst syfte samt bankens skulder hos Finlands Bank och hos den affärsbank som är dess centrala finansiella institut.

Stadgandet avviker från gällande lag, där kravet på kassareserv har ställts bara i förhållande till bankens samtliga skulder. I det föreslagna stadgandet gäller kravet på kassareserv också bankens kortfristiga skulder, som närmast baserar sig på marknadspengar. Utvecklingen på finansmarknaden och den ökade betydelse som marknadspengar med kort uppsägningstid samt interbankfinansieringen fått för bankernas medelsanskaffning ställer nya krav på regleringen av likviditeten. I synnerhet de marknadsbaserade medelsanskaffningsposterna är den medelsanskaffningspost som allra snabbast reagerar på uppgifter om bankens verksamhet och som det först av allt blir svårare att erhålla bl.a. till följd av negativa rykten om banken. Om tillgången till marknadsbaserade pengar försvåras eller upphör helt och hållet på kort sikt innebär det att banken då blir tvungen att finansiera sin verksamhet genom medelsanskaffning för vilken räntan ofta är betydligt högre än för marknadspengarna, vilket i sin tur kan försvaga bankens likviditet ytterligare.

Kravet på kassareserv enligt 1 mom. omfattar i förslaget också de skulder som skall betalas inom en månad till Finlands Bank och andra centralbanker. Eftersom fordringarna hos dessa sammanslutningar räknas in i kassareserven är det också ändamålsenligt att skulderna hos motsvarande sammanslutningar ingår när relationstalet beräknas.

Allmänhetens depositioner räknas inte in bland de skulder som 1 mom. avser. Även om allmänhetens depositioner i princip är sådana poster som skall återbetalas på anfordran utgör

de emellertid i första hand en sådan medelsankaffningspost som räknas in bland den långfristiga medelsankaffningen.

Stadgandet om kassareserv enligt 1 mom. är enligt förslaget detsamma för affärsbankerna som för spar- och andelsbankerna. Avsikten med stadgandet är att alla depositionsbanker oberoende av sammanslutningsform jämlikt skall uppfylla minimikravet.

Stadgandet om krav på kassareserv i 2 mom. motsvarar i princip motsvarande stadgande i gällande lagstiftning.

I förslaget har de poster som räknas in i kassareserven för en depositionsbank också justerats något. Till kassareserven för en depositionsbank hör enligt förslaget för det första bankens kassa enligt gällande lagstiftning. Till kassareserven hör dessutom enligt 3 mom. 2 punkten sådana fordringar hos Finlands Bank och med den jämställbara utländska centralbanker som förfaller inom en månad. Stadgandet avviker från motsvarande stadgande i gällande lagstiftning så till vida att i den räknas alla fordringar hos Finlands Bank och med den jämförbara centralbanker till kassareserven, och har inte begränsats enligt förfallotiden. Det är ändamålsenligt att begränsa fordringarna hos centralbankerna på det föreslagna sättet, eftersom utgångspunkten bör vara att fordringarna hos centralbankerna när likviditeten beräknas i princip behandlas på motsvarande sätt som fordringar hos kreditinstitut. Med tanke på depositionsbankens likviditet är det väsentligt att också fordringar hos centralbankerna med kort uppsägningstid står till förfogande för att trygga likviditeten. Detta är inte möjligt t.ex. vad gäller olika lagstadgade eller tidsbundna depositioner som gjorts i centralbanken.

Till kassareserven hör enligt 3 mom. 3 punkten i förslaget också fordringar hos inhemska och med dem jämställbara utländska kreditinstitut som förfaller inom en månad, till nettobeloppet. Spar- och andelsbankernas fordringar som förfaller inom en månad hos den affärsbank som är deras centrala finansiella institut kan dock räknas in i kassareserven till bruttobelopp när relationen enligt 2 mom. räknas.

I gällande lag hänförs till kassareserven nettofordringar som depositionsbanken har hos andra inhemska depositionsbanker och därmed jämförliga utländska banker, om de skall betalas inom tre månader. Spar- och andelsbankernas fordringar hos den affärsbank som är

centralt finansiellt institut för dem och som skall betalas inom tre månader räknas dock in i kassareserven till bruttobelopp.

Det föreslagna stadgandet avviker från stadgandet i gällande lagstiftning för det första på så sätt att i gällande lag hänförs till kassareserven depositionsbankernas fordringar hos andra inhemska depositionsbanker och med dem jämförliga utländska banker, om de förfaller inom tre månader, medan i det föreslagna nya stadgandet till kassareserven hänförs de fordringar hos inhemska och med dem jämförbara utländska kreditinstitut som förfaller inom en månad. Till fordringar som förfaller inom en månad räknas också fordringar med en månads uppsägningstid. I det föreslagna stadgandet inte bara förkortas maturiteten för de fordringar som ingår i kassareserven utan utsträcks också gruppen av fordringar som räknas in i kassareserven till att utöver fordringar hos depositionsbankerna omfatta också fordringar hos övriga kreditinstitut.

Utvecklingen på finansmarknaden och det allt större behovet av att fästa uppmärksamhet vid bankernas likviditet förutsätter att de fordringar som räknas in i kassareserven begränsas enligt förfallotiden så att kassareserven omfattar bara sådana fordringar som har en så kort förfallotid att banken vid behov kan använda också dessa poster flexibelt för att trygga sin likviditet. Det är befogat att utsträcka gruppen av fordringar som ingår i kassareserven till att gälla inte bara depositionsbanker utan också andra kreditinstitut, eftersom kreditinstituten redan med stöd av både den gällande lagen om finansieringsverksamhet och de föreslagna stadgandena i denna lag står under myndighetstillsyn och eftersom deras verksamhet berörs av särskilda skyldigheter och begränsningar.

För det andra skiljer sig det föreslagna stadgandet från motsvarande stadganden i gällande lagstiftning på så sätt att i det föreslagna stadgandet om krav på kassareserv enligt 1 mom. har inte spar- och andelsbankernas fordringar hos sina centrala finansiella institut behandlats till bruttobelopp, utan spar- och andelsbankerna skall räkna in sina fordringar hos de centrala finansiella instituten till nettobelopp, varvid fordringar hos bankerna minskas med skulderna till bankerna. Spar- och andelsbankernas fordringar hos sina centrala finansiella institut skall då omfattas av samma krav på kassareserv som gäller affärsbankernas fordringar hos andra affärsbanker. När rela-

tionstalet enligt 2 mom. beräknas kan spar- och andelsbankernas fordringar hos de affärsbanker som utgör deras centrala finansiella institut dock också i det föreslagna nya stadgandet räknas in i kassareserven till bruttobelopp som enligt gällande lagstiftning. På så sätt kan de centrala finansiella instituten alljämt stöda lokalbankernas likviditet t.ex. genom krediter och depositioner.

Till kassareserven räknas enligt 3 mom. 4 punkten också lätt marknadsförda fordringsbevis enligt föreskrifter av bankinspektionen. Med lätt marknadsförda fordringsbevis avses framför allt masskuldebrev, placeringsbevis och andra motsvarande fordringsbevis som noteras av Helsingfors Fondbörs och betydande utländska börser. Till lätt marknadsförda fordringsbevis kan räknas bl.a. masskuldebrev som finska staten och en till sin kreditrisk med den jämförbar stat, de finska kommunerna och landskapet Åland emitterar och garanterar samt placeringsbevis, masskuldebrev och andra motsvarande lätt marknadsförda fordringsbevis som Finlands Bank samt inhemska och utländska kreditinstitut och finansiella institut vilka står under offentlig tillsyn emitterar och garanterar. Stadgandet skiljer sig från gällande lag i det att bankinspektionen enligt förslaget har rätt att definiera vilka fordringsbevis som kan räknas in i posten.

I gällande lag hör till kassareserven också av finansministeriet för ändamålet godkända kreditinrättningsobligationer. I förslaget har detta stadgande slopats. Eftersom stadgandet i lagen om depositionsbankernas verksamhet gäller obligationer som emitterats av hypoteksbank och kreditaktiebolag och dessa enligt både lagen om finansieringsverksamhet och denna lag är kreditinstitut, kan obligationer som de emitterat enligt 3 mom. 4 punkten räknas till kassareserven.

Enligt 4 mom. räknas till de fordringar och fordringsbevis som avses i 3 mom. 3 och 4 punkten inte fordringar och fordringsbevis hos sådana kreditinstitut och finansiella institut som hör till depositionsbankens konsolideringsgrupp. Stadgandet överensstämmer i princip med motsvarande stadgande i gällande lagstiftning. Till de fordringsbevis som ingår i kassareserven räknas dock i förslaget inte fordringar och fordringsbevis hos dotterföretag. Enligt gällande lagstiftning hör inte fordringar hos dotterföretag och av dotterföretaget emitterade masskuldebrev till kassareserven.

8 Kap.

Riskkontroll

67 §. *Generalklausul om riskkontroll.* Paragrafen motsvarar 33 § i den gällande lagen om depositionsbanker. Paragrafens tillämpningsområde har emellertid utsträckts till att gälla kreditinstitutskoncerner enligt principerna om konsoliderad tillsyn. Paragrafen baserar sig på förslaget till direktiv om konsoliderad tillsyn.

68 §. *Anmälan av kundrisker.* I 1 mom. stadgas om skyldigheten att anmäla sådana stora kundrisker som definieras i denna paragraf. Stora kundrisker skall anmälas till bankinspektionen kundvis fyra gånger om året på det sätt som bankinspektionen med stöd av 4 mom. närmare föreskriver.

I 2 mom. definieras begreppet kundrisk. Som kundrisk räknas de i stadgandena om soliditet nedan avsedda fordringar hos kunden, av kreditinstitutet ägda och av kunden emitterade aktier och andelar samt sådana förbindelser utanför balansräkningen vilka för kreditinstitutet medför en till kunden anknuten risk för kreditförluster. Fordringarna och investeringarna samt förbindelserna utanför balansräkningen beaktas utan den riskgruppering som stadgandena om soliditet förutsätter. Anmälningsskyldigheten gäller också i övrigt alla stora kundrisker, oberoende av de undantag om vilka stadgas nedan i stadgandena om begränsningar av kundriskerna.

Till den kundrisk som en fysisk eller juridisk person som är kund utgör räknas också en fysisk eller juridisk person som har väsentlig ekonomisk intressegemenskap med kunden. En sådan ekonomisk intressegemenskap kan uppstå på grundval av beroende som föranleds t.ex. av koncernförhållande eller någon annan direkt eller indirekt bestämmanderätt, gemensam ägare, gemensam ledning, borgen för varandra eller ömsesidiga affärstransaktioner, om beroendet inte kan upphävas på kort sikt.

Kundrisken skall anmälas till bankinspektionen i fråga om varje kundkomplex när kundriskens belopp utgör minst 10 procent av kreditinstitutets egna medel. Med egna medel avses sådana egna medel som avses i stadgandena nedan om soliditet.

Paragrafen grundar sig på artiklarna 1 och 3 i förslaget till direktiv om stora kundrisker COM(92) 273 final — SYN 333.

I 4 mom. stadgas att bankinspektionen är skyldig att meddela närmare föreskrifter om

anmälan av stora kundrisker och om tillämpningen av begränsningar av kundriskbeloppet. Föreskrifterna kan gälla t.ex. verkställigheten av anmälningsskyldigheten och dess närmare innehåll, definitionen av begreppet ekonomisk intressegemenskap och beaktandet av de fordringar, investeringar och förbindelser utanför balansräkningen som skall räknas in i kundrisken när begränsningar av kundriskerna tillämpas. I föreskrifterna skall beaktas de principer som framgår av ovan nämnda direktivförslag.

69 §. *Begränsningar av kundriskerna.* Paragrafen innehåller en begränsning av kundriskernas belopp. Paragrafen baserar sig på artikel 4 i ovan nämnda direktiv förslag.

I 1 mom. stadgas en allmän begränsning av det kundriskbelopp som hänför sig till en kund eller ett kundkomplex. Eftersom kreditgivning till närstående företag allmänt anses vara förknippad med en större risk än kreditgivning mellan parter som är oberoende av varandra stadgas det i paragrafen att utgångspunkten är att begränsningen av sådana kundrisker skall vara strängare.

I 2 mom. begränsas det sammanlagda beloppet av stora kundrisker som härrör från olika kundkomplex i förhållande till kreditinstitutets egna medel så att det sammanlagda beloppet av de stora kundrisker som definieras i 68 § får utgöra ett belopp som är högst åtta gånger kreditinstitutets egna medel.

För koncerner som utövar finansieringsverksamhet är det ofta utmärkande att medelsankaffningen har koncentrerats till något koncernföretag. Koncernstrukturens neutralitet förutsätter härvid att kravet på egna medel inte ställs i fråga om de kundrisker som hänför sig till ett sådant koncernföretag. Av den orsaken stadgas det i 3 och 4 mom. ett undantag som gäller företag som hör till samma koncern som kreditinstitutet. Undantaget begränsas till att gälla sådana koncernföretag som är kunder och själva omfattas av konsoliderad tillsyn och för vilkas del det därför är möjligt att på annat sätt utöva tillsyn över de risker som är förknippade med dem.

I 5 mom. stadgas vissa undantag beträffande sådana fordringar och förbindelser utanför balansräkningen som anses vara förknippade med en exceptionellt liten risk för kreditförluster. I momentet hänvisas till de poster som definierats i bestämmelserna om soliditet nedan och som i dessa bestämmelser ansetts antingen vara helt riskfria eller höra till en låg riskklass.

Bankinspektionen kan ytterligare ge tillstånd att låta bli att beakta övriga poster med motsvarande risker när begränsningarna enligt denna paragraf räknas ut. Tillstånd kunde ges åtminstone i fråga om de fordringar och förbindelser som avses i artikel 4, stycke 8 i ovan nämnda direktivförslag.

De undantag beträffande definitionen av kundrisker som stadgas i denna paragraf tillämpas inte på anmälningsskyldighet enligt 68 §.

Enligt 6 mom. kan bankinspektionen bevilja undantag från begränsningen av kundriskerna enligt 1 och 2 mom. om överskridningen av relationstalen följer av att kreditinstitutet fusionerats och om kreditinstitutet inte haft möjlighet att påverka deras belopp.

70 §. *Konsolideringsgruppens kundrisker.* I paragrafen stadgas om konsoliderad övervakning i fråga om stadgandena om stora ansvar. Paragrafen grundar sig på artikel 5 i det ovan nämnda direktivförslaget och på artikel 3.5 i direktiv om konsoliderad tillsyn.

Enligt paragrafen skall koncernens moderföretag göra en i 68 § avsedd anmälan om de kunder och kundkomplex för vilkas del kundrisken utgör minst 10 procent av konsolideringsgruppens egna medel. Anmälan skall göras också beträffande stora ansvar för sådana företag som med stöd av 69 § inte omfattas av begränsningarna i 3 och 4 mom.

Med stöd av paragrafen skall de relationstal som avses i 69 § 1 och 2 mom. beräknas också i fråga om konsolideringsgruppen. Beräkningen av relationstal baserar sig på koncernens fordringar, investeringar och förbindelser utanför balansräkningen enligt koncernbokslutet samt på koncernens egna medel, som definieras nedan i stadgandena om soliditet.

9 Kap.

Kreditinstitutets soliditet

71 §. *Soliditetsrelation.* I stadgandet har kreditinstitutet förpliktats att ha minst en sådan kapitalbas i förhållande till kreditinstitutets fordringar, investeringar och förbindelser utanför balansräkningen som stadgas i detta kapitel.

Vid bestämmandet av soliditetsrelationen har man redan i gällande lagstiftning, dvs. i lagen om depositionsbankernas verksamhet samt i lagen om finansieringsverksamhet, beaktat hur kreditinstitutens soliditetsrelation definierats inom Europeiska gemenskapen, där soliditeten anges såsom relationen mellan kreditinstitutets egna medel och dess med riskerna viktade fordringar, investeringar och förbindelser utanför balansräkningen.

Med kreditinstitutets egna medel avses det enligt 72 och 73 §§ beräknade sammanlagda beloppet av kreditinstitutets primära och supplementära egna medel, minskat med avdragsposterna enligt 74 §. Eftersom begreppet egna medel i soliditetsstadgandena har en annan innebörd än begreppet eget kapital i kreditinstitutens balansräkningar, föreslås nu att det i de gällande soliditetsstadgandena avsedda sammanlagda beloppet av primärt och supplementärt eget kapital, minskat med avdragsposterna, ersätts med begreppet egna medel.

Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet om kapitalbasen för kreditinstitut (89/299 EEG) och EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut (89/647/EEG).

72 §. *Primär egna medel.* I stadgandet anges vilka poster som räknas till kreditinstitutets primära egna medel. Enligt punkt 1 i lagrummet räknas i kreditinstitut som är aktiebolag aktiekapitalet, i kreditinstitut som är andelslag andels- och tillskottsandelkapitalet samt i kreditinstitut som är sparbanker grundkapitalet till primära egna medel. När primära egna medel räknas ut, kan till aktiekapitalet inte räknas sådana preferensaktier, som ger kumulativ rätt till utdelning före övriga aktier.

Enligt punkt 2 räknas till primära egna medel enligt gällande lagstiftning även placeringsandelkapitalet i kreditinstitut som är andelslag och grundfonderna i sparbanker. Dessa är poster som permanent ingår i kreditinstitutens egna medel, de står till kreditinstitutens förfogande för täckande av förluster och de kan inte betalas tillbaka så länge kreditinstitutet inte upphör med sin verksamhet. Posterna medför inte heller någon skyldighet för kreditinstitutet att betala ut vinstandel eller annan ersättning för nyttjandet av kapitalet.

Enligt punkt 3 räknas till primära egna medel ytterligare enligt gällande lagstiftning de medel som i kreditinstitut som är aktiebolag finns på aktieemissionskonton i kreditinstitut som är andelslag på placeringsandelsemission-

skonton och i kreditinstitut som är sparbanker på grundfondsemissionskonton. Dessa medel överförs till aktiekapitalet, till placeringsandelkapitalet och till grundfonden efter att höjningen av kapitalet eller fonden har registrerats.

Posterna i punkterna 1—3 överensstämmer med EG-direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut. Posterna kan räknas till den primära kapitalbasen endast i den mån de är inbetalda till kreditinstitutet.

En sådan kapitalinvestering som avses i 36 § räknas enligt 4 punkten till primära egna medel.

Till primära egna medel räknas enligt punkterna 5 och 6 reservfonden och fonderna för fritt eget kapital samt oanvända vinstmedel. Dessa poster räknas till kreditinstitutets primära egna medel, eftersom de till sitt fulla belopp kan användas för täckandet av förluster. Stadgandet överensstämmer med gällande lagstiftning och EG-direktivet om kapitalbasen.

Till primära egna medel räknas enligt punkt 7 allmän förlustreservering. I gällande lagstiftning motsvaras denna post delvis av kreditförlustreserveringen och delvis av omsättnings- och investeringstillgångarnas värderingsreserver. Av dessa räknas kreditförlustreserveringen till den supplementära och hälften av omsättningstillgångarnas och investeringstillgångarnas värderingsreserver till den primära kapitalbasen.

Den allmänna förlustreserveringen omfattar de reserveringar som gjorts för täckande av kreditinstitutens kreditförluster, nedgång i värdet på deras värdepapper samt sådana övriga icke identifierade förluster som finansieringsverksamheten kan medföra. Posten skiljer sig från den kreditförlustreservering och de värderingsreserver beträffande omsättnings- och investeringstillgångar som avses i gällande lagstiftning däri, att kreditinstitutet med hjälp av den allmänna förlustreserveringen kan gardera sig endast mot sådana förluster som inte kan identifieras i förväg, medan kreditförlustreserveringen och värderingsreserverna beträffande omsättnings- och investeringstillgångar även givit instituten möjlighet att gardera sig mot sådana sannolika förluster som de känt till samt givit möjlighet till utjämning av kreditinstitutets beskattningsbara resultat.

De föreslagna stadgandet är inte ett av de stadganden som skall ändras såsom en följd av EES-avtalet, utan det ingår i ett direktiv som

EG gav i december 1991 (91/633/EES). Efter- som direktivet, som föreskriver att allmän förlustreservering skall räknas till den primära kapitalbasen träder i kraft inom EG från ingången av 1993, har det ansetts ändamålsenligt att ett motsvarande stadgande intas i detta lagförslag.

Enligt punkt 8 kan till primära egna medel även räknas övriga av bankinspektionen godkända poster som kan jämföras med de ovan nämnda posterna. Då avsikten är att den finska lagen om aktiebolag ändras så, att de finska aktiebolagen kan ta i bruk sådana poster under eget kapital som motsvarar praxis på den internationella marknaden, skall till dessa poster räknas sådana nya poster under eget kapital som uppfyller de krav kreditinstitutet ställer på primära egna medel.

Enligt 2 mom. kan, i motsats till vad som är fallet enligt gällande lagstiftning, under räkenskapsperioden influten vinst räknas till egna medel så som bankinspektionen bestämmer. Vinster som influtit mitt under räkenskapsperioden kan räknas till egna medel under förutsättning att de som ansvarar för revisionen har verifierat vinsterna, att bankinspektionen tillställs utredning om att vinsterna räknats så som bokföringslagen och denna lag stadgar och att de minskats med alla förutsebara kostnader och all förutsebar utdelning. Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut. I gällande lagstiftning finns inget motsvarande stadgande.

73 §. *Supplementära egna medel.* I stadgandet anges vilka poster som räknas till kreditinstitutets supplementära egna medel. Till supplementära egna medel räknas enligt punkt 1 uppskrivningsfond. Enligt gällande lagstiftning räknas denna post till den primära kapitalbasen. EG-direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut förutsätter dock, att värdeuppskrivningsfonden räknas till den supplementära kapitalbasen. I gällande lagstiftning räknas till den supplementära kapitalbasen även skillnaden mellan bokföringsvärdet och det gängse värdet på aktier, andelar och annat delägarskap i den utsträckning som bankinspektionen bestämmer. I den förslagna lagstiftningen har detta stadgande slopats, eftersom ett motsvarande stadgande inte finns i EG-direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut.

Enligt punkt 2 räknas till supplementära egna medel på villkor som bankinspektionen bestämmer, sådana av kreditinstitutet emitter-

ade förbindelser som har sämre förmånsrätt än kreditinstitutets andra förbindelser. Till denna post räknas till exempel förbindelser med sämre förmånsrätt, såsom ansvarsdebenturlån och sådana kumulativa preferensaktier som har en bestämd maturitet. De förbindelser som har sämre förmånsrätt skall uppfylla bland annat följande villkor. Förbindelsen skall ha en ursprunglig löptid om minst fem år. I avtalet som gäller förbindelsen får inte finnas villkor som gäller återbetalning i förtid för annat fall än det att kreditinstitutet upphör med sin verksamhet. Har maturitet inte fastställts för förbindelsen, kan återbetalning ske först efter en uppsägningstid om fem år. Betalning i förtid kan ske endast i det fall att förbindelsen inte längre räknas till egna medel eller att bankinspektionen givit sitt tillstånd till att förbindelsen återbetalas i förtid. Bankinspektionen kan ge ett sådant tillstånd endast om den som emitterat förbindelsen yrkar på det och under förutsättning att kreditinstitutets soliditet inte äventyras.

Förbindelserna får vidare under de sista fem åren av löp- eller uppsägningstiden beaktas så, att det återstående värdet på förbindelsen årligen kumulativt minskas med 20 procent, varvid förbindelsen inte kan jämföras med eget kapital om mindre än ett år återstår av löptiden. Förbindelserna räknas ytterligare till egna medel endast till den del de är betalda till kreditinstitutet.

Stadgandet motsvarar gällande lagstiftning och EG-direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut.

Enligt punkt 3 räknas till supplementära egna medel även den tillskottsskyldighet som medlemmar i kreditinstitut av andelslagsform har. Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut. I gällande lagstiftning har dessa poster inte räknats till kreditinstitutets kapitalbas.

Till supplementära egna medel räknas enligt punkt 4 också andra av bankinspektionen godkända poster som kan jämföras med dem som nämns i 1-3 punkten.

Av nämnda förbindelser krävs att de fritt skall kunna användas för täckande av normala risker i bankverksamhet, i fall där förlust av inkomster eller kapital inte ännu identifierats. Vidare krävs det att de framgår av kreditinstitutets bokföring, att institutets ledning godkänt förbindelserna och att även revisorerna konstaterat deras belopp. Bankinspektionen skall

också meddelas om förbindelserna.

I denna post kan godkännas bland annat värdepapper, vilkas giltighetstid inte bestämts på förhand samt övriga förbindelser som uppfyller följande villkor:

1) förbindelsen har sämre förmånsrätt än fordringar som andra borgenärer har

2) förbindelsen kan inte betalas i förtid på initiativ av innehavaren eller utan tillstånd av bankspektionen

3) kreditinstitutet har möjlighet att skjuta upp räntebetalningen för förbindelsen.

Av emissionshandlingarna skall vidare framgå att förbindelsens kapital och obetald ränta fortlöpande får användas för täckande av förluster utan att kreditinstitutets verksamhet avbryts. Förbindelserna beaktas endast i den mån de är betalda till kreditinstitutet.

När den i 71 § avsedda soliditetsrelationen räknas ut, beaktas enligt 2 mom. av supplementära egna medel sammanlagda belopp högst ett belopp som är lika stort som primära egna medel. När supplementära egna medel beräknas får av det sammanlagda beloppet av posterna 2 och 3 dessutom beaktas högst hälften av primära egna medels belopp. Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut. Stadgandet avviker från gällande lagstiftning så, att i gällande lagstiftning den supplementära kapitalbasen får överstiga det primära med samma belopp som kreditreserveringen uppgår till. I gällande lagstiftning har beloppet av de förbindelser som enligt 1 mom. 2 punkten räknas till supplementära egna medel begränsats så att de får uppgå till högst hälften av den primära. I förslaget till ny lagstiftning får dessa förbindelser och den i 1 mom. 3 punkten nämnda tillskottsskyldigheten för medlemmarna i kreditinstitut av andelslagsform sammanlagt uppgå till högst hälften av primära egna medels belopp.

74 §. *Avdragsposter.* Enligt 1 mom. avdras från kreditinstitutets primära egna medel de egna aktier, andelar eller grundfondsbevis som kreditinstitutet äger samt förlusterna under tidigare räkenskapsperioder och räkenskapsperioden. Från primära egna medel avdras ytterligare den oavskrivna anskaffningsutgiften för immateriella nyttigheter med lång verkningstid som aktiverats i balansen. Stadgandet skiljer sig från gällande lagstiftning så att till det nuvarande stadgandet i överensstämmelse med EG-direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut tillagts ett stadgande om att från kreditinstitu-

tets primära egna medel skall avdras den oavskrivna anskaffningsutgiften för immateriella nyttigheter med lång verkningstid som aktiverats i balansen. Stadgandet om att utgifter med lång verkningstid skall avdras bygger på tanken att kreditinstitutets egna medel vid soliditetsberäkningen skall framgå så korrekt som möjligt, varvid även de utgifter som aktiverats i balansen och i framtiden bokförs såsom kostnader skall avdras från egna medel.

Enligt 2 mom. avdras ytterligare från det sammanlagda beloppet av kreditinstitutets primära och supplementära kapitalbas när den i 71 § avsedda relationen beräknas följande:

1) sådana aktier och andelar i kreditinstitut och finansiella institut som inte skall räknas till kreditinstitutets konsolideringsgrupp och av vilka kreditinstitutet äger mera än 10 procent samt sådana fordringar hos dessa sammanslutningar som har sämre förmånsrätt än andra förbindelser

2) sådana aktier och andelar i kreditinstitut och finansiella institut av vilka kreditinstitutet äger högst 10 procent samt sådana fordringar hos dessa sammanslutningar som har sämre förmånsrätt än andra förbindelser, till den del dessa posters sammanlagda belopp före de avdrag som skall göras från primära och supplementära egna medel överstiger 10 procent av kreditinstitutets egna medel.

3) sådana aktier och andelar i sammanslutningar vilka idkar försäkringsverksamhet av vilka kreditinstitutet äger över 10 procent, liksom sådana fordringar hos dessa sammanslutningar som har sämre förmånsrätt än andra förbindelser.

Enligt punkt 1 avdras från det sammanlagda beloppet av kreditinstitutets primära och supplementära egna medel aktieinvesteringar och övriga investeringar som har karaktären av eget kapital i sådana kreditinstitut och finansiella institut där kreditinstitutet äger mera än 10 procent av aktierna eller andelarna. När soliditeten för ett moderföretag som är föremål för konsoliderad tillsyn räknas, behöver ett sådant avdrag emellertid inte göras. Stadgandet utvidgar avdragsplikten från investeringar där kreditinstitutet äger mera än 20 procent, vilket är fallet enligt gällande lagstiftning, till investeringar där institutet äger mera än 10 procent av kreditinstitutet eller finansiellt institut. Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut.

Enligt punkt 2 avdras från det sammanlagda

beloppet av kreditinstitutets primära och supplementära egna medel även sådana aktier och andra poster som har karaktären av eget kapital i kreditinstitut och finansiella institut där kreditinstitutet äger högst 10 procent, till den del det sammanlagda beloppet av dessa poster överstiger 10 procent av kreditinstitutets egna medel. Jämfört med gällande lagstiftning ökas de avdrag som enligt stadgandet skall göras från kreditinstitutens egna medel till att gälla även investeringar i sådana kreditinstitut och finansiella institut där kreditinstitutet äger 10 procent eller mindre än så till den del ägandet till sitt belopp överstiger 10 procent av kreditinstitutets egna medel. Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut.

Enligt punkt 3 avdras från kreditinstitutets egna medel även aktieinvesteringar och andra investeringar som har karaktären av eget kapital i sammanslutningar vilka idkar försäkringsverksamhet. Eftersom en grupp som uppstår genom direkt ägande mellan kreditinstitut och försäkringsbolag inte konsolideras, skall de risker som förekommer vid sådant ömsesidigt ägande dock beaktas när soliditeten för finansgrupperingar beräknas. Detta sker så att kreditinstitutets investeringar i aktiekapital och annat kapital som har karaktären av eget kapital i företag som idkar försäkringsverksamhet avdras alltid när institutet äger mera än 10 procent av objektet. Eftersom soliditeten för kreditinstitut och företag som idkar försäkringsverksamhet inte beräknas konsoliderat, kan det stadgande som gäller kreditinstitut, och enligt vilket ägarandelar i konsoliderade kreditinstitut och finansiella institut inte behöver avdras från det sammanlagda beloppet av primära och supplementära egna medel för moderföretaget, inte tillämpas på kreditinstituts ägarandelar i sammanslutningar som idkar försäkringsverksamhet.

Stadgandet ingår i förslaget eftersom kreditinstitut enligt detta lagförslag fritt får äga sammanslutningar som idkar försäkringsverksamhet. Stadgandet motsvarar även finansgruppskommitténs förslag om beräkningen av sådana kreditinstituts soliditet som äger försäkringsföretag. Stadgandet är inte ett av de stadganden som ändras såsom en följd av EES-avtalet.

Enligt 3 mom. kan avdragen i 2 mom. 1 punkten med tillstånd av bankinspektionen lämnas ogjorda, när det är nödvändigt att

inneha aktier eller andelar i ett annat kreditinstitut eller annat finansiellt institut för att en kunds affärsverksamhet saneras. Stadgandet motsvarar EG-direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut. I gällande lagstiftning finns inget motsvarande stadgande.

75 §. *Riskgruppering av fordringar och investeringar.* Stadgandet anger hur kreditinstitutets fordringar och investeringar riskgrupperas. Riskgrupperingen motsvarar mycket långt stadgandena i gällande lag, där EG-direktivet om kreditinstituts soliditet redan till väsentliga delar beaktats.

Den första riskgruppen

Till den första gruppen räknas i förslaget på liknande sätt som i gällande lagstiftning sådana fordringar och investeringar som inte medför nämnvärda risker för kreditinstitutet.

Till punkt 1 i den första gruppen räknas kreditinstitutets kassa och motsvarande poster.

Till grupp 2 i den första gruppen räknas, liksom i gällande lagstiftning, fordringar hos finska staten och stater som i fråga om kreditrisken kan jämföras med den. Med stater som i fråga om kreditrisken kan jämföras med finska staten avses enligt gällande lagstiftning och EG-direktivet om kreditinstituts kapitaltäckningsgrad länder som är fullvärdiga medlemmar av Ekonomiska samarbets- och utvecklingsorganisationen (OECD) samt länder som ingått särskilda avtal med Internationella valutafonden (IMF) om långivning inom ramen för valutafondens s.k. allmänna lånearrangemang (GAB).

Till punkt 2 i den första gruppen räknas vidare fordringar hos finska statens affärsverk och hos Folkpensionsanstalten samt hos statens säkerhetsfond. I EG-direktivet om kreditinstitutens kapitaltäckningsgrad har fordringarna hos statens affärsverk inte särskilt nämnts. Posterna räknas dock i Finland till den första riskgruppen, eftersom finska statens affärsverk inte kan försättas i konkurs och staten i sista hand svarar för fordringar hos dem. Ett stadgande om statens sekundära ansvar ingår också i lagen om statens affärsverk. Också fordringarna hos Folkpensionsanstalten räknas till den första riskgruppen. Folkpensionsanstalten är en självständig offentligrättslig inrättning som lyder under riksdagens omedelbara tillsyn, och fordringar hos den kan jämföras med ford-

ringar hos finska staten. Finska staten svarar också i sista hand för fordringar hos statens säkerhetsfond.

Till punkt 2 i den första gruppen räknas även de fordringar ovan nämnda sammanslutningar garanterat, liksom fordringar för vilka säkerheten utgörs av värdepapper som dessa sammanslutningar satt i omlopp. Stadgandet avviker från gällande lagstiftning däri, att i den gällande lagstiftningen till denna post räknas samtliga fordringar för vilka säkerheten utgörs av en fordran hos ett ovan nämnt samfund, då däremot i det föreslagna stadgandet, som överensstämmer med EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad i kreditinstitut, till gruppen räknas endast sådana fordringar för vilka säkerheten utgörs av värdepapper som sammanslutningarna emitterat. Anledningen till att endast vissa värdepapper såsom säkerheter ansetts medföra investering i en lägre riskgrupp är, att dessa säkerheter vid eventuell insolvens hos motparten är lättare att realisera än fordringar.

Till punkt 3 i den första gruppen räknas fordringar hos finska kommuner, kommunalförbund, församlingar och landskapet Åland samt fordringar som dessa garanterat. Även EG-direktivet om kreditinstituts soliditet tillåter att medlemsstaterna räknar fordringar hos sina egna regionala och lokala myndigheter och fordringar som dessa garanterat till den första riskgruppen, om inte en större risk är förknippad med dessa fordringar än med fordringar hos staten eller om dessa regionala förvaltningsenheter och lokala myndigheter har rätt till skatteuppbörd. Stadgandet avviker från gällande lagstiftning däri, att enligt den gällande lagen till denna punkt även räknas fordringar för vilka säkerheten består av en fordran hos finsk kommun, kommunalförbund, församling eller landskapet Åland. I den föreslagna nya lagstiftningen räknas sådana fordringar enligt EG-direktivet till punkt 3 i den andra riskgruppen.

Till punkt 4 i den första gruppen räknas fordringar hos Finlands Bank och med den jämställda centralbanker samt av dessa garanterade fordringar samt fordringar för vilka säkerheten består av värdepapper som Finlands Bank eller med dem jämställbara centralbanker har emitterat. Med centralbanker som jämföras med Finlands Bank avses centralbanken i en ovan i punkt 2 avsedd utländsk stat. I det föreslagna stadgandet räknas enligt EG-direktivet om soliditet till punkten såsom en ny post

fordringar för vilka säkerheten består av värdepapper som ovan nämnda centralbanker har emitterat.

Till punkt 5 i den första gruppen räknas i överensstämmelse med EG-direktivet om kapitaltäckningsgraden för kreditinstitut såsom en ny post fordringar hos Europeiska gemenskapen samt fordringar för vilka säkerheten utgörs av värdepapper som gemenskapen emitterat. Dessa fordringar medför inte större risker än fordringar hos EG-staterna, varför de räknas till den första riskgruppen.

Till punkt 6 i den första gruppen räknas låntagarens fordringar hos andra stater än dem som avses i punkt 2 och hos andra centralbanker än dem som avses i punkt 4, när fordringarnas belopp anges i lokal valuta och de är finansierade med lokal valuta samt fordringar som garanteras av dessa stater och centralbanker. Jämfört med gällande lagstiftning finns i punkten en ny post, nämligen sådana fordringar i lokal valuta eller finansierade med lokal valuta som ovan nämnda stater och centralbanker garanterar. Det föreslagna nya stadgandet överensstämmer med EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut.

Till punkt 7 i den första gruppen räknas ytterligare fordringar för vilka säkerheten utgörs av en hos långivarinstitutet gjord deposition eller av placeringsbevis eller motsvarande värdepapper som långivarinstitutet emitterat och som pantsatts hos det. Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut. I gällande lagstiftning räknas till motsvarande post fordringar för vilka säkerheten utgörs av kontanta medel eller av deposition i samma bank.

Den andra riskgruppen

Till punkt 1 i den andra gruppen räknas fordringar hos finska kreditinstitut och med dem jämställbara utländska kreditinstitut samt av dessa garanterade fordringar. Med utländskt kreditinstitut som är jämställbart med finskt avses ett sådant kreditinstitut som fått auktorisation i en stat som avses i punkt 2 i den första gruppen. Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet och avviker från gällande lagstiftning däri, att till denna post enligt förslaget inte räknas fordringar för vilka säkerheten utgörs av fordringar hos finska eller med dem jämställbara utländska kreditinstitut, ej

heller fordringar som finska försäkringsbolag svarar för. Enligt artikel 2 punkt 2 i direktivet om kapitaltäckningsgrad jämförelses en säkerhetsfond med icke-kommersiella institut som handhar samma uppgifter som statens säkerhetsfond.

Till punkt 2 i den andra gruppen räknas fordringar hos andra utländska kreditinstitut än de som avses i 1 punkten och av dem garanterade fordringar vilkas återstående löptid är högst ett år. Stadgandet överensstämmer med gällande lagstiftning och EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut.

Till punkt 3 i andra gruppen räknas fordringar hos utländska offentliga samfund som kan jämföras med finska kommuner, kommunalförbund och församlingar, fordringar som dessa garanterat samt fordringar för vilka säkerheten utgörs av värdepapper som emitterats av finska kommuner, kommunalförbund, församlingar, landskapet Åland eller utländska offentliga samfund som kan jämföras med dessa. Utländska offentliga samfund som kan jämföras med finska offentliga samfund är de offentliga samfund som är belägna i utländska stater som avses i punkt 2 i den första gruppen, som är jämförbara med finska offentliga samfund och som har beskattningsrätt. Stadgandet motsvarar EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut och avviker från gällande lagstiftning däri, att till gruppen såsom en ny post räknas fordringar för vilka säkerheten utgörs av värdepapper som med finska offentliga samfund jämförda utländska offentliga samfund emitterat. Fordringar för vilka säkerheten utgörs av värdepapper som finska kommuner, kommunalförbund, församlingar eller landskapet Åland emitterat räknas även till denna riskgrupp enligt EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut, trots att fordringar hos dessa samfund och fordringar som de garanterat räknas till den första riskgruppen.

Till grupp 4 räknas fordringar hos internationella utvecklingsbanker som är godkända av bankinspektionen samt av dessa garanterade fordringar, liksom fordringar för vilka säkerheten utgörs av värdepapper som dessa utvecklingsbanker emitterat. Sådana utvecklingsbanker är bland andra Världsbanken (IBRD), Asiatiska Utvecklingsbanken (ADB), Afrikanska Utvecklingsbanken (AfDB), Europeiska Investeringsbanken (EIB) och Nordiska Investeringsbanken (NIB), Internationella finansie-

ringsföretaget (IFC), Latinamerikanska Utvecklingsbanken (IADB), Europarådets kolonisationsfond, Utvecklingsbanken för Karibienområdet (CDB) och Europeiska återuppbyggnads- och utvecklingsbanken. Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut och avviker från gällande lagstiftning däri, att av fordringar som är försedda med säkerhet räknas med endast sådana fordringar för vilka säkerheten utgörs av värdepapper som dessa utvecklingsbanker har emitterat. Enligt gällande lagstiftning räknas till gruppen alla fordringar för vilka säkerheten utgörs av en fordran hos dessa utvecklingsbanker.

Till punkt 5 i andra gruppen räknas fordringar för vilka säkerheten utgörs av en deposition i ett annat finskt kreditinstitut eller ett annat därmed jämförbart utländskt kreditinstitut än det som givit krediten eller av investeringsbevis eller motsvarande värdepapper som har emitterats av ett sådant kreditinstitut. Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut. Enligt gällande lagstiftning räknas till den andra riskgruppen alla fordringar för vilka säkerheten utgörs av en fordran hos en finansieringsinrättning som står under offentlig tillsyn och hos därmed jämförbara utländska finansieringsinrättningar.

Till punkt 6 i den andra gruppen räknas fordringar för förmedling av betalningar. Stadgandet överensstämmer med gällande lagstiftning och EG-direktivet.

Den tredje riskgruppen

Till punkt 1 i den tredje gruppen räknas krediter för vilka den av bankinspektionen godkända fulla säkerheten utgörs av inteckning i en bostadsfastighet som används av kredittagaren, har hyrts ut av honom eller är avsedd för eget bruk eller för att hyras ut eller av aktier som berättigar till besittningen av en bostadslägenhet som är i sådant bruk eller avsedd för sådant bruk. I Finland är bostadsaktierna emellertid såsom säkerhet betraktade lika säkra som fordringar med fastighetsin-teckning som säkerhet, varför man i EES-avtalet kommit överens om att dessa krediter i Finland kan räknas till den tredje riskgruppen.

Till punkt 2 i den tredje gruppen räknas betalda förskott och resultatregleringar där

motparten inte har kunnat definieras. Betalda förskott och resultatregleringar räknas i första hand till den riskgrupp som motparten förutsätter och om kan motparten inte kan definieras till den tredje riskgruppen. Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet. Stadgandet avviker från gällande lagstiftning däri, att den gällande lagen enligt sin motivering inte till gruppen fordringar räknar resultatregleringarna.

Den fjärde riskgruppen

Till punkt 1 i den fjärde gruppen räknas fordringar hos allmänheten, om de inte räknas till övriga ovan nämnda grupper. Till punkten räknas bland annat fordringar hos privatpersoner och företag, om de inte med stöd av garanti eller säkerhet räknas till ovan nämnda riskgrupper. Stadgandet överensstämmer med gällande lagstiftning och EG-direktivet om kapitaltäckningsgraden för kreditinstitut.

Till punkt 2 i den fjärde gruppen räknas däremot fordringar hos utländska stater, som inte jämföras med finska staten, utländska centralbanker som inte jämföras med Finlands Bank samt sådana fordringar hos utländska kreditinstitut som inte räknas till punkt 2 i den andra gruppen. Stadgandet överensstämmer med gällande lagstiftning och EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut.

Till den fjärde gruppen räknas även aktier och andelar som kreditinstitut äger, med undantag för sådana aktier och andelar som skall dras av från det sammanlagda beloppet av de primära och supplementära egna medel. Även fordringar som har sämre förmånsrätt än andra fordringar, men som inte skall dras av från det sammanlagda beloppet av kreditinstitutets primära och supplementära egna medel, räknas till denna grupp. Till den fjärde gruppen räknas även bland annat fastigheter och kreditinstitutets övriga fordringar, investeringar och övriga tillgångar. Stadgandet överensstämmer med gällande lagstiftning och EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut.

Enligt stadgandet meddelar bankinspektionen närmare föreskrifter om värderingen av de säkerheter som avses i denna paragraf.

Enligt paragrafen godkänns såsom säkerheter som placeras fordringar i en lägre riskgrupp endast sådana värdepapper som emitterats av finska staten och stater som i fråga om

kreditrisken kan jämföras med den, finska statens affärsverk, Folkpensionsanstalten, Finlands Bank och med den jämställda centralbanker, Europeiska gemenskapen, internationella utvecklingsbanker samt finska kommuner, kommunalförbund, församlingar och landskapet Åland samt med dem jämställda utländska offentliga samfund. Även inteckning i bostadsfastighet eller bostadsaktier godkänns såsom faktor som medför investering i en lägre riskgrupp. Riskgruppen blir också lägre om en deposition görs hos långvarainstitutet eller om placeringsbevis och motsvarande värdepapper som långvarainstitutet emitterat pantsatts hos det. Också en deposition hos ett annat finskt kreditinstitut eller ett annat därmed jämförbart utländskt kreditinstitut än det som givit krediten eller placeringsbevis och motsvarande värdepapper som dessa kreditinstitut emitterat och som utgör säkerhet, medför placering i en lägre riskgrupp.

Eftersom EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut förutsätter att om en fordran skall räknas till en lägre riskgrupp på den grund att säkerhet finns för den, skall fordran räknas till den lägre gruppen endast till den del som säkerheten helt täcker den, har bankinspektionen enligt stadgandet rätt att meddela föreskrifter om värderingen av säkerheterna. Stadgandet innebär att av en fordran för vilken säkerheten utgörs av ovan avsedda värdepapper kan till den lägre riskgruppen räknas högst ett belopp som motsvarar ett försiktigt uppskattat gängse värde på säkerheten. Eftersom värdepapperets marknadsvärde påverkas såväl av det allmänna läget på värdepappersmarknaden som av upplysningar om emittentens ekonomiska situation och faktorer föranledda av förändringar i räntorna och valutakurserna, är det viktigt att värdepapper som utgör säkerhet för en fordran vid soliditetsberäkningen beaktas högst till ett tillräckligt försiktigt uppskattat värde. Soliditetsberäkningen ger då en riktigare bild av kreditinstitutets soliditet än om värdepapperet t.ex. till hela sitt nominella belopp tilläts sänka risken. När fordringar placeras i riskgrupper är det likaså viktigt att värdepapper som utgör säkerhet för dem beaktas endast till ett försiktigt uppskattat gängse värde, eftersom vid realisering av värdepapperet, vilket blir aktuellt om avtalsparten försummar att betala, endast erhålls ett pris som motsvarar säkerhetens gängse värde på marknaden.

76 §. *Poster utanför balansräkningen.* Kreditinstituts förbindelser utanför balansräkningen beaktas när den i 71 § avsedda soliditetsrelationen räknas ut så, att posterna indelas i fyra grupper enligt den risk varje typ av förbindelse medför. Riskgrupperna är förbindelser med hög, medelhög, medelhög/låg och låg risk. Till poster med hög risk räknas sådana direkta motsvarigheter till kredit som garantiförbindelser. Till poster med medelhög risk räknas bland annat arrangemang med tilläggskrediter. Till poster med medelhög/låg risk räknas bland annat rembursar, för vilka säkerheten utgörs av försändningen. Till poster med låg risk räknas däremot outnyttjade stand by krediter med en ursprunglig löptid om högst ett år.

Poster med hög risk beaktas till sitt fulla värde, poster med medelhög risk viktas med en koefficient om 50 procent, poster med medelhög/låg risk med en koefficient om 20 procent och poster med låg risk värderas till noll. Värdet av de på detta sätt viktade posterna utanför balansräkningen multipliceras ytterligare enligt motparten i förbindelserna med koefficienter enligt 77 §.

Ränte- och valutakursbundna poster, dvs. bland annat avtal om ränteutbyte, ränteterminer, räntefutures, ränteoptioner, avtal om valutautbyte, avtal om valutaterminer, valutafutures och valutaoptioner, kan med tillstånd av bankinspektionen beaktas antingen enligt den s.k. marknadsvärdesmetoden eller metoden med ursprungligt anskaffningsvärde. Enligt marknadsvärdesmetoden uppskattas avtalen till sitt marknadsvärde, varvid man får reda på återanskaffningsvärdet för alla de avtal som har ett positivt marknadsvärde. Den eventuella framtida kreditrisken erhålls så, att det nominella värdet av avtalen multipliceras med koefficienter som bestäms av avtalstypen och avtalets omloppstid. Det sammanlagda beloppet av återanskaffningskostnaden och den eventuella framtida kreditrisken multipliceras slutligen enligt motparten i förbindelsen med riskavvägningstal som bestäms av 77 §.

När metoden med ursprungligt anskaffningsvärde används, multipliceras det nominella värdet på varje valuta- och räntebunden post med koefficienter som bestäms av avtalstypen och avtalets löptid och resultatet multipliceras enligt motparten i förbindelsen med riskavvägningstal som bestäms av 77 §.

Stadgandena om behandling av poster utanför balansräkningen överensstämmer med mot-

svarande stadgandena i gällande lagstiftning och i EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut.

Enligt stadgandet meddelar bankinspektionen närmare föreskrifter om hur poster utanför balansräkningen skall beaktas när soliditeten beräknas.

77 §. *Minimibeloppet av kreditinstitutets egna medel.* I paragrafen anges minimibeloppet för egna medel som de fordringar, investeringar och förbindelser utanför balansräkningen som hänförs till kreditinstitutets olika riskgrupper skall ha. När minimibeloppet beräknas beaktas 20 procent av de poster som hör till den andra riskgruppen, 50 procent av dem som hör till den tredje och 100 procent av dem som hör till den fjärde gruppen. Ett kreditinstitut skall enligt stadgandet ständigt ha egna medel om minst 8 procent av det sammanlagda beloppet av fordringar, investeringar och förbindelser utanför balansräkningen, efter att dessa viktats med ovan nämnda procenttal. Stadgandet motsvarar gällande lagstiftning och EG-direktiven om kapitalbasen i kreditinstitut och kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut.

78 §. *Minimibeloppet av konsolideringsgruppens egna medel.* I paragrafen stadgas att också kreditinstitutkoncernen skall ha en viss kapitalbas. Enligt stadgandet beräknas soliditetskravet för en sådan koncern, där kreditinstitutet eller en i lagen avsedd holdingsammanslutning är moderföretag i koncernen. I överensstämmelse med EG:s direktivrekommendation om konsoliderad tillsyn utsträcker stadgandet soliditetskravet till att gälla också sådana kreditinstitutkoncerner där moderföretaget är ett holdingbolag i finansieringsbranschen. Stadgandet överensstämmer också med finansgruppskommitténs förslag till beräkning av soliditeten för kreditinstituts koncerner.

Enligt stadgandet beräknas konsolideringsgruppens egna medel samt dess fordringar, investeringar och poster utanför balansräkningen med iakttagande i tillämpliga delar av de principer som skall följas vid uppgörandet av koncernbokslut. Till konsolideringsgruppens egna medel räknas ytterligare bland annat koncernreserven och från koncernens primära egna medel avdras affärsvärdet. Det föreslagna stadgandet utsträcker plikten att göra avdrag från primära egna medel till att förutom affärsvärdet omfatta även den oavskrivna anskaffningsutgiften för övriga immateriella nyt-

tigheter med lång verkningstid, såsom till exempel anläggningsutgifter som aktiverats i koncernens balansräkning.

Stadgandet överensstämmer med EG-direktivet om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut.

79 §. *Skyldighet att öka egna medel.* Enligt paragrafen skall kreditinstitut eller dess konsolideringsgrupp, om deras kapitalbas sjunker under minimibeloppet, utan dröjsmål vidta åtgärder för att öka kapitalbasens belopp till den stadgade nivån. När kapitalbasen i en kreditinstituts konsolideringsgrupp understiger stadgat belopp förutsätts det att det kreditinstitut eller den holdingsammanslutning som är moderföretag i konsolideringsgrupp vidtar åtgärder för att höja soliditeten till den stadgade nivån. Enligt stadgandet har ytterligare bankinspektionen rätt att sätta ut en tid inom vilken kravet på stadgad kapitalbas skall vara uppfyllt. Stadgandet avviker från motsvarande stadgande i gällande lag, där bankinspektionen givits rätt att på ansökan, för högst tre år åt gången, sammanlagt dock för högst fem år, ge tillstånd till att depositionsbankens eller koncernens eget kapital tillfälligt får understiga minimibeloppet, dock med högst 50 procent av minimibeloppet.

Det föreslagna stadgandet har sin grund i EG-direktivet om kapitaltäckningsgraden för kreditinstitut, där utgångspunkten är att kreditinstitutet ständigt skall uppfylla soliditetskravet. Då det emellertid är uppenbart att det även i framtiden kommer att finnas kreditinstitut som inte varje ögonblick fyller soliditetskravet, har bankinspektionen enligt stadgandet givits möjlighet att sätta ut en sådan tidsfrist för kreditinstitutet eller dess koncern inom vilken den stadgade soliditeten skall nås.

80 §. *Förbud mot utdelning av vinst.* I paragrafen stadgas att om beloppet av kreditinstitutets eller dess konsolideringsgrupps egna medel är mindre än vad som stadgas i denna lag, får kreditinstitutet inte dela ut vinst eller annan avkastning av sitt eget kapital, om inte bankinspektionen av något särskilt skäl beviljar undantag för viss tid. Avsikten med stadgandet är att hindra ett kreditinstitut från att försvaga sin ekonomiska ställning genom vinstutdelning i situationer där det inte förmått fylla lagens minimikrav på soliditet.

Enligt stadgandet kan bankinspektionen dock bevilja undantag från förbudet för en bestämd tid. Undantag kan beviljas i lägen där

egna medel tillfälligt nedgått. En förutsättning för beviljandet av undantag är att kreditinstitutet framlägger en plan över hur och enligt vilken tidtabell dess kapitalbas kommer att uppnå en tillräcklig nivå. Stadgandet överensstämmer med gällande lag.

10 Kap.

Kundskydd

81 §. *Marknadsföring.* Till sitt innehåll motsvarar paragrafens 2 och 3 mom. stadgandena om marknadsföring i 34 § 1 och 2 mom. i gällande lag.

Vid marknadsföring av finansieringstjänster och kombinerade finansierings- och försäkringstjänster, när utbud av sådana nyttigheter tillsammans är tillåtet enligt konsumentskyddslagen, förutsätts att kunden lämnas klara upplysningar om vad den finansiella nyttigheten omfattar samt villkoren för den, om de olika delarna i ett komplex av sådana nyttigheter samt om priserna. De tjänster som ingår i komplexet skall specificeras och prissättas så att alla detaljer, såsom räntor, provisioner och övriga avgifter framgår särskilt. Förutom det kompletta komplex med tjänster som marknadsförs bör även motsvarande tjänster erbjudas såsom självständiga nyttigheter. Marknadsföring av ett komplex med nyttigheter, där sådana upplysningar inte lämnas som kan ha väsentlig betydelse när kunden fattar avgöranden som gäller nyttigheten, måste anses otillbörligt från kundens synpunkt.

Med marknadsföring menas i stadgandet det i 2 kap. konsumentskyddslagen avsedda synnerligen omfattande begrepp som förutom reklam för nyttigheter även omfattar annan påverkan på efterfrågan och konsumtion av konsumtionsnyttigheter och upplysningar som lämnas i anslutning därtill.

I lagrummet förutsätts inte att alla de upplysningar som en kund behöver för att fatta sitt beslut måste nämnas även i marknadsföring som riktar sig till allmänheten. Kreditinstitutet bör dock se till att kunden får uppgifterna i något skede innan han sluter avtalet. Om förhållandena är sådana att det inte är möjligt att lämna upplysningarna till kunden personligen, skall kreditinstitutet se till att han lätt kan få tillgång till dem innan avtalet sluts.

Med tanke tillämpningen av stadgandet bör det uppmärksammas att 2 mom. förbjuder

lämnande av osanna eller vilseledande uppgifter samt annat förfarande som är otillbörligt från kundens synpunkt eller strider mot god sed. Otillbörlig skall sådan marknadsföring betraktas som inte lämnar uppgifter som är tillräckliga för att garantera kunden ekonomisk trygghet samt sådan som ger kunden s.k. ”undermåliga råd”.

Om verksamhet som strider mot dessa stadganden förorsakar skada är den som idkar kreditinstitutsverksamhet ansvarig för skadan enligt allmänna skadeståndsrättsliga principer.

82 §. *Avtalsvillkor.* Kreditinstitut skall inte i sin verksamhet få använda sådant avtalsvillkor eller förfarande att kundens rätt att knyta avtal med annan näringsidkare begränsas. Begränsningen skall för det första gälla egentliga avtalsvillkor som kreditinstitutet använder i sin verksamhet och institutets förfarande när det till exempel handlägger en kunds kreditansökan. Kreditinstitut skall inte få använda avtalsvillkor eller eljest förfara så, att kundens möjligheter att erhålla kredit eller kreditvillkoren påverkas av andra avtalsförhållanden som faller utanför kreditinstitutets verksamhet.

Kreditinstitutet skall således till exempel inte få förutsätta att kunden överför sina försäkringar till ett visst försäkringsbolag eller att kunden vid köp av bostad anlitar det fastighetsförmedlingsföretag som depositionsbanken anvisar. Kreditinstitut skall inte heller till exempel vid beviljande av lån för en bil få förutsätta att bilen försäkras i det försäkringsbolag som banken anvisar.

Kreditinstitutet skall inte heller kunna säga upp krediten eller ändra kundförhållandet därför att kunden ingår ett avtalsförhållande med någon annan näringsidkare eller underlåter att ingå ett avtalsförhållande med någon näringsidkare som kreditinstitutet måhända anvisat. Förbudet vore det därför till exempel att säga upp krediten eller ett annat kundförhållande därför att kunden anlitar ett utomstående företags tjänster och företaget till exempel inte hör till samma finansgruppering. Kreditinstitutet skall inte heller på något annat sätt få handla så att kundens möjligheter att ingå andra avtalsförhållanden begränsas.

Likaså skall det fortfarande vara förbjudet att använda annat sådant avtalsvillkor som med hänsyn till innehållet, parternas ställning eller förhållandena skall anses vara oskäligt från kundens synpunkt.

83 §. *Tillsyn över marknadsföring och avtal-*

svillkor. Stadgandet motsvarar till sitt innehåll gällande lag.

84 §. *Utlåtande av konsumentombudsmannen.* Paragrafen motsvarar gällande lag. En likadan terminologisk justering som i paragrafen ovan har gjorts.

85 §. *Verksamhetsförbud.* Paragrafen motsvarar till sitt innehåll gällande lag.

86 §. *Förande av ärende till marknadsdomstolen.* Paragrafen motsvarar gällande lag. En sådan paragraf om marknadsdomstolens verksamhet och handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen som ingår i gällande lag har inte intagits i denna lag, eftersom marknadsdomstolen regleras av en egen lag.

11 Kap.

Tryggande av konkurrens

87 §. *Konkurrensbegränsningar.* I paragrafen stadgas att lagen om konkurrensbegränsningar (480/92) skall tillämpas på kreditinstitutets verksamhet.

Med hjälp av konkurrensbegränsningslagstiftningen kan man delvis ingripa mot de osunda följder bankernas och allmänna uttryckt kreditinstitutens alltför stora inflytande i näringslivet kan få. Stadgandena i lagen om konkurrensbegränsningar skall även tillämpas på bankverksamhet och med stöd av lagen kan man särskilt ingripa i situationer där den makt en bank genom sitt ägande eller sin kreditgivning har i näringslivet begränsar konkurrensen antingen på finansieringsmarknaden eller andra marknader.

I kreditinstitutslagen skall inte finnas något stadgande enligt vilket vid bedömning av en konkurrensbegränsnings skadlighet även skall beaktas att deponenternas ställning tryggas. Ett omnämnande av detta behövs inte längre. Man försöker säkerställa deponenternas ställning såväl genom strängare stadganden om kreditinstituts kapitalbas och riskkontroll som genom revidering av stadgandena om säkerhetsfonden.

88 §. *Lämnande av uppgifter till bankinspektionen.* Eftersom bankinspektionen är den myndighet som utövar tillsyn över kreditinstitutet och på den enligt 89 § ankommer att reda ut konkurrensbegränsningarna och deras verkningar inom kreditinstitutets verksamhet, stadgas det i paragrafen att de anmälningar, uppgifter och handlingar som skall lämnas enligt

lagen om konkurrensbegränsningar i fråga om kreditinstitutens verksamhet också skall ges bankinspektionen. Skyldigheten att lämna uppgifter gäller såväl kreditinstitutet som sammanslutningar av dem. Sådana sammanslutningar är för närvarande Bankföreningen i Finland r.f., Sparbanksförbundet r.f. och Andelsbankernas Centralförbund r.f.

89 §. *Undanröjande av konkurrensbegränsningar.* I paragrafen stadgas om hur konkurrensbegränsningarna och deras verkningar inom kreditinstitutens verksamhet skall redas ut. Bankinspektionen har enligt gällande lag den primära rätten och skyldigheten att reda ut konkurrensbegränsningar i bankverksamhet. I lagen om konkurrensbegränsningar koncentreras alla de åtgärder som behövs för undanröjande av konkurrensbegränsningars skadliga verkningar i första hand till konkurrensverket. Detta är motiverat med beaktande av att ett slopande av inflytelsebegränsningen för kreditinstitutet kan leda till situationer där den konkurrensbegränsning kreditinstitutets verksamhet ger upphov till inte kan iakttas på finansieringsmarknaden utan på marknaderna för andra nyttigheter.

Enligt förslaget skall bankinspektionen och konkurrensverket samarbeta ändamålsenligt. Med stöd av detta stadgande om samarbete skall bankinspektionen ha rätt att ge konkurrensverket de ägaruppgifter som bankerna givit inspektionen. I ärenden som gäller kreditinstitut skall konkurrensverket ha kontakt med bankinspektionen.

90 § *Inspektionsrätt.* I paragrafen stadgas om bankinspektionens rätt att för tillsynen över att stadgandena i detta kapitel iakttas verkställa behövliga granskningar. Stadgandet behövs eftersom bankinspektionen inte utan ett sådant stadgande har rätt att i konkurrensbegränsningsärenden granska kreditinstitutssammanslutningar. Enligt lagen om bankinspektionen har inspektionen utan särskilt stadgande rätt att granska kreditinstitut.

91 §. *Besvärsförbud.* I paragrafen stadgas om besvärsförbud. Besvärsrätten måste begränsas för att stadgandena om konkurrensbegränsningar skall ha effekt.

12 Kap.

Särskilda stadganden

92 §. *Avbrytande av verksamheten, likvidation, upplösning och fusion.* Ett stadgande med

motsvarande innehåll ingår i 24 § lagen om finansieringsverksamhet. I paragrafen hänvisas beträffande kreditinstitut med aktiebolagsform till de stadganden i affärsbankslagen och beträffande kreditinstitut med andelslagsform till de stadganden i andelsbankslagen som gäller avbrytande av verksamheten, likvidation, upplösning och fusion. Till denna paragraf läggs för sparbankernas vidkommande en hänvisning till sparbankslagen. För hypoteksföreningarnas vidkommande tillämpas stadgandena i lagen om hypoteksföreningar.

93 §. *Tystnadsplikt.* Stadgandet motsvarar i huvudsak gällande stadganden om tystnadsplikt i lagen om depositionsbankernas verksamhet och lagen om finansieringsverksamhet. Det föreslås att tystnadsplikten skulle utsträckas till att omfatta även de personer som på uppdrag av kreditinstitutet utför uppgifter som hör till institutets verksamhet. Kreditinstitut sköter i allt större utsträckning sin verksamhet så att de såsom tjänster av andra företag köper personal som utför uppgifter åt kreditinstitutet. Härvid får en person som stadgandet om tystnadsplikt inte gäller kännedom om den ekonomiska situationen hos någon kund vid kreditinstitutet eller om en enskild persons personliga förhållanden. För att även dessa personer skall omfattas av tystnadsplikten, föreslås det att ovan nämnda tillägg skall göras till 1 mom.

Enligt paragrafen är medlem eller suppleant i ett kreditinstitut eller en sammanslutning av kreditinstitut eller den som är anställd hos dem eller på uppdrag av dem utför någon uppgift skyldig att hemlighålla vad han fått kännedom om beträffande den ekonomiska situationen för någon kund vid kreditinstitutet eller någon annan person eller om en enskild persons personliga förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet. Med kreditinstitutssammanslutningar avses säkerhetsfonder samt t.ex. Bankföreningen i Finland r.f., Sparbanksförbundet och Andelsbankernas Centralförbund.

Tystnadsplikten gäller uppgifter som gäller kreditinstitutets verksamhet. Tystnadsplikten består också efter att kundförhållandet eller den i paragrafen nämnda personens förhållande till kreditinstitutet eller kreditinstitutssammanslutningen har upphört.

I 2 mom. stadgas om ett undantag från tystnadsplikten. Enligt stadgandet har kreditinstitut rätt att lämna uppgifter som skall hemlighållas till åklagar- och förundersökningsmyndigheter. Stadgandet behövs eftersom i de

stadganden som gäller nämnda myndigheter tills vidare inte finns stadganden om rätt att få uppgifter.

När det är fråga om ett kreditinstituts verksamhet i utlandet, avgörs frågan om någon uppgift enligt ett stadgande eller ett i sakenlig ordning givet beslut skall röjas med stöd av den rättsordning som skall tillämpas på verksamheten. Finska kreditinstitut är utomlands skyldiga att iaktta bestämmelser som behöriga myndigheter där utfärdar. Tillsynen över bank- och finansieringsmarknaden är ordnad på olika sätt i olika länder och den som utövar tillsynen är inte alltid nödvändigtvis enligt utländska stadganden och bestämmelser en myndighet.

Enligt 3 mom. har kreditinstitut rätt att lämna uppgifter till ett företag som hör till samma koncern, om den tystnadsplikt som föreskrivs i denna lag eller motsvarande tystnadsplikt avser medlemmarna i dess förvaltningsorgan och dess anställda och om lämnandet av uppgiften behövs med hänsyn till det mottagande företagets riskkontroll.

Enligt 4 mom. har kreditinstitutet trots stadgandet om tystnadsplikt rätt att utöva sedvanlig kreditupplysningsverksamhet som hör till dess bankverksamhet.

94 §. *Identifiering av kunder.* Enligt gällande lagstiftning och 51 § i denna lag skall ett kreditinstitut alltid när medel deponeras där konstatera deponentens identitet samt anteckna tillräckliga uppgifter om den som öppnar kontot, kontoinnehavaren och vilka som har rätt att använda kontot. Enligt EG-direktivet om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar (91/308/EEG), nedan direktivet om tvättning av pengar, utsträcks identifieringsskyldigheten även till att gälla kunder som anlitar andra av kreditinstitutets tjänster. Eftersom finansiella institut inte regleras i denna lag annars än till den del de tillhör ett kreditinstituts konsolideringsgrupp, har även skyldigheten endast utsträckts till att gälla ett finansiellt institut som hör till en sådan grupp. Med kund som regelbundet anlitar kreditinstitutet avses här en kund som har ett affärsförhållande av permanent karaktär med institutet, t.ex. ett kontoförhållande, hyr ett förvaringsfack eller har ett kreditförhållande. I mån av möjlighet bör man också försöka utsträcka identifieringen till att gälla de personer för vilkas räkning kunden handlar t.ex. med stöd av fullmakt, som mellanhand eller vars angelägenheter han annars

sköter. Om inte kundens eller hans huvudmans identitet kan konstateras på ett tillförlitligt sätt är det skäl för kreditinstitutet att avhålla sig från affärstransaktioner. De i paragrafen avsedda identifieringsuppgifterna skall för senare undersökningar bevaras på ett tillförlitligt sätt i minst fem års tid. Förvaringstiden börjar löpa antingen från den tidpunkt när ett permanent kundförhållande upphör eller när en enskild transaktion avslutas, beroende på vilken av dessa tidpunkter som är den senare av dessa. Sina verifikat och sitt övriga bokföringsmaterial är kreditinstitutet skyldigt att förvara med stöd av bokföringslagen och skattelagarna.

Enligt 2 mom. gäller identifierings- och förvaringskravet även andra än permanenta kunder. Kravet kan således gälla enstaka uppdragsgivare vilkas affärstransaktioner t.ex. ansluter sig till handel med värdepapper, förmedling av betalningar, växling av valuta eller förmedling av krediter förbi balansen. Enskilda affärstransaktioner som understiger 85 000 mark omfattas emellertid inte av kravet, såvida gränsen inte nås genom flera åtgärder som uppenbart ansluter sig till varandra. Markbeloppet motsvarar 15 000 ecu, vilket överensstämmer med EG-direktivet om tvättning av pengar.

95 §. *Omsorgsplikt och tvivelaktiga affärstransaktioner.* Paragrafen baserar sig på EG-direktivet om tvättning av pengar. I 1 mom. åläggs kreditinstitutet och de finansiella instituten en omsorgsplikt, enligt vilken de skall reda ut sådana åtgärder som de enligt vanlig bankerfarenhet har skäl att betrakta som osedvanliga. Eftersom ett kreditinstitut inte har möjlighet eller ens orsak att systematiskt undersöka alla åtgärder som de som anlitar institutet företar sig, omfattar omsorgsplikten inte åtgärder som har en uppenbar ekonomisk eller juridisk grund.

Bankinspektionen utfärdar enligt 3 mom. närmare föreskrifter om innehållet i denna omsorgsplikt. Sådana föreskrifter existerar redan nu och de har utarbetats i samråd med organisationer som företräder bankerna. Sådana förteckningar över tvivelaktiga banktransaktioner är avsedda att förhindra att banksystemet anlitas för tvättning av pengar, vilket i värsta fall kan rubba förtroendet för hela det finansiella systemet, även internationellt sett. I detta avseende har det särskilt blivit viktigt att följa med betalningar som sker över statsgränserna. Avsikten med omsorgsplikten är att

säkerställa att kreditinstitutet känner sina kunder och med stöd av denna kunskap kan bedöma om uppdragen är ovanliga. I fråga om tillfälliga kunder kan en sådan kunskap inte krävas, varför en särskild vikt skall läggas vid bedömningen av sådana kunders transaktioner.

Eftersom ett kreditinstitut har begränsade möjligheter att bedöma det ekonomiska syftet med och lagligheten av de åtgärder personer som anlitar deras tjänster företar sig, har kreditinstitutet fyllt sin i 1 mom. stadgade omsorgsplikt när det med tillbudsstående medel försökt försäkra sig om transaktionens bakgrund. Av ett kreditinstitut kan inte krävas att det skall kunna avgöra om det föreligger kännetecken för brott enligt strafflagen eller för gärningar som annars enligt lag är straffbara. När tvivelaktiga transaktioner förekommer blir kreditinstitutet tvunget att överväga hur starka misstankarna är och ta hänsyn till att kunden kan bli lidande om de är ogrundade. En misstanke som med stöd av 2 mom. uppstått hos ett kreditinstitut kan anses befogad om institutet anser att med transaktionen förknippas sådant som enligt allmän erfarenhet i kreditinstitutsbranschen tydligt avviker från det sedvanliga.

De alternativ ett kreditinstitut har till sitt förfogande när misstankar uppstår beror på hur starka misstankarna är. Om kreditinstitutet t.ex. anser att kundens identitet eller den persons identitet som handlar för hans räkning inte med tillräcklig säkerhet kan fastställas, skall institutet i allmänhet vägra ta emot uppdraget. Till följd av tidigare avtal mellan kreditinstitutet och kunden, t.ex. avtal om rätt att använda konton, är det emellertid inte alltid möjligt för institutet att vägra ta emot uppdraget. Kreditinstitutet kan då kräva att kunden ytterligare reder ut syftet med åtgärden och grunderna för den innan institutet fattar beslut om sin egen hållning. Har kreditinstitutet fortfarande skäl att betvivla ursprunget för de medel som transaktionen gäller, skall det underrätta bankinspektionen om saken. Det är ändamålsenligast att bankinspektionen meddelar närmare föreskrifter om hur anmälan skall göras och om dess innehåll, eftersom det blir fråga om många sådana detaljer som det inte är skäl att stadga om i lagen. När föreskrifterna utfärdas är det skäl att ta hänsyn till att det är fråga om brådskande åtgärder. Bankinspektionen kan begära att för att misstanken skall kunna redas ut till anmälan skall

fogas sådana uppgifter och handlingar som belyser saken. Eftersom det kan vara fråga om tvättning av pengar, skall den som är föremål för misstankarna inte underrättas om att anmälan gjorts till bankinspektionen. I momentet stadgas också om bankinspektionens rätt att nyttja de uppgifter inspektionen mottagit. Eftersom det är fråga om känsligt material, är det med tanke på skyddet för dessa uppgifter viktigt att i lagen intas stadganden om rätt att nyttja materialet. Enligt momentet kan bankinspektionen endast för bekämpning av tvättning av pengar registrera, använda och lämna ut de uppgifter den mottagit.

Enligt 3 mom. har bankinspektionen givits rätt att utfärda närmare föreskrifter om hur de i paragrafen stadgade omständigheterna i detalj skall fullgöras och vilket innehåll de skall ha.

Enligt 4 mom. skall bankinspektionen på basis av uppgifter som den erhållit eller om saken inhämtat ur andra källor bedöma om det finns motiverad anledning att misstänka att det är fråga om försök till tvättning av pengar. I motsats till vad fallet är beträffande kreditinstitut, kan det förutsättas att bankinspektionen har kunskap om kännetecknen för brottslig verksamhet. Om bankinspektionen har orsak att anse att det är fråga om döljande eller utplånande av medel som åtkommits genom brott, dvs. om tvättning av pengar, skall den underrätta förundersökningsmyndigheterna om saken. Tvättning av pengar definieras enligt regeringens proposition (Reg.prop. 180/1992) till riksdagen med förslag till lag om ändring av 32 kap. 1 § 2 mom. strafflagen. Sakens natur fordrar att bankinspektionen gör sin anmälan i brådskande ordning. För att förundersökningsmyndigheterna skall ha möjlighet till kvarstad och andra säkerhetsåtgärder under den tid förundersökningen varar, kan bankinspektionen förordna att transaktionen skall avbrytas för högst 5 bankdagar om förundersökningen det kräver. En transaktion får inte avbrytas av andra orsaker och det är i regel orsak att förhandla om avbrottet med den som utför förundersökningen.

96 §. *Skadeståndsansvar.* I det ändrade 32 kap. 1 § 2 mom. strafflagen som föreslås i regeringens ovan nämnda proposition har såväl tvättning av pengar kriminaliserats som självständig gärning, dvs. häleribrott, som underlåtelse att anmäla tvättning av pengar belagts med straff. När ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut gör en i 95 § avsedd anmälan

till bankinspektionen undgår det de i strafflagen stadgade påföljderna för underlåten anmälan. Detta medför i sin tur att när ett kreditinstitut eller finansiellt institut följer kraven i lagen, kan det inte ställas till ansvar för att angivelsen vid närmare undersökningar visar sig vara ogrundad eller för att kunden lider ränteförlust eller annan ekonomisk förlust till följd av försenad betalning.

Enligt personregisterlagen är den registeransvarige skyldig att ersätta den ekonomiska skada som tillfogats en registrerad genom att en oriktig uppgift har använts eller lämnats ut eller genom att uppgiften används lagstridigt.

Därför stadgas det för tydlighetens skull i paragrafen om befrielse från skadeståndsskyldighet för bankinspektionen, kreditinstitut eller ett finansiellt institut och dessas personal, beträffande åtgärder som i god tro företagits med stöd av 95 §. Stadgandet behövs för att hindra att sådana konfliktsituationer uppstår där den ekonomiska skadeståndsskyldigheten gör det svårare för de anmälningsskyldiga att tillgripa sådana åtgärder som motiverade och välgrundade misstankar påkallar, och som lag- samtidigt förpliktar dem att vidta.

13 Kap.

Straffstadganden och vite

97 §. *Kreditinstitutsbrott.* I paragrafen stadgas straff för utövande av sådan verksamhet som avses i 1 § utan koncession. Gärning som kan betraktas såsom ringa kan emellertid undgå åtal eller straff om åklagarmyndighet eller domstol med stöd av strafflagen eller förordningen om införande av strafflagen så prövar riktigt.

98 §. *Depositionsbanksbrott.* I paragrafen stadgas straff för dem som olovligen tar emot depositioner från allmänheten. Straffsanktionen gäller envar som utan att ha koncession som depositionsbank i strid med 50 § tar emot depositioner av allmänheten och envar som i depositionsbank tar emot depositioner från allmänheten på sådana konton för vilka bankinspektionen inte med stöd av 50 § godkänt allmänna villkor. I paragrafen stadgas också om straff för missbruk av beteckningen "bank".

Gärningar som är att betrakta såsom ringa kan dock undgå åtal eller straff om åklagar-

myndighet eller domstol med stöd av strafflagen och förordningen om införande av strafflagen så prövar riktigt.

Paragrafen skulle egentligen höra hemma i strafflagen, eftersom den innehåller en sanktion om fängelsestraff. I samband med revideringen av strafflagen klarläggs emellertid såväl frågan om idkande av näring utan tillstånd som frågan huruvida särskilda straffstadganden behövs för missbruk av beteckningen "bank" och mottagande av depositioner på konton som bankinspektionen inte godkänt.

99 §. *Brott mot tystnadsplikten.* I paragrafen stadgas straff för brott mot den i 93 § stadgade tystnadsplikten.

I samband med brott mot tystnadsplikten kan det ligga i en parts intresse att brottet inte blir föremål för straffprocess och att den offentlighet en sådan medför kan undvikas. Därför stadgas det i 2 mom. om begränsning av allmän åklagares rätt att väcka åtal. Enligt paragrafen får åtal inte väckas för brott mot tystnadsplikten om inte den berörda parten anmält brottet till åtal och om endast enskild fördel kränkts.

100 §. *Vite.* Paragrafen gäller utsättande av vite för sammanslutning av kreditinstitut för att sammanslutningen skall uppfylla sina i denna lag stadgade skyldigheter. För att vitesförfarandet skall bli snabbare är det även bankinspektionen som utdömer vitet.

101 §. *Närmare stadganden.* I stadgandet ges fullmakt att utfärda förordning om tillämpningen av lagen.

14 Kap.

Ikraftträdande och övergångsstadganden

102 §. *Ikraftträdande.* Avsikten är att lagen skall träda i kraft senast samtidigt som EES-avtalet. Eftersom tidpunkten för avtalets ikraftträdande när propositionen avlåts ännu är obekant, föreslås det att om lagens ikraftträdande skall stadgas genom förordning. Genom lagen upphävs lagen den 28 december 1990 om depositionsbankernas verksamhet (1268/90) med senare ändringar samt lagen den 20 december 1991 om finansieringsverksamhet.

103 §. *Egna medels minimibelopp.* I paragrafen stadgas ett undantag från huvudregeln i 13 § för de kreditinstituts vidkommande som fått koncession redan innan denna lag träder i kraft. Dessa kreditinstitut behöver inte uppfylla

minimikravet på egna medel, men de skall dock ständigt ha minst samma egna medel som de hade när lagen trädde i kraft.

I paragrafens 2 mom. finns ett stadgande där undantag görs från huvudregeln i 1 mom. Enligt stadgandet medför en övergång av bestämmanderätten i ett kreditinstitut till någon annan än den som innehade den när lagen trädde i kraft att kapitalbasen inom tre månader från det bestämmanderätten övergick skall nå den miniminivå som avses i 13 §. Bestämmanderätten kan övergå såväl genom aktieköp som på annat sätt som leder till sådan bestämmanderätt som avses i 22 b § bokföringslagen. Uppfylls inte kravet på egna medel skall förfarandet i 13 § 3 mom. iaktas.

I 3 mom. av paragrafen stadgas om förfarandet såväl vid kombinationsfusion som vid vanlig fusion. Egna medel för såväl nya kreditinstitut som för mottagande kreditinstitut vilka uppstår genom fusion bör efter fusionen uppgå minst till det sammanlagda beloppet av de fusionerande kreditinstitutens egna medel. Egna medel för det nya kreditinstitutet bör närma sig beloppet av egna medel enligt 13 § och efter att den nått upp till det beloppet tillämpas i fortsättningen stadgandena i 13 § på kapitalbasen.

I 4 mom. regleras förfarandet när regleringen enligt paragrafen inte förverkligas. Då skall bankinspektionen sätta ut en tid för kreditinstitutet inom vilken egna medel skall ökas till det stadgade minimibeloppet eller föreslå att koncession återkallas på samma sätt som i 13 §.

Regleringen i paragrafen utgår från stadgandena i 10 artikeln i det andra bankdirektivet och syftar till att förhindra bl.a. kringgående av stadgandena om minimibeloppet för kapitalbasen.

104 §. Soliditet. Enligt förslaget bör ett kreditinstitut uppfylla soliditetskraven när lagen träder i kraft. Kravet på en kapitalbas om 8 procent motsvarar gällande lagstiftning. I den förslagna lagstiftningen har de kreditinstitut som inte när lagen träder i kraft förmår fylla soliditetskraven två år på sig att höja sin soliditet till lagstadgad nivå. I stadgandet förutsätts emellertid att om ett kreditinstitut när lagen träder i kraft inte har en soliditet som uppfyller minimikravet, skall institutet omedelbart vidta åtgärder för att höja kapitaltäckningsgraden till stadgad nivå. Kreditinstitutet skall ytterligare inom sex månader från ikraftträdandet förelägga bankinspektionen en plan

för hur den stadgade soliditeten skall nås.

Stadgandet svarar mot den övergångsperiod som EES-avtalet medger beträffande soliditetskravet. När det gäller andra finska kreditinstituts än sådana depositionsbanker som bedriver internationell bankverksamhet, innebär stadgandet att anpassningsperioden beträffande soliditetskravet förkortas med ett år.

Enligt 2 mom. får ett kreditinstitut inte inrätta filial utomlands förrän det och dess konsolideringsgrupp nått det stadgade minimibeloppet för soliditeten. Stadgandet baserar sig på den övergångsperiod som enligt EES-avtalet gäller i fråga om soliditeten.

105 §. Kundrisker. Paragrafen baserar sig på artikel 6 i förslaget till direktiv om stora kundrisker.

När lagen träder i kraft är kreditinstitutet i stor utsträckning bundna till sin aktuella kreditstock och sin kundstruktur, varför en tillräckligt lång övergångstid måste reserveras innan kraven i 69 och 70 §§ kan uppfyllas; enligt paragrafen har denna tid utsträckts till 31.12.2001. Om kreditinstitutet inte beträffande något av sina kundkomplex fyller dessa krav när lagen träder i kraft, skall det omedelbart vidta åtgärder för att kunna fylla dem. Kundrisken får då inte öka jämfört med läget då lagen trädde i kraft. För att underlätta övergångsskedet har i 2 mom. intagits en särskild övergångstid för övergångsskedet, som utgår 31.12.1998.

I 3 mom. stadgas ytterligare om en särskild övergångstid för sådana kreditinstitut vilkas kapitalbas uppgår till högst 43 miljoner mark. I direktivförslaget har i fråga om detta stadgats en gräns om 7 miljoner ecu, för vilket motvärdet för närvarande är ca 43 miljoner mark. När kreditinstitutets egna medel överskrider den gräns som stadgats för övergångstiden tillämpas den i 2 mom. avsedda övergångstiden på institutet.

Även efter övergångsperiodens slut måste vid beräkningen av relationstalen sådana fordringar och förbindelser få avdras vilkas löptid utgår efter övergångsperiodens slut, eftersom kreditinstitutet inte heller under övergångsperioden kan påverka dem. Sådana fordringar och investeringar får dock avdras endast till den del de i 69 och 70 §§ stadgade gränserna skulle överskridas om avdrag inte gjordes.

106 §. Användning av namnet bank. I stadgandet avses de hypoteksbanker som har givits koncession med stöd av lagen om hypoteks-

banker (545/69). Hypoteksbankerna blev kreditinstitut med stöd av lagen om finansieringsverksamhet, som också upphävde lagen om hypoteksbanker. Dessa kreditinstitut har med stöd av 35 § 2 mom. lagen om finansieringsverksamhet fortfarande haft rätt i sin firma använda ordet bank. Enligt denna paragraf skulle de tidigare hypoteksbankerna, som numera är kreditinstitut, bibehålla sin rätt att använda namnet bank i sin firma.

107 §. *Koncession.* Enligt 1 mom. behöver en sammanslutning eller en sparbank som på basis av koncession som givits den enligt lagen om depositionsbankernas verksamhet eller lagen om finansieringsverksamhet har idkat sådan verksamhet som avses i den nu föreslagna lagen, inte ansöka om ny koncession. Sådana kreditinstitut är affärsbankerna, sparbankerna, andelsbankerna samt de kreditinstitut som avses i lagen om finansieringsverksamhet.

Enligt 2 mom. har de i 1 mom. avsedda kreditinstitut en övergångstid om två år på sig för att ändra sin bolagsordning och sina stadgar.

I 3 mom. stadgas om hur upphävandet av lagen om utlännings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland påverkar bolagsordningarna i kreditinstitut som är aktiebolag. Upphävandet av lagen medför att det inte längre finns någon grund för att bibehålla föreskrifter enligt nämnda lag i bolagsordningarna.

I 3 mom. stadgas för tydlighetens skull att med sådana föreskrifter i bolagsordningar som baserar sig på 3 § ovan nämnda lag samt sådana påskrifter som med stöd av nämnda 3 § gjorts i aktiebok, aktier, interimbevis och talonger blir utan verkan. Detta innebär att nämnda föreskrifter och påskrifter blir utan verkan utan att kreditinstitutet behöver ändra sin bolagsordning eller utfärda nya aktiebrev.

108—110 §§. *Säkerhet för masskuldebrevslån. Tilläggsäkerhet för masskuldebrevslån. Utbyte av skuldebrev.* I paragrafen stadgas om ett förfarande som motsvarar förfarandet med obligationslån enligt gällande lagstiftning. Avsikten är att begreppet obligationslån inte längre skall finnas i lagstiftningen. Begreppet masskuldebrevslån skulle ingå i lagen om skuldebrev. Då masskuldebrevslån är värdepapper, skulle värdepappersmarknadslagen tillämpas på dem. Avsikten är att bibehålla möjligheten att emittera masskuldebrevslån med betryggande säkerhet. Bankinspektionen skulle på anhål-

lan konstatera om säkerheten är betryggande och den som sätter lånet i omlopp skulle vara skyldig att överlämna säkerheten till bankinspektionen. Bankinspektionen skulle förvara säkerheterna för emittentens räkning och på hans bekostnad.

1.2 Lag om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland

1 Kap.

Allmänna stadganden

1 §. *Tillämpningsområde.* Enligt paragrafen gäller lagen alla utländska kreditinstituts och finansiella instituts etablering och verksamhet i Finland. Med utländskt kreditinstitut och finansiellt institut avses en sammanslutning vilken inte är underställd finsk lag och inte registrerad i Finland och som uppfyller de förutsättningar som nedan i denna lag stadgas. Om finska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet stadgas i kreditinstitutslagen (/).

2 §. *Definitioner.* I paragrafen definieras begreppet kreditinstitut. Definitionen är i sak överensstämmande med definitionen av kreditinstitut i EG:s första bankdirektiv (77/780/EEG). Enligt definitionen i momentet kan kreditinstitutet kallas bank, men i fråga om tillämpningen av lagen har benämningen ingen betydelse, eftersom enligt lagstiftningen utomlands behöver en sammanslutning som bedriver affärsverksamhet av detta slag, inte nödvändigtvis kalla sig bank. Väsentligt i fråga om kreditinstitutet är att det i sin affärsverksamhet tar emot depositioner eller andra medel som skall återbetalas av allmänheten. Med affärsverksamhet avses yrkesmässig, planerlig och kontinuerlig verksamhet. Med deposition avses samma slag av medel som skall återbetalas som i kreditinstitutslagen. Övriga medel som skall återbetalas kan vara medel som anskaffats med olika slag av masskuldebrevslån. Vidare skall kreditinstitutet enligt detta moment bevilja krediter för egen räkning ur de medel som anskaffats på detta sätt. Med detta avses förmedling av finansiering över den egna balansen. Enligt momentet är kreditgivning således inte verksamhet som sker utanför balansen för annans räkning, exempelvis på basis av uppdrag. I momentet avses med begreppet medel som skall återbetalas att det uppstår ett

skuldförhållande mellan kreditinstitutet och allmänheten, och enligt villkoren för förhållandet skall medlen efter löptiden återbetalas till fordringsägaren. I detta sammanhang har det ingen betydelse vilket slag av dokument som används för att verifiera skulden eller vilken förmånsrätt den har jämfört med andra fordringsägare. Detta innebär i sin tur att medelsanskaffning på det egna kapitalets villkor faller utanför tillämpningsområdet för denna lag. Med allmänhet avses alla fysiska personer och sådana juridiska personer som inte är kreditinstitut eller finansiella institut.

I paragrafen definieras också begreppet finansiellt institut. Enligt definitionen av ett finansiellt institut det andra bankdirektivet (89/646/EEG) mottar ett finansiellt institut inte depositioner eller andra återbetalbara medel från allmänheten. Dess medelsanskaffning kan således ske på villkor av eget kapital eller genom upplåning på annat håll än hos allmänheten. Beträffande annan affärsverksamhet hör, enligt definitionen, till ett finansiellt instituts verksamhet samma funktioner som gäller kreditinstitut och som nämns i bilagan till det andra bankdirektivet med undantag för kreditupplysnings- och förvaringsverksamhet.

Enligt förslaget till kreditinstitutslag krävs det inte koncession för ett finskt finansiellt institut som bedriver den verksamhet som definieras i det andra bankdirektivet. Det övervakas dock på konsolierad grund om dess moderföretag är ett kreditinstitut.

Definitionen av finansiella institut täcker också värdepappersförmedling om vilken i Finland stadgas separat i lagen om värdepappersförmedlingsrörelse. Enligt denna lag är värdepappersförmedling i Finland tillåten endast för bolag som fått koncession såsom finska aktiebolag, depositionsbanker och utländska kreditinstituts filialer i Finland.

Enligt EES-avtalet gäller det fria tillhandahållandet av tjänster dock också finansiella institut som är dotterföretag till kreditinstitut och som uppfyller de tilläggsvillkor som stadgas nedan i 4 §. Enligt lagen om värdepappersförmedlingsrörelse skall ett sådant dotterföretag inte kunna grunda filial i Finland. För att detta tillhandahållande av tjänster skall förverkligas borde definitionen av finansiellt institut utsträckas endast till sådana finansiella institut som idkar verksamhet enligt lagen om värdepappersförmedlingsrörelse i Finland.

Definitionen enligt paragrafen medför att

lagen inte överhuvudtaget skall tillämpas på utländska finansiella institut, om verksamheten är sådan att den inte heller i Finland fordrar tillstånd eller koncession.

Då ett sådant finansiellt institut från EES-området som inte tillhör en koncern eller ett sådant finansiellt institut som är dotterföretag till ett kreditinstitut men inte uppfyller villkoren i 4 § eller ett finansiellt institut från tredje land bedriver värdepappersförmedling, skall lagen om värdepappersförmedlingsrörelse tillämpas.

Dessutom finns det i paragrafen en definition av hemstatsbegreppet. Hemstat för ett kreditinstitut är den stat där det har fått koncession. Eftersom ett finansiellt institut enligt EG:s andra bankdirektiv inte behöver koncession, anses dess hemort vara den stat som anges i bolagsordningen eller stadgarna. I praktiken är dessa institut också registrerade i denna stats handelsregister eller motsvarande register.

2 Kap.

Rätt till etablering från en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

3 §. *Etableringsrätt för kreditinstitut.* I paragrafen stadgas att ett kreditinstitut som har sin hemort i en stat som undertecknat EES-avtalet, dvs. ett EG- eller EFTA-land har rätt att inrätta en filial i Finland eller att från sin hemstat, utan att inrätta filial och över gränsen tillhandahålla tjänster i Finland. En förutsättning för denna rätt är att kreditinstitutet har fått koncession i sin hemstat och att koncession också täcker de tjänster som institutet ämnar tillhandahålla i Finland. Som tilläggsförutsättning för verksamheten i Finland stadgas i paragrafen att de tjänster som kreditinstitutet tillhandahåller motsvarar dem som anges i 20 § kreditinstitutslagen. Om det utländska kreditinstitutets koncession ger detta rätt till en mera omfattande verksamhet än vad som är tillåten enligt nämnda paragraf, gäller denna rätt inte i Finland. Stadgandet grundar sig på den förteckning över tjänster som ömsesidigt skall erkännas, vilken bifogats till det andra bankdirektivet. De tjänster som nämns i bilagan är en minimilista över vad som i alla fall bör vara tillåtet för ett kreditinstitut från ett annat EES-land.

4 §. *Etableringsrätt för finansiella institut.* Enligt paragrafen kan också ett finansiellt

institut som har sin hemort i en stat som hör till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inrätta filial i Finland, eller från sin hemstat utan att inrätta filial och över gränsen här tillhandahålla tjänster. Enligt definitionen i 2 § stadgas i denna paragraf endast om etableringsrätten för ett sådant finansiellt institut som i Finland ämnar bedriva verksamhet som anges i 2 § lagen om värdepappersförmedlingsrörelse, eftersom det finansiella institutets verksamhet för övrigt inte är beroende av tillstånd eller koncession i Finland. Det finansiella institutet skall uppfylla följande villkor för att kunna utnyttja den etableringsrätt som EES-avtalet medger och fritt tillhandahålla tjänster:

Det skall vara dotterföretag till ett eller flera kreditinstitut som fått koncession och dessa kreditinstitut skall inneha minst 90 procent av den rösträtt som dess aktier medför;

I dess stiftelseurkund och bolagsordning skall ingå föreskrifter som tillåter tillhandahållande av ovannämnda tjänster;

Det finansiella institutet skall bedriva sin verksamhet i den stat och på det skall tillämpas den stats lagar i vilken alla de kreditinstitut som äger det har koncession.

De kreditinstitut som äger det finansiella institutet skall solidariskt garantera dess förpliktelser, och

Det finansiella institutet skall höra under den konsoliderade tillsynen av moderföretaget eller varje moderföretag.

Stadgandet stöder sig på föreskrifterna i det andra bankdirektivets 18 artikel.

Ett finansiellt institut som bedriver värdepappersförmedling skall uppfylla alla de förutsättningar som stadgas i denna paragraf för att kunna dra nytta av den frihet att tillhandahålla tjänster som avses i EES-avtalet. Om någon av de förutsättningar som stadgas i paragrafen saknas, medför detta att det på det finansiella institutets verksamhet tillämpas den finska lagen om värdepappersförmedlingsrörelse (499/89).

5 §. *Underrättelse om inrättande av filial.* I paragrafen finns stadganden om det förfarande som skall iakttas då en filial inrättas. Inrättandet av en filial förutsätter inte auktorisering av myndigheterna i Finland. Denna ersätts av det underrättelseförfarande som stadgats i paragrafen. Myndigheterna i hemstaten för det kreditinstitut som planerar etablering skall kontrollera att kreditinstitutet uppfyller de krav som

fritt tillhandahållande av tjänster inom EES-området förutsätter. Underrättelsen från myndigheterna i hemstaten innehåller i sak det, att myndigheterna inte har något att anmärka mot den planerade etableringen. För att myndigheterna i Finland skall få en tillförlitlig bild av det etablerande kreditinstitutet, skall i underrättelsen tas in de uppgifter som anges i det andra bankdirektivets 19 artikel, bland annat om filialens organisation, verksamhetsplan samt de ansvariga personernas namn och den adress i Finland under vilken verksamheten är avsedd att bedrivas. Dessutom skall underrättelsen innehålla uppgifter om kreditinstitutets egna medel, soliditetsrelation och det säkerhets-system som skyddar deponenterna.

6 §. *Bankinspektionens svar.* Enligt paragrafen skall bankinspektionen inom två månader ge sitt svar på en underrättelse enligt 5 §. Bankinspektionens svar skall först och främst innehålla de uppgifter som bankinspektionen kommer att begära för sin tillsyn över filialen. Detta grundar sig på bestämmelserna i det andra bankdirektivets 21 artikel. Det innebär inte att de skyldigheter att sköta tillsynen över den verksamhet som bedrivs vid kreditinstitutets filial i Finland som åligger tillsynsmyndigheterna i hemstaten skulle minska. Dessutom kan bankinspektionen till sitt svar foga sådana villkor som allmän fördel i Finland påkallar. Villkoren kan gälla som konsumentskydd eller skydd för investerare. Villkoren får dock inte vara diskriminerande för det utländska kreditinstitutet. Även om bankinspektionen i paragrafen ålagts skyldighet att ge kreditinstitutet svar om den påtänkta etableringen, är svaret dock ingen förutsättning för inrättandet av filialen. Denna kan inrättas inom två månader från det bankinspektionen fått underrättelse från myndigheterna i kreditinstitutets hemstat, även om bankinspektionens svar inte inom denna tid kommit kreditinstitutet till känedom.

7 §. *Återkallande av verksamhetsrättigheter.* Oberoende av det fria tillhandahållandet av tjänster och att på den verksamhet som kreditinstitutet bedriver i Finland enligt huvudregeln tillämpas lagstiftningen i dess hemstat, kan bankinspektionen i de fall som stadgas i paragrafen förbjuda institutet att fortsätta sin verksamhet i Finland. Detta baserar sig på bestämmelserna i det andra bankdirektivets 21 artikel. Till följd av hemlandstillsynen skall hemstatens och de finska tillsynsmyndigheterna samarbeta

innan förbudet meddelas så att man på annat sätt skall få institutet att upphöra med den verksamhet som avses i paragrafen och som är oförenlig med EES-avtalet. Besvär över bankinspektionens förbud kan på normalt sätt anföras hos högsta förvaltningsdomstolen. Enligt den breda anpassningen i ESS-avtalets bilaga IX skall man i dylika fall också informera EFTA-EG:s kontaktkommitté.

3 Kap.

Rätt till etablering från en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

8 §. *Etableringsrätt.* Stadgarna i detta kapitel gäller ett kreditinstitut som etableras från en annan stat än de som ingått avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. För dessa kreditinstitut som hör hemma i tredje land gäller inte friheten att tillhandahålla tjänster och inte heller principen med en gemensam auktorisation. Därför kan på dessa kreditinstitut ställas andra krav för etableringen än för kreditinstitut som etableras från EES-området.

Enligt paragrafen skall ett dylikt kreditinstitut först och främst vara föremål för tillräcklig offentlig tillsyn för att det skall kunna inrätta en filial i Finland. Eftersom filialen utgör en del av kreditinstitutskomplexet, är det viktigt att kreditinstitutet är föremål för en tillsyn som uppfyller godkända internationella normer. Detta innebär att det i institutets hemstat skall finnas en utvecklad myndighetstillsyn, som också omfattar verksamheten hos kreditinstitutens filialer utomlands. Basels banktillsynskommitté som verkar i anslutning till Internationella Regleringsbanken (BIS) har i tiden givit en rekommendation, Baselkonkordatet, enligt vilket det primära ansvaret för tillsynen över filialer ligger hos myndigheterna i filialens hemstat. För att samarbete mellan myndigheter i olika stater skall vara möjligt förutsätts det att ingen av kreditinstitutets enheter står utanför tillsynen. Myndigheterna i det land där filialen är förlagd skall garantera att myndigheterna i kreditinstitutets hemstat omedelbart informeras om det uppstår problem i filialen. På motsvarande sätt skall myndigheterna i kreditinstitutets hemstat informera myndigheterna i filialens etableringsland om det uppstår problem för kreditinstitutet och om dessa påverkar dess verksamhet utomlands. Ett så-

dant samarbete skall också upprättas mellan bankinspektionen och tillsynsmyndigheterna i kreditinstitutets hemstat. Därför bör de behöriga myndigheterna i Finland innan koncessionen beviljas kunna försäkra sig om att myndigheterna i kreditinstitutets hemstat för sitt vidkommande tillräckligt effektivt utövar tillsyn över kreditinstitutet och att kreditinstitutets affärsverksamhet i sin helhet är sund. Detta innebär att i praktiken endast sådana kreditinstitut i tredje land som följer rekommendationerna i Baselkonkordatet kan inrätta filialer i Finland.

Då etableringsrätt övervägs beaktas också annan verksamhet som det utländska kreditinstitutet idkar i sitt hemland än den som avses i 2 §. En förutsättning för att koncession skall beviljas är dock inte att det utländska kreditinstitutet bedriver exakt samma verksamhet som är tillåten för finska kreditinstitut. För att en naturligt jämförelse med finska kreditinstitut skall vara möjligt, förutsätts det dock att verksamheten inte väsentligt avviker från den verksamhet som är tillåten för finska kreditinstitut. Med tanke på filialens kunder är det viktigt att kreditinstitutet i sitt hemland har förvärvat erfarenhet av den verksamhet som det tänker bedriva i Finland. Med detta krav förhindras också att en utländsk sammanslutning som i huvudsak har koncentrerat sig på annan verksamhet än kreditinstitutsverksamhet här kan inrätta en filial som idkar kreditinstitutsverksamhet. Tillhandahållandet av tjänster från en filial i Finland skall i varje fall begränsas till de tjänster som avses i 20 § kreditinstitutslagen, även om kreditinstitutet i sitt hemland enligt sin auktorisering eller annars kan idka en mera diversifierad affärsverksamhet.

Rättigheterna för ett kreditinstitut från ett tredje land har dessutom begränsats i paragrafen så att de inte kan tillhandahålla tjänster över gränsen på samma sätt som kreditinstitut från ESS-området. Som motvikt till detta har de dock i paragrafen givits rätt att ha representation i Finland.

9 §. *Tillstånd att inrätta filial.* I motsats till kreditinstitutet från EES-området skall kreditinstitut från ett tredje land hos finansministeriet anhålla om koncession för en filial som är avsedd att inrättas i Finland. Över ansökan skall inhämtas bankinspektionens utlåtande, eftersom filialen då den har inlett sin verksamhet, utöver den tillsyn som hemstatens myndig-

heter utövar, även är föremål för bankinspektionens tillsyn. Finlands Banks utlåtande över koncessionansökan behövs för att Finlands Bank som central för penning- och bankväsendet i vårt land följer med om verksamheten på penningmarknaden är tillförlitlig och säker. Finansministeriet kan som bilagor till anhållan om koncession begära alla de utredningar ministeriet anser vara nödvändiga.

Enligt paragrafens 2 mom. skall koncession beviljas om alla de förutsättningar som nämns i momentet uppfylls. Med verksamhetens stabilitet avses i momentet att kreditinstitutets ekonomiska grund är tillräcklig och att dess affärsekonomiska verksamhetsbas är sund vilket utgör en förutsättning för att verksamheten sköts på rätt sätt. Viktigt i detta avseende är en tillfredsställande soliditet. För trygghet av filialens borgenärs, speciellt deponenternas fordringar skall man därför förvissa sig om att det utländska kreditinstitutet oberoende av sina förluster också förmår svara för sin filials förbindelser. Därför förutsätts det att det utländska kreditinstitutets hemland följer de rekommendationer för soliditeten som givits av banktillsynskommittén i Basel, vilken arbetar i anslutning till Internationella Regleringsbanken (BIS), eller stadgandena om soliditeten i EG:s direktiv om kapitaltäckningsgrad för kreditinstitut (89/647/EEG) och direktivet om kreditinstitutens egna medel (89/117/EEG).

Som en andra förutsättning för koncessionen ingår i momentet stadganden om att den offentliga tillsynen över kreditinrättningen skall vara tillräcklig. Här hänvisas till vad som ovan i motiveringen till 8 § sagts om offentlig tillsyn.

Finansministeriet har dessutom rätt att i samband med beviljandet av koncessionen meddela föreskrifter om filialens verksamhet, tillsynen och inrättandet. Dessa föreskrifter kan till exempel gälla de uppgifter som skall lämnas bankinspektionen, begränsningar i fråga om verksamheten och att filialen skall höra till en säkerhetsfond.

Enligt 3 mom. ger den koncession som har beviljats det utländska kreditinstitutet detta rätt att i Finland etablera flera filialer än en utan särskild anhållan om koncession.

10 §. *Återkallande och begränsning av koncession.* I paragrafens 1 mom. stadgas under vilka förutsättningar en filials koncession helt kan återkallas. Förutsättningen är att i filialens verksamhet väsentligt har avvikits från lag eller förordning, föreskrifter som en myndighet har

meddelat eller fastställt med stöd av dessa eller om de förutsättningar för beviljande av koncession som anges i 8 och 9 §§ inte längre föreligger. Enligt momentet förutsätter återkallandet inte framställning av bankinspektionen, eftersom finansministeriet i dylika fall bör ha självständig behörighet med tanke på det allmänna intresset. I praktiken tar bankinspektionen i allmänhet initiativet till åtgärden.

I paragrafens 2 mom. stadgas om under vilka förutsättningar finansministeriet kan begränsa filialens verksamhet enligt koncessionen. Om filialen idkar verksamhet i en sådan omfattning och så oskickligt eller oförsiktigt att realiserade förluster och risker eller sådana som uppenbart kommer att realiseras och som kontoret inte kan kontrollera, kan väntas allvarligt skada borgenärernas fördel, kan finansministeriet på framställning av bankinspektionen begränsa filialens verksamhet enligt auktorisationen. Härvid kan det vara fråga om begränsningar i idkandet av värdepappershandel eller i valutatransaktionerna. Begränsningen får dock inte leda till att ett avtal som ingåtts med en kund på ett ofördelaktigt sätt hävs i förtid.

11 §. *Öppnande av representation och dess verksamhet.* Eftersom ett kreditinstitut från tredje land inte på samma sätt som ett kreditinstitut från EES-området i Finland fritt kan tillhandahålla tjänster över gränsen, stadgas i paragrafen om rätt för ett sådant institut att öppna en representation i Finland. Representationen får inte bedriva kreditinstitutsverksamhet, utan den är närmast till för att knyta affärsförbindelser och presentera tjänsterna. Därför stadgas i 1 mom. att det för öppnandet av en representation endast krävs underrättelse till bankinspektionen.

Eftersom ett utländskt kreditinstitut alltid har möjlighet att inrätta en filial i Finland, kan det antas att representationerna kommer att ha liten betydelse.

Enligt 2 mom. skall bankinspektionen inom två månader från det den mottog kreditinstitutets underrättelse om öppnandet av representationen meddela närmare föreskrifter om representationens verksamhet och tillsynen över den. Den föreskrivna tiden är densamma som stadgas för bankinspektionens svar i samband med inrättande av en filial till ett kreditinstitut från EES-området.

12 §. *Återkallande av verksamhetsrättigheter.* I paragrafen stadgas om förbudande av verk-

samhet, på samma sätt som stadgats om grunderna för återkallande av en filials koncession. Bankinspektionens förbud kan gälla hela verksamheten eller en del av denna och antingen gå ut på att verksamheten skall upphöra helt eller för en viss tid. Detta motiveras av att en representation inte behöver koncession för sin verksamhet, utan att en sådan kan öppnas efter underrättelse.

4 Kap.

Gemensamma stadganden

13 §. *Tryggande av deponenternas fordringar.* I paragrafen stadgas att filialen skall höra till en säkerhetsfond om den tar emot depositioner från allmänheten. Tills säkerhetssystemet för deponenter hamoniserats skall även en filial som etableras från EES-området i likhet med en filial till ett kreditinstitut från ett tredje land höra till en finsk säkerhetsfond, om lagstiftningen i kreditinstitutets hemland inte har något skyddssystem för deponenterna eller detta inte kan anses vara tillräckligt i finska förhållanden eller om det inte täcker deponenternas fordringar i kreditinstitutets utländska filial. Bedömningen av detta görs i samband med behandlingen av koncessionsanhållan. I annat fall hör filialen till det system som gäller i dess hemstat.

Enligt paragrafens 2 mom. skall deponenterna i filialen ges tillräckliga uppgifter om det skyddssystem som tillämpas i fråga om deponenterna. Detta är motiverat därför att filialen till ett kreditinstitut från ett tredje land kan höra till två säkerhetssystem och det är viktigt för deponenten att veta till vilketdera systemet den ifrågavarande filialen hör. Om filialen hör till det finska säkerhetssystemet är det inga problem med att lämna uppgifterna, eftersom skyddet i så fall är detsamma som gäller för finska kreditinstitut. Däremot kan ett utländskt säkerhetssystem innehålla drag som är obekanta för oss och som det är skäl att noggrant utreda för deponenten, så att han då han fattar depositionsbeslutet kan dra de nödvändiga slutsatserna om det skydd som tillämpas för honom.

Det finska säkerhetsfondssystemet bygger på de årliga garantiavgifter som betalas av de depositionsbanker som hör till fonden. Uträkningsgrunderna för garantiavgiften skall dock vara desamma för alla banker som hör till

säkerhetsfonden. I fråga om filialerna är det dock nödvändigt att göra undantag från kravet på enhetliga uträkningsgrunder, eftersom filialens från depositionsbankerna avvikande osjälvständiga ställning medför att de olika alternativen för uträkningsgrunden inte nödvändigtvis passar för filialen. Filialens garantiavgift kan till exempel inte bestämmas på basen av dess soliditet, eftersom det inte ställs några soliditetskrav på det. Garantiavgiften kan inte heller fastställas på basen av filialens balansräkning, eftersom denna inte är jämförbar med depositionsbankernas balansräkning. Därför stadgas det i 3 mom. att garantiavgiften bestäms på basis av det sammanlagda beloppet av de positioner som allmänheten har gjort i filialen.

Till särdragen för de finska säkerhetsfonderna hör att ur dem kan beviljas understödslån eller understöd till depositionsbanker som hör till fonden och som råkat i svårigheter. Enligt gällande regler skall dessutom ur säkerhetsfondens medel betalas deponenternas tillgodohavanden om en depositionsbank blivit försatt i likvidation eller konkurs, om den i likvidation eller konkurs försatta bankens tillgångar inte förslår till betalningen. De finska säkerhetsfonderna kunde således bli tvungna att delta i skötseln av ett utländskt kreditinstituts konkursbo och att understöda ett utländskt kreditinstitut som råkar i svårigheter. Eftersom detta inte kan anses vara ändamålsenligt, stadgas i paragrafens 3 mom. att säkerhetsfondens medel i fråga om ett utländskt kreditinstitut kan användas endast för ersättande av allmänhetens depositioner i dess filial i Finland, om kreditinstitutets egna medel inte förslår till betalning av dem.

14 §. *Tillsyn.* Enligt 13 artikeln i Europeiska gemenskapens andra bankdirektiv (89/646/EEG) har myndigheterna i kreditinstitutets eller det finansiella institutets hemstat huvudansvaret för tillsynen över dess verksamhet i en annan medlemsstat. Myndigheterna i värdlandet har enligt 14 artikeln ansvaret för tillsynen över filialens likviditet samt de åtgärder som penningpolitiken i värdlandet förutsätter. Denna princip om hemlandstillsyn kräver informationsutbyte och effektivt samarbete mellan tillsynsmyndigheterna. Eftersom det inte är ändamålsenligt att i denna lag reglera verkställandet av tillsynen, har i paragrafen intagits hänvisning till lagen om bankinspektionen (1273/90), som också tillämpas på till-

synen över alla utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet.

15 §. *Bokslut.* I paragrafen stadgas om filialens skyldighet att publicera kreditinstitutets bokslut. Enligt EG:s direktiv om offentliggörande av filialers bokslutsuppgifter i filialkontorets värdland (89/117/EEG) behöver filialen inte separat publicera bokslutsuppgifter över sin verksamhet. Publicerandet av filialens bokslutsuppgifter ger inte allmänheten eller borgenärerna en korrekt bild av hela sammanslutningens finansiella ställning. Däremot skall man enligt direktivet föreskriva att filialen skall publicera kreditinstitutets bokslut och koncernbokslut samt revisorernas utlåtanden över dessa. Dessa bokslut skall uppgöras och granskas enligt EG:s direktiv om bankers och andra finansiella instituts årsbokslut och sammanställd redovisning (86/635/EEG). Enligt direktivet kan man föreskriva att bokslutsuppgifterna publiceras på något eller alla av värdlandets officiella språk.

16 §. *Upplysningar som kompletterar bokslutet.* Det kan inte föreskrivas att filialen skall publicera bokslut över sin egen verksamhet. Enligt 21 artikeln i EG:s andra bankdirektiv (89/646/EEG) kan värdlandet av filialen kräva uppgifter om verksamheten för statistiska ändamål. Dessutom har värdlandet rätt att för fullföljande av sin tillsynsuppgift få motsvarande uppgifter av filialen som den har rätt att få av inhemska kreditinstitut. I detta sammanhang bör det beaktas att tillsynsskyldigheten för värdlandets tillsynsmyndigheter är begränsad och därför skall de begärda uppgifter ställas i proportion till tillsynsupdragets omfattning. Också enligt direktivet om publicerande av filialers årsredovisningshandlingar (89/117/EEG) artikel 2 punkt 4 kan man tillsvidare kräva vissa tilläggsuppgifter om filialens verksamhet. Därför stadgas i paragrafen allmänt om bankinspektionens och Finlands Banks rätt att få uppgifter av filialen. Till följd av detta skall filialen registrera sina affärstransaktioner så att tillgångarna och skulderna samt verksamhetens resultat kan räknas ut. Filialen kan enligt paragrafen inte diskrimineras jämfört med inhemska kreditinstitut.

15 Kap.

Särskilda stadganden

17 §. *Anteckningar i handelsregistret.* Om

etableringsanmälan för en filialrörelse till en utländsk näringsidkare stadgas i 31 § handelsregisterlagen (129/79). Enligt denna paragraf bestäms innehållet i grundansökan genom förordning. I 17 och 18 §§ handelsregisterförordningen (208/79) uppräknas de uppgifter som skall nämnas i grundansökan för utländsk affärsidkares filialrörelse. Handelsregisterförordningen tillämpas också på filialer som etableras från EES-området. Även om det av en sådan filial inte längre krävs att den beviljats auktorisation i hemlandet, tillämpas stadgandet på filialer för att det ur handelsregistret skall gå att få uppgifter bland annat om den ansvariga föreståndaren samt firmatecknarna. Stadgandet behandlar inte finska kreditinstitut och filialer från EES-området ojämlikt, eftersom samma krav ställs på bägge.

I 2 mom. stadgas vidare att filialen har rätt att i Finland använda den firma under vilken den är registrerat i sitt hemland. Stadgandet grundar sig på det första bankdirektivets (77/780/EEG) 5 artikel. Enligt 3 mom. kan patent- och registerstyrelsen kräva att det i firman görs ett klarläggande tillägg, om det finns risk för att den utländska firman kan förväxlas med en firma som någon annan enligt firmalagen (128/79) har ensamrätt till i Finland.

Patent- och registerstyrelsen kan undersöka firmafrågan då anmälan enligt 1 mom. görs. Man kan inte hänvisa till förväxlingsrisk i samband med användningen av orden bank, sparbank eller någon annan bankbenämning, även om dessa enligt finsk lagstiftning inte skulle få användas i firman för ett utländskt kreditinstitut. Kravet på ett klarläggande tillägg skall avgöras från fall till fall och blir aktuellt närmast då det i Finland redan finns ett kreditinstitut som har en identisk eller nästan identisk firma. Som klarläggande tillägg kan inte längre fordras att ordet filial eller filial i Finland läggs till firman.

18 §. *Filialens ledning.* Eftersom det utländska kreditinstitutets egentliga ledning finns utomlands, skall det i Finland ha en person som ansvarar för verksamheten här. Detta framgår bland annat av det andra bankdirektivets (89/646/EEG) 19 artikel, underpunkten (d) till andra punkten. Det utländska kreditinstitutets representant i Finland är filialens direktör, som kreditinstitutet har befullmäktigat att agera för dess räkning. Filialens direktör svarar för filialens verksamhet, leder dess affärsrörelse samt företräder kreditinstitutet i

rättsförhållanden som gäller filialens verksamhet.

Filialdirektörens nationalitet och boningsort har ingen betydelse, bara filialens verksamhet de facto leds från Finland och filialens direktör är anträffbar i Finland under arbetstid. Filialdirektörens ställning kan närmast jämföras med den ställning direktören för ett inhemskt kreditinstitut har. Filialens direktör får således inte vara omyndig, försatt i konkurs eller en person som har meddelats näringsförbud.

Det är motiverat att ge stadgarna om filialdirektörens ansvar för skada som vållats kund eller annan utomstående samma innehåll som de stadganden som gäller det ansvar ledningen för finska kreditinstitut har. Om detta stadgas i 3 mom. I denna lag är det inte nödvändigt att reglera filialdirektörens ansvar gentemot det egna kreditinstitutet. Det ansvar som åligger övrig personal i filialen och personal vid en representantion faller inom ramen för lagen om arbetsavtal och skadeståndslagen på samma sätt som för finska kreditinstitut.

19 §. *Tecknande av firma.* Enligt paragrafen har filialens direktör alltid rätt att teckna filialens firma. Dessutom kan ett utländskt kreditinstitut eller finansiellt institut också ge andra rätt att teckna filialens firma, dock så att den tecknas av minst två tillsammans.

Filialens firmatecknare skall bo i Finland. Eftersom filialen dock är en osjälvständig del av det utländska kreditinstitutet eller finansiella institutet, är det inte ändamålsenligt att begränsa boningsorten för alla firmatecknare till Finland. Bankinspektionen kan sålunda medge undantag för boningsorten. Paragrafen inverkar inte på att tecknandet av det utländska kreditinstitutets eller finansiella institutets firma utomlands regleras av lagstiftningen i respektive land.

20 §. *Delgivning.* I paragrafen ingår stadgande om hur stämning eller annan delgivning i Finland skall anses ha tillställts kreditinstitutet eller det finansiella institutet. Det skall delges en person som ensam eller tillsammans med någon annan har rätt att teckna filialens firma. Tillkännagivandet kan således vid behov också ges utomlands.

21 §. *Avträdelse till konkurs.* Enligt de allmänna internationella konkursrättsliga reglerna kan en utländsk juridisk persons egendom överlåtas till konkurs i Finland enligt den finska konkursstadgan. På konkursbo som är underställt finsk rätt tillämpas denna och rät-

ten till den egendom som finns i Finland fastställs enligt förordningen om förmånsrätt. Eftersom beslutet om avträdelse av kreditinstitutet till konkurs på initiativ av gäldenären fattas av företagens styrelse i utlandet, om det inte finns något specialstadgande, har det ansetts vara motiverat att också ge filialens direktör denna behörighet, eftersom han även annars har allmän behörighet och ansvar för kreditinstitutets ärenden i Finland. Stadgandet motsvarar stadgandena i lagen om utländska försäkringsbolags verksamhet i Finland (635/89).

22 §. *Tillämplig lagstiftning.* I paragrafen stadgas att det utländska kreditinstitutet skall följa finsk lag då det idkar verksamhet i Finland. Med finsk lag avses finsk rätt eller en sådan främmande stats rätt som kommer i fråga enligt anslutningsreglerna för Finlands internationella privaträttsliga avtal. Utländsk rätt kan tillämpas om ett sådant avtal enligt finsk lag kan ingås. Stadgandets huvudsakliga ändamål är att skydda filialkontorets kunder i deras ställning som konsumenter.

Däremot fastställs ett utländskt kreditinstituts eller finansiellt instituts rättigheter till affärsverksamhet och exempelvis soliditetskraven enligt lagstiftningen i dess hemland. I denna paragraf finns en hänvisning till Finlands internationella avtal, med vilka i detta sammanhang närmast avses EES-avtalet. Avtalet å sin sida medför att ett utländskt kreditinstitut eller finansiellt institut skall följa sin hemstats eventuellt strängare stadganden också i den verksamhet som bedrivs i Finland och det får alltså inte kringgå dessa med hjälp av de kanske extensivare normer som gäller i Finland.

Med tanke på tillsynen över filialens verksamhet och kundskyddet är det också nödvändigt att kreditinstitutet eller det finansiella institutet är skyldigt att svara vid finska domstolar för den verksamhet det idkar i Finland. Kreditinstitutet eller det finansiella institutet är också skyldigt att följa beslut och föreskrifter av finska myndigheter. Bestämmelserna i EES-avtalet medför dock att beslut och föreskrifter av finska myndigheter endast i enlighet med avtalet kan utsträckas att gälla ett utländskt kreditinstituts eller finansiellt instituts filial.

Den tillämpliga lagstiftningen regleras också av lagen om tillämplig lag vid avtal av internationell karaktär (466/88).

23 §. *Likviditet.* I 1 mom. ställs för filialen en

allmän skyldighet att upprätthålla en tillräcklig likviditet. Filialens likviditet utgör en del av det aktuella kreditinstitutets eller finansiella institutets likviditet och i fråga om denna följs lagstiftningen i institutets hemstat. Filialens verksamhet i Finland medför speciella behov att i Finland hålla en tillräcklig likviditet så att filialen kan sköta de förbindelser som uppstår i Finland. Enligt principen om hemlandstillsyn i EG:s andra bankdirektiv och arbetsfördelningen mellan tillsynsmyndigheterna skall värdlandets myndigheter övervaka att också värdlandets lagstiftning om likviditeten följs. Eftersom likviditeten enligt kreditinstitutslagen och den kassareserv som utgör stöd för denna inte som sådan är ändamålsenlig i fråga om en filial, ges bankinspektionen i momentet rätt att meddela närmare föreskrifter om när filialens likviditet kan anses vara tillräckligt tryggad. Vid meddelandet av dessa föreskrifter kan stadgandet om kassareserv i kreditinstitutslagen vara riktgivande.

Enligt det andra bankdirektivet ansvarar myndigheterna i värdlandet för tillsynen över att värdlandets penningpolitik följs och filialen skall följa de föreskrifter som är nödvändiga för genomförandet av denna politik. Åtgärder till följd av penningpolitiken är i Finland för närvarande till exempel de så kallad kassareservdepositionerna.

I 2 mom. åläggs också filialen en allmän skyldighet att ha med tanke på sin verksamhet tillräckliga riskkontrollsystem. I fråga om begränsning av filialens risktagning följs i första hand lagstiftningen i dess hemstat. Enligt det andra bankdirektivets 14 artikel skall dock tillsynen över fria marknadspositioner ske i samarbete mellan myndigheterna i olika stater och därför är stadgandet i momentet behövt om den verksamhet som idkas i Finland.

24 §. *Tystnadsplikt.* I paragrafen stadgas i överensstämmelse med kreditinstitutslagen och genom hänvisningar till respektive paragrafer i nämnda lag om de anställdas tystnadsplikt. Detta är nödvändigt därför att en enhetlig banksekretessförpliktelse bör gälla inom den verksamhet alla kreditinstitut och finansiella institut i Finland bedriver.

Eftersom filialen är en del av helheten är det nödvändigt att myndigheterna i dess hemland vid behov kan få tillsynsuppgifter över filialens verksamhet. Om detta finns ett stadgande i 2 mom., eftersom rätten att lämna upplysningar

enligt kreditinstitutslagen endast gäller finska myndigheter och revisorer. Beträffande EES-området stöder sig stadgandet på principen om hemlandstillsyn och till övriga delar på det så kallade Baselkonkordatet. Huruvida det finns stadganden eller i vederbörlig ordning meddelade föreskrifter om att dessa upplysningar skall lämnas framgår av lagstiftningen i kreditinstitutets eller det finansiella institutets hemland.

25 §. *Verkningar av återkallad koncession.* Eftersom rätten för ett utländskt kreditinstitut eller det finansiella institut som utgör dess dotterföretag att vara verksam i Finland i första hand stöder sig på att kreditinstitutet är auktoriserat i sitt hemland, stadgas i 1 mom. om förfarandet i det fall att denna auktorisering återkallas. Återkallandet av koncessionen innebär också att verksamhetsrättigheterna upphör i Finland och filialen kan inte längre inleda nya affärstransaktioner. Det finns varken enhetliga harmoniseringsdirektiv eller praxis för avslutningen av en filials verksamhet. Därför har bankinspektionen givits rätt att bestämma hur detta skall ske. Då verksamheten avslutas skall man framför allt säkerställa att deponenternas fordringar kan tryggas. För avslutandet av verksamheten kan i tillämpliga delar som riktlinjer tas motsvarande stadgar i affärsbankslagen, sparbankslagen och andelsbankslagen.

I 2 mom. stadgas om motsvarande förfarande i det fall att finansministeriet enligt 11 § återkallar den auktorisation ministeriet har beviljat eller om bankinspektionen enligt 8 eller 13 § förbjuder utövandet av verksamheten.

26 §. *Ikraftträdande och övergångsstadganden.* Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som EES-avtalet vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

Genom lagen upphävs lagen den 31 augusti 1978 om utlännings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland (648/78). Därför stadgas i paragrafen att koncessioner som har beviljats med stöd av den lag som upphävs förblir i kraft och de som sådana motsvarar koncessionen eller verksamhetsrättigheter enligt den nya lagen, beroende på om det är fråga om ett institut från EES-området eller från tredje land.

1.3. Affärsbankslagen

1 §. Affärsbankerna är depositionsbanker,

vilka i sin tur är kreditinstitut. Om kreditinstitut stadgas i kreditinstitutslagen, och ändringen av affärsbankslagen utgör en del av regeringens proposition med förslag till kreditinstitutslag. Med kreditinstitutslagen upphävs lagen om depositionsbankernas verksamhet. De ändringar detta medför har gjorts i denna paragraf. I lagen om kreditinstitut har intagits nästan alla de stadganden som är gemensamma för depositionsbankerna och andra kreditinstitut.

2 §. Det föreslås att paragrafen upphävs. I kreditinstitutslagen har intagits ett stadgande om koncern som är gemensamt för alla kreditinstitut, således också för affärsbankerna. Det föreslagna koncernbegreppet avviker från det gällande koncernbegreppet. Detaljmotivering till detta finns i detaljmotiveringen till kreditinstitutslagen.

3 §. Paragrafen innehåller stadganden om antalet stiftare av affärsbank och om annan behörighet än medborgarskapet. Stadgandena om krav på medborgarskap för stiftarna av en affärsbank har slopats. Detta har gjorts enligt Europeiska gemenskapens direktiv (73/183/EEG) som gäller upphävande av begränsningar i etableringsfriheten och i friheten att tillhandahålla tjänster vid självständig verksamhet hos banker och andra finansiella institut. Enligt 3 artikeln i direktivet får egenskapen som stiftare av kreditinstitut inte bindas vid stiftarens medborgarskap. Däremot kan andra krav ställas på stiftaren. Sålunda kvarstår stadgandena om att en stiftare inte får vara försatt i konkurs eller ha meddelats näringsförbud. Dessutom skall en privatperson som är stiftare eller personligt ansvarig bolagsman i ett öppet bolag eller kommanditbolag vara myndig.

I paragrafens 2 mom. stadgas om förutsättningar som gäller stiftares boningsort. Enligt det föreslagna momentet skall minst hälften av stiftarna vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Med boningsort skall avses den plats där en person i praktiken är bosatt och där han har för avsikt att bo. Kravet på boningsort skall gälla finska medborgare lika väl som utländska medborgare.

En juridisk person anses ha boningsort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet först och främst om den juridiska personen stiftats med stöd av lagstiftningen i någon EES-stat. Genom EG:s bolagsrättsliga direktiv har en harmonisering av medlemsstaternas bolagslagstiftning eftersträfvats och i det andra

bolagsrättsliga direktivet regleras bland annat stiftande av aktiebolag. Lagen om aktiebolag kommer under övergångsskedet att ändras i överensstämmelse med EG:s bolagsrättsliga direktiv. För det andra förutsätts det att den juridiska personen antingen enligt sina stadgar eller motsvarande har boningsort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller att den har sin centralförvaltning eller sitt huvudkontor i en sådan stat.

Finansministeriet skall fortfarande ha möjlighet att på ansökan ge tillstånd att avvika från kravet beträffande boningsorten.

4 §. Det föreslås att paragrafen upphävs. Motiveringen är att man enligt med de allmänna principerna för utvecklandet av förvaltningen skall frångå de nuvarande förfarandet med fastställande av bolagsordning. Enligt det stadgande som intas i kreditinstitutslagen skall bolagsordningen och ändringar i denna fortfarande inlämnas till bankspektionen. Om antecknande av bolagsordningen i handelsregistret stadgas särskilt. Handelsregistermyndigheterna skall övervaka att bolagsordningen följer lagen.

5 §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. om en affärsbanks bolagsordning upphävs, eftersom dessa stadganden överförs till kreditinstitutslagen.

6 §. I den gällande lagen uppräknas i denna paragraf de handlingar som bör inlämnas till bankspektionen för att banken skall få inleda sin verksamhet. Eftersom stadganden med samma innehåll har gällt beträffande övriga kreditinstitut, har dessa stadganden intagits i kreditinstitutslagen.

7 §. I den gällande lagens 1 mom. stadgas om bankens aktiekapital. Det föreslås dock att stadgandena om aktiekapitalet överförs till kreditinstitutslagen, eftersom stadgandena om vilket startkapital kreditinstitut skall ha när det inrättas är gemensamma för alla kreditinstitut. Likaså är reglerna för startkapitalet vid fusioner desamma för alla kreditinstitut.

Stadgandena som gäller meddelanden om höjning eller sänkning av aktiekapitalet samt användningen av apporogendom kvarstår oförändrade i affärsbankslagen.

9 §. I 3 mom. stadgas om det krav på boningsort som åläggs direktionensmedlemmarna och verkställande direktören i en affärsbank. Enligt momentet skall minst hälften av direktionens medlemmarna vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Dess-

utom skall verkställande direktören enligt huvudregeln vara bosatt inom området.

Finansministeriet skall fortfarande ha möjlighet att ge tillstånd att avvika från kravet beträffande boningsorten.

Enligt lagen om aktiebolag tillämpas kravet på boningsort även på ett aktiebolags likvidatorer (ABL 13 kap. 6 § 3 mom.)

Om firmatecknarna och prokurister i en affärsbank stadgas fortfarande i 15 §.

13 §. Det föreslås att ordet inhemsk stryks i paragrafens 1 mom. Enligt den gällande lagen får en medlem i en affärsbanks förvaltningsråd eller direktion, verkställande direktören eller ett förrättningsställes kontrollant inte vara principal i en annan inhemsk depositionsbank, medlem eller suppleant i en dylik banks förvaltningsråd, styrelse eller direktion, ej heller fullmäktig, verkställande direktör, kontrollant eller anställd vid en sådan bank. Enligt förslaget bibehålls således begränsningen men ändras så att den också gäller andra än inhemska depositionsbanker.

15 §. På en affärsbanks firmatecknare och prokurister tillämpas vad i 9 § 3 mom. stadgas om verkställande direktör.

4 Kap. Innehållet i stadgandena om revision och bokslut är så lika till innehållet för alla depositionsbanker och övriga kreditinstitut att de föreslås bli överförda till kreditinstitutslagen.

25 §. Hänvisningen i paragrafens 1 mom. till 4 § lagen om depositionsbankernas verksamhet ändras till hänvisning till 10 § kreditinstitutslagen. Innehållet i paragrafen ändras inte i sak.

27 och 28 §§. I båda paragrafernas 1 mom. ändras hänvisningen till 23 § lagen om depositionsbankernas verksamhet till en hänvisning till 77 § kreditinstitutslagen. Innehållet i paragraferna ändras inte i sak.

39 §. I paragrafens 2 mom. finns en hänvisning till stadgandena om revisorer i den gällande affärsbankslagen. Eftersom stadgarna om revisorer överförs till kreditinstitutslagen, ändras hänvisningen att gälla stadgandena om revisorer i denna lag.

1.4. Sparbankslagen

1 §. Sparbankerna är depositionsbanker vilka i sin tur är kreditinstitut. Om kreditinstitut stadgas i kreditinstitutslagen, och ändringen av sparbankslagen utgör en del av regeringens

proposition med förslag till kreditinstitutslag. Med kreditinstitutslagen upphävs lagen om depositionsbankernas verksamhet. De ändringar detta medför har gjorts i denna paragraf. I kreditinstitutslagen har intagits nästan alla de stadganden som är gemensamma för depositionsbankerna och andra kreditinstitut.

2 §. Det föreslås att paragrafen upphävs. I kreditinstitutslagen har intagits ett stadgande om concern som är gemensamt för alla kreditinstitut, således också för depositionsbankerna. Det föreslagna concernbegreppet avviker från det gällande concernbegreppet. Detaljerad motivering till detta finns i detaljmotiveringen till kreditinstitutslagen.

3 §. Paragrafen innehåller stadganden om antalet stiftare av sparbank och om annan behörighet än medborgarskapet. Stadgandena om krav på medborgarskap för stiftarna av en sparbank har slopats. Detta har gjorts enligt Europeiska gemenskapens direktiv (73/183/EEG) om upphävande av begränsningar i etableringsfriheten och i friheten att tillhandahålla tjänster vid självständig verksamhet hos banker och andra finansiella institut. Enligt 3 artikeln i direktivet får egenskapen som stiftare av kreditinstitut inte bindas vid stiftarens medborgarskap. Däremot kan andra krav ställas på stiftaren. Sålunda har stadgandena om att en stiftare inte får vara försatt i konkurs eller ha meddelats näringsförbud bibehållits i 1 mom. Dessutom skall en privatperson som är stiftare eller personligt ansvarig bolagsman i ett öppet bolag eller kommanditbolag vara myndig. I 2 mom. stadgas på samma grunder som i 3 § 2 mom. affärsbankslagen om stiftarnas boningsort.

5 §. Det föreslås att paragrafen upphävs. Motiveringen är att man enligt de allmänna principerna för utvecklandet av förvaltningen skall frångå proceduren för fastställande av stadgarna. Handelsregistermyndigheterna skall övervaka att stadgarna följer lagen. Sparbanken skall fortfarande inlämna sina stadgar till bankinspektionen. Om införandet av stadgarna i handelsregistret stadgas särskilt.

6 §. Det föreslås att det inledande stycket i paragrafen ändras så att i den intas stadgandet i den gällande lagens 5 § enligt vilket en sparbank skall ha stadgar. I 3 punkten ändras ordet fond till grundfond, såsom avsågs redan i den gällande lagen.

7 §. I den gällande lagens 1 momentet är stadgat om bankens grundkapital. Det föreslås

dock att stadgarna om grundkapitalet överförs till kreditinstitutslagen, eftersom reglerna om det startkapital som ett kreditinstitut skall ha när det inrättas är gemensamma för alla kreditinstitut. Likaså är reglerna om startkapitalet vid fusioner desamma för alla kreditinstitut. I paragrafen kvarstår regeln om tecknandet av grundkapitalet i stiftelseurkunden.

8 §. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att koncessionen stryks ur förteckningen över de handlingar som skall framläggas vid den konstituerande stämman. Detta beror på att enligt kreditinstitutslagen skall kreditinstitutets startkapital vara inbetalt då auktorisationen beviljas. Således skall en sparbank under bildande ha hållit den konstituerande stämman där teckningarna har godkänts och konstaterats att grundkapitalet är inbetalat.

9 §. I paragrafens 2 mom. stadgas om sparbankens styrelses skyldighet att underteckna en försäkran som fogas till registeranmälan om att hälften av det grundkapital som stadgas i sparbankslagen har inbetalts. I sparbankslagen kommer det inte längre att ingå något stadgande om grundkapitalet, utan detta har flyttats till kreditinstitutslagen där det också stadgas att startkapitalet skall vara inbetalt då auktorisationen beviljas.

10 §. I den gällande lagen uppräknas i denna paragraf de handlingar som bör inlämnas till bankinspektionen och sparbanksinspektionen för att banken skall få inleda verksamheten. Eftersom stadganden med samma innehåll också har gällt för övriga kreditinstitut, har dessa stadganden intagits i kreditinstitutslagen. Stadganden om de uppgifter som skall inlämnas till sparbanksinspektionen ingår i 84 § 4 mom. sparbankslagen.

16 §. Det stadgande om begränsning av ökning av grundfonden som ingår i den gällande lagen kan utgöra ett hinder för en tillräcklig ökning av grundfonden. Eftersom soliditetsreglerna blir strängare är det viktigare än tidigare att sparbankerna kan öka det primära egna kapitalet också genom att öka grundfonden. Grundfondens betydelse betonas också under ekonomiska förhållande liknande de nuvarande, där sparbankerna inte i tillräcklig grad kan utveckla det egna kapitalet via resultatet. Begränsningsregeln medför också att konkurrensen blir skev i förhållande till övriga kreditinstitut som inte har motsvarande be-

gränsningar i stadgandena om aktiekapital och investeringskapital. Därför föreslås det att begränsningsstadgandet upphävs.

40 §. I paragrafens 1 mom. i den gällande lagen finns en hänvisning till stadgandet om vinstutdelning i 32 § lagen om depositionsbankernas verksamhet. Hänvisningen ändras att gälla 80 § kreditinstitutslagen. Innehållet i stadgandet ändras inte i sak. Det föreslås att paragrafens 3 mom. upphävs. Eftersom myndigheterna enligt andra stadganden kan förbjuda att vinst utdelas antingen för att soliditetsnivån är för låg eller till följd av att banken har fått understödslån, är det inte ändamålsenligt att sparbankens rätt till vinstdisposition i övrigt begränsas.

I den gällande lagen ingår inget stadgande som skulle motsvara 12 kap. 2 § 2 mom. lagen om aktiebolag och som skulle gälla begränsning av rätten att disponera över vinsten till det fria egna kapital som sparbankens koncernbokslut utvisar. I 5 mom. stadgas för sparbankerna en sådan begränsning som motsvarar nämnda stadgande i lagen om aktiebolag.

47 §. Det föreslås att paragrafens 3 mom. ändras så att föreskriften om medborgarskap som gäller principalerna, medlemmar av förvaltningsråd, styrelsen och fullmäktige samt verkställande direktören slopas. Enligt 3 artikeln i direktivet (73/183/EEG) kan medborgarskap inte utgöra förutsättning för nämnda medlemskap eller befattning som verkställande direktör. Däremot förutsätts det fortfarande att en person som hör till nämnda förvaltningsorgan eller är verkställande direktör inte får vara omyndig, försatt i konkurs eller ha meddelats näringsförbud. I momentet stadgas likaså på samma grunder som i 9 § 3 mom. affärsbankslagen om boningsorten för styrelsemedlemmar, fullmäktige och verkställande direktör. Om en sparbanks firmatecknare och prokurister stadgas fortfarande i 62 §.

48 §. Man har för avsikt att öka grundfondens betydelse såsom ett sätt att utveckla sparbankernas eget kapital. Därför bör i den gällande lagens 3 mom. upphävas regeln om att en grundfondsandelsägare inte kan få mer än tio röster. Regeln i den gällande lagen begränsar utvecklandet av grundfonden. En sådan begränsning i jämförelse med andra slag av kreditinstitut är det inte skäl att bibehålla genom ett begränsningsstadgande som gäller rösträtten. Samtidigt som grundfondsandelsägarnas möjlighet att utnyttja sin rösträtt utvid-

gas, bör man säkerställa deponenternas och grundfundsandelsägarnas möjligheter att på tillräckligt sätt trygga sina lagliga rättigheter. Stadgarna om minoritetsskydd ingår i den nuvarande sparbankslagens 49 och 64 §§.

49 §. Det föreslås att paragrafens 3 mom. ändras så att också sparbankens förvaltningsråd intas i förteckningen över de som kan kräva att extra principalmöte skall hållas. Enligt den gällande lagen har de andra förvaltningsorganen, men inte förvaltningsrådet kunnat kräva att extra principalmöte sammankallas.

51 §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att gränserna mellan sparbankens principalers och sparbankens förvaltningsråds befogenheter blir klarare. Om sparbanken inte har något förvaltningsråd, hör enligt 51 § till principalernas åligganden sådana uppgifter som enligt 53 § hör till förvaltningsrådet, om sparbanken har ett förvaltningsråd. Om sparbanken inte har ett förvaltningsråd, fastställs principalernas uppgifter således enligt 51 §. Om sparbanken har ett förvaltningsråd sköter principalerna de uppgifter som anges i 51 § och som inte finns med i förteckningen i 53 § över förvaltningsrådets uppgifter. Från stadgandet kan inte avvika i bankens stadgar.

52 §. Det föreslås att i paragrafens 2 mom. upphävs stadgandet om att en fullmäktig inte får höra till förvaltningsrådet. Sparbankerna har till sin struktur väsentligt ändrats från den situation som rådde då den gällande regeln stadgades. Sparbankens förvaltning bygger i hög grad på sparbankernas förtroendevaldas deltagande i denna. I detta system är det viktigt att det finns en nära kontakt mellan förtroendeorganen. Därför är det nödvändigt att förtroendevalda från olika delar av sparbankens verksamhetsområde kan bilda sparbankens viktigaste förvaltningsorgan — förvaltningsrådet.

Ur ansvarsfördelningens synvinkel är problemet inte det att en förtroendevald är medlem både i ett regionalt organ och ett förtroendeorgan för hela sparbanken. Till de regionala förtroendeorganen har delegerats exakt avgränsad beslutanderätt genom förvaltningsrådets eller styrelsens beslut. Sparbankens principaler beslutar om beviljandet av ansvarsfrihet åt båda förtroendeorganen.

57 §. Det föreslås att orden inhemsk och kontrollant slopas i paragrafens 1 mom., det senare med motiveringen attsparbankerna i praktiken inte har några kontrollanter. Enligt

den gällande lagen får en sparbanks principal, medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen, fullmäktig eller verkställande direktören inte vara medlem i en annan inhemsk depositionsbanks motsvarande förvaltningsorgan, verkställande direktör eller anställd vid en sådan bank. Enligt förslaget bibehålls således begränsningen men ändras så att den också gäller andra än inhemska depositionsbanker.

62 §. På en sparbanks firmatecknare och prokurister tillämpas vad i 47 § 2 mom. stadgas om verkställande direktör.

5 Kap. Innehållet i stadgandena om revision och bokslut är så lika till innehållet för alla depositionsbanker och övriga kreditinstitut att de föreslås bli överförda till kreditinstitutslagen.

78 §. Hänvisningen i paragrafens 2 mom. till 4 § lagen om depositionsbankernas verksamhet ändras till en hänvisning till 10 § kreditinstitutslagen. Innehållet i paragrafen ändras inte i sak.

84 §. Det föreslås att i paragrafen intas ett nytt 4 mom. i vilket stadgas om sparbankens skyldighet att till sparbanksinspektionen inlämna samma uppgifter som den enligt 17 § kreditinstitutslagen skall inlämna till bankspektionen.

92 och 93 §§. I båda paragrafernas 1 mom. ändras hänvisningen till 23 § lagen om depositionsbankernas verksamhet till en hänvisning till 77 § kreditinstitutslagen. Innehållet i paragraferna ändras inte i sak.

102 §. Det föreslås att hänvisningen i paragrafens 2 mom. 2 punkten till 7 § lagen om depositionsbankernas verksamhet ändras till en hänvisning till 13 § kreditinstitutslagen. Innehållet i paragrafen ändras inte i sak.

105 §. I paragrafens 2 mom. finns en hänvisning till stadgandena om revisorer i den gällande sparbankslagen. Eftersom stadgarna om revisorer överförs till kreditinstitutslagen, ändras hänvisningen att gälla stadgandena om revisorer i nämnda lag.

113 §. Enligt paragrafens 3 mom. i den gällande lagen gäller stadgandena i sparbankslagen om koncernbokslut och vinstfördelning inte bokslut under likvidation. Eftersom nämnda stadganden har överförts till kreditinstitutslagen, vilken således skall tillämpas på sparbankens bokslut under likvidation utan tillämpning av stadgandet i 3 mom., föreslås att

hänvisningen enligt den gällande lagen ändras till en hänvisning till kreditinstitutslagen.

135 §. I paragrafens 2 mom. finns en hänvisning till sparbankslagens stadganden om bokslut, koncernbokslut och revisionsberättelse. Eftersom nämnda stadgande överförs till kreditinstitutslagen, ändras hänvisningen till att gälla denna lag. Innehållet i paragrafen ändras inte i sak.

1.5. Andelsbankslagen

1 §. Andelsbankerna är depositionsbanker, vilka i sin tur är kreditinstitut. Om kreditinstitut stadgas i kreditinstitutslagen, och ändringen av andelsbankslagen utgör en del av regeringens proposition med förslag till kreditinstitutslag. Med kreditinstitutslagen upphävs lagen om depositionsbankernas verksamhet. De ändringar detta medför har gjorts i denna paragraf. I kreditinstitutslagen har intagits nästan alla de stadganden som är gemensamma för depositionsbankerna och andra kreditinstitut.

2 §. Det föreslås att paragrafen upphävs. I kreditinstitutslagen har intagits ett stadgande om koncern som är gemensamt för alla kreditinstitut, således också för andelsbankerna, och därför föreslås det att paragrafen upphävs. Det föreslagna koncernbegreppet avviker från det gällande koncernbegreppet. Detaljmotivering till detta finns i detaljmotiveringen till kreditinstitutslagen.

3 §. Paragrafen innehåller stadganden om antalet stiftare av andelsbank och om annan behörighet än medborgarskapet. Stadgandena om krav på medborgarskap för stiftarna av en andelsbank har slopats. Detta har gjorts enligt Europeiska gemenskapens direktiv (73/183/EEG) om upphävande av begränsningar i etableringsfriheten och i friheten att tillhandahålla tjänster vid självständig verksamhet hos banker och andra finansiella institut. Enligt 3 artikeln i direktivet får egenskapen som stiftare av kreditinstitut inte bindas vid stiftarens medborgarskap. Däremot kan andra krav ställas på stiftaren. Sålunda kvarstår stadgandena i 1 mom. om att en stiftare inte får vara försatt i konkurs eller ha meddelats näringsförbud. Dessutom skall en privatperson som är stiftare eller personligt ansvarig bolagsman i ett öppet bolag eller kommanditbolag vara mynd-

ig. I 2 mom. stadgas på samma grunder som i 3 § 2 mom. affärsbankslagen om stiftarnas boningsort.

4 §. Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom det föreslås att förfarandet med fastställande av kreditinstitutens och således också andelsbankens stadgar skall frångås. Andelsbanken skall endast inlämna stadgarna för kännedom till bankinspektionen. Om anteckning av bolagsordningen i handelsregistret stadgas särskilt. Därför föreslås det att paragrafen upphävs.

5 §. Paragrafen om andelsbankens stadgar ändras så att de stadganden som är gemensamma för alla kreditinstitut överförs till kreditinstitutslagen. I denna paragraf kvarstår de stadganden som enbart gäller andelsbanken. Till dessa delar ändras inte paragrafens sakinnehåll.

6 §. I den gällande lagen uppräknas i denna paragraf de handlingar som bör inlämnas till bankinspektionen och andelsbanksinspektionen för att banken skall få inleda sin verksamhet. Eftersom stadganden med samma innehåll har gällt för övriga kreditinstitut, har dessa stadganden intagits i kreditinstitutslagen.

7 §. I den gällande lagen stadgas om bankens andelskapital. Det föreslås dock att stadgandena om andelskapitalet överförs till kreditinstitutslagen, eftersom reglerna om vilket startkapital som ett kreditinstitut skall ha när det inrättas är gemensamma för alla kreditinstitut. Likaså är stadgandena för startkapitalet vid fusioner desamma för alla kreditinstitut.

13 a §. I den gällande lagen ingår inget stadgande som skulle motsvara 12 kap. 2 § 2 mom. lagen om aktiebolag och som skulle gälla begränsning av rätten att disponera över vinsten till det fria egna kapital som andelsbankens koncernbokslut utvisar. I paragrafen stadgas för andelsbankerna en sådan begränsning som motsvarar nämnda stadgande i lagen om aktiebolag.

14 §. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att föreskriften om medborgarskap som gäller medlemmarna av förvaltningsråd och direktion samt verkställande direktören stryks. Enligt 3 artikeln i direktivet (73/183/EEG) kan medborgarskap inte utgöra förutsättning för nämnda medlemskap eller befattning som verkställande direktör. Däremot förutsätts det fortfarande att en person som hör till nämnda förvaltningsorgan eller är verkställande direktör inte får vara omyndig, försatt i konkurs eller ha meddelats närings-

förbud. I momentet stadgas på samma grunder som i 9 § 3 mom. affärsbankslagen om boningsorten för medlemmarna i direktionen och verkställande direktören. Om en andelsbanks firmatecknare och prokurister stadgas fortfarande i 22 §.

19 §. Det föreslås att ordet inhemsk slopas i paragrafens 1 mom. Enligt den gällande lagen får en medlem i en andelsbanks förvaltningsråd eller direktion, verkställande direktören eller en kontrollant inte vara principal i en annan inhemsk depositionsbank, medlem eller suppleant i en dylik banks förvaltningsråd, styrelse eller direktion, ej heller fullmäktig, verkställande direktör, kontrollant eller anställd vid en sådan bank. Enligt förslaget bibehålls således begränsningen men ändras så att den också gäller andra än inhemska depositionsbanker.

22 §. På en andelsbanks firmatecknare och prokurister tillämpas vad om verkställande direktör stadgas i 14 § 2 mom.

5 Kap. Innehållet i stadgandena om revision och bokslut är så lika till innehållet för alla depositionsbanker och övriga kreditinstitut att de föreslås bli överförda till kreditinstitutslagen.

36 §. Hänvisningen i paragrafens 2 mom. till 4 § lagen om depositionsbankernas verksamhet ändras till en hänvisning till 10 § kreditinstitutslagen. Innehållet i paragrafen ändras inte i sak.

42 §. Andelsbanken är skyldig att till andelsbanksinspektionen inlämna samma uppgifter som den enligt kreditinstitutslagen skall lämna bankinspektionen.

50 och 51 §§. I båda paragrafernas 1 mom. ändras hänvisningen till 23 § lagen om depositionsbankernas verksamhet till en hänvisning till 77 § kreditinstitutslagen. Innehållet i paragraferna ändras inte i sak.

60 §. Det föreslås att hänvisningen i paragrafens 2 mom. 2 punkten till 7 § lagen om depositionsbankernas verksamhet ändras till en hänvisning till 13 § kreditinstitutslagen. Innehållet i paragrafen ändras inte i sak.

63 §. I paragrafens 2 mom. finns en hänvisning till stadgandena om revisorer i den gällande andelsbankslagen. Eftersom stadgandena om revisorer överförs till kreditinstitutslagen, ändras hänvisningen till stadgandena om revisorer i nämnda lag.

71 §. Enligt paragrafens 3 mom. i den gällande lagen gäller stadgandena i andelsbankslagen om koncernbokslut och vinstfördelning

inte bokslut under likvidation. Eftersom nämnda stadganden har överförts till kreditinstitutslagen, vilken således skall tillämpas på andelsbankens bokslut under likvidation också utan tillämpning av stadgandet i 3 mom., föreslås det att hänvisningen enligt den gällande lagen ändras till en hänvisning till kreditinstitutslagen.

89 §. I paragrafens 1 mom. stadgas om väckande av skadeståndstalan för en andelsbank. Om detta gäller vad som stadgas i 12 kap. lagen om andelslag. I 97 § 2 mom. i det nämnda kapitlet i lagen om andelslag stadgas om tidsfristen för väckande av talan. I andelsbankslagen stadgas dock om tidsfristen för väckandet av skadeståndstalan för en andelsbank. I första hand tillämpas andelsbankslagen på andelsbanken. Det föreslås att paragrafens 1 mom. skall förtydligas så att i detta uttryckligen nämns att stadgandet om tidsfrist i 97 § 2 mom. lagen om andelslag inte tillämpas på andelsbanken. Det föreslås också att paragrafens 3 mom. skall förtydligas så att den talan som avses i momentet uttryckligen avser talan som väckts av placeringsandelsägare, varom också stadgas i paragrafens 2 och 4 mom.

92 §. I paragrafens 2 mom. finns en hänvisning till andelsbankslagens stadganden om bokslut, koncernbokslut och revisionsberättelse. Eftersom nämnda stadgande överförs till kreditinstitutslagen, ändras hänvisningen till att gälla denna lag. Innehållet i paragrafen ändras inte i sak.

1.6. Lagen om Postbanken Ab

1 §. Den gällande lagens hänvisning till lagen om depositionsbankernas verksamhet ändras till en hänvisning till kreditinstitutslagen. Postbanken är en sådan depositionsbank som avses i 2 § 2 mom. kreditinstitutslagen.

7 §. Den statsgaranti Postbanken åtnjuter har enligt den gällande lagen varit bunden till det sammanlagda beloppet av bankens primära och supplementära egna kapital enligt lagen om depositionsbankernas verksamhet. Nu binds garantins belopp till den primära och supplementära kapitalbasen enligt kreditinstitutslagen.

9 §. Hänvisningen i paragrafens 1 mom. ändras till hänvisning till kreditinstitutslagen. I det andra momentet ersätts uttrycket Postbanken Abs bankverksamhet med uttrycket Post-

banken Ab:s verksamhet, eftersom begreppet bankverksamhet inte längre ingår i kreditinstitutslagen.

14 §. Hänvisningen till lagen om depositionsbankernas verksamhet ändras till en hänvisning till kreditinstitutslagen. I paragrafen intas en hänvisning till paragraferna om tvättning av pengar i kreditinstitutslagen, varefter skyldigheterna beträffande tvättning av pengar också gäller de tjänstemän och anställda vid post- och televerket som sköter Postbanken Ab:s uppgifter.

15 §. Det föreslås att begreppet Postbanken Ab:s bankverksamhet ersätts med begreppet Postbanken Ab:s verksamhet, eftersom ordet bankverksamhet inte används i kreditinstitutslagen.

1.7. Lagen om hypoteksföreningar

1, 7 och 26 §§. Hänvisningarna i nämnda paragrafer till lagen om finansieringsverksamhet ändras till hänvisningar till kreditinstitutslagen. Innehållet i stadgandena ändras inte i sak.

5 och 17 §§. Stadgandena har ändrats så att de överensstämmer med stadgandena om bopningsort för stiftare, styrelsemedlemmar och verkställande direktörer i affärsbankslagen, sparbankslagen och andelsbankslagen. Kravet på medborgerskap har strukits ur stadgandena.

19 §. Det stadgande i paragrafen som gällde

finansministeriets representation i styrelsen har strukits, eftersom stadgandet inte var tvingande.

2. Ikraftträdande

Den föreslagna revisionen av lagstiftningen om kreditinstitut och finansiella institut är en helhet, som i huvudsak bygger på avtalet om den Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. För att bestämmelserna i avtalet skall kunna följas bör den föreslagna lagstiftningen träda i kraft samtidigt som avtalet. Eftersom denna tidpunkt inte ännu är bekant, föreslås det att om ikraftträdandet skall stadgas genom förordning.

I fråga om ikraftträdelse- och övergångsstadgandena för kreditinstitutslagen och lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland har beaktats både den övergångstid som direkt följer av EES-avtalet och en sådan anpassningstid som i den nationella lagstiftningen utan hinder av avtalet kan beviljas. De viktigaste övergångstiderna gäller uppfyllandet av soliditetsbestämmelserna, upplösandet av stora kundrisker och bibehållandet av de koncessioner som beviljats innan lagarna trädde i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Kreditinstitutslag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller affärsverksamhet som har till ändamål att yrkesmässigt från allmänheten ta emot depositioner eller andra medel som skall återbetalas och att för egen räkning erbjuda krediter och annan därmed jämförbar finansiering.

Lagen gäller inte vid finansiering av handel med fast eller lös egendom eller tjänster bedrivna av den som erbjuder finansiering eller av en sammanslutning inom samma koncern som denne, inte heller finansiering som avser en sammanslutning inom samma koncern.

2 §

Kreditinstitut

Med kreditinstitut avses i denna lag depositionsbanker och andra aktiebolag, andelslag eller hypoteksföreningar som idkar verksamhet enligt 1 § 1 mom.

Depositionsbanker är affärsbankerna, sparbankerna, andelsbankerna och Postbanken Ab.

3 §

Finansiella institut

Med finansiella institut avses i denna lag med undantag av kreditinstitut sammanslutningar vilka såsom sin huvudsakliga affärsverksamhet tillhandahåller tjänster som avses i 20 § 2-10 punkten eller förvärvar ägarandelar.

4 §

Holdingsammanslutning

Med holdingsammanslutning avses i denna lag ett finansiellt institut vars dotterföretag huvudsakligen är kreditinstitut eller finansiella

institut och av vars dotterföretag åtminstone ett är kreditinstitut.

5 §

Konsolideringsgrupp

Till ett kreditinstituts konsolideringsgrupp räknas kreditinstitutet, holdingsammanslutningar samt kreditinstitut och finansiella institut som är i bokföringslagen (655/73) avsedda dotterföretag till kreditinstitutet eller holdingsammanslutningen.

Till konsolideringsgruppen räknas dessutom ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut som har gemensam förvaltning med kreditinstitutet eller holdingsammanslutningen eller som leds gemensamt med kreditinstitutet, holdingsammanslutningen eller deras ovan avsedda dotterföretag.

Om stadgandena om konsolideringsgrupp inte kan tillämpas eller det inte är ändamålsenligt att tillämpa dem på grund av konsolideringsgruppens sammansättning eller av något annat särskilt skäl, kan kreditinstitutet eller holdingsammanslutningen göra avsteg från dem enligt beslut som bankinspektionen meddelar i varje enskilt fall.

6 §

Annan lagstiftning som skall tillämpas

På kreditinstitut tillämpas lagstiftningen om aktiebolag, andelslag eller hypoteksföreningar, om inte något annat stadgas i denna lag.

På depositionsbanker tillämpas dessutom affärsbankslagen (1269/90), sparbankslagen (1270/90), andelsbankslagen (1271/90) eller lagen om Postbanken Ab (972/87).

För andra kreditinstituts än depositionsbankers vidkommande beviljar finansministeriet undantagstillstånd enligt 2 kap. 1 § 2 mom. och 8 kap. 4 § 1 mom. lagen om aktiebolag samt 69 § 1 mom. lagen om andelslag.

7 §

Tillståndsplikt

Ett kreditinstitut skall ha koncession för sin verksamhet.

8 §

Firma

I en depositionsbanks firma skall ingå ordet "bank" eller en sammansättning där ordet "bank" ingår och av firman skall bankens sammanslutningsform framgå.

Utom depositionsbankerna får endast Finlands Bank och Nordiska Investeringsbanken använda ordet "bank" i sin firma eller annars som beteckning för sin verksamhet. Oaktat förbudet får benämningen "bank" användas i firma eller annars för att beskriva verksamheten, om det är uppenbart att användningen av ordet inte på ett missvisande sätt hänvisar till depositionsbankernas verksamhet.

Finansministeriet kan ge en depositionsbanks dotterföretag tillstånd att i sin firma använda benämningen "bank" eller en hänvisning till depositionsbankens verksamhet.

9 §

Tillsyn

Bankinspektionen övervakar att denna lag och de föreskrifter som myndigheterna meddelat med stöd av dem följs. Sparbankerna övervakas dessutom av sparbanksinspektionen och andelsbankerna av andelsbanksinspektionen.

2 kap.

Inrättande och ägande av kreditinstitut

10 §

Koncession

Finansministeriet beviljar ett kreditinstitut koncession. I ansökan skall ges den utredning som behövs om kreditinstitutets direkta eller indirekta ägare eller medlemmar samt deras ägarandelar och kundriskerna samt om de personer som sköter förvaltningen. Finansministeriet har också rätt att kräva annan utredning som det anser behövlig.

Över kreditinstitutets ansökan om koncession skall bankinspektionens utlåtande inhämtas. Över en depositionsbanks ansökan om koncession skall dessutom inhämtas utlåtande av den säkerhetsfond som banken kommer att höra till.

Finansministeriet skall meddela sitt beslut om koncession av kreditinstitutet inom 12

månader från det ansökan togs emot. Om avslag av ansökan skall dock beslutas inom sex månader från mottagandet eller från det tilläggsupplysningar som begärts under denna tid togs emot.

11 §

Beviljande av koncession

Kreditinstitutet skall beviljas koncession, om det på basis av den utredning som mottagits om ägarna och förvaltningspersonalen kan säkerställas att institutet kommer att ledas med yrkesskicklighet samt enligt sunda och försiktiga affärsprinciper.

Finansministeriet har rätt att efter att ha hört den som söker koncession till koncessionen foga begränsningar eller villkor som gäller kreditinstitutets affärsverksamhet.

12 §

Återkallande av koncession eller begränsning av verksamheten

Finansministeriet kan på framställning av bankinspektionen återkalla ett kreditinstituts koncession, om

1) i dess verksamhet i väsentlig mån har skett överträdelse av lag, förordningar eller av föreskrifter som en myndighet har meddelat eller fastställt med stöd av dessa,

2) om det har inställt sin verksamhet för mera än sex månader,

3) de villkor som har ställts för beviljande av auktorisationen inte längre uppfylls,

4) verksamheten inte har inletts inom 12 månader från det koncessionen beviljades, eller

5) oriktiga upplysningar har lämnats när koncessionen söktes.

Finansministeriet kan på framställning av bankinspektionen för viss tid begränsa verksamheten enligt ett kreditinstituts koncession, om det vid skötseln av institutet har konstaterats förekomma oskicklighet eller oförsiktighet och om det är uppenbart att detta allvarligt kan skada stabiliteten på finansieringsmarknaden eller borgenärernas fördel.

13 §

Startkapital

Aktiekapitalet, andelskapitalet eller grundkapitalet för ett kreditinstitut som inrättas skall vara ett markbelopp som motsvarar 5 miljoner

ecu, dock alltid minst 30 miljoner mark. Kapitalet skall vara helt betalt i pengar när koncessionen beviljas.

Ett kreditinstituts egna medel enligt 72-74 §§ skall alltid uppgå till minst startkapitalet.

Om ett kreditinstituts egna medel inte längre uppfyller kraven enligt 2 mom., skall bankinspektionen sätta ut en tid inom vilken institutet skall fylla minimikravet på egna medel eller göra en framställning till finansministeriet om att koncessionen skall återkallas.

14 §

Bolagsordningens och stadgarnas innehåll

I ett kreditinstituts bolagsordning eller stadgar skall, utöver vad som stadgas i andra lagar, anges

1) förvaltningsrådets uppgifter, sammansättning, mandattid och medlemmarnas avgångsålder, om institutet har ett förvaltningsråd,

2) antalet medlemmar och suppleanter i styrelsen, mandattiden och medlemmarnas avgångsålder,

3) rätten för medlemmarna och suppleanterna i styrelsen samt för verkställande direktören och vice verkställande direktören att höra till förvaltningen i ett annat affärsföretag,

4) i vilken ordning beslut fattas om fördelningen av uppgifterna mellan verkställande direktören och styrelsemedlemmarna och rätten att företräda institutet,

5) hur förvaltningen av förrättningsställe skall ordnas, samt

6) vilka som har rätt att teckna kreditinstitutets firma.

15 §

Skild ledning för kreditinstitut och försäkringsbolag

Verkställandedirektören och vice verkställande direktören i ett kreditinstitut får inte vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett försäkringsbolag inom samma concern som institutet.

Majoriteten av medlemmarna och suppleanterna i ett kreditinstituts styrelse skall vara personer som inte är medlemmar, suppleanter eller verkställande eller vice verkställande direktör i ett försäkringsbolag som avses i 1 mom, om inte bankinspektionen beviljar undantag från detta.

16 §

Kreditgivning och investering i vissa fall

Betydelsefulla och principiellt viktiga beslut som gäller kredit till ett försäkringsbolag inom samma concern som kreditinstitutet eller som gäller investeringar i försäkringsbolaget skall fattas av kreditinstitutets styrelse.

17 §

Upplysningar som skall lämnas bankinspektionen

Kreditinstitutet får inte inleda sin verksamhet innan det har fått koncession och lämnat bankinspektionen

1) en kopia av den koncession som finansministeriet har meddelat kreditinstitutet,

2) ett fullständigt utdrag över kreditinstitutet ur handelsregistret, som skall omfatta bolagsordningen eller stadgarna,

3) namnen på medlemmarna och suppleanterna i förvaltningsrådet och styrelsen och på verkställande direktören och vice verkställande direktören samt på revisorerna och revisorssuppleanterna samt andra behövliga uppgifter, samt

4) av principalerna eller förvaltningsrådet fastställda allmänna anvisningar för kreditinstitutets verksamhet och de kontrollanter som förvaltningsrådet utsett.

Om det inträffar någon förändring i de uppgifter som nämns i 1 mom., skall bankinspektionen omedelbart underrättas.

18 §

Anmälan om innehav av aktier och andelar

Ämnar någon direkt eller indirekt förvärva en så stor andel i ett kreditinstitut att den utgör minst 10 procent av aktie- eller andelskapitalet eller medför minst 10 procent av röstetalet för aktierna eller andelarna eller annars berättigar till ett därmed jämförbart inflytande i kreditinstitutets förvaltning, skall bankinspektionen på förhand underrättas om förvärvet.

Om en andel som nämns i 1 mom. ökas så att den uppgår till minst 20, 33 eller 50 procent av aktie- eller andelskapitalet eller medför ett minst lika stort röstetal eller om kreditinstitutet blir ett dotterföretag, skall bankinspektionen på förhand underrättas också om detta förvärv.

En anmälan enligt 1 och 2 mom. skall göras också när innehavet sjunker under de andelar som stadgas i 1 och 2 mom.

Kreditinstitutet skall minst en gång om året

underrätta bankinspektionen om de i 1 och 2 mom. angivna andelarnas ägare och hur stort innehavet är samt omedelbart anmäla sådana förändringar i innehavet av andelar som kommit till dess kännedom.

I anmälningarna skall lämnas behövliga upplysningar om andelens storlek och ägaren samt om ägarens kundrisker.

19 §

Avhållande från förvärv

Bankinspektionen kan inom tre månader från det den mottog en anmälan enligt 18 § motsätta sig förvärv av andelen, om det är sannolikt att innehavet av andelen skulle skada kreditinstitutets verksamhet enligt försiktiga och sunda affärsprinciper.

Om förvärv av en andel inte anmäls eller om andelen har förvärvats trots att bankinspektionen har motsatt sig det eller om bankinspektionen sedan andelen förvärvats observerar att innehavet äventyrar kreditinstitutets affärsverksamhet enligt 1 mom., kan bankinspektionen förbjuda innehavaren av andelen att utnyttja sin rösträtt.

3 kap.

Kreditinstitutets verksamhet

20 §

Området för affärsverksamheten

Ett kreditinstitut får endast idka i denna paragraf nämnd och därtill ansluten verksamhet.

Kreditinstitutets verksamhet är följande:

- 1) mottagande av medel från allmänheten som skall återbetalas,
- 2) annan medelsanskaffning,
- 3) kreditgivning och finansieringsverksamhet samt andra finansieringsarrangemang,
- 4) finansieringsleasing,
- 5) betalningsrörelse,
- 6) inkassering av betalningar,
- 7) valutaväxling,
- 8) notariatverksamhet inom de gränser som bankinspektionen fastställer,
- 9) handel med värdepapper och annan värdepappersverksamhet,
- 10) garantiverksamhet,
- 11) kreditupplysningsverksamhet,
- 12) i anslutning till bostadssparande förmed-

ling av bostadsaktier och -andelar samt fastigheter som kommer att användas som egen bostad, samt

13) annan verksamhet som kan jämföras med verksamhet som anges i 1—12 punkterna.

21 §

Förhållandet mellan kreditinstitutets innehav av aktier och andelar och kreditinstitutets egna medel

Ett kreditinstitut får ensamt eller tillsammans med dotterföretag och i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstitut eller finansiella institut i aktier och andelar i en sammanslutning som idkar annan verksamhet än sådan som avses i 20 § och av vars aktie eller andelskapital de äger över tio procent eller en så stor del att de har över tio procent av de röster som alla aktier och andelar medför, investera högst 15 procent av kreditinstitutets och dess konsolideringsgrupps egna medel. Kreditinstitutet och dess dotterföretag och i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstitut eller finansiella institut får sammanlagt ha sådana investeringar högst till ett belopp som motsvarar 60 procent av kreditinstitutets eller dess konsolideringsgrupps egna medel. När relationstalen räknas beaktas dock inte aktier som kreditinstitut eller dess dotterföretag eller i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstitut eller finansiella institut har tecknat på basis av förbindelse som givits i samband med aktieemission som det ordnat, och inte aktier i ett försäkringsbolag som avses i lagen om försäkringsbolag (1062/79), inte heller aktier och andelar vilkas innehav är nödvändigt för sanering av affärsverksamheten hos någon av kreditinstitutets, dess dotterföretags eller i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstituts eller finansiella instituts kunder.

22 §

Begränsning gällande innehav av fastigheter och fastighetsammanslutningar

Kreditinstitutet får ensamt eller tillsammans med dotterföretag och ovan i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstitut och finansiella institut i aktier och andelar i fastigheter och fastighetsammanslutningar som hyrs ut annars än i anslutning till finansieringsverksamheten investera högst ett belopp som för kreditinstitutets vidkommande utgör 13 procent av dess balansomslutning eller för kreditinstitutets och dess

dotterföretags och i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstituts eller finansiella instituts vidkommande 13 procent av konsolideringsgruppens sammanräknade balansomslutning, om inte bankinspektionen av särskilda skäl beviljar tillstånd till ett större belopp.

Kreditinstituts dotterföretag eller i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstitut eller finansiella institut vilkas rätt att äga aktier och andelar i fastigheter och fastighetssammanslutningar begränsats i lag, räknas inte med när det innehav som avses i 1 mom. räknas ut.

Med aktier och andelar som ett kreditinstitut och dess dotterföretag och i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstitut eller finansiella institut äger i fastighetssammanslutningar jämställs när det i 1 mom. avsedda relationstalet räknas ut krediter som kreditinstitut och dess dotterföretag och i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstitut eller finansiella institut har givit fastighetssammanslutningen och garantier som ställts för den, i samma förhållande som de aktier och andelar i fastighetssammanslutningen som innehåses av kreditinstitutet eller dess dotterföretag eller i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstitut eller finansiella institut utgör av fastighetssammanslutningens aktie- och andelskapital.

23 §

Temporärt innehav

Ett kreditinstitut, dess dotterföretag och i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstitut eller finansiellt institut får utan hinder av 22 § temporärt inneha aktier och andelar eller fastigheter som varit säkerhet för en fordran som lämnats obetald.

Kreditinstitutet eller dess dotterföretag eller i 5 § 2 mom. avsedda kreditinstitut eller finansiella institut skall överlåta egendom som förvärvats med stöd av 1 mom. såsnart det är möjligt utan förluster och senast inom fem år från det i 1 mom. angivna förvärvet har skett, om inte bankinspektionen av särskilda skäl medger förlängning.

Bankinspektionen meddelar föreskrifter om hur temporärt förvärv av egendom till kreditinstitutet eller dess dotterföretag eller i 5 § 2 mom. avsett kreditinstituts eller finansiellt instituts skall göras till bankinspektionen.

24 §

Vidareförpantning av säkerhet

Kreditinstitutet får inte utan samtycke av

ägaren vidarepantsetta säkerhet som givits kreditinstitutet.

25 §

Fast förrättningsställe

Kreditinstitutet skall för sin verksamhet ha åtminstone ett fast förrättningsställe. Det kan dessutom idka verksamhet i filialer och på andra verksamhetsställen.

26 §

Inrättande av filial i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Ett kreditinstitut som ämnar inrätta en filial i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall på förhand anmäla detta till bankinspektionen. Till anmälan skall fogas uppgifter om den verksamhet som är avsedd att idkas samt uppgifter som gäller filialens förvaltning.

Bankinspektionen skall underrätta motsvarande tillsynsmyndighet i ifrågavarande stat om inrättande av filialen och till underrättelsen foga uppgifter om kreditinstitutets egna medel, soliditet, det säkerhetssystem som skyddar deponenterna samt övriga uppgifter som behövs för inledande av filialens verksamhet.

Bankinspektionen skall inom tre månader efter att den mottog en anmälan enligt 1 mom., vägra att lämna en underrättelse enligt 2 mom., om den observerar att kreditinstitutets ekonomiska situation och förvaltning inte uppfyller de villkor som denna lag stadgar för kreditinstitut. En filial kan inte inrättas, om bankinspektionen har vägrat lämna underrättelsen.

27 §

Inrättande av filial i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Ett kreditinstitut som ämnar inrätta en filial i en annan stat än en som avses i 26 §, skall hos finansministeriet ansöka om tillstånd att inrätta filialen. Tillståndet skall beviljas, om tillsynen över filialen kan ordnas tillräckligt väl. Över ansökan om tillstånd skall inhämtas utlåtande av Finlands Bank och bankinspektionen. Finansministeriet kan meddela föreskrifter om inrättande av filial utomlands och om hur tillsynen skall ordnas.

28 §

Indragning av filial utomlands

Om kreditinstitutet bryter mot 26-27 §§ eller

föreskrifter som har meddelats med stöd av dem, kan finansministeriet efter att ha hört kreditinstitutet yrka rättelse inom utsatt tid och, om saken inte rättas till, bestämma att filialen utomlands skall dras in.

29 §

Tillhandahållande av tjänster

Ett kreditinstitut som ämnar tillhandahålla tjänster som avses i 20 § i någon annan stat utan att inrätta en filial där skall på förhand göra en anmälan till bankinspektionen om vilka tjänster det ämnar tillhandahålla.

Bankinspektionen skall inom en månad från mottagandet av en anmälan enligt 1 mom. underrätta tillsynsmyndigheten i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om saken samt bifoga sin egen anmälan om huruvida kreditinstitutets koncession i Finland omfattar tjänsterna i fråga eller inte.

4 kap.

Bokslut och revision

30 §

Tillämpningsområdet för stadgandena om bokslut

Bokslutet för ett kreditinstitut och koncernbokslutet skall uppgöras enligt stadgandena i bokföringslagen och detta kapitel. Stadgandena i 11 kap. 1—3 och 5—12 §§ lagen om aktiebolag samt 79—79 b §§ lagen om andelslag, med undantag av 79 b § 1 mom., tillämpas inte på kreditinstitutet.

Bankinspektionen meddelar närmare föreskrifter om hur kreditinstitutens bokslut skall uppgöras.

Vad 30—36 §§ stadgar om kreditinstitut tillämpas på motsvarande sätt på holdingsammanslutning och på ett finansiellt institut som utgör dotterföretag till ett kreditinstitut eller en holdingsammanslutning.

31 §

Bokslut

För varje räkenskapsperiod skall uppgöras ett bokslut som omfattar bokslut och verksamhetsberättelse enligt bokföringslagen och detta kapitel.

Styrelsen och verkställande direktören skall

datera och underteckna bokslutet. Om en styrelsemedlem eller verkställande direktören har anfört avvikande åsikt mot bokslutet, skall uttalande om detta fogas till bokslutet på hans yrkande.

I bokslutet skall resultaträkningen och balansräkningen för den föregående räkenskapsperioden tas in. I bilaga till resultaträkningen och balansräkningen skall ges sådana upplysningar som bankinspektionen föreskriver. Om specifikationen av resultaträkningen eller balansräkningen har ändrats under räkenskapsperioden, skall de uppgifter som ingår i det tidigare bokslutet i den mån det är möjligt rättas så att de kan jämföras med det senare bokslutet.

Bokslutet skall lämnas till revisorerna minst en månad före den ordinarie bolagsstämman eller andelsägarnas eller medlemmarnas ordinarie stämma.

32 §

Verksamhetsberättelse

Verksamhetsberättelsen skall uppgöras enligt god bokföringssed och i den skall lämnas uppgifter om sådana för bedömning av kreditinstitutets tillstånd och resultatet av dess verksamhet viktiga omständigheter som inte skall redovisas i resultaträkningen, balansräkningen eller bilagor till dessa, samt om händelser som är viktiga från kreditinstitutets synpunkt, även om de har inträffat efter räkenskapsperiodens utgång.

Om kreditinstitutet under räkenskapsperioden har förvärvat bestämmanderätten i ett annat företag eller genom fusion har mottagit ett annat företags tillgångar och skulder, skall redogörelse för detta lämnas i verksamhetsberättelsen.

I verksamhetsberättelsen skall meddelas det genomsnittliga antalet anställda hos kreditinstitutet under räkenskapsperioden samt de under perioden utbetalda lönernas och ersättningarnas belopp, å ena sida i fråga om styrelsen, förvaltningsrådet och verkställande direktören och å andra sidan i fråga om övriga anställda vid institutet. Delarvoden som har betalats till styrelsen och verkställande direktören skall meddelas separat.

Styrelsen skall i sin verksamhetsberättelse lägga fram förslag om åtgärder i fråga om kreditinstitutets vinst eller förlust.

Verksamhetsberättelsen skall innehålla en

redogörelse för väsentliga förändringar som har inträffat i kreditinstitutets affärsfunktioner under den föregående räkenskapsperioden och en bedömning av hur affärsfunktionerna utvecklas under den nya räkenskapsperioden.

33 §

Räkenskapsperiod

Kreditinstitutets räkenskapsperiod är ett kalenderår. När affärsverksamheten inleds eller läggs ned får räkenskapsperioden vara kortare eller längre än ett kalenderår, dock högst 18 månader.

34 §

Värdering av tillgångarna

I bokslutet antecknas

1) krediter och andra dylika fordringar till det nominella värdet eller enligt det lägre sannolika överlåtelsepriset, dock högst till det sannolika överlåtelsepriset,

2) värdepapper som är avsedda att överlåtas enligt anskaffningsutgiften, dock högst till det sannolika överlåtelsepriset,

3) värdepapper som är avsedda att ge inkomst under flera än en räkenskapsperiod, till anskaffningsutgiften eller, om deras sannolika överlåtelsepris på bokslutsdagen permanent är lägre, till detta belopp.

Bankinspektionen kan meddela föreskrifter om att ett större sannolikt värde skall anges i balansräkningen för värdepapper som avses i 1 mom. 2 punkten och som är lätta att marknadsföra samt för derivativavtal.

Tillgångar i utländsk valuta samt skulder och andra förbindelser i utländsk valuta omvandlas till finskt mynt enligt den kurs som Finlands Bank noterar på bokslutsdagen. Bankinspektionen kan meddela föreskrifter om att omläggningstillgångar skall antecknas i bokslutet enligt den kurs som Finlands Bank noterat vid tidpunkten för anskaffningen.

35 §

Balansräkning

I balansräkningen skall tillräckligt specificerat, enligt vad bankinspektionen närmare bestämmer, såsom egna poster under aktiva antecknas pengar och fordringar hos centralbankerna, krediter, fordringsbevis som satts i omlopp bland allmänheten, aktier och andelar,

den oavskrivna delen av anskaffningsutgifterna för materiella och immateriella nyttigheter med lång verkningstid, betalda förskott och resultatregleringar, aktie-, placeringsandels- och grundfondsemissionsfordringar, samt övriga tillgångar. Under passiva skall antecknas skulderna till kreditinstitut och allmänheten, fordringsbevis som kreditinstitutet självt har satt i omlopp bland allmänheten, erhållna förskott och resultatregleringar, skulder som har sämre förmånsrätt än andra skulder samt övriga skulder och reserveringar, aktie-, andels- eller grundkapitalet, placeringsandelskapitalet eller grundfonden, reservfonden, uppskrivningsfonden samt vinsten eller förlusten från tidigare räkenskapsperioder. Räkenskapsperiodens vinst meddelas särskilt för sig som tillägg till det egna kapitalet och förlusten som minskning av det.

Såsom reservering för de allmänna riskerna inom finansieringsverksamheten får i bokföringen dessutom göras en allmän förlustreservering.

36 §

Bundet och fritt eget kapital

Kreditinstitutets eget kapital skall i balansräkningen delas i bundet eget kapital och fritt eget kapital. Det bundna egna kapitalet består av aktie-, andels- eller grundkapitalet, tillägg-sandelskapitalet, placeringsandelskapitalet eller grundfonden, reservfonden och uppskrivningsfonden. Till kreditinstitutets bundna egna kapital hänförs dessutom en kapitalinvestering som uppfyller följande krav:

1) säkerhet får inte ställas för investeringen och den skall inte kunna sägas upp,

2) investeringen får återbetalas endast med tillstånd av bankinspektionen och på villkor att kreditinstitutet eller kreditinstitutets och kreditinstitutets och dess konsolideringsgrupps soliditet inte sjunker under den gräns som stadgas i 78 §,

3) på investeringen får betalas ränta endast i den mån kreditinstitutets, eller om kreditinstitutet är moderföretag, koncernens vinstutdelningsbara medel eller de i 40 § sparbankslagen avsedda vinstmedlen förslår till detta,

4) när kreditinstitutet upplöses eller försätts i konkurs har investeringens kapital och obetalda ränta sämre förmånsrätt än kreditinstitutets övriga förbindelser, men bättre rätt än aktier-

na, andelarna och placeringsandelarna eller grundfundsandelarna.

De övriga fonderna utgör fritt eget kapital. Räkenskapsperiodens vinst och vinst från tidigare räkenskapsperioder anges särskilt för sig såsom tillägg till det fria egna kapitalet, räkenskapsperiodens förlust och förlust från tidigare räkenskapsperioder som avdrag från det.

En ovan i 1 mom. avsedd kapitalinvestering får, om inte annat följer av villkoren för investeringen, användas till att täcka sådan förlust för vilken det fria egna kapitalet och reservfonden inte förslår, förutsatt att aktiekapitalet, andelskapitalet, eller om andelskapitalet har använts, placeringsandelskapitalet eller grundfonden på motsvarande sätt minskas i samma förhållande. Vinstmedlen och reservfonden får, utöver vad som stadgas i annan lag, användas för ökning av kapitalinvesteringens värde högst med det belopp med vilket kapitalinvesteringens värde under tidigare räkenskapsperioder har minskats för täckande av förlust.

Till kapitalinvesteringen kan fogas rätt att konvertera investeringen till aktier, betalning av insats och tilläggsinsats, placeringsandelar eller grundfundsandelar. Härvid skall i tillämpliga delar iaktas vad lagen om aktiebolag, andelslagslagen och sparbankslagen stadgar om län mot konvertibla skuldebrev.

Över kapitalplaceringen skall ges ett kapitalbevis som är ställt till viss man. På överlåtelse och pantsättning av kapitalbevis tillämpas vad 13, 14 och 22 §§ lagen om skuldebrev (622/47) stadgar om löpande skuldebrev, om inte något annat följer av villkoren i kapitalbeviset. Om kapitalplaceringens värde i bankens bokföring har sänkts eller höjts, skall kapitalbevisets nominella värde ändras i motsvarande mån och en anteckning om detta skall omedelbart göras på kapitalbeviset.

37 §

Resultaträkning

Resultaträkningen skall uppgöras så att av den framgår hur räkenskapsperiodens resultat har uppstått.

I resultaträkningen skall enligt vad bankinspektionen närmare föreskriver särskilt för sig antecknas intäkterna och kostnaderna tillräckligt specificerade. I den skall som egna poster antecknas ränteintäkterna och räntekostnaderna, dividendintäkterna, arvodesintäkterna och

arvodeskostnaderna, värdepappersverksamhetens bidrag, valutaverksamhetens bidrag, förvaltningskostnaderna, övriga intäkter och kostnader för verksamheten, värdenedskrivningarna på fordringar och andra värdepapper än sådana som är avsedda att överlåtas, avskrivningarna på byggnader, maskiner och inventarier samt på andra utgifter med lång verkningstid samt förändringar i reserveringarna och de direkta skatterna. Tillfälliga intäkter och kostnader skall uppges skilt för sig i resultaträkningen.

38 §

Koncernbokslut

En holdingsammanslutning samt ett kreditinstitut, som är moderföretag i en koncern, skall uppgöra och i sitt bokslut ta in ett koncernbokslut enligt stadgandena i bokföringslagen och i detta kapitaltsamt enligt bankinspektionens föreskrifter.

Uppgifterna för sådana dotterföretag som inte är kreditinstitut eller finansiella institut sammanställs med koncernbokslutet på det sätt som bankinspektionen bestämmer.

Vid uppgörandet av koncernbokslutet skall utöver det som stadgas i bokföringslagen i tillämpliga delar iaktas 31 § i denna lag.

Koncernens eget kapital skall i koncernbalansräkningen delas i bundet eget kapital och fritt eget kapital eller i totalförlust med beaktande av koncernens resultat för den avslutade räkenskapsperioden.

I moderföretagets verksamhetsberättelse skall om koncernen lämnas de upplysningar som anges i 32 § 1 — 3 och 5 mom. Dessutom skall det belopp uppges som de företag som hör till koncernen enligt bolagsordningen eller stadgarna skall överföra från det fria egna kapitalet till det bundna egna kapitalet.

Moderföretagets namn skall meddelas i dotterföretagets verksamhetsberättelse.

Om stadgandena om koncernbokslut på grund av koncernens sammansättning eller av något annat särskilt skäl inte kan iaktas när koncernbokslutet uppgörs, får avvikelser ske från dem med stöd av beslut som bankinspektionen meddelar i varje enskilt fall. För avvikelserna skall redogöras i koncernbokslutet.

39 §

Inhämtande av bokföringsnämndens utlåtande

Bankinspektionen skall inhämta bokförings-

nämndens utlåtande innan föreskrifter som avses ovan i detta kapitel meddelas.

40 §

Hur bokslutet skall hållas tillgängligt för allmänheten

Ett kreditinstitut och en holdingsammanslutning skall ge var och en som begär det kopia av sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse. För kopian får inte uppbäras någon avgift som överstiger kopieringskostnaden.

41 §

Revisionskyldighet

Ett kreditinstituts bolagsstämma, ett andelsslags stämma, principalernas sammanträde eller medlemmarnas möte skall årligen för inspektion av kreditinstitutets förvaltning, bokföring och bokslut utse minst två revisorer och ett behövt antal revisorssuppleanter, som i sitt uppdrag är obereonde. Vad denna lag stadgar om revisorer skall också tillämpas på revisorssuppleanterna.

42 §

Revisors behörighet

Minst en revisor skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller vara en i 2 mom. angiven sammanslutning. Den som är omyndig eller försatt i konkurs kan inte vara revisor. Revisorn skall ha en sådan kännedom om och erfarenhet av redovisning, ekonomiska och juridiska frågor samt sådan kännedom om och erfarenhet av revision som med hänsyn till omfattningen och arten av kreditinstitutets verksamhet behövs för skötseln av uppdraget.

Minst en revisor och en revisorssuppleant skall vara en av Centralhandelskammaren godkänd revisor eller revisionssammanslutning. Har en av Centralhandelskammaren godkänd revisionssammanslutning utsetts till revisor, skall denna underrätta kreditinstitutet om vem som bär det huvudsakliga ansvaret för verkställandet av revisionen. Den huvudansvariga revisorn skall ha minst samma behörighet som revisionssammanslutningen.

43 §

Revisors jäv

En revisor för ett kreditinstitut får inte vara 1) medlem av styrelsen eller förvaltningsråd-

et, verkställande direktör, fullmäktig eller ha motsvarande ställning i kreditinstitutet eller i en sammanslutning eller delägd sammanslutning som på det sätt som avses i bokföringslagen hör till samma koncern som kreditinstitutet eller ha som uppgift att sköta kreditinstitutets bokföring eller medelsförvaltning eller att övervaka dessa,

2) i anställnings- eller annars i underställnings- eller beroendeförhållande till ett kreditinstitut eller en sammanslutning eller person som avses i 1 mom., eller

3) en i 1 punkten avsedd persons make eller person som utan att ha ingått äktenskap med honom lever med honom i äktenskapsliknande förhållande, bror eller syster eller en person i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svägerlag till honom eller i ett sådant svägerlag till honom att den ena av dem är gift med den andras bror eller syster.

Revisorn i ett kreditinstituts dotterbolag får inte vara en person som enligt 1 mom. inte får bli vald till revisor i kreditinstitutet.

Revisorn skall underrätta bankinspektionen om kredit som han har fått av en sammanslutning som avses i 1 mom. samt om garantier eller andra ansvarsförbindelser, säkerheter eller motsvarande förmåner som den ställt för honom.

44 §

Av bankinspektionen förordnade revisorer

Bankinspektionen skall för kreditinstitutet förordna en revisor som uppfyller behörighetskraven, om

1) 41 och 41 §§ inte har iakttagits,

2) revisorn är jävig enligt 43 § 1 mom. och antalet ojäviga revisorer inte är tillräckligt enligt denna lag eller bolagsordningen eller stadgarna,

3) föreskriften om antalet revisorer eller deras behörighet i bolagsordningen eller stadgarna inte har iakttagits, eller

4) revisorns förutsättningar för en oberoende revision har äventyrats och han inte har frånträtt sin uppgift.

Förordnandet är i kraft tills en revisor har valts i stället för den revisor som avses i 1 mom.

Bankinspektionen meddelar kreditinstitutet förordnande enligt 10 kap. 1 § 3 mom. och 14 § 1 och 2 mom. lagen om aktiebolag.

Bankinspektionen kan under mandatperio-

den skilja en revisor som den förordnat från hans uppgift.

45 §

Verkställande av revision

Revisorn skall i den omfattning som god revisionsred förutsätter granska räkenskapsperiodens bokföring, bokslut och förvaltning.

När revisionen har verkställts, skall revisorn i bokslutet göra en anteckning om detta i vilken hänvisas till revisionsberättelsen.

46 §

Revisionsberättelse

Revisorn skall för varje räkenskapsperiod avge en revisionsberättelse till det möte som avses i 41 §. Berättelsen skall överlämnas till kreditinstitutets styrelse eller motsvarande organ senast två veckor före det möte då bokslutet skall läggas fram för att fastställas.

Revisionsberättelsen skall innehålla uttalande om

1) bokslutet har uppgjorts enligt bokföringslagen och övriga stadganden och föreskrifter om uppgörande av bokslut,

2) bokslutet ger riktiga och tillräckliga upplysningar om kreditinstitutets resultat och ekonomiska ställning under räkenskapsperioden,

3) beviljande av ansvarsfrihet,

4) fastställande av resultaträkningen och balansräkningen för räkenskapsperioden, samt om

5) dispositionen av resultatet på det sätt som styrelsen eller motsvarande organ föreslår.

Om en medlem av kreditinstitutets förvaltningsråd eller styrelse eller motsvarande organ, verkställande direktören, en fullmäktig eller någon annan redovisningsskyldig har gjort sig skyldig till en gärning eller försummelse som kan leda till skadeståndsskyldighet eller till något annat som strider mot en lag som gäller kreditinstitutet eller mot bolagsordningen eller stadgarna, skall revisorn göra en anmärkning om detta i berättelsen. Revisorn har också annars rätt att i berättelsen lämna uppgifter som han anser att det möte som nämns i 1 mom. bör få kännedom om.

47 §

Revisionsprotokoll

Revisorn kan i fråga om styrelsen, förvalt-

ningsrådet, verkställande direktören, kontrollant eller motsvarande organ eller andra redovisningsskyldiga göra anmärkningar om sådana omständigheter som inte läggs fram i revisionsberättelsen. Sådana omständigheter antecknas i ett protokoll som skall ges den som har till uppgift att sörja för kreditinstitutets förvaltning och för att verksamheten ordnas på behörigt sätt. Denne skall behandla protokollet utan dröjsmål och förvara den på ett säkert sätt.

48 §

Revisors närvaro

Revisorn har rätt att vara närvarande och yttra sig vid sådana möten av kreditinstitutets organ där ärenden som hör samman med hans verksamhet behandlas.

Revisorn skall vara närvarande vid mötet, om de ärenden som behandlas är sådana att hans närvaro är påkallad.

49 §

Revision i koncern

Till revisor i en dottersammanslutning till ett kreditinstitut och en holdingsammanslutning skall om möjligt utses minst en av moderföretagets revisorer.

5 kap.

Stadganden som gäller depositionsbanker

50 §

Deposition

Med deposition avses i denna lag medel som skall återbetalas och som har tagits emot från allmänheten på konton som uppfyller av bankinspektionen antagna allmänna villkor.

Endast en depositionsbank har rätt att ta emot depositioner. Om sparkassors rätt att ta emot depositioner stadgas särskilt. Denna lag begränsar inte Finlands Banks rätt att ta emot depositioner.

51 §

Kontoinnehavare

När medel deponeras i banken skall mellan banken och den som öppnar kontot slutas ett avtal om depositionen. Öppnarens identitet

skall alltid konstateras och i avtalet skall antecknas tillräckliga uppgifter om den som öppnar kontot, om kontoinnehavaren och vilka som har rätt att använda kontot.

Om ett särskilt bevis utfärdas över depositionen, skall det ställas till viss man och det kan endast transporterats på en namngiven person.

Om ett särskilt villkor tas in i det i 1 mom. nämnda avtalet skall villkoret även antecknas på beviset. Ett sådant villkor, med undantag av kontoinnehavarens förordnande om vilka som skall ha rätt att använda kontot, kan ändras eller återkallas endast med bankens samtycke.

52 §

Omyndig kontoinnehavare

En omyndig person som har fyllt 15 år kan själv med en depositionsbank ingå avtal om deposition i fråga om de medel som han enligt 20 § 2 mom. lagen angående förmynderskap har rätt att förfoga över, samt deponera och lyfta medel och även annars förfoga över depositionen. Förmyndaren kan dock med förmyndarnämndens samtycke överta skötseln av de deponerade medlen, om den omyndiges fördel kräver det.

Om medel har deponerats i en depositionsbank i minst 15 år gammal omyndig persons namn på villkor att endast han själv har rätt att lyfta medlen, förfogar den omyndige och hans förmyndare tillsammans över de deponerade medlen. Undantag från villkoret får dock göras med tillstånd av domstol.

53 §

Preskription av skyldighet att betala ränta

När tio år har förflutit från utgången av det kalenderår under vilket ett konto på vilket i en depositionsbank deponerade medel senast har använts, upphör depositionsbankens skyldighet att betala ränta på de deponerade medlen, om inte annat följer av kontovillkoren.

6 kap.

Säkerhetsfond

54 §

Medlemskap i säkerhetsfond

För att trygga en stabil verksamhet för

depositionsbankerna och deponenternas fordringar skall affärsbankerna och Postbanken Ab höra till affärsbankernas och Postbanken Ab:s säkerhetsfond, sparbankerna till sparbankernas säkerhetsfond och andelsbankerna till andelsbankernas säkerhetsfond.

I stället för att höra till affärsbankernas och Postbanken Ab:s säkerhetsfond kan den affärsbank som är sparbankernas centrala finansiella institut eller den affärsbank som sparbankernas centrala finansiella institut och sparbankerna gemensamt äger höra till sparbankernas säkerhetsfond, och den affärsbank som är andelsbankernas centrala finansiella institut eller som andelsbankernas centrala finansiella institut och andelsbankerna gemensamt äger höra till andelsbankernas säkerhetsfond.

55 §

Stadgarna för säkerhetsfond

Finansministeriet fastställer stadgarna för en säkerhetsfond och ändringarna i dem.

I stadgarna skall anges

- 1) fondens namn och hemort,
- 2) grunderna för bestämmande av garantiavgiften och den tidpunkt när den bärs upp,
- 3) antalet medlemmar i delegationen, avgångsåldern och mandatperioden samt delegationens beslutanderätt och uppgifter,
- 4) antalet medlemmar i styrelsen, avgångsåldern, mandatperioden samt när styrelsen är beslutsför och dess uppgifter,
- 5) grunderna för användningen av fondens årliga överskott,
- 6) fondens räkenskapsperiod,
- 7) antalet revisorer och deras mandatperiod, samt
- 8) den ordning i vilken stadgarna ändras.

56 §

Säkerhetsfondens förvaltning

Säkerhetsfonden sköts av en delegation som utses av de banker som hör till fonden och av en styrelse som delegationen utser.

Om säkerhetsfonden har beviljats stödlån enligt lagen om statens säkerhetsfond (379/92), har förvaltningsrådet för statens säkerhetsfond rätt att till delegationen och styrelsen utse en extra medlem som företräder statens säkerhetsfond.

57 §

Garantiavgift till säkerhetsfonden

De banker som hör till säkerhetsfonden skall varje år betala en av delegationen fastställd garantiavgift som är tillräcklig för att trygga deponenternas fordringar och fondens övriga förpliktelser.

Garantiavgiften skall bygga på de risker som depositionsbanken tar i sin verksamhet. Grunden för beräkning av garantiavgiften skall vara densamma för alla banker som hör till säkerhetsfonden. De garantiavgifter som årligen bärs upp till en säkerhetsfond skall tillsammans utgöra minst en tvåtusendedel och högst en hundradel av den sammanräknade slutsumman av de senast fastställda balansräkningarna för de banker som hör till fonden.

Garantiavgiftens storlek skall godkännas av bankinspektionen. Bankinspektionen kan bestämma att avgiften skall höjas, om den anser att den garantiavgift som delegationen fastställt inte räcker till för att trygga deponenternas fordringar och fondens övriga förpliktelser.

Säkerhetsfondens styrelse kan på grunder som bankinspektionen bestämmer för viss tid befria en bank från att betala garantiavgift.

58 §

Säkerhetsfondens självständighet

En bank som hör till fonden har inte rätt att kräva att dess andel i säkerhetsfonden skall avskiljas för den själv eller överlåta den till någon annan. Andelen får inte räknas som bankens medel.

59 §

Avbrott av uppbörd av garantiavgift

Uppbörd av garantiavgiften kan avbrytas, om den såsom skillnaden mellan säkerhetsfondens tillgångar och skulder beräknade nettoförmögenheten utgör minst en procent av den sammanräknade slutsumman av balansräkningarna för de depositionsbanker som hör till säkerhetsfonden.

60 §

Betalning av deponenternas fordringar

Av säkerhetsfondens medel skall i finska mark betalas de deponenternas fordringar som finns på ett i 50 § avsett konto i en depositi-

onsbank som har försatts i likvidation eller konkurs och som hör till fonden, och för vars betalning bankens medel inte förslår. Av säkerhetsfondens medel betalas dock inte fordringar som ett annat kreditinstitut eller finansiellt institut har på ett sådant konto. Fondens medel kan användas redan under tiden för likvidationen eller konkursen.

61 §

Beviljande av lån

Av säkerhetsfondens medel kan beviljas understödslån eller understöd till en bank som hör till fonden och som har kommit i sådana ekonomiska svårigheter att det är nödvändigt att understödslån eller understöd beviljas för att trygga dess verksamhet. Säkerhetsfonden kan också ställa garanti för lån som tas upp av en depositionsbank som hör till fonden.

Om en bank som avses i 1 mom. fusioneras med en annan bank, kan understödslånet eller understödet ges också den mottagande banken.

Om säkerhetsfonden har beviljats ett stödlån som avses i 56 § 2 mom., skall samtycke av direktionen för statens säkerhetsfond utverkas för att understödslån eller understöd skall kunna beviljas banken ur dessa lånemedel.

62 §

Avstående från att återkräva understödslån

Delegationen för säkerhetsfonden har på förslag av styrelsen rätt att helt eller delvis avstå från att återkräva ett understödslån, om återkravet är obilligt mot den depositionsbank som har fått lånet. Om säkerhetsfonden har beviljats ett stödlån som avses i 56 § 2 mom., skall samtycke av direktionen för statens säkerhetsfond utverkas.

Om den bank som har fått understödslån försätts i likvidation eller konkurs, får för återbetalningen endast användas medel som återstår när bankens övriga förbindelser har uppfyllts.

63 §

Säkerhetsfondens upplåning

Säkerhetsfonden kan på sätt som förekrivs i stadgarna ta upp lån för sin verksamhet, om dess egna medel inte räcker till för beviljande av de understödslån eller understöd som avses i denna lag. I säkerhetsfondens stadgar kan

också tas in en föreskrift om skyldighet för de depositionsbanker som hör till fonden att bevilja säkerhetsfonden lån för uppfyllande av fondens förpliktelser.

64 §

Investering av säkerhetsfondens medel

Säkerhetsfondens medel skall investeras på ett säkert sätt som tryggar säkerhetsfondens likviditet.

Fondens medel får investeras i fastigheter samt aktier och andelar i fastighetssammanslutningar till högst 25 procent av slutsumman i fondens balansräkning, om inte bankinspektionen av särskilda skäl beviljar tillstånd till ett större belopp.

7 kap.

Likviditet och kassareserv

65 §

Likviditet

Kreditinstitutets likviditet skall vara tillräckligt tryggad med hänsyn till dess verksamhet.

Bankinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om tryggande av kreditinstitutens likviditet.

66 §

Kassareserv

Som stöd för sin likviditet skall en depositionsbank dessutom ha en kassareserv som utgör minst 15 procent av bankens skulder för de av banken emitterade masskuldebrev, konverteringsbevis och motsvarande skuldförbindelser som förfaller inom en månad samt skulder som skall betalas på anfordan och förfaller inom en månad till inhemska och utländska kreditinstitut, till Finlands Bank och andra centralbanker.

Kassareserven skall utgöra minst 10 procent av depositionsbankens samtliga skulder, med undantag för skulder som banken har fått av medel som finska staten har givit för ett visst syfte samt bankens skulder hos Finlands Bank och hos den affärsbank som är dess centrala finansiella institut.

Till en depositionsbanks kassareserv hör följande:

1) bankens kassa,

2) sådana fordringar hos Finlands Bank och med den jämställbara centralbanker som förfaller om en månad,

3) fordringar hos inhemska och med dem jämställbara utländska kreditinstitut som förfaller inom en månad, till nettobeloppet; de av spar- och andelsbankernas fordringar hos den affärsbank vilken är centralt finansiellt institut för dem som förfaller inom en månad kan dock räknas till kassareserven till bruttobeloppet när relationstalet enligt 2 mom. räknas ut, samt

4) lätt marknadsförda fordringsbevis enligt föreskrifter av bankinspektionen.

Till de fordringar och fordringsbevis som avses i 3 mom. 3 och 4 punkten ovan räknas inte fordringar och fordringsbevis hos sådana kreditinstitut och finansiella institut som hör till samma konsolideringsgrupp som depositionsbanken.

8 kap.

Riskkontroll

67 §

Generalklausul om riskkontroll

Ett kreditinstitut, en holdingsammanslutning eller ett företag som hör till samma konsolideringsgrupp, får inte i sin verksamhet ta en så stor risk att detta medför väsentlig fara för kreditinstitutets eller konsolideringsgruppens soliditet. Kreditinstitutet, holdingsammanslutningen och företag som hör till samma konsolideringsgrupp skall med hänsyn till verksamheten ha tillräckliga riskkontrollsystem.

68 §

Anmälan av kundrisker

Kreditinstitutet skall anmäla stora kundrisker till bankinspektionen minst fyra gånger om året.

Med kreditinstitutets kundrisk avses i denna lag det sammanlagda beloppet av de i 75 § avsedda fordringarna och investeringar samt i 76 § avsedda förbindelser utanför balansräkningen vilka gäller en och samma person eller en och samma sammanslutning och en person eller en sammanslutning som står i ekonomisk intressegemenskap med en sådan person eller en sådan sammanslutning.

Med stor kundrisk avses i denna lag en

kundrisk vars belopp utgör minst 10 procent av kreditinstitutets egna medel enligt 71 § 2 mom.

Bankinspektionen meddelar närmare föreskrifter om anmälan av uppgifter som avses i denna paragraf och i 70 § till bankinspektionen och om uträkning av de relationstal som avses i 69 och 70 §§.

69 §

Begränsningar av kundriskerna

En kundrisk får inte stiga till ett belopp som överstiger 25 procent eller, om det i 68 § 2 mom. avsedda kundföretaget hör till samma konsolideringsgrupp som kreditinstitutet eller annars är kreditinstitutets moder- eller dotterföretag eller moderföretagets dotterföretag, 20 procent av kreditinstitutets egna medel.

De stora kundriskernas får sammanlagt inte stiga till ett belopp som överstiger 800 procent av kreditinstitutets egna medel.

Det som stadgas i 1 och 2 mom. tillämpas inte, om kundsammanslutningen är kreditinstitutets moderföretag som själv är kreditinstitut eller ett kreditinstitut som enligt 5 § 2 mom. har bestämmanderätten i ett annat kreditinstitut eller finansiellt institut och som hör till en konsolideringsgrupp som övervakas enligt denna lag eller på något annat motsvarande sätt.

Stadgandena i 1 och 2 mom. tillämpas inte heller, om kundsammanslutningen är ett i 5 § 2 mom. avsett kreditinstitut eller finansiellt institut eller ett kreditinstituts dotterföretag, som är ett kreditinstitut, finansiellt institut eller företag som huvudsakligen tillhandahåller tjänster för företag som idkar verksamhet enligt 20 §.

Till kundriskerna behövs vid tillämpningen av 1 och 2 mom. inte räknas följande:

- 1) poster som hör till kategori I enligt 75 §,
- 2) sådana poster i punkt 1 i kategori II enligt 75 § vilkas återstående löptid är högst ett år,
- 3) poster som skall räknas till punkt 2 i kategori II enligt 75 §, samt
- 4) övriga av bankinspektionen godkända poster.

Bankinspektionen kan bevilja undantag från 1 och 2 mom. för viss tid, om överskridningen av de i momenten avsedda relationstalen följer av orsaker som inte beror på kreditinstitutet och föranleds av att kreditinstitutet fusioneras.

70 §

Konsolideringsgruppens kundrisker

En holdingsammanslutning och ett kreditin-

stitut som är moderföretag i en koncern eller ett kreditinstitut som enligt 5 § 2 mom. har bestämmanderätten i ett annat kreditinstitut eller finansiellt institut skall anmäla konsolideringsgruppens stora kundrisker så som stadgas i 68 §.

I fråga om förhållandet mellan konsolideringsgruppens kundrisker och konsolideringsgruppens egna medel gäller 69 §.

9 kap.

Kreditinstitutets soliditet

71 §

Soliditetsrelation

För tryggnad av kreditinstitutets soliditet skall kreditinstitutets egna medel i förhållande till kreditinstitutets fordringar, investeringar samt förbindelser utanför balansräkningen vara minst så stor som stadgas i detta kapitel.

Till kreditinstitutets egna medel räknas kreditinstitutets primära och supplementära egna medel enligt 72 och 73 §§, minskat med avdragsposterna enligt 74 §.

72 §

Primära egna medel

Till kreditinstitutets egna medel räknas när den i 71 § angivna relationen räknas ut (primära egna medel)

- 1) aktiekapital, andels- och tilläggsandelskapital samt grundkapital,
- 2) placeringsandelskapital och grundfond,
- 3) det kapital som finns på aktie-, placeringsandels-, eller grundfondsemissionskonton,
- 4) ovan i 36 § avsedd kapitalinvestering,
- 5) reservfond,
- 6) fonder under fritt eget kapital och oanvända vinstmedel,
- 7) allmän förlustreservering, samt
- 8) övriga av bankinspektionen godkända poster som kan jämföras med dem som nämns i 1—7 punkten.

Till primära egna medel kan dessutom räknas under räkenskapsperioden influten vinst på sätt som bankinspektionen bestämmer.

Innan de i 1 och 2 mom. nämnda posterna

räknas till egna medel skall från dem dras av den skatt som eventuellt hänför sig till dem enligt kreditinstitutets skattefot.

73 §

Supplementära egna medel

Till kreditinstitutets egna medel räknas när den i 71 § angivna relationen räknas ut också (supplementära egna medel)

1) uppskrivningsfond

2) på de villkor som bankinspektionen bestämmer sådana av kreditinstitutet emitterade förbindelser som har sämre förmånsrätt än kreditinstitutets andra förbindelser,

3) tillskottsplikten för medlemmarna i kreditinstitut av andelslagsform, samt

4) andra av bankinspektionen godkända poster som kan jämföras med dem som nämns i 1 — 3 punkten.

Av sammanlagda supplementära egna medel beaktas när relationen enligt 71 § räknas ut högst ett belopp som är lika stort som primära egna medel. När supplementära egna medel räknas får av det sammanlagda beloppet av posterna som nämns i punkten 2 och 3 i 1 mom. dock beaktas högst hälften av primära egna medels belopp.

74 §

Avdragsposter

Från kreditinstitutets primära egna medel avdras när det i 71 § avsedda relationstalet räknas ut de egna aktier, andelar eller grundfondsbevis som kreditinstitutet äger, den oavskrivna anskaffningsutgiften för immateriella nyttigheter med lång verkningstid samt förlusterna under tidigare räkenskapsperioder och under räkenskapsperioden.

Från det sammanlagda beloppet av kreditinstitutets primära och supplementära egna medel avdras när det i 71 § avsedda relationstalet beräknas följande:

1) sådana aktier och andelar i kreditinstitut och finansiella institut som inte skall räknas till samma konsolideringsgrupp som kreditinstitutet och av vilka kreditinstitutet äger mera än 10 procent samt sådana fordringar hos dessa sammanslutningar som har sämre förmånsrätt än andra förbindelser,

2) sådana aktier och andelar i kreditinstitut och finansiella institut av vilka kreditinstitutet äger högst 10 procent, samt sådana fordringar

hos dessa sammanslutningar som har sämre förmånsrätt än andra förbindelser, till den del dessa posters sammanlagda belopp före de avdrag som skall göras från primära och supplementära egna medel överstiger 10 procent av kreditinstitutets egna medel,

3) sådana aktier och andelar i sammanslutningar vilka idkar försäkringsverksamhet av vilka kreditinstitutet äger över 10 procent, liksom sådana fordringar hos dessa sammanslutningar som har sämre förmånsrätt än andra förbindelser.

Med tillstånd av bankinspektionen får de avdrag som anges i 2 mom. 1 punkten lämnas ogjorda, när det är nödvändigt att inneha aktier eller andelar i ett annat kreditinstitut eller ett annat finansiellt institut för att sanera en kunds affärsverksamhet.

75 §

Riskgruppering av fordringar och investeringar

Kreditinstitutets fordringar och investeringar grupperas vid beräkningen av det i 71 § avsedda relationstalet som följer:

I gruppen

1) kassan,

2) fordringar hos finska staten och hos stater som i fråga om kreditrisken kan jämföras med den, hos finska statens affärsverk och folkpensionsanstalten samt av dessa garanterade fordringar liksom fordringar för vilka säkerheten utgörs av värdepapper som dessa sammanslutningar har emitterat,

3) fordringar hos kommuner, kommunalförbund, församlingar och landskapet Åland samt av dem garanterade fordringar,

4) fordringar hos Finlands Bank och med den jämförbara centralbanker samt av dessa garanterade fordringar liksom fordringar för vilka säkerheten består av värdepapper som Finlands Bank eller med den jämförda centralbanker har emitterat,

5) fordringar hos Europeiska gemenskapen samt fordringar för vilka säkerheten utgörs av värdepapper som gemenskapen emitterat,

6) fordringar hos andra stater än dem som avses i 2 punkten och hos andra centralbanker än dem som avses i 4 punkten, när fordringarnas belopp anges i lokal valuta och de är finansierade med lokal valuta, samt fordringar som är garanterade av dem,

7) fordringar för vilka säkerheten består av en deposition i samma kreditinstitut eller av

placeringsbevis eller motsvarande värdepapper som kreditinstitutet har emitterat eller som pantsatts hos det.

II gruppen

1) fordringar hos finska kreditinstitut och med dem jämfällbara utländska kreditinstitut samt av dessa garanterade fordringar,

2) fordringar hos andra utländska kreditinstitut än de som avses i 1 punkten och av dessa garanterade fordringar vilkas återstående löptid är högst ett år,

3) fordringar hos offentliga samfund som kan jämfällas med finska kommuner, kommunalförbund och församlingar, fordringar som de garanterat samt fordringar för vilka säkerheten består av värdepapper som har emitterats av finska kommuner, kommunalförbund och församlingar samt landskapet Åland och värdepapper som med dem jämfällbara utländska offentliga samfund har emitterat,

4) fordringar hos internationella utvecklingsbanker som är godkända av bankinspektionen samt av dessa garanterade fordringar, liksom fordringar för vilka säkerheten består av värdepapper som dessa utvecklingsbanker har emitterat,

5) fordringar för vilka säkerheten består en deposition i ett annat finskt kreditinstitut eller ett annat därmed jämfällt utländskt kreditinstitut än det som givit krediten eller av placeringsbevis eller motsvarande värdepapper som dessa kreditinstitut emitterat, samt

6) fordringar för förmedling av betalningar.

III gruppen

1) krediter för vilka den av bankinspektionen godkända fulla säkerheten består av inteckning i en bostadsfastighet som används av kredittagaren, har hyrts ut av honom, eller är avsedd för eget bruk eller att hyras ut av honom eller av aktier som berättigar till besittningen av en bostadslägenhet som är i sådant bruk eller avsedd för sådant bruk,

2) betalda förskott och resultatregleringar vilkas motpart inte har kunnat definieras.

IV gruppen

1) andra kreditfordringar och fordringar hos allmänheten än dem som skall räknas till I — III gruppen,

2) andra fordringar hos utländska stater, centralbanker och kreditinstitut än dem som skall räknas till I eller II gruppen,

3) aktier och andelar, med undantag för sådana aktier och andelar som avses i 74 § och

som skall dras av från primära egna medel och från den primära och supplementära egna medels sammanlagda belopp,

4) fordringar som har sämre förmånsrätt än andra fordringar, med undantag för sådana i 74 § avsedda fordringar med sämre förmånsrätt som skall dras av från det sammanlagda beloppet av primära och supplementära egna medel,

5) fastigheter, samt

6) övriga tillgångar.

Bankinspektionen meddelar närmare föreskrifter om värderingen av de säkerheter som avses i denna paragraf.

76 §

Poster utanför balansräkningen

Kreditinstitutets garantiförbindelser och andra förbindelser utanför balansräkningen viktas när det i 71 § avsedda relationstalet räknas ut med den i dem ingående kreditrisken, enligt vad bankinspektionen närmare bestämmer. De på detta sätt viktade posterna räknas enligt motparten i förbindelsen till de grupper som anges i 75 §.

77 §

Minimibeloppet av kreditinstitutets egna medel

Kreditinstitutets egna medel skall utgöra minst 8 procent av det sammanlagda beloppet av de fordringar och investeringar samt förbindelser utanför balansräkningen som skall hänföras till grupperna II—IV enligt 75 §, uträknat så att av de poster som hör till II gruppen beaktas 20 procent, av de poster som hör till III gruppen 50 procent och av de poster som hör till IV gruppen 100 procent av dessa posters bokföringsvärde eller de värden som bestäms enligt 76 §.

78 §

Minimibeloppet av konsolideringsgruppens egna medel

Om kreditinstitutet eller holdingsammanslutningen är moderföretag i koncernen eller ett kreditinstitut som enligt 5 § 2 mom. har bestämmanderätten i ett annat kreditinstitut eller finansiellt institut, beräknas kravet på egna medel enligt 77 § inte endast för kreditinstitutet utan också för konsolideringsgruppen. Beloppet av konsolideringsgruppens egna medel samt

fordringar, investeringar och poster utanför balansräkningen räknas med iakttagande i tillämpliga delar av de principer som skall följas vid uppgörande av koncernbokslut. Från konsolideringsgruppens primära egna medel avdras dessutom affärsvärdet enligt koncernbalansräkningen.

79 §

Skyldighet att öka egna medel

Om kreditinstitutets eller dess konsolideringsgrupps egna medel sjunker under det stadgade minimibeloppet, skall kreditinstitutet eller holdingsammanslutningen utan dröjsmål vidta åtgärder för att höja egna medel till den stadgade nivån. Bankinspektionen kan sätta ut en tid inom vilken kreditinstitutet och dess konsolideringsgrupp skall uppfylla kraven på egna medel enligt 77 och 78 §§.

80 §

Förbud mot utdelning av vinst

Om beloppet av kreditinstitutets eller dess konsolideringsgrupps egna medel är mindre än vad som stadgas i denna lag, får kreditinstitutet inte dela ut vinst eller annan avkastning på det egna kapitalet, om inte bankinspektionen av något särskilt skäl beviljar undantag för en viss tid.

10 kap.

Kundskydd

81 §

Marknadsföring

Kreditinstitutet skall i sin marknadsföring lämna kunden alla de upplysningar om den marknadsförda nyttigheten som kan ha betydelse när kunden fattar avgöranden som gäller nyttigheten.

Kreditinstitutet får inte i sin marknadsföring lämna osanna eller vilseledande upplysningar eller annars använda något förfarande som är otillbörligt från kundens synpunkt eller som strider mot god sed.

Marknadsföring som inte innehåller upplys-

ningar som behövs med hänsyn till kundens ekonomiska säkerhet, skall alltid anses otillbörliga.

82 §

Avtalsvillkor

Kreditinstitutet får inte i sin verksamhet använda avtalsvillkor som inte har samband med kreditinstitutets verksamhet eller som med hänsyn till innehållet, parternas ställning eller förhållandena skall anses vara oskäligt från kundens synpunkt. Ett avtalsvillkor skall alltid anses vara oskäligt om förvärv eller bruk av nyttigheter som inte omfattas av kreditinstitutets verksamhetsområde påverkar erhållandet av kredit, ett avtalets giltighetstid eller övriga avtalsvillkor eller om kundens rätt att ingå avtal med någon annan näringsidkare begränsas.

Kreditinstitutet skall tillstålla bankinspektionen avtalsvillkoren för de standardavtal som det använder i sin verksamhet.

83 §

Tillsyn över marknadsföring och avtalsvillkor

Bankinspektionen övervakar kreditinstitutets användning av avtalsvillkor och marknadsföring. Också konsumentombudsmannen övervakar marknadsföringens lagenlighet och användningen av avtalsvillkor.

Bankinspektionen och konsumentombudsmannen skall samarbeta ändamålsenligt.

84 §

Utlåtande av konsumentombudsmannen

När bankinspektionen observerar att ett kreditinstitut vid användningen av avtalsvillkor förfar i strid med konsumentskyddslagen (38/78) skall inspektionen begära utlåtande av konsumentombudsmannen i saken.

85 §

Verksamhetsförbud

Bankinspektionen kan om det med hänsyn till kundskyddet är behövt, förbjuda ett kreditinstitut att fortsätta marknadsföring eller användning av avtalsvillkor som strider mot detta kapitel eller mot stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av det, eller att upprepa sådan eller därmed jämförbar

marknadsföring eller användning av avtalsvillkor.

Bankinspektionen kan meddela ett i 1 mom. avsett förbud också interimistiskt, varvid förbudet gäller tills saken har avgjorts slutligt.

Bankinspektionen kan förena ett förbud med vite. Marknadsdomstolen utdömer vitet.

I ett beslut som bankinspektionen meddelar enligt 1 och 2 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

86 §

Förande av ärende till marknadsdomstolen

Kreditinstitutet kan föra ett i 85 § 1 mom. angivet beslut till marknadsdomstolen för behandling inom 30 dagar från delfäendet. Annars blir beslutet bestående.

11 kap.

Tryggande av konkurrens

87 §

Konkurrensbegränsningar

För skyddande av en sund och fungerande konkurrens mellan kreditinstitutet för skadliga konkurrensbegränsningar skall lagen om konkurrensbegränsningar (480/92) och detta kapitel iakttas.

88 §

Lämnande av uppgifter till bankinspektionen

De anmälningar, uppgifter och handlingar som enligt lagen om konkurrensbegränsningar skall lämnas till konkurrensverket skall i fråga om kreditinstitutets verksamhet också lämnas till bankinspektionen.

89 §

Undanröjande av konkurrensbegränsningar

Bankinspektionen reder ut konkurrensbegränsningar och deras verkningar i kreditinstitutets verksamhet.

Om bankinspektionen anser att en konkurrensbegränsning har skadliga verkningar, skall den vidta åtgärder för att undanröja dem.

Om bankinspektionen inte genom förhandlingar eller på något annat sätt har förmått

undanröja en konkurrensbegränsnings skadliga verkningar, skall den göra en framställning om behandling av konkurrensbegränsningen i konkurrensrådet.

Bankinspektionen och konkurrensverket skall samarbeta ändamålsenligt.

90 §

Inspektionsrätt

Bankinspektionen har rätt att för tillsynen över att lagen om konkurrensbegränsningar och detta kapitel samt de med stöd av dem utfärdade stadgandena och bestämmelserna iakttas verkställa inspektion också i en kreditinstitutssammanslutning.

Kreditinstitutssammanslutningen skall på yrkande för inspektion visa upp sin affärskorrespondens och bokföring samt övriga handlingar som kan ha betydelse vid verkställande av en i 1 mom. nämnd inspektion.

91 §

Besvärsförbud

Ändring får inte sökas genom besvär i beslut som bankinspektionen har meddelat med stöd av lagen om konkurrensbegränsningar och detta kapitel.

12 kap.

Särskilda stadganden

92 §

Avbrytande av verksamheten, likvidation, upplösning och fusion

På avbrytande av verksamheten inom ett kreditinstitut av aktiebolagsform, likvidation och upplösning samt fusion av kreditinstitutet med ett annat kreditinstitut eller fusion mellan två eller flera kreditinstitut genom att ett nytt kreditinstitut inrättas tillämpas på motsvarande sätt vad 5 och 6 kap. affärsbankslagen stadgar om fusion av affärsbank samt om avbrytande av verksamheten, likvidation och upplösning.

På avbrytande av verksamheten inom ett kreditinstitut med av andelslagsform, likvidation och upplösning samt fusion av kreditinstitutet med ett annat kreditinstitut eller fusion mellan två eller flera kreditinstitut genom att

ett nytt kreditinstitut inrättas tillämpas på motsvarande sätt vad 6 och 8 kap. andelsbankslagen stadgar om fusion av andelsbank samt om avbrytande av verksamheten, likvidation och upplösning.

På avbrytande av en sparbanks verksamhet, likvidation och upplösning samt fusion tillämpas sparbankslagen.

93 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ inom en holdingsammanslutning, ett kreditinstitut, ett finansiellt institut som hör till kreditinstitutets konsolideringsgrupp eller en kreditinstitutssammanslutning eller som anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon kund vid kreditinstitut eller någon annan person eller om någons personliga förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den för vilken tystnadsplikten har stadgats ger sitt samtycke till att saken röjs. Uppgifter som skall hållas hemliga får inte heller lämnas till kreditinstitutets bolagsstämma, principalmöte, andelslagsstämma eller fullmäktige eller till en hypoteksförenings stämma eller till aktieinnehavare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet.

En holdingsammanslutning, ett kreditinstitut och ett finansiellt institut som hör till kreditinstitutets konsolideringsgrupp har rätt att lämna upplysningar som avses i 1 mom. till åklagar- eller förundersökningsmyndighet för utredande av brott samt att lämna sådana till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få sådana upplysningar.

En holdingsammanslutning, ett kreditinstitut och ett finansiellt institut som hör till kreditinstitutets konsolideringsgrupp har rätt att lämna upplysningar som avses i 1 mom. till en sammanslutning som hör till samma koncern, om den tystnadsplikt som avses i 1 mom. eller en motsvarande tystnadsplikt åligger medlemmarna i dess förvaltningsorgan eller dess anställda och om upplysningen behöver lämnas med hänsyn till den mottagande sammanslutningens riskkontroll.

Kreditinstitutet har utan hinder av 1 mom. rätt att utöva med hänsyn till dess affärsverksamhet sedvanlig kreditupplysning.

94 §

Identifiering av kunder

Ett kreditinstitut och ett finansiellt institut som hör till kreditinstitutets konsolideringsgrupp skall konstatera kundens identitet. Om det är sannolikt att kunden handlar för någon annan persons räkning, skall identifieringen om möjligt utsträckas också till denne. Identifieringsuppgifterna skall förvaras på ett tillförlitligt sätt under minst fem år från det affärstransaktionen eller kundförhållandet upphörde.

De krav som stadgas i 1 mom. gäller också andra än kunder som regelbundet anlitar institutet, när omfattningen av affärstransaktionen ensam eller som en del av åtgärder som ansluter sig till varandra är minst 85 000 mark eller om det har anledning att betvivla att de medel som används vid en affärstransaktion har ett lagligt ursprung.

95 §

Omsorgsplikt och tvivelaktiga affärstransaktioner

Ett kreditinstitut och ett i 94 § avsett finansiellt institut skall med vederbörlig omsorg reda ut grunderna för och syftet med att dess tjänster anlitas, om det observerar att tjänsterna till sin struktur och omfattning avviker från det sedvanliga i fråga om institutets storlek eller förrättningsställets läge, att de inte har något uppenbart ekonomiskt syfte eller att de inte är förenliga med kundens ekonomiska situation eller affärstransaktioner.

Om ett kreditinstitut eller finansiellt institut efter att ha uppfyllt sin ovan avsedda omsorgsplikt eller annars har anledning att betvivla att de medel som används vid en affärstransaktion har ett lagligt ursprung skall det antingen vägra utföra affärstransaktionen, avbryta den för tilläggsutredningar eller innan affärstransaktionen slutförts göra anmälan till bankinspektionen om saken och på begäran lämna den alla de upplysningar och handlingar som kan vara av betydelse för utredningen av misstanken. Att anmälan görs får inte röjas för den som misstanken gäller. Bankinspektionen får registrera, använda och lämna de upplysningar den erhållit endast för bekämpning av sådan brottslig verksamhet som avses i 4 mom. av denna paragraf.

Bankinspektionen utfärdar närmare före-

skrifter om omsorgsplikt och skyldighet att göra anmälan enligt denna paragraf samt om hur dessa skall fullgöras.

Om bankinspektionen på basis av upplysningar som den erhållit eller som den annars har inhämtat anser att det finns motiverad anledning att misstänka att det är fråga om att dölja eller utplåna den verkliga arten, det verkliga ursprunget eller den verkliga förvaringsplatsen för medel som åtkommits genom brott eller dispositioner eller rättigheter som gäller medlen skall den underrätta förundersökningsmyndigheterna om saken för undersökning. Bankinspektionen kan samtidigt meddela kreditinstitutet eller det finansiella institutet ett förordnande att under högst fem bankdagar avstå från att utföra transaktionen, om en sådan åtgärd behövs för förundersökning-åtgärderna.

96 §

Skadeståndsansvar

För bankinspektionen och kreditinstitutet eller för det i 94 § avsedda finansiella institutet eller för de personer som i god tro har vidtagit åtgärder på deras vägnar uppstår inte ansvar för ekonomiska skador som möjligen vållas av någon åtgärd enligt 95 §.

13 kap.

Straffstadganden och vite

97 §

Kreditinstitutsbrott

Den som utövar verksamhet som avses i 1 § utan koncession skall för *kreditinstitutsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

98 §

Depositionsbanksbrott

Den som i strid med 50 § tar emot medel från allmänheten eller i strid med 8 § i sin firma eller annars använder benämningen "bank" för att ange sin verksamhet, skall för *depositionsbanksbrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte gärningen är ringa eller

strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

99 §

Brott mot tystnadsplikten

Den som bryter mot den i 93 § stadgade tystnadsplikten skall för *brott mot tystnadsplikt i kreditinstitut* dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för ett brott som avses i 1 mom., om brottet endast har kränkt enskild fördel, om inte den till vars fördel tystnadsplikten stadgats har anmält brottet för åtal.

100 §

Vite

Om en kreditinstitutssammanslutning inte i sin verksamhet har iakttagit denna lag eller de med stöd av den utfärdade stadganden eller bestämmelser, kan bankinspektionen vid vite ålägga den att uppfylla sin skyldighet.

Vitet utdöms av bankinspektionen.

101 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

14 kap.

Ikraftträdande och övergångsstadganden

102 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Genom denna lag upphävs lagen den 28 december 1990 om depositionsbankernas verksamhet (1268/90) och lagen den 20 december 1991 om finansieringsverksamhet (1544/91) jämte senare ändringar.

103 §

Egna medels minimibelopp

Minimikravet i fråga om egna medel enligt 13 § gäller inte sådana kreditinstitut som redan när denna lag träder i kraft har gällande

koncession att utöva kreditinstitutsverksamhet. Egna medel i sådana kreditinstitut får dock inte sjunka under det belopp som det uppgick till när lagen trädde i kraft.

Om bestämmanderätten i ett kreditinstitut som avses i 1 mom. övergår till någon annan än den som innehade den när lagen trädde i kraft, skall beloppet av dess egna medel inom tre månader från det bestämmanderätten övergick uppfylla minimikravet enligt 13 §.

När två eller flera kreditinstitut som avses i 1 mom. fusioneras skall det mottagande kreditinstitutets eller det nya kreditinstitutets egna medel uppgå minst till det sammanlagda beloppet av de fusionerande kreditinstitutens egna medel vid fusionstidpunkten, tills det uppgår till minimibeloppet för kreditinstitutets egna medel enligt 13 §.

Om beloppet av kreditinstitutets egna medel sjunker under det i 1 mom. angivna beloppet eller det i 3 mom. stadgade sammanlagda beloppet av egna medel eller om kreditinstitutet inte inom föreskriven tid fyller minimikravet enligt 2 mom., skall bankinspektionen sätta ut en tid för kreditinstitutet inom vilken beloppet av egna medel skall nå det stadgade minimibeloppet, eller göra en framställning till finansministeriet om att kreditinstitutets koncession skall återkallas.

104 §

Soliditet

Om ett kreditinstituts eller en konsolideringsgrupps soliditet när lagen träder i kraft understiger det stadgade minimibeloppet, skall kreditinstitutet eller holdingsammanslutningen vidta åtgärder för att höja soliditeten till den nivå som anges i 77 och 78 §§. Kreditinstitutet eller holdningsammanslutningen skall inom 6 månader från lagens ikraftträdande förelägga bankinspektionen en plan för hur den stadgade soliditeten nås. Denna skall vara uppnådd senast den 1 januari 1995.

Ett kreditinstitut får inte inrätta någon filial utomlands innan det och dess konsolideringsgrupp uppfyller det stadgade minimikravet på soliditet.

105 §

Kundrisker

Om ett kreditinstitut eller dess konsolideringsgrupp när denna lag träder i kraft har

kundrisker enligt 68 § vilkas belopp överskrider den i 69 eller 70 § stadgade gränsen, skall kreditinstitutet och holdingsammanslutningen omedelbart vidta åtgärder för att begränsa kundrisken enligt 69 och 70 §§. Beloppet av en kundrisk, som när lagen träder i kraft överskrider den i 69 eller 70 § stadgade gränsen, får inte öka från den nivå den hade när lagen trädde i kraft.

Vid tillämpningen av 1 mom. beaktas fram till den 31 december 1998 15 procent såsom relationstal för stora kundrisker enligt 68 § 3 mom., 40 procent såsom relationstal för kundrisker enligt 69 § 1 mom. första meningen och 30 procent såsom relationstal för kundrisker enligt 69 § 1 mom. andra meningen. De i 1 mom. angivna kraven beträffande kundriskerna skall dock vara uppfyllda senast den 31 december 2001.

Ett kreditinstitut och dess konsolideringsgrupp vars egna medel enligt 72 och 73 §§, minskad med de poster som anges i 74 §, är högst 43 miljoner mark, skall dock uppfylla de i 1 mom. stadgade kraven senast den 31 december 2006.

När de i 69 eller 70 § stadgade begränsningarna i fråga om kundriskerna efter de i 2 och 3 mom. nämnda tidpunkterna tillämpas får de av kreditinstitutets eller konsolideringsgruppens fordringar och förbindelser utanför balansräkningen som har uppkommit före denna lags ikraftträdandet lämnas obeaktade till den del beaktande av dem skulle leda till att den i 69 och 70 §§ stadgade gränsen överskrids.

106 §

Användning av namnet bank

Ett kreditinstitut som med stöd av lagen om finansieringsverksamhet i sin firma eller annars för att utvisa sin verksamhet har fått använda benämningen bank, har också sedan denna lag har trätt i kraft rätt att använda benämningen bank.

107 §

Koncession

En sammanslutning eller sparbank som på basis av koncession som givits den enligt lagen om depositionsbankernas verksamhet eller lagen om finansieringsverksamhet idkar i denna lag avsedd affärsverksamhet, behöver inte ansöka om ny auktorisation.

De i 1 mom. avsedda kreditinstituten skall inom två år från ikraftträdandet göra de ändringar i sina bolagsordningar eller stadgar som behövs enligt denna lag eller den lag som nämns i 6 § och ge in sina ändrade bolagsordningar eller stadgar till bankinspektionen.

Föreskrifter enligt 3 § lagen om utlännings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland (684/78) som intagits i ett i 1 mom. avsett kreditinstituts bolagsordning och påskrift som enligt 3 a § i nämnda lag gjorts i kreditinstitutets aktiebok, aktier, interimisbevis och talonger blir utan verkan när denna lag träder i kraft.

108 §

Säkerhet för masskuldebrevslån

Om ett kreditinstitut anser att ett masskuldebrevslån som det har emitterat kräver en betryggande säkerhet, skall det anhålla om att bankinspektionen skall godkänna säkerhetens art och tillräcklighet.

Kreditinstitutet skall i bankinspektionens besittning överlämna av bankinspektionen godkända säkerheter för varje masskuldebrevslån som det ensamt har tagit upp, till ett belopp som motsvarar det sammanlagda nominella beloppet av de skuldebrev som vid varje enskild tidpunkt är i omlopp och till ett av bankinspektionen godkänt belopp säkerheter för ett sådant av det upptaget lån där förbindelserna som lånet medför för kreditinstitutet är solidariska med någon annan låntagare. För

kostnaderna för förvaringen av säkerheterna svarar den som emitterar masskuldebrevslånen.

Såsom interimistisk säkerhet för ett lån som ett kreditinstitut har tagit upp kan i stället för de säkerheter som anges i 1 mom. också lämna garanti ställd av Finlands Bank, Postbanken Ab, en affärsbank, en sparbänk eller en andelsbank, eller depositionsbevis hos dessa till ett motsvarande belopp.

De interimistiska säkerheterna skall såsnart som möjligt och senast inom två år från det de ställdes som säkerhet bytas ut mot säkerheter som bankinspektionen bestämmer. Bankinspektionen kan också bevilja uppskov på högst två år vid utbytet.

109 §

Tilläggsäkerhet för masskuldebrevslån

Om beloppet av säkerheterna för ett masskuldebrevslån som ett kreditinstitut har emitterat sjunker under det som bestäms med stöd av 108 §, skall kreditinstitutet senast inom två månader ställa en av bankinspektionen godkänd tilläggsäkerhet.

110 §

Utbyte av skuldebrev

Ett kreditinstitut får, om bankinspektionen inte bestämmer annat, till nominellt värde byta ut skuldebrev som det har återförvärvat före förfallodagen mot skuldebrev som utgör säkerhet för samma lån. Sådana skuldebrev skall på följande betalningsdag enligt amorteringsplanen användas för extra amortering av lånet.

2.

Lag**om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *kreditinstitut* en bank eller en annan sammanslutning som idkar affärsverksamhet som består av att från allmänheten tar emot depositioner eller andra medel som skall återbetalas och beviljar krediter för egen räkning,

2) *finansiellt institut* sådana andra sammanslutningar med undantag av kreditinstitut som i sin affärsverksamhet idkar verksamhet enligt 2 § lagen om värdepappersförmedlingsrörelse (499/89),

3) *hemstat* den stat i vilken kreditinstitutet har fått koncession eller där det finansiella institutet enligt stadgarna har sin hemort.

2 kap.

Rätt till etablering från en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

3 §

Etableringsrätt för kreditinstitut

Ett kreditinstitut som har fått koncession i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får inrätta en filial eller annars i Finland tillhandahålla sådana i 20 § kreditinstitutslagen (/) avsedda tjänster som ingår i dess koncession.

4 §

Etableringsrätt för finansiella institut

Utan hinder av 4 § lagen om värdepappersförmedlingsrörelse kan ett finansiellt institut,

vars hemort finns i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inrätta en filial i Finland eller annars i Finland tillhandahålla tjänster som avses i lagens 2 §, om

1) ett eller flera i 3 § avsedda kreditinstitut tillsammans innehar minst 90 procent av den rösträtt som aktierna i det finansiella institutet medför,

2) i dess stiftelseurkund och bolagsordning ingår föreskrifter om tillhandahållande av tjänster som nämns i 1 mom.,

3) de kreditinstitut som äger det har gällande koncession i samma stat vars lag tillämpas på det finansiella institutet och där det idkar verksamhet,

4) de kreditinstitut som äger det solidariskt har garanterat dess förpliktelser,

5) det finansiella institutet hör under tillsynen över den konsolideringsgrupp i vilken det kreditinstitut som är dess moderföretag ingår.

5 §

Underrättelse om inrättande av filial

Innan ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut kan inrätta en filial i Finland skall bankinspektionen få underrättelse om saken från tillsynsmyndigheten i institutets hemstat.

I underrättelsen skall finnas tillräckliga uppgifter om den planerade filialens affärsverksamhet, förvaltning och ansvariga personer.

I underrättelsen om ett kreditinstitut skall utom de i 3 § angivna uppgifterna nämnas beloppet av kreditinstitutets egna medel, soliditet och det säkerhetssystem som skyddar filialens deponenters fordringar samt hur täckande systemet är.

I underrättelsen om ett finansiellt institut skall utom de i 4 § angivna uppgifterna anmälas beloppet av dess egna medel och soliditet för den eller de ägande kreditinstitutens konsolideringsgrupp.

6 §

Bankinspektionens svar

Bankinspektionen skall inom två månader

efter det den har tagit emot en underrättelse enligt 5 § ge ett meddelande om kraven i fråga om ordnandet av tillsynen över kreditinstitutets eller det finansiella institutets filial och, såvida det behövs, om sådana villkor för idkandet av affärsverksamheten som allmän fördel påkallar.

7 §

Återkallande av verksamhetsrättigheter

Bankinspektionen kan förbjuda ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut att fortsätta sin verksamhet i Finland, om institutet väsentligt eller upprepade gånger bryter mot denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av den eller mot annan lagstiftning som gäller kreditinstitutsverksamhet.

3 kap.

Rätt till etablering från en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

8 §

Etableringsrätt

Ett kreditinstitut som har fått koncession i någon annan stat än en som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, som är föremål för tillräcklig offentlig tillsyn och vars verksamhet inte väsentligt avviker från den verksamhet som är tillåten för ett finskt kreditinstitut får från en filial som inrättats i Finland tillhandahålla sådana i 20 § kreditinstitutslagen avsedda tjänster som omfattas av dess koncession.

Kreditinstitutet kan dessutom ha en representation i Finland.

9 §

Tillstånd att inrätta filial

Kreditinstitutet skall hos finansministeriet anhålla om koncession för filial som skall inrättas i Finland. Över ansökan skall inhämtas utlåtande av Finlands Bank och bankinspektionen. Till ansökan om koncession skall fogas de handlingar och utredningar som finansministeriet anser vara nödvändiga.

Finansministeriet skall bevilja koncession, om kreditinstitutets verksamhet är stabil och den offentliga tillsynen är tillräckligt väl ordnad. Finansministeriet har rätt att meddela

föreskrifter om inrättandet av filialen, dess verksamhet och tillsynen över det.

Filialkoncessionen berättigar till idkande av verksamhet på ett eller flera förrättningsställen.

10 §

Återkallande och begränsning av koncession

Finansministeriet kan återkalla en filials koncession, om i dess verksamhet väsentligt har överträtts stadganden i en lag eller förordning, föreskrifter som en myndighet har meddelat eller fastställt med stöd av den eller om de förutsättningar för beviljande av koncession som anges i 8 och 9 §§ inte längre föreligger.

Om oskicklighet eller oförsiktighet har konstaterats i skötseln av filialen och det är uppenbart att detta allvarligt kan skada deponenternas eller andra borgenärs fördel, kan finansministeriet på framställning av bankinspektionen för viss tid begränsa filialens verksamhet enligt koncessionen.

11 §

Öppnande av representation och dess verksamhet

Innan ett kreditinstitut får öppna en representation i Finland skall den underrätta bankinspektionen om saken. Representationen får inte idka verksamhet som avses i 20 § kreditinstitutslagen.

Bankinspektionen skall inom två månader från det den mottog underrättelsen meddela närmare föreskrifter om öppnandet av representationen, dess verksamhet och tillsynen över den. Representationen kan öppnas när kreditinstitutet har tagit emot de föreskrifter av bankinspektionen som avses i detta moment.

12 §

Återkallande av verksamhetsrättigheter

Bankinspektionen kan förbjuda en representation att fortsätta sin verksamhet i Finland, om i representationens verksamhet väsentligt har överträtts stadganden i en lag eller förordning eller föreskrifter som en myndighet har meddelat med stöd av den eller om de förutsättningar för beviljande av koncession som anges i 8 § inte längre föreligger.

4 kap.

Gemensamma stadganden

13 §

Tryggande av deponenternas fordringar

För att trygga deponenternas fordringar skall ett kreditinstituts filial, som mottar depositionen av allmänheten, höra till affärsbankernas och Postbanken Ab:s säkerhetsfond enligt kreditinstitutslagen, om det inte i lagstiftningen i kreditinstitutets hemstat stadgas om säkerhetsfondsskydd eller något annat motsvarande skydd för deponenterna eller om skyddet i fråga inte kan anses vara tillräckligt.

Filialens deponenter skall alltid ges tillräckliga upplysningar om det skyddssystem som tillämpas för dem.

Den garantiavgift som skall betalas till säkerhetsfonden bestäms på basis av de depositioner som allmänheten har gjort i filialen.

Säkerhetsfondens medel kan i fråga om ett utländskt kreditinstitut som har försatts i likvidation eller konkurs endast användas för betalning av sådana fordringar som deponenter har på konton som dess filial erbjuder allmänheten i Finland och för vilkas betalning kreditinstitutets medel inte förslår. Fondens medel kan användas redan under tiden för likvidationen eller konkursen.

14 §

Tillsyn

Om tillsynen över kreditinstitutens och de finansiella institutens verksamhet i Finland stadgas i lagen om bankinspektionen (1273/90).

15 §

Bokslut

En filial skall publicera kreditinstitutets bokslut och koncernbokslut, verksamhetsberättelse och koncernens verksamhetsberättelse samt revisorernas utlåtanden över dem. De skall publiceras på finska eller svenska.

16 §

Upplysningar som kompletterar bokslutet

Bankinspektionen och Finlands bank har rätt att för fullgörande av sin uppgift, utöver bokslutsuppgifterna, få motsvarande upplys-

ningar av filialen som de har rätt att få av kreditinstitut som har fått koncession i Finland.

5 kap.

Särskilda stadganden

17 §

Anteckningar i handelsregistret

En filial skall göra i handelsregisterlagen (129/79) stadgad anmälan till handelsregistret.

Utan hinder av vad någon annan lag stadgar om firma, kan ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut i Finland idka sin verksamhet under samma firma som i sin hemstat.

Patent- och registerstyrelsen får kräva att i firman görs ett klarläggande tillägg, om det föreligger en risk för att den kan förväxlas med en firma som någon annan har ensamrätt till i Finland.

18 §

Filialens ledning

För en filials verksamhet svarar filialens direktör, som också företräder kreditinstitutet eller det finansiella institutet i rättsförhållanden som gäller filialens verksamhet.

Den som är omyndig, försatt i konkurs eller meddelats näringsförbud får inte vara direktör för en filial.

Filialens direktör är skyldig att ersätta skada som han i sin verksamhet uppsåtligt eller av vårdslöshet har vållat en kund i filialen eller någon annan genom att bryta mot denna lag eller annat stadgande som gäller filialens verksamhet.

19 §

Tecknande av firma

Filialens firma tecknas av filialens direktör. Ett finansiellt institut eller ett kreditinstitut kan också ge andra rätt att teckna firman, minst två tillsammans.

Firmatecknarna skall vara bosatta i Finland, om inte bankinspektionen medger undantag.

20 §

Delgivning

En stämning eller annan delgivning anses ha

tillställts kreditinstitutet eller det finansiella institutet när det har delgivits en person som ensam eller tillsammans med någon annan har rätt att teckna filialens firma.

21 §

Avträdelse till konkurs

Ett kreditinstituts eller ett finansiellt instituts egendom kan i Finland avträdas till konkurs enligt beslut av filialens direktör.

22 §

Tillämplig lagstiftning

I fråga om rättsförhållandena för en filial som idkar verksamhet i Finland tillämpas finsk lag, om inte något annat följer av Finlands internationella avtal. Kreditinstitutet eller det finansiella institutet är skyldigt att svara vid finska domstolar och att följa beslut och föreskrifter av finska myndigheter.

23 §

Likviditet

En filials likviditet skall vara tryggad på ett med hänsyn till dess verksamhet tillräckligt sätt. Bankinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om tryggandet av filialens likviditet.

Filialen får inte i sin verksamhet ta någon så stor risk att därav föranleds väsentlig fara för filialens verksamhet. Filialen skall med hänsyn till sin verksamhet ha tillräckliga riskkontrollsystem.

24 §

Tystnadsplikt

I fråga om tystnadsplikten för en anställd vid en filial eller en representation, hans rätt att lämna upplysningar och om brott mot tyst-

nadsplikten samt om utövande av en representations kreditupplysningsverksamhet gäller i tillämpliga delar 93—96 och 99 §§ kreditinstitutslagen.

En filial och en representation har utan hinder av 1 mom. rätt att ge den myndighet eller den sammanslutning som svarar för tillsynen i hemstaten för det kreditinstitut eller det finansiella institut som de företräder samt dess revisorer de upplysningar som skall lämnas enligt vad som har stadgats eller i vederbörlig ordning bestämts.

25 §

Verkningar av återkallad koncession

Om en myndighet i kreditinstitutets hemstat återkallar dess koncession, skall verksamheten vid en filial eller en filial till ett finansiellt institut som är dotterbolag till kreditinstitutet avslutas på det sätt som bankinspektionen bestämmer.

Det förfarande som anges i 1 mom. skall iakttas också när finansministeriet återkallar en filials koncession eller när bankinspektionen förbjuder ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut att fortsätta sin verksamhet i Finland.

27 §

Ikraftträdande och övergångsstadganden

Denna lag träder i kraft vid en tid som bestäms genom förordning.

Genom denna lag upphävs lagen den 31 augusti 1978 om utlännings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland (648/78) med senare ändringar.

Koncessioner som har beviljats med stöd av den lag som upphävs enligt 2 mom. förblir fortfarande i kraft och de motsvarar koncession eller verksamhetsrättigheterna enligt denna lag.

3.

Lag

om ändring av affärsbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i affärsbankslagen av den 28 december 1990 (1266/90) 2 och 4 §§, 5 § 1 mom., 6 §, 7 § 1 mom. och 4 kap. samt
ändras 1 och 3 §§, 9 § 3 mom., 13 § 1 mom., 15 §, 25 § 1 mom., 27 § 1 mom., 28 § 1 mom. och 39 § 2 mom. som följer:

1 §

En affärsbank är en depositionsbank som avses i kreditinstitutslagen (/). Om Postbanken Ab stadgas särskilt.

På affärsbanker tillämpas lagstiftningen om aktiebolag, om inte något annat stadgas i denna lag eller kreditinstitutslagen.

3 §

En affärsbank kan bildas av minst fem sammanslutningar eller stiftelser eller av minst tio myndiga personer. Den som är försatts konkurs eller som meddelats näringsförbud kan inte vara stiftare.

Minst hälften av stiftarna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finansministeriet får meddela tillstånd att avvika från detta krav.

9 §

Minst hälften av medlemmarna i direktionen och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte finansministeriet medger undantag från detta.

13 §

En medlem i en affärsbanks förvaltningsråd eller direktion, verkställande direktören eller ett försättningsställes kontrollant får inte vara principal i en annan depositionsbank, medlem eller suppleant i en sådan banks förvaltningsråd, styrelse eller direktion, ej heller fullmäktig, verkställande direktör, ett förrättningsställes kontrollant eller anställd vid en sådan bank.

15 §

På en affärsbanks firmatecknare och proku-

rist tillämpas vad i 9 § 3 mom. stadgas om verkställande direktören.

25 §

För fusion av en affärsbank med en annan affärsbank eller för fusion av två eller flera affärsbanker genom att en ny affärsbank bildas skall tillstånd sökas hos finansministeriet. Tillståndet motsvarar den koncession som avses i 10 § kreditinstitutslagen.

27 §

Konstaterar en affärsbanks direktion att bankens eget kapital på grund av förluster har minskat så att åtminstone hälften av det bundna egna kapitalet har gått förlorat och banken inte har egna medel till det belopp som stadgas i 77 § kreditinstitutslagen, eller kan banken inte uppfylla sina förbindelser, skall direktionen utan dröjsmål göra upp bokslut och lämna det till revisorerna och bankinspektionen för granskning. Revisorerna skall utan dröjsmål ge direktionen ett skriftligt utlåtande om revisionen av bokslutet.

28 §

Konstaterar revisorerna eller bankinspektionen att minst hälften av affärsbankens bundna kapital har gått förlorat och banken inte har egna medel till det belopp som stadgas i 77 § kreditinstitutslagen, och kan bankens fortsatta verksamhet inte tryggas med understöd eller understödslån ur den säkerhetsfond till vilken banken hör eller på något annat av bankinspektionen godkänt sätt, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall bankens direktion utan dröjsmål underrätta finansministeriet och sin säkerhetsfond om detta.

39 §

likvidationsrevisorerna.

Vad i kreditinstitutslagen stadgas om revisorer skall i tillämpliga delar också gälla

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

4.

Lag**om ändring av sparbankslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i sparbankslagen av den 28 december 1990 (1270/90) 2, 5, 10 och 16 §§ samt 5 kap., *ändras* 1 och 3 §§, i 6 § det inledande stycket och 3 punkten, 7 §, 8 § 2 mom., 9 § 2 mom., 40 § 1 och 3 mom., 47 § 3 mom., 48 § 3 mom., 49 § 3 mom., 51 §, 52 § 2 mom., 57 § 1 mom., 62 §, 78 § 2 mom., 92 § 1 mom., 93 § 1 mom., 102 § 2 mom., 105 § 2 mom., 113 § 3 mom. och 135 § samt *fogas* till 40 § ett nytt 5 mom. och till 84 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 §

En sparbank är en i kreditinstitutslagen (/) avsedd depositionsbank. Dess särskilda ändamål är att främja sparandet.

den eller i en teckningslista som innehåller en kopia av stiftelseurkunden. Om godkännande av en teckning beslutar stiftarna.

3 §

En sparbank kan bildas av minst tio sammanlutningar eller stiftelser eller av minst tjugo myndiga personer. Den som är försatt i konkurs eller som meddelats näringsförbud kan inte vara stiftare.

Minst hälften av stiftarna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finansministeriet får meddela tillstånd att avvika från detta krav.

8 §

På den konstituerande stämman skall

- 1) stiftarna lägga fram stiftelseurkunden i original, samt
- 2) beslutas när principalerna skall väljas, om inte någon bestämmelse om detta ingår i stiftelseurkunden.

6 §

En sparbank skall ha stadgar som skall innehålla bestämmelser om

9 §

Till registeranmälan skall fogas en försäkran av samtliga medlemmar i sparbanks styrelse om att det stadgade grundkapitalet har inbetalts.

3) grundkapitalets och en eventuell grundfonds storlek eller, om grundkapitalet eller grundfonden kan minskas eller ökas utan ändring av stadgarna, dess minimi- eller maximibelopp, varvid minimibeloppet skall utgöra minst en fjärdedel av maximibeloppet, samt det nominella värdet av en grundfondsandel,

40 §

En sparbanks vinst och annat fritt eget kapital kan genom beslut av principalerna, om det av styrelsen föreslagna beloppet inte överskrids, delas ut som vinstandel på bankens grundfondsandelar, om inte något annat följer av 80 § kreditinstitutslagen.

7 §

När en sparbank ansöker om koncession skall den visa att grundkapitalet har tecknats. Grundkapitalet skall tecknas i stiftelseurkun-

den Av den del av sparbanks vinst som inte används för ökning av reservfonden, för utdelning av vinst på grundfondsandelarna eller

läggs till sparbankens egna fria kapital, kan medel genom beslut av principalerna, om det belopp som styrelsen föreslår inte överskrider, användas för sparfrämjande eller för andra allmännyttiga ändamål.

En sparbank som är moderföretag i en koncern får inte som vinst, även om vinstutdelning vore tillåten enligt 1 — 3 mom., dela ut ett belopp som överskrider det sammanlagda koncernbalansräkningen för den senaste räkenskapsperioden och koncernens övriga fria egna kapital, minskat med den förlust som koncernbalansräkningen utvisar samt det belopp som de företag som hör till koncernen enligt lag eller stadgarna skall överföra till reservfonden eller annars lämna outdelat.

47 §

Minst hälften av medlemmarna i styrelsen och av fullmäktige samt verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte finansministeriet medger undantag. Den som är omyndig eller försatt i konkurs eller som meddelats näringsförbud får inte vara principal eller medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen, verkställande direktör eller fullmäktig.

48 §

I bankens stadgar kan grundfundsandelsägarna ges rätt att delta i valet av principaler. Om detta sker, har varje grundfundsandelsägare en röst, såvida inte rätt till flera röster ges i stadgarna.

49 §

Extra principalmöte skall hållas, om principalernas ordförande eller vice ordförande eller bankens förvaltningsråd eller styrelse anser att det behövs eller om någon av bankens revisorer eller en tredjedel av principalerna eller ett sådant antal vid val av principaler röstberättigade deponenter som motsvarar minst en tredjedel av antalet principaler eller grundfundsandelsägare som innehar minst en tiondedel av samtliga grundfundsandelar hos styrelsen skriftligen yrkar detta för behandling av ett

uppgivet ärende. Kallelse till mötet skall sändas inom 14 dagar från det deponenterna eller grundfundsandelsägarna har framställt sitt yrkande. Har kallelse inte sänts inom nämnda tid, skall länsstyrelsen på ansökan av en deponent eller grundfundsandelsägare ge sökanden rätt att sammankalla mötet på bankens bekostnad.

51 §

En sparbanks principaler skall se till att banken sköts med sakkunskap och omsorg enligt lag och stadgarna.

En sparbanks principalerna skall, om saken inte enligt 53 § ankommer på förvaltningsrådet,

1) utse och entlediga medlemmarna i förvaltningsrådet eller styrelsen,

2) årligen välja revisorer,

3) fastställa principalernas, förvaltningsrådsmedlemmarnas och styrelsemedlemmarnas samt revisorernas arvoden,

4) fastställa allmänna anvisningar för bankens verksamhet i vittsyftande och principiellt viktiga frågor,

5) fastställa anvisningar för hur förvaltningsrådets, styrelsens och fullmäktiges beslut skall antecknas,

6) på styrelsens framställning besluta om inrättande av en grundfond,

7) på styrelsens framställning besluta om utdelning av vinst på grundfundsandelarna,

8) på styrelsens framställning besluta om grundfondsemission,

9) behandla bankens verksamhetsberättelse, fastställa bankens resultat- och balansräkning samt eventuellt koncernbokslut ävensom besluta om de åtgärder som vinsten eller förlusten enligt fastställd balansräkning eller, i en moderbank, koncernbalansräkningen ger anledning till,

10) besluta om ansvarsfrihet för medlemmarna i förvaltningsrådet och styrelsen, fullmäktige och verkställande direktören, samt

11) behandla övriga ärenden som styrelsen lägger fram.

52 §

En principal, en styrelsemedlem eller verkställande direktören får inte höra till förvaltningsrådet. I fråga om förvaltningsrådet skall i övrigt i tillämpliga delar iakttas vad som

stadgas om styrelsen och dess medlemmar.

57 §

En principal, medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen, fullmäktig eller verkställande direktören får inte vara principal i en annan depositionsbank, medlem eller suppleant i en sådan banks förvaltningsråd, styrelse eller direktion, fullmäktig, verkställande direktör eller tjänsteman vid denna.

62 §

På en sparbanks firmatecknare och prokurist tillämpas vad i 47 § 3 mom. stadgas om verkställande direktören.

78 §

För fusion av en sparbank med en annan sparbank eller för sådan fusion av två eller flera sparbanker att en ny sparbank bildas skall sökas tillstånd hos finansministeriet. Tillståndet motsvarar den koncession som avses i 10 § kreditinstitutslagen.

84 §

Sparbanken skall lämna sparbanksinspektionen samma upplysningar som den skall lämna bankinspektionen enligt 17 § kreditinstitutslagen.

92 §

Konstaterar en sparbanks styrelse att bankens eget kapital till följd av förluster har nedgått så att åtminstone hälften av det egna bundna kapitalet har gått förlorat, och har banken inte egna medel som uppgår till det belopp som anges i 77 § kreditinstitutslagen, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall styrelsen utan dröjsmål göra upp bokslut och lämna det till revisorerna och bankinspektionen för granskning. Revisorerna skall utan dröjsmål till styrelsen avge ett skriftligt utlåtande över revisionen av bokslutet.

93 §

Konstaterar revisorerna, sparbanksinspektionen eller bankinspektionen att minst hälften av sparbankens egna bundna kapital har gått förlorat och har banken inte egna medel som

uppgår till det belopp som stadgas i 77 § kreditinstitutslagen, och kan bankens fortsatta verksamhet inte tryggas med understöd eller understödslån ur sparbankernas säkerhetsfond eller på något annat sätt som bankinspektionen godkänner, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall bankens styrelse utan dröjsmål underrätta finansministeriet och sparbankernas säkerhetsfond om detta.

102 §

Finansministeriet skall på framställning av bankinspektionen bestämma att en sparbank skall stängas och fatta beslut om att banken skall träda i likvidation, om

- 1) sparbankens styrelse inte har fullgjort sin skyldighet enligt 93, 94, 97 eller 98 §,
- 2) banken har inlett sin verksamhet innan den i 13 § kreditinstitutslagen bestämda inbetalningen av startkapitalet har skett, eller
- 3) principalernas möte inte i de fall som anges i 98 och 99 §§ har fattat de beslut som anges i dessa lagrum.

105 §

Vad i kreditinstitutslagen stadgas om revisorer skall i tillämpliga delar också gälla likvidationsrevisorerna.

113 §

Vad i kreditinstitutslagen stadgas om koncernbokslut och vinstutdelning tillämpas inte på bokslutet för en likvidation som avses i denna lag.

135 §

Den som bryter mot

- 1) stadgandena om tystnadsplikt i 89 § eller
- 2) stadganden i kreditinstitutslagen om uppgörande av bokslut, koncernbokslut eller revisionsberättelse eller de stadganden i denna lag som gäller avgivande av slutredovisning över en sparbanks likvidation,

skall för *sparbanksbrott* dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för gärningen stadgas i annan lag.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

5.

L a g

om ändring av andelsbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i andelsbankslagen av den 28 december 1990 (1271/90) 2, 4, 6 och 7 §§ samt 5 kap., *ändras* 1, 3 och 5 §§, 14 § 2 mom., 19 § 1 mom., 22 §, 36 § 2 mom., 50 § 1 mom., 51 § 1 mom. 60 § 2 mom., 63 § 2 mom., 71 § 3 mom., 89 § 1 och 3 mom. och 92 §, samt *fogas* till lagen en ny 13 a § och till 42 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 §

En andelsbank är en depositionsbank som avses i kreditinstitutslagen (/).

På andelsbanker tillämpas den gällande lagsiftningen om andelslag, om inte något annat stadgas i denna lag eller kreditinstitutslagen.

3 §

En andelsbank kan bildas av minst tio sammanslutningar eller stiftelser eller av minst etthundra myndiga personer. Den som är försatt i konkurs eller som meddelats näringsförbud kan inte vara stiftare.

Minst hälften av stiftarna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finansministeriet kan meddela tillstånd att avvika från detta krav.

5 §

Andelsbankens stadgar skall, utöver vad som stadgas i lagen om andelslag (247/54) och kreditinstitutslagen, innehålla bestämmelser om

1) beloppet av ett eventuellt placeringsandelskapital eller, om placeringsandelskapitalet kan nedsättas eller ökas utan ändring av stadgarna, dess minimi- och maximibelopp, varvid minimibeloppet skall utgöra minst en fjärdedel av maximibeloppet, samt en placeringsandels nominella värde,

2) fullmäktiges uppgifter, tillsättande, sammansättning och mandattid, om fullmäktige utses,

3) avgångsåldern för förrättningsställes kontrollant,

4) hur förvaltningsrådet eller de inspektörer som förvaltningsrådet utser skall granska bankens skötsel och förvaltning, samt

5) antalet revisorer och revisorssuppleanter samt deras mandatperiod.

13 a §

En andelsbank som är moderföretag i en koncern får inte som vinst, även om vinstut-

delning vore tillåten enligt 35 § 3 mom. lagen om andelslag, dela ut ett belopp som överskrider det sammanlagda beloppet av vinsten enligt den fastställda koncernbalansräkningen för den senaste räkenskapsperioden och koncernens övriga fria egna kapital, minskat med den förlust som koncernbalansräkningen utvisar samt det belopp som de företag som hör till koncernen enligt lag eller stadgarna skall överföra till reservfonden eller annars lämna outdelat.

14 §

Minst hälften av medlemmarna i direktionen och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte finansministeriet medger undantag från detta. Den som är omyndig eller försatt i konkurs eller som meddelats näringsförbud får inte vara medlem i förvaltningsrådet eller direktionen eller verkställande direktör.

19 §

En medlem i förvaltningsrådet eller direktionen, verkställande direktören eller en kontrollant i en andelsbank får inte vara principal i en annan depositionsbank, medlem eller suppleant i en sådan banks förvaltningsråd, styrelse eller direktion, ej heller fullmäktig, verkställande direktör, kontrollant eller tjänsteman vid en sådan bank.

22 §

På en andelsbanks firmatecknare och prokurist tillämpas vad i 14 § 2 mom. stadgas om verkställande direktören.

36 §

Om två eller flera andelsbanker fusioneras

genom att en ny andelsbank bildas, till vilken deras tillgångar och skulder övergår och i vilken deras medlemmar blir medlemmar på de villkor som fastställs i fusionsavtalet, ersätter fusionsavtalet stiftelseurkunden då den övertagande banken bildas. Avtalet skall innehålla förslag till stadgar för den övertagande andelsbanken. I avtalet skall även anges hur den övertagande bankens förvaltningsråd och revisorer väljs. Finansministeriets tillstånd motsvarar den koncession som avses i 10 § kreditinstitutslagen.

 42 §

Andelsbanken skall lämna andelsbanksinspektionen samma uppgifter som den skall lämna bankinspektionen enligt 17 § kreditinstitutslagen.

50 §

Konstaterar en andelsbanks direktion att bankens eget kapital till följd av förluster har nedgått så att åtminstone hälften av det bundna egna kapitalet har gått förlorat, och har banken inte egna medel som uppgår till det belopp som anges i 77 § kreditinstitutslagen, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall direktionen utan dröjsmål göra upp bokslut och lämna det till revisorerna och bankinspektionen för granskning. Revisorerna skall utan dröjsmål till direktionen avge ett skriftligt utlåtande om revisionen av bokslutet.

51 §

Konstaterar revisorerna, andelsbanksinspektionen eller bankinspektionen att minst hälften av det bundna egna kapitalet har gått förlorat, och motsvarar inte bankens egna medel till det belopp som som stadgas i 77 § kreditinstitutslagen, och kan bankens fortsatta verksamhet inte tryggas med understöd eller understödslån ur andelsbankernas säkerhetsfond eller på något annat av bankinspektionen godkänt sätt, eller att banken inte kan fullgöra sina förbindelser, skall bankens direktion utan dröjsmål underrätta finansministeriet och andelsbankernas säkerhetsfond om detta.

 60 §

Finansministeriet skall på framställning av

bankinspektionen bestämma att en andelsbank skall stängas och fatta beslut om att banken skall träda i likvidation, om

1) andelsbankens direktion inte har fullgjort sin skyldighet enligt 51, 52, 55 eller 56 §,

2) banken har inlett sin verksamhet innan den i 13 § kreditinstitutslagen nämnda inbetalningen av startkapitalet har skett, eller om

3) andelsstämman inte i de fall som avses i 56 och 57 §§ har fattat de beslut som anges i dessa lagrum.

 63 §

Vad i kreditinstitutslagen är stadgat om revisorer skall i tillämpliga delar även gälla likvidationsrevisorerna.

 71 §

Vad i kreditinstitutslagen stadgas om koncernbokslut och vinstutdelning tillämpas inte på bokslutet för en likvidation som avses i denna lag.

89 §

Om väckande av skadeståndstalan för en andelsbank gäller 12 kap. lagen om andelslag, med undantag för 97 § 2 mom. Direktionen har dock rätt att besluta om väckande av skadeståndstalan på grund av en straffbar gärning.

Placeringsandelsägarna skall väcka talan inom tre månader från andelsstämmans eller fullmäktiges beslut.

92 §

Den som bryter mot

1) stadgandena om tystnadsplikt i 47 § eller
 2) stadganden i kreditinstitutslagen om uppgörande av bokslut, koncernbokslut eller revisionsberättelse eller de stadganden i denna lag som gäller avgivande av slutredovisning över en andelsbanks likvidation, skall för *andelsbanksbrott* dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för gärningen stadgas i annan lag.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

6.

Lag

om ändring av lagen om Postbanken Ab

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 §, 7 § 1 mom. samt 9, 14 och 15 §§ lagen den 11 december 1987 om Postbanken Ab av dessa lagrum 1 §, 7 § 1 mom. och 14 § sådana de lyder i lag av den 28 december 1990 (1272/90) och 9 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag som följer:

1 §

Postbanken Ab, på finska Postpankki Oy, är en depositionsbank enligt kreditinstitutslagen (/). På Postbanken Ab tillämpas stadgandena om affärsbanker, om inte något annat stadgas i denna lag.

7 §

För att säkerställa att Postbanken Ab:s förbindelser fullgörs åtnjuter banken en statsgaranti till ett belopp som motsvarar högst hälften av det sammanlagda beloppet av Postbanken Ab:s primära och supplementära egna medel som beräknas enligt 72 och 73 §§ kreditinstitutslagen. Garantin sjunker dock inte under det högre marktbelopp som garantin har nått, även om Postbanken Ab:s egna medel senare skulle minska.

9 §

Utöver vad som stadgas i 25 § kreditinstitutslagen bedriver Postbanken Ab sin verksamhet genom förmedling av post och televerkets anstalter, enligt anvisningar som banken har meddelat och bankinspektionen godkänt.

För skötseln av den verksamhet som bedrivs genom förmedling av post- och televerkets anstalter betalar Postbanken Ab ersättning till

post- och televerket i enlighet med vad banken och verket avtalar. Om något avtal inte nås, skall ersättningen betalas enligt de grunder som finansministeriet fastställer.

Avgörandet i ärenden som hör till bankens verksamhet kan, i enlighet med vad Postbanken Ab och post- och televerket avtalar, anförtros en tjänsteman eller annan anställd vid postoch televerket som sköter Postbanken Ab:s uppgifter.

14 §

Stadgandena i 93—96 §§ kreditinstitutslagen om kreditinstitutsverksamhet tillämpas också på de tjänstemän och anställda vid post och televerket som sköter Postbanken Ab:s uppgifter.

15 §

En maskinellt framställd kopia av en originalhandling som hör till Postbanken Ab:s verksamhet är, om den har blivit bestyrkt av en banktjänsteman, likvärdig med originalhandlingen i kontoförhållandena mellan banken och kunden.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

7.

Lag

om ändring av lagen om hypoteksföreningar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 8 december 1978 om hypoteksföreningar 1 och 5 §§, det inledande stycket i 7 § 1 mom., 17 § 2 mom., 19 § 1 mom. och 26 § 2 mom.,

av dessa lagrum 1 §, det inledande stycket i 7 § 1 mom., och 26 § 2 mom. sådana de lyder i lag av den 20 december 1991 (1552/91) och 19 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 22 januari 1988 (50/88) som följer:

1 §

En hypoteksförening är ett kreditinstitut som avses i kreditinstitutslagen (/). Dess särskilda ändamål är att av medel som främst anskaffas genom långfristiga lån bevilja långfristiga lån huvudsakligen mot inteckningssäkerhet eller annan betryggande säkerhet.

5 §

En hypoteksförening kan bildas av minst 20 fysiska eller juridiska personer.

Minst hälften av stiftarna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finansministeriet får meddela tillstånd till avvikelse från det här stadgade kravet.

Den som är omyndig eller försatt i konkurs kan inte vara stiftare.

Ett skriftligt avtal skall uppgöras över stiftandet.

7 §

Utöver vad som stadgas i 14 § kreditinstitutslagen skall i hypoteksföreningens stadgar anges följande:

17 §

Minst hälften av medlemmarna i styrelsen

och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte finansministeriet medger undantag från detta. Valbar till medlem och suppleant i förvaltningsrådet är endast röstberättigade medlemmar i hypoteksföreningen.

19 §

En hypoteksförenings styrelse skall ha minst fem medlemmar, som utses av förvaltningsrådet. Dessutom hör hypoteksföreningens verkställande direktör och andra direktörer till styrelsen.

26 §

Tillskottskapitalet kan endast återbetalas så att hypoteksföreningens grundkapital inte minskas, att förhållandet mellan hypoteksföreningens egna medel inte underskrider vad som stadgas i 77 § kreditinstitutslagen och att återbetalningen inte under något år utgör mer än hälften av det föregående årets vinst.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

Helsingfors den 13 november 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

3.

Lag

om ändring av affärsbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i affärsbankslagen av den 28 december 1990 (1266/90) 2 och 4 §§, 5 § 1 mom., 6 §, 7 § 1 mom. och 4 kap. samt

ändras 1 och 3 §§, 9 § 3 mom., 13 § 1 mom., 15 §, 25 § 1 mom., 27 § 1 mom., 28 § 1 mom. och 39 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Med affärsbank förstås ett aktiebolag som bedriver i lagen om depositionsbankernas verksamhet (1268/90) nämnd verksamhet. Om Postbanken Ab stadgas särskilt.

På en affärsbank tillämpas lagstiftningen om aktiebolag, om inte något annat stadgas i denna lag eller i lagen om depositionsbankernas verksamhet.

2 §

Äger en affärsbank så många aktier i ett inhemskt eller utländskt aktiebolag att den har mer än hälften av de röster som samtliga aktier medför, är banken moderbolag och bolaget dotterbolag. Äger banken och dess dotterbolag ensamt eller flera dotterbolag tillsammans en sådan mängd aktier i ett inhemskt eller utländskt bolag, är även sistnämnda bolag dotterbolag till banken.

Har en affärsbank annars på grundval av aktieinnehav eller med stöd av avtal bestämmanderätt i ett bolag som bedriver bankverksamhet och en betydande andel i resultatet av dess verksamhet, är affärsbanken likaså moderbolag och bolaget dotterbolag.

Som en affärsbanks dotterbolag anses inte ett fastighetsbolag, utom då bolaget, banken och bankens dotterbolag tillsammans äger en i 1 mom. angiven mängd aktier i något annat inhemskt eller utländskt bolag, ej heller ett bolag i vilket banken har förvärvat aktier enligt 14 eller 17 lagen om depositionsbankernas verksamhet.

En affärsbank och dess dotterbolag utgör tillsammans bankens koncern.

Föreslagen lydelse

1 §

En affärsbank är en *depositionsbank* som avses i kreditinstitutslagen (/). Om Postbanken Ab stadgas särskilt.

På affärsbanker tillämpas lagstiftningen om aktiebolag, om inte något annat stadgas i denna lag eller *kreditinstitutslagen*.

2 §

(Upphävs)

Gällande lydelse

Är det inte möjligt eller ändamålsenligt att på en affärsbanks koncern tillämpa stadgandena om koncern på grund av koncernens sammansättning eller av någon annan särskild orsak, kan banken avvika från dem i enlighet med bankinspektionens föreskrifter i varje särskilt fall.

3 §

En affärsbank kan bildas av minst fem finska sammanslutningar eller stiftelser eller av minst tio myndiga i Finland bosatta finska medborgare i ett annat nordiskt land, som inte är i konkurs eller som inte har meddelats näringsförbud. Ett öppet bolag eller kommanditbolag eller kommanditbolga kan varat stiftare, om de bolagsmän som personligen svarar för blaget förpliktelser är i Finland bosatta finska medborgare eller medborgare i ett annat nordiskt land. Med finansministeriets tillstånd kan även andra personer, sammanslutningar eller stiftelser vara stiftare.

4 §

En affärsbanks bolagsordning och ändringar i den skall fastställas av finansministeriet. Bankens bolagsordning och ändringar i den skall fastställas, om de stämmer överens med lag och det inte finns särskilda skäl att inte fastställa dem.

5 §

En affärsbanks bolagsordning skall, utöver vad som stadgas i lagen om aktiebolag (734/78), innehålla bestämmelser om

1) förvaltningsrådets uppgifter, tillsättande och sammansättning samt om medlemmarnas avgångsålder,

2) rätt för en medlem och suppleant i direktionen samt för verkställande direktören och hans suppleant att höra till förvaltningen av ett annat affärsföretag,

3) den ordning i vilken beslut skall fattas om uppgiftsfördelningen mellan verkställande direktören och direktionsmedlemmarna samt om deras rätt att företräda banken,

4) förrättningställets förvaltning och avgångsåldern för ett förrättningställes kontrollant, samt om

5) vilka som har rätt att teckna bankens firma.

Föreslagen lydelse

3 §

En affärsbank kan bildas av minst fem sammanslutningar eller stiftelser eller av minst tio myndiga personer. Den som är försatts konkurs eller som meddelats näringsförbud kan inte vara stiftare.

Minst hälften av stiftarna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finansministeriet får meddela tillstånd att avvika från detta krav.

4 §

(Upphävs)

5 §

(Upphävs)

Gällande lydelse

6 §

En affärsbank får inte inleda sin verksamhet förrän banken har fått koncession och till bankinspektionen lämnat in

1) ett fullständigt utdrag ur handelsregistret angående banken,

2) bankens bolagsordning,

3) en kopia av finansministeriets beslut om fastställande av bolagsordningen

4) av förvaltningsrådet fastställda allmänna anvisningar för bankens verksamhet och för de inspektörer som förvaltningsrådet utser, samt

5) uppgifter om förvaltningsrådsmedlemmarnas, direktionsmedlemmarnas och deras suppleanternas, verkställande direktörens och hans suppleanternas samt revisorernas och revisorssuppleanternas namn, medborgarskap och hemort.

Ändras de uppgifter som nämns i 1 mom., skall bankinspektionen utan bankinspektionen utan dröjsmål underrättas om ändringen.

7 §

En affärsbanks aktiekapital skall uppgå till minst tjugofem miljoner mark. Aktiekapitalet skall i sin helhet betalas in i pengar innan banken inleder sin verksamhet.

9 §

Minst hälften av medlemmarna i förvaltningsrådet och direktionen samt verkställande direktören skall vara bosatta i Finland och finska medborgare eller medborgare i ett annat nordiskt land, om inte finansministeriet beviljar dispens i fråga om boningsort eller medborgarskap.

13 §

En medlem i en affärsbanks förvaltningsråd eller direktion, verkställande direktören eller ett förrättningsställes kontrollant får inte vara principal i en annan inhemsk depositionsbank, medlem eller suppleant i en dylik banks förvaltningsråd, styrelse eller direktion, ej heller fullmäktig, verkställande direktör, ett förrättningsställes kontrollant eller tjänsteman vid en sådan bank.

Föreslagen lydelse

6 §

(Upphävs)

7 §

(Upphävs)

9 §

Minst hälften av medlemmarna i direktionen och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte finansministeriet medger undantag från detta.

13 §

En medlem i en affärsbanks förvaltningsråd eller direktion, verkställande direktören eller ett försättningsställes kontrollant får inte vara principal i en annan depositionsbank, medlem eller suppleant i en sådan banks förvaltningsråd, styrelse eller direktion, ej heller fullmäktig, verkställande direktör, ett förrättningsställes kontrollant eller anställd vid en sådan bank.

Gällande lydelse

15 §

En affärsbanks firmatecknare och prokurist skall vara bosatta i det land får förrättningsstället ligger.

Finansministeriet kan på ansökan av affärsbanken medge undantag från 1 mom.

4 Kap.

Revision och bokslut

20 §

På en affärsbanks bolagsstämma skall årligen för granskning av bankens förvaltning och räkenskaper utses minst tre revisorer och ett behövt antal revisorssuppleanter.

En affärsbanks revisor skall vara bosatt i Finland och finsk medborgare, om inte finansministeriet medger undantag. Över hälften av bankens revisorer skall dock vara bosatta i Finland och vara finska medborgare.

På en affärsbanks eller dess dotterbolags revisorer tillämpas inte 10 kap. 5 § 3 mom. lagen om aktiebolag.

21 §

Bankinspektionen skall för en affärsbank förordna en revisor som uppfyller behörighetsvillkoren, om

1) stadgandena i 20 § 1 eller 2 mom. inte har iakttagits,

2) en revisor är jävig enligt 10 kap. 5 § 1 eller 2 mom. lagen om aktiebolag och antalet ojäviga revisorer inte är tillräckligt enligt denna lag eller bolagsordningen,

3) bestämmelsen i bolagsordningen om revisorernas antal eller behörighet inte har iakttagits, eller om

4) banken inte har iakttagit 10 kap. 4 § 2 mom. lagen om aktiebolag.

Ett förordnande som avses i 10 kap. 1 § 3 mom. och 14 § 1 och 2 mom. lagen om aktiebolag ges i fråga om en affärsbank av bankinspektionen.

Innan ett i 1 eller 2 mom. nämnt förordnande ges skall bankinspektionen höra affärsbankens direktion. I fråga om en revisor som avses i 1 mom. gäller förordnandet tills en ny revisor har utsetts i hans ställe, och i fråga om en revisor som avses i 2 mom. till slutet av den första ordinarie bolagsstämma som hålls under följande räkenskapsperiod.

Föreslagen lydelse

15 §

På en affärsbanks firmatecknare och prokurist tillämpas vad i 9 § 3 mom. stadgas om verkställande direktören.

4 Kap.

(Upphävs)

Gällande lydelse

22 §

En affärsbank skall till bankinspektionen sända en kopia av bankens bokslut, bolagsstämmans och förvaltningsrådets protokoll och av revisionsberättelsen samt av de handlingar som gäller bankens skötsel och revision och som revisorerna har överlämnat till bankens direktion.

23 §

En affärsbanks räkenskapsperiod är ett kalenderår, om inte bankinspektionen medger undantag.

Bokslutet skall uppgöras i enlighet med denna lag, lagen om aktiebolag, bokföringslagen (655/73) och de föreskrifter som bankinspektionen meddelar.

24 §

Stadgandena i §§ kap. 7 § 2 och 3 mom. samt 8 § 1 punkten lagen om aktiebolag gäller inte affärsbanker.

25 §

För fusion av en affärsbank med en annan affärsbank eller för sådan fusion av två eller flera affärsbanker att en ny affärsbank bildas skall tillstånd sökas hos finansministeriet. Tillståndet motsvarar den koncession som avses i 4 § lagen om depositionsbankernas verksamhet.

27 §

Konstaterar en affärsbanks direktion att bankens tillgångar på grund av förluster minskats i den omfattning att åtminstone hälften av det bundna egna kapitalet har gått förlorat och motsvarar inte bankens eget kapital vad som stadgas i 23 § lagen om depositionsbankernas verksamhet, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall direktionen utan dröjsmål göra upp bokslut och lämna det till revisorerna och bankinspektionen för granskning. Revisorerna skall utan dröjsmål ge direktionen ett skriftligt utlåtande om granskningen av räkenskaperna.

28 §

Konstaterar revisorerna eller bankinspektionen att minst hälften av affärsbankens bundna egna kapital har gått förlorat, och motsvarar inte bankens eget kapital vad som stadgas i 23 §

Föreslagen lydelse

25 §

För fusion av en affärsbank med en annan affärsbank eller för fusion av två eller flera affärsbanker genom att en ny affärsbank bildas skall tillstånd sökas hos finansministeriet. Tillståndet motsvarar den koncession som avses i 10 § kreditinstitutslagen.

27 §

Konstaterar en affärsbanks direktion att bankens eget kapital på grund av förluster har minskat så att åtminstone hälften av det bundna egna kapitalet har gått förlorat och banken inte har egna medel till det belopp som stadgas i 77 § kreditinstitutslagen, eller kan banken inte uppfylla sina förbindelser, skall direktionen utan dröjsmål göra upp bokslut och lämna det till revisorerna och bankinspektionen för granskning. Revisorerna skall utan dröjsmål ge direktionen ett skriftligt utlåtande om revisionen av bokslutet.

28 §

Konstaterar revisorerna eller bankinspektionen att minst hälften av affärsbankens bundna kapital har gått förlorat och banken inte har egna medel till det belopp som stadgas i 77 §

Gällande lydelse

lagen om depositionsbankernas verksamhet, och kan bankens fortsatta verksamhet inte tryggas med understöd eller understödslån ur den säkerhetsfond till vilken banken hör eller på något annat av bankinspektionen godkänt sätt, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall bankens direktion utan dröjsmål underrätta finansministeriet och säkerhetsfonden om detta.

39 §

Vad denna lag stadgar om revisorer skall i tillämpliga delar även gälla likvidationsrevisorerna.

Föreslagen lydelse

kreditinstitutslagen, och kan bankens fortsatta verksamhet inte tryggas med understöd eller understödslån ur den säkerhetsfond till vilken banken hör eller på något annat av bankinspektionen godkänt sätt, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall bankens direktion utan dröjsmål underrätta finansministeriet och sin säkerhetsfond om detta.

39 §

Vad i *kreditinstitutslagen* stadgas om revisorer skall i tillämpliga delar också gälla likvidationsrevisorerna.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

4.

L a g

om ändring av sparbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i sparbankslagen av den 28 december 1990 (1270/90) 2, 5, 10 och 16 §§ samt 5 kap., ändras 1 och 3 §§, i 6 § det inledande stycket och 3 punkten, 7 §, 8 § 2 mom., 9 § 2 mom., 40 § 1 och 3 mom., 47 § 3 mom., 48 § 3 mom., 49 § 3 mom., 51 §, 52 § 2 mom., 57 § 1 mom., 62 §, 78 § 2 mom., 92 § 1 mom., 93 § 1 mom., 102 § 2 mom., 105 § 2 mom., 113 § 3 mom. och 135 § samt fogas till 40 § ett nytt 5 mom. och till 84 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Med sparbank förstås en penninginrättning som bedriver verksamhet som avses i lagen om depositionsbankernas verksamhet (1268/90). Sparbankernas särskilda ändamål är att främja sparandet.

2 §

Äger en sparbank så många aktier i ett inhemskt eller utländskt aktiebolag att den har mer än hälften av de röster som samtliga aktier medför, är banken moderbank och bolaget dotterbolag. Äger banken och dess dotterbolag eller ett dotterbolag ensamt eller flera dotterbolag tillsammans en sådan mängd aktier i ett inhemskt eller utländskt bolag, är även sistnämnda bolag dotterbolag till banken.

Har en sparbank annars på grundval av aktieinnehav eller med stöd av avtal bestämmanderätt i ett bolag som bedriver bankverksamhet och en betydande andel i resultatet av dess verksamhet, är sparbanken likaså moderbank och bolaget dotterbolag.

Som en sparbanks dotterbolag anses inte ett fastighetsbolag, utom då bolaget, banken och bankens dotterbolag tillsammans äger en i 1 mom. angiven mängd aktier i ett annat inhemskt eller utländskt aktiebolag, och ej heller ett bolag i vilket banken förvärvat aktier enligt 14 eller 17 § lagen om depositionsbankernas verksamhet.

En sparbank och dess dotterbolag utgör tillsammans bankens koncern.

Är det inte möjligt eller ändamålsenligt att på en sparbanks koncern tillämpa stadgandena om koncernen på grund av koncernens sammansättning eller av någon annan särskild orsak, kan sparbanken avvika från dem i enlighet med bankinspektionens anvisningar i varje särskilt fall.

Föreslagen lydelse

1 §

En sparbank är en i kreditinstitutslagen (/) avsedd depositionsbank. Dess särskilda ändamål är att främja sparandet.

2 §

(Upphävs)

Gällande lydelse

3 §

En sparbank kan bildas av minst tio *finska* sammanslutningar eller stiftelser eller minst tjugo myndiga i *Finland bosatta finska medborgare eller medborgare i ett annat nordiskt land*, som inte är i konkurs eller som inte har meddelats näringsförbud. *Ett öppet bolag eller kommanditbolag kan vara stiftare, om de bolagsmän som personligen svarar för bolagets förpliktelser är i Finland bosatta myndiga finska medborgare eller medborgare i ett annat nordiskt land. Med finansministeriets tillstånd kan även andra personer, sammanslutningar eller stiftelser vara stiftare.*

5 §

En sparbank skall ha stadgar. Stadgarna och ändringar i dem skall fastställas av finansministeriet. Sparbankens stadgar och ändringar i dem skall fastställas, om de stämmer överens med lag och det inte finns särskilda skäl att inte faställa dem.

6 §

Sparbankens stadgar skall innehålla bestämmelser om

3) grundkapitalets och en eventuell grundfonds belopp eller, om grundkapitalet eller grundfonden kan minskas eller ökas utan ändring av stadgarna, dess minimi- och maximibelopp, varvid minimibeloppet skall utgöra minst en fjärdedel av maximibeloppet, samt de nominella värdet av en grundfondsandel.

7 §

En sparbank som bildas skall ha ett grundkapital om minst tjugofem miljoner mark. När ansökan görs om koncession för banken och fastställelse av stadgarna skall det visas att grundkapitalet har blivit tecknat. Grundkapitalet skall i sin helhet vara inbetalt i pengar innan banken inleder sin verksamhet.

Teckningen av grundkapitalet skall ske på stiftelseurkunden eller på en teckningslista som innehåller en kopia av stiftelseurkunden. Stiftarna beslutar om en teckning skall godkännas.

Vid en fusion av sparbanker enligt 78 § 2 mom. tillämpas inte stadgandet om grundkapitalets minimibelopp i 1 mom.

Föreslagen lydelse

3 §

En sparbank kan bildas av minst tio sammanslutningar eller stiftelser eller av minst tjugo myndiga personer. *Den som är försatt i konkurs eller som meddelats näringsförbud kan inte vara stiftare.*

Minst hälften av stiftarna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finansministeriet får meddela tillstånd att avvika från detta krav.

5 §

(Upphävs)

6 §

En sparbank skall ha stadgar som skall innehålla bestämmelser om

3) grundkapitalets och en eventuell grundfonds storlek eller, om grundkapitalet eller grundfonden kan minskas eller ökas utan ändring av stadgarna, dess minimi- eller maximibelopp, varvid minimibeloppet skall utgöra minst en fjärdedel av maximibeloppet, samt det nominella värdet av en grundfondsandel,

7 §

När en sparbank ansöker om koncession skall den visa att grundkapitalet har tecknats. Grundkapitalet skall tecknas i stiftelseurkunden eller i en teckningslista som innehåller en kopia av stiftelseurkunden. Om godkännande av en teckning beslutar stiftarna.

Gällande lydelse

8 §

På den konstituerande stämman skall

- 1) stiftarna lägga fram den ursprungliga stiftelseurkunden och *koncessionen*, samt
- 2) beslutas när principalerna skall väljas, om inte en bestämmelse om detta ingår i stiftelseurkunden.

9 §

Till registeranmälan skall fogas en försäkran av samtliga medlemmar av sparbankens styrelse om att hälften av det i 7 § 1 mom. nämnda grundkapitalets minimibelopp har inbetalts.

10 §

En sparbank får inte inleda sin verksamhet förrän banken har fått koncession och till bankspektionen och sparbanksinspektionen lämnat

- 1) ett fullständigt utdrag om banken ur handelsregistret,
- 2) bankens stadgar,
- 3) en kopia av finansministeriets beslut om fastställandet av stadgarna,
- 4) av principalerna eller förvaltningsrådet fastställda allmänna anvisningar för bankens verksamhet och för de inspektörer som förvaltningsrådet eller styrelsen utser, samt
- 5) uppgifter om principalernas, förvaltningsråds och styrelsemedlemmarnas samt deras suppleanternas, fullmäktiges, verkställande direktörens och vice verkställande direktörens samt revisorernas och revisorssuppleanternas namn, medborgarskap och hemort.

Andras de uppgifter som nämns i 1 mom., skall bankspektionen och sparbanksinspektionen utan dröjsmål underrättas om ändringen.

16 §

Grundfonden kan ökas så att den blev högst dubbelt så stor som det övriga egna kapitalet, om inte bankspektionen av särskilda skäl medger undantag.

40 §

En sparbanks vinst och annat fritt eget kapital kan genom beslut av principalerna, om det av styrelsen föreslagna beloppet inte överskrids, delas ut som vinstandel på bankens

Föreslagen lydelse

8 §

På den konstituerande stämman skall

- 1) stiftarna lägga fram stiftelseurkunden i original, samt
- 2) beslutas när principalerna skall väljas, om inte någon bestämmelse om detta ingår i stiftelseurkunden.

9 §

Till registeranmälan skall fogas en försäkran av samtliga medlemmar i sparbankens styrelse om att *det stadgade grundkapitalet har inbetalts.*

10 §

(Upphävs)

16 §

(Upphävs)

40 §

En sparbanks vinst och annat fritt eget kapital kan genom beslut av principalerna, om det av styrelsen föreslagna beloppet inte överskrids, delas ut som vinstandel på bankens

Gällande lydelse

grundfundsandelar, om inte något annat följer av 32 § lagen om depositionsbankernas verksamhet.

Av den del av sparbankens vinst som inte används för ökning av reservfonden, för utdelning av vinst på grundfundsandelarna eller läggs till sparbankens fria egna kapital kan medel genom principalernas beslut, om det av styrelsen föreslagna beloppet inte överskrider, användas för sparfrämjande eller andra allmännyttiga ändamål, dock högst intill tjugofem procent av vinsten.

47 §

Minst hälften av principalerna, av medlemmarna i förvaltningsrådet och styrelsen och av fullmäktige samt verkställande direktören skall vara bosatta i Finland och finska medborgare eller medborgare i ett annat nordiskt land, om inte finansministeriet beviljar dispens i fråga om boningsort eller medborgarskap. Den som är omyndig eller i konkurs eller som har meddelats näringsförbud kan inte vara principal eller medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen, verkställande direktör eller fullmäktig.

48 §

I bankens stadgar kan grundfundsandelsägarna ges rätt att delta i val av principaler. Om detta sker, har en grundfundsandelsägare en röst, i fall inte rätt till flera röster ges i stadgarna. En grundfundsandelsägarers röstetal som baserar sig på innehavet av grundfundsandelar får uppgå till högst tio.

Föreslagen lydelse

grundfundsandelar, om inte något annat följer av 80 § kreditinstitutslagen.

Av den del av sparbankens vinst som inte används för ökning av reservfonden, för utdelning av vinst på grundfundsandelarna eller läggs till sparbankens egna fria kapital, kan medel genom beslut av principalerna, om det belopp som styrelsen föreslår inte överskrider, användas för sparfrämjande eller för andra allmännyttiga ändamål.

En sparbank som är moderföretag i en koncern får inte som vinst, även om vinstutdelning vore tillåten enligt 1 — 3 mom., dela ut ett belopp som överskrider det sammanlagda beloppet av vinsten enligt den fastställda koncernbalansräkningen för den senaste räkenskapsperioden och koncernens övriga fria egna kapital, minskat med den förlust som koncernbalansräkningen utvisar samt det belopp som de företag som hör till koncernen enligt lag eller stadgarna skall överföra till reservfonden eller annars lämna outdelat.

47 §

Minst hälften av medlemmarna i styrelsen och av fullmäktige samt verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte finansministeriet medger undantag. Den som är omyndig eller försatt i konkurs eller som meddelats näringsförbud får inte vara principal eller medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen, verkställande direktör eller fullmäktig.

48 §

I bankens stadgar kan grundfundsandelsägarna ges rätt att delta i valet av principaler. Om detta sker, har varje grundfundsandelsägare en röst, såvida inte rätt till flera röster ges i stadgarna.

Gällande lydelse

49 §

Extra principalmöte skall hållas, om principalernas ordförande eller vice ordförande eller bankens styrelse anser det nödvändigt eller bankens revisor eller en tredjedel av principalerna eller ett sådant antal vid val av principaler röstberättigade deponenter som motsvarar minst en tredjedel av antalet principaler eller grundfundsandelsägare som innehar minst en tiondedel av samtliga grundfundsandelar skriftligen hos styrelsen kräver detta för behandling av ett uppgivet ärende. Kallelse till mötet skall sändas inom fjorton dagar från det deponenterna eller grundfundsandelsägarna har framställt sitt krav. Har kallelse inte sänts inom nämnda tid, skall länsstyrelsen på ansökan av en deponent eller grundfundsandelsägare ge sökanden rätt att sammankalla mötet på bankens bekostnad.

51 §

En sparbanks principaler skall se till att banken sköts med sakkunskap och omsorg enligt lag och stadgarna. *En del av tillsynsuppgifterna kan i enlighet med 53 § överföras på förvaltningsrådet.*

En sparbanks principalerna skall

- 1) utse och entlediga medlemmarna i förvaltningsrådet eller styrelsen,
- 2) årligen välja revisorer,
- 3) fastställa principalernas, förvaltningsrådsmedlemmarnas och styrelsemedlemmarnas samt revisorernas arvoden,
- 4) fastställa allmänna anvisningar för bankens verksamhet i vittsyftande och principiellt viktiga frågor,
- 5) fastställa anvisningar för hur förvaltningsrådets, styrelsens och fullmäktiges beslut skall antecknas,
- 6) på styrelsens framställning besluta om inrättande av grundfond,
- 7) på styrelsens framställning besluta om utdelning av vinst på grundfundsandelarna,
- 8) på styrelsens framställning besluta om grundfondsemission,
- 9) behandla bankens verksamhetsberättelse, fastställa bankens resultat- och balansräkning samt eventuellt koncernbokslut, och besluta

Föreslagen lydelse

49 §

Extra principalmöte skall hållas, om principalernas ordförande eller vice ordförande eller *bankens förvaltningsråd* eller styrelse anser att det behövs eller om någon av bankens revisorer eller en tredjedel av principalerna eller ett sådant antal vid val av principaler röstberättigade deponenter som motsvarar minst en tredjedel av antalet principaler eller grundfundsandelsägare som innehar minst en tiondedel av samtliga grundfundsandelar hos styrelsen skriftligen yrkar detta för behandling av ett uppgivet ärende. Kallelse till mötet skall sändas inom 14 dagar från det deponenterna eller grundfundsandelsägarna har framställt sitt yrkande. Har kallelse inte sänts inom nämnda tid, skall länsstyrelsen på ansökan av en deponent eller grundfundsandelsägare ge sökanden rätt att sammankalla mötet på bankens bekostnad.

51 §

En sparbanks principaler skall se till att banken sköts med sakkunskap och omsorg enligt lag och stadgarna.

En sparbanks principaler skall, *om saken inte enligt 53 § ankommer på förvaltningsrådet,*

- 1) utse och entlediga medlemmarna i förvaltningsrådet eller styrelsen,
- 2) årligen välja revisorer,
- 3) fastställa principalernas, förvaltningsrådsmedlemmarnas och styrelsemedlemmarnas samt revisorernas arvoden,
- 4) fastställa allmänna anvisningar för bankens verksamhet i vittsyftande och principiellt viktiga frågor,
- 5) fastställa anvisningar för hur förvaltningsrådets, styrelsens och fullmäktiges beslut skall antecknas,
- 6) på styrelsens framställning besluta om inrättande av en grundfond,
- 7) på styrelsens framställning besluta om utdelning av vinst på grundfundsandelarna,
- 8) på styrelsens framställning besluta om grundfondsemission,
- 9) behandla bankens verksamhetsberättelse, fastställa bankens resultat- och balansräkning samt eventuellt koncernbokslut ävensom besluta

Gällande lydelse

om de åtgärder som vinsten eller förlusten enligt fastställd balansräkning eller, i en moderbank, koncernbalansräkningen ger anledning till,

10) besluta om ansvarsfrihet för medlemmarna i förvaltningsrådet och styrelsen, fullmäktige och verkställande direktören, samt

11) behandla övriga ärenden som styrelsen lägger fram.

52 §

En principal, en styrelsemedlem, verkställande direktören eller fullmäktig får inte höra till förvaltningsrådet. I fråga om förvaltningsrådet och dess medlemmar skall i övrigt tillämpliga delar iakttagas vad som stadgas om styrelsen och dess medlemmar.

57 §

En principal, medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen, fullmäktig, verkställande direktör eller *kontrollant* i en sparbank får inte vara principal i en annan *inhemsk* depositionsbank, medlem eller suppleant i en sådan banks förvaltningsråd, styrelse eller direktion, ej heller fullmäktig, verkställande direktör, *kontrollant* eller tjänsteman vid denna.

62 §

En sparbanks firmatecknare och prokurister skall vara bosatta i det land där förrättningsstället finns.

Finansministeriet kan på ansökan av banken medge undantag från 1 mom.

5 Kap.

Revision och bokslut

65 §

En sparbanks principaler skall årligen för granskning av bankens förvaltning och räkenskaper utse minst tre revisorer och ett behövt antal revisorssuppleanter. I stadgarna kan bestämmas att någon av de egentliga revisorerna och revisorssuppleanterna särskilt skall ha till uppgift att bevaka grundfundsandelägarnas intressen.

Sparbankens revisorer skall vara bosatta i Finland och finska medborgare, om inte finans-

Föreslagen lydelse

ta om de åtgärder som vinsten eller förlusten enligt fastställd balansräkning eller, i en moderbank, koncernbalansräkningen ger anledning till,

10) besluta om ansvarsfrihet för medlemmarna i förvaltningsrådet och styrelsen, fullmäktige och verkställande direktören, samt

11) behandla övriga ärenden som styrelsen lägger fram.

52 §

En principal, en styrelsemedlem eller verkställande direktören får inte höra till förvaltningsrådet. I fråga om förvaltningsrådet skall i övrigt i tillämpliga delar iakttagas vad som stadgas om styrelsen och dess medlemmar.

57 §

En principal, medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen, fullmäktig eller verkställande direktören får inte vara principal i en annan depositionsbank, medlem eller suppleant i en sådan banks förvaltningsråd, styrelse eller direktion, fullmäktig, verkställande direktör eller tjänsteman vid denna.

62 §

På en sparbanks firmatecknare och prokurist tillämpas vad i 47 § 3 mom. stadgas om verkställande direktören.

5 Kap.

(Upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ministeriet medger undantag. Över hälften av bankens revisorer skall dock vara bosatta i Finland och finska medborgare. En revisor skall vara myndig och ha tillräcklig kännedom om redovisning och ekonomiska frågor.

Till revisor kan även utses en revisionssammanslutning som har godkänts av Centralhandelskammaren eller av en handelskammare. En sammanslutning som utsetts till revisor skall meddela bankens styrelse vem som är huvudansvarig för revisionen. Denna skall vara en av Centralhandelskammaren eller av en handelskammare godkänd revisor.

Överskrider sparbankens balansomslutning en av finansministeriet fastställd gräns, skall minst en revisor vara en av Centralhandelskammaren godkänd revisor eller revisionssammanslutning.

I en sparbank som har en grundfond skall minst en av de revisorer som valts vid principalernas möte vara en revisor eller revisionssammanslutning som godkänts av Centralhandelskammaren eller av en handelskammare.

Vad denna lag stadgar om revisorer skall på motsvarande sätt gälla revisorssuppleanter.

66 §

Revisor i en sparbank får inte vara den som är

1) principal i banken, medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen, medlem eller suppleant i direktionen, fullmäktig eller verkställande direktör för banken eller för ett bolag som hör till samma koncern som banken, eller som har till uppgift att sköta ett sådant bolags bokföring eller medelsförvaltning eller övervakningen av den,

2) anställd vid banken eller annars intar en underordnad eller beroende ställning i förhållande till banken eller en medlem i dess styrelse eller någon annan i 1 punkten nämnd person, eller som är

3) make eller syskon till en i 1 punkten nämnd person eller med homo är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svägerlag eller i sådant svägerlag att den ena är gift med den andras bror eller syster.

Den som enligt 1 mom. inte kan väljas till revisor i en sparbank får inte vara revisor i bankens dotterbolag.

Uppdraget som en sparbanks revisor upphör vid utgången av det ordinarie principalmöte som hålls efter den räkenskapsperiod som skall granskas.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

67 §

Bankinspektionen skall för en sparbank förordna en revisor som uppfyller behörighetsvillkoren, om

1) stadgandena i 65 § 1, 2, 4, 5 eller 6 mom. inte har iakttagits,

2) en revisor är jävig enligt 66 § 1 eller 2 mom. och antalet ojäviga revisorer inte är tillräckligt enligt denna lag, eller bankens stadgar, eller

3) bestämmelsen i stadgarna om revisorernas antal eller behörighet inte har iakttagits.

Innan ett förordnande ges enligt 1 mom. skall bankinspektionen höra sparbankens styrelse. Förordnandet är kraft tills en ny revisor har utsetts i stället för en revisor som avses i 1 mom.

68 §

En sparbanks revisor skall granska bankens bokslut, bokföring och förvaltning i den omfattning som god revisionsred förutsätter.

Är sparbanken moderbank, skall revisorerna även granska koncernbokslutet samt koncernbolagens inbördes förhållanden i övrigt.

Revisorerna skall följa de särskilda anvisningar som principalerna har meddelat, om de inte står i strid med lag, bankens stadgar eller god revisionsred.

När revisionen är slutförd skall revisorerna göra en anteckning därom på bokslutet om i vilken hänvisas till revisionsberättelsen. Anser revisorerna att resultaträkningen, balansräkningen eller koncernbokslutet inte bör fastställas, skall han även anteckna detta.

69 §

En sparbanks revisorer skall för varje räkenskapsperiod avge en revisionsberättelse till principalerna. Berättelsen skall överlämnas till bankens styrelse senast två veckor före det principalmöte vid vilket bokslutet skall läggas fram.

Revisionsberättelsen skall innehålla ett uttalande av vilket skall framgå om bokslutet har uppgjorts enligt gällande stadganden. Har i bokslutet inte givits sådana upplysningar som enligt lag eller myndigheternas anvisningar eller föreskrifter skall ges i det, skall revisorerna nämna detta och lämna sådana upplysningar i sin berättelse, om det kan ske.

Konstateras det vid revisionen att en medlem av förvaltningsrådet eller styrelsen, verkställande direktören eller en fullmäktig har gjort sig

Gällende lydelse

Föreslagen lydelse

skyldig till en handling eller försummelse som kan medföra skadeståndsskyldighet, eller att han annars har brutit mot denna lag eller sparbankens stadgar, skall en anmärkning om detta göras i revisionsberättelsen. Berättelsen skall även innehålla ett uttalande om ansvarsfrihet. Revisorerna har även i övrigt rätt att i sin berättelse lämna sådana upplysningar som de anser att principalerna bör känna till.

Revisionsberättelsen skall alltid innehålla ett uttalande om huruvida resultat- och balansräkningen skall fastställas samt om det förslag till åtgärder beträffande bankens vinst eller förlust som ingår i verksamhetsberättelsen.

I en moderbank skall dessutom en särskild revisionsberättelse anges för koncernen med iakttagande i tillämpliga delar av 1 — 4 mom.

70 §

De anmärkingar som sparbankens revisorer har framställt till styrelsen eller verkställande direktören skall antecknas i ett protokoll eller i någon annan handlig som skall överlämnas till styrelsen och förvaras på ett betryggande sätt.

Sparbankens revisor har rätt att närvara vid principalernas möten. Han skall vara närvarande om de frågor som behandlas är av den art att de kräver hans närvaro.

71 §

Till revisor i en sparbanks dotterbolag skall om möjligt utses minst en av moderbankens revisorer.

I dotterbolagets verksamhetsberättelse skall anges moderbankens namn.

72 §

En sparbanks och dess dotterbolags räkenskapsperiod är ett kalenderår, om inte bankinspektionen medger undantag.

73 §

För varje räkenskapsperiod skall uppgöras ett bokslut som omfattar resultaträkning, balansräkning och verksamhetsberättelse samt i en moderbank även koncernbokslut. Koncernbokslutet omfattar koncernresultaträkning och koncernresultaträkning och koncernbalansräkning.

Styrelsen och verkställande direktören skall datera och underteckna bokslutet. Har en styrelsemedlem eller verkställande direktören framställt avvikande åsikt om bokslutet, skall ett

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

uttalande därom bifogas om han så kräver.

Bokslutet skall uppgöras enligt denna lag, bokföringslagen (655/73) och bankinspektionens föreskrifter.

74 §

Sparbankens eget kapital skall i balansräkningen uppdelas i bundet eget kapital och fritt eget kapital. Det bundna egna kapitalet omfattar grundkapital, grundfond, reservfond och uppskrivningsfond. Andra fonder utgör fritt eget kapital. Räkenskapsperiodens vinst och vinst från tidigare räkenskapsperioder upptas som ett särskilt tillägg fritt eget kapital, och räkenskapsperiodens förlust och förlust från tidigare räkenskapsperioder som ett avdrag under detta.

75 §

Sparbanken skall till bankinspektionen och sparbanksinspektionen sända kopior av bankens bokslut, av protokollen över principalernas och förvaltningsrådets möten, av revisionsberättelsen samt av de handlingar om bankens skötsel och revision som revisorerna har lämnat till bankens styrelse.

76 §

Ingår i sparbankens balansräkning fordringarna hos eller skulder till ett bolag som hör till sparbankens koncern eller har banken ställt borgen, pantar eller andra därmed jämförbara säkerheter för ett sådant bolags förbindelser, skall deras sammanlagda belopp anges särskilt i en bilaga till balansräkningen. Angående de aktier som sparbanken ären skall i bankens resultat- eller balansräkning eller i en bilaga till dem lämnas de uppgifter som bankinspektionen bestämmer.

78 §

För fusion av en sparbank med en annan sparbank eller för sådan fusion av två eller flera sparbanker att en ny sparbank bildas skall tillstånd sökas hos finansministeriet. Tillståndet motsvarar den koncession som avses i 4 § lagen om depositionsbankernas verksamhet.

78 §

För fusion av en sparbank med en annan sparbank eller för sådan fusion av två eller flera sparbanker att en ny sparbank bildas skall sökas tillstånd hos finansministeriet. Tillståndet motsvarar den koncession som avses i 10 § kreditinstitutslagen.

Gällande lydelse

92 §

Konstaterar en sparbanks styrelse att bankens tillgångar på grund av förluster har nedgått så att åtminstone hälften av det bundna egna kapitalet har gått förlorat, och motsvarar inte beloppet av bankens eget kapital i 23 § lagen om depositionsbankernas verksamhet, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall styrelsen utan dröjsmål göra upp bokslut och lämna det till revisorerna och bankinspektionen för granskning. Revisorerna skall utan dröjsmål till styrelsen avge ett skriftligt utlåtande om granskningen av räkenskaperna.

93 §

Konstaterar revisorerna, sparbanksinspektionen eller bankinspektionen att minst hälften av sparbankens bundna egna kapital har gått förlorat, och motsvarar inte bankens eget kapital vad som stadgas i 23 § lagen om depositionsbankernas verksamhet, och kan bankens fortsatta verksamhet inte tryggas med understöd eller understödslån ur sparbankernas säkerhetsfond eller på något annat av bankinspektionen godkänt sätt, eller att banken inte kan fullgöra sina förbindelser, skall bankens styrelse utan dröjsmål underrätta finansministeriet och sparbankernas säkerhetsfond om detta.

102 §

Finansministeriet skall på framställning av bankinspektionen bestämma att en sparbank skall stängas och fatta beslut om att banken skall träda i likvidation, om

1) sparbankens styrelse inte har fullgjort sin skyldighet enligt 93, 94, 97 eller 98 §,

2) banken har inlett sin verksamhet innan den i 7 § nämnda inbetalningen av grundkapitalet har skett, eller

3) principalern ainte i de fall som avses i 98

Föreslagen lydelse

84 §

Sparbanken skall lämna sparbanksinspektionen samma upplysningar som den skall lämna bankinspektionen enligt 17 § kreditinstitutslagen.

92 §

Konstaterar en sparbanks styrelse att bankens eget kapital till följd av förluster har nedgått så att åtminstone hälften av det egna bundna kapitalet har gått förlorat, och har banken inte egna medel som uppgår till det belopp som anges i 77 § kreditinstitutslagen, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall styrelsen utan dröjsmål göra upp bokslut och lämna det till revisorerna och bankinspektionen för granskning. Revisorerna skall utan dröjsmål till styrelsen avge ett skriftligt utlåtande över revisionen av bokslutet.

93 §

Konstaterar revisorerna, sparbanksinspektionen eller bankinspektionen att minst hälften av sparbankens egna bundna kapital har gått förlorat och har banken inte egna medel som uppgår till det belopp som stadgas i 77 § kreditinstitutslagen, och kan bankens fortsatta verksamhet inte tryggas med understöd eller understödslån ur sparbankernas säkerhetsfond eller på något annat sätt som bankinspektionen godkänner, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall bankens styrelse utan dröjsmål underrätta finansministeriet och sparbankernas säkerhetsfond om detta.

102 §

Finansministeriet skall på framställning av bankinspektionen bestämma att en sparbank skall stängas och fatta beslut om att banken skall träda i likvidation, om

1) sparbankens styrelse inte har fullgjort sin skyldighet enligt 93, 94, 97 eller 98 §,

2) banken har inlett sin verksamhet innan den i 13 § kreditinstitutslagen bestämda inbetalningen av startkapitalet har skett, eller

3) principalernas möte inte i de fall som

Gällande lydelse

och 99 §§ har fattat beslut som anges i dessa lagrum.

105 §

Vad denna lag stadgar om revisorer skall i tillämpliga delar även gälla likvidationsrevisorerna.

113 §

Vad denna lag stadgar om koncernbokslut och vinstfördelning gäller inte bokslut under en likvidation.

135 §

Den som bryter mot

1) stadgandena om tystnadsplikt i 89 § eller
2) de stadganden i denna lag som gäller uppgörande av bokslut, koncernbokslut eller revisionsberättelse eller avgivande av slutredovisning över en sparbanks likvidation,

skall för *sparbanksbrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte gärningen är ringa eller strängare straff stadgas i någon annan lag.

Föreslagen lydelse

anges i 98 och 99 §§ har fattat de beslut som anges i dessa lagrum.

105 §

Vad i *kreditinstitutslagen* stadgas om revisorer skall i tillämpliga delar också gälla likvidationsrevisorerna.

113 §

Vad i *kreditinstitutslagen* stadgas om koncernbokslut och vinstutdelning tillämpas inte på bokslutet för en likvidation som avses i denna lag.

135 §

Den som bryter mot

1) stadgandena om tystnadsplikt i 89 § eller
2) stadganden i *kreditinstitutslagen* om uppgörande av bokslut, koncernbokslut eller revisionsberättelse eller de stadganden i *denna lag* som gäller avgivande av slutredovisning över en sparbanks likvidation,

skall för *sparbanksbrott* dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för gärningen stadgas i annan lag.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

5.

Lag

om ändring av andelsbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i andelsbankslagen av den 28 december 1990 (1271/90) 2, 4, 6 och 7 §§ samt 5 kap., ändras 1, 3 och 5 §§, 14 § 2 mom., 19 § 1 mom., 22 §, 36 § 2 mom., 50 § 1 mom., 51 § 1 mom., 60 § 2 mom., 63 § 2 mom., 71 § 3 mom., 89 § 1 och 3 mom. och 92 §, samt fogas till lagen en ny 13 a § och till 42 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Med andelsbank förstås ett andelslag som bedriver verksamhet som avses i lagen om depositionsbankernas verksamhet (1258/90).

På en andelsbank tillämpas gällande lagstiftning om andelslag, om inte något annat stadgas i denna lag eller i lagen om depositionsbankernas verksamhet.

2 §

Äger en andelsbank så många aktier i ett inhemskt eller utländskt aktiebolag att den har mer än hälften av de röster som samliga aktier medör, är banken moderbank och bolaget dotterbolag. Äger banken och dess dotterbolag eller ett dotterbolag ensamt eller flera dotterbolag tillsammans en sådan mängd aktier i ett inhemskt eller utländskt bolag, är även sistnämnda bolag dotterbolag till banken.

Har en andelsbank annars på grundval av aktieinnehav eller med stöd av avtal bestämmanderätt i ett bolag som bedriver bankverksamhet och en betydande andel i resultatet av dess verksamhet, är andelsbanken likaså moderbank och bolaget dotterbolag.

Som en andelsbanks dotterbolag anses inte ett fastighetsbolag, utom då bolaget, banken och bankens dotterbolag tillsammans äger en i 1 mom. angiven mängd aktier i något annat inhemskt eller utländskt bolag, ej heller ett bolag i vilket banken har förvärvat aktier i enlighet med 14 eller 17 § lagen om depositionsbankernas verksamhet.

En andelsbank och dess dotterbolag utgör tillsammans bankens koncern.

Är det inte möjligt eller ändamålsenligt att på en andelsbanks koncern tillämpa stadgandena om koncernen på grund av koncernens sammansättning eller av någon annan särskild orsak, kan andelsbanken avvika från dem i enlighet med

Förelslagen lydelse

1 §

En andelsbank är en *depositionsbank* som avses i kreditinstitutslagen (/).

På andelsbanker tillämpas den gällande lagstiftningen om andelslag, om inte något annat stadgas i denna lag eller kreditinstitutslagen.

2 §

(Upphävs)

Gällande lydelse

bankinspektionens anvisningar i varje särskilt fall.

3 §

En andelsbank kan bildas av minst tio *finska* sammanslutningar eller stiftelser eller minst *ett*hundra myndiga i *Finland bosatta finska medborgare* eller *medborgare i ett annat nordiskt land* som inte är i konkurs eller som inte har meddelats näringsförbud. Ett *öppet bolag* eller ett *kommanditbolag* kan vara stiftare, om de *bolagsmän* som personligen svarar för *bolagets förpliktelser* är i *Finland bosatta myndiga finska medborgare* eller *medborgare i ett annat nordiskt land*. Med *finansministeriets tillstånd* kan även *andra personer, sammanslutningar eller stiftelser* vara stiftare.

4 §

En *andelsbanks stadgar* och *ändringar i dem* skall på *ansökan fastställas* av *finansministeriet*. *Bankens stadgar och ändringar i dem* skall fastställas, om de *stämmer överens med lag* och *det inte finns särskilda skäl att inte fastställa dem*.

5 §

Andelsbankens stadgar skall, utöver vad som stadgas i lagen om andelslag (247/54), innehålla bestämmelser om

1) beloppet av ett eventuellt placeringsandelskapital eller, om placeringsandelskapitalet kan nedsättas eller ökas utan ändring av stadgarna, dess minimi- och maximibelopp, varvid minimibeloppet skall utgöra minst en fjärdedel av maximibeloppet, samt en placeringsandels nominella värde,

2) fullmäktiges uppgifter, tillsättande, sammansättning och mandattid, om fullmäktige utses,

3) avgångsåldern för medlemmarna i förvaltningsrådet,

4) antalet medlemmar och suppleanter i direktionen, deras mandattid och avgångsålder samt i vilken ordning beslut skall fattas om uppgiftsfördelningen mellan verkställande direktören och direktionsmedlemmarna och om deras rätt att företräda banken,

5) rätt för en medlem och suppleant i direktionen samt för verkställande direktören och vice verkställande direktören att höra till förvaltningen för ett annat affärsföretag,

Föreslagen lydelse

3 §

En andelsbank kan bildas av minst tio sammanslutningar eller stiftelser eller av minst *ett*hundra myndiga *personer*. *Den som är försatt i konkurs eller som meddelats näringsförbud kan inte vara stiftare*.

Minst hälften av stiftarna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finansministeriet kan meddela tillstånd att avvika från detta krav.

4 §

(Upphävs)

5 §

Andelsbankens stadgar skall, utöver vad som stadgas i lagen om andelslag (247/54) och *kreditinstitutslagen*, innehålla bestämmelser om

1) beloppet av ett eventuellt placeringsandelskapital eller, om placeringsandelskapitalet kan nedsättas eller ökas utan ändring av stadgarna, dess minimi- och maximibelopp, varvid minimibeloppet skall utgöra minst en fjärdedel av maximibeloppet, samt en placeringsandels nominella värde,

2) fullmäktiges uppgifter, tillsättande, sammansättning och mandattid, om fullmäktige utses,

3) avgångsåldern för förrättningsställes kontrollant,

4) hur förvaltningsrådet eller de inspektörer som förvaltningsrådet utser skall granska bankens skötsel och förvaltning, samt

5) antalet revisorer och revisorssuppleanter samt deras mandatperiod.

Gällande lydelse

6) hur förvaltningsrådet eller de inspektörer som förvaltningsrådet utser skall granska bankens skötsel och förvaltning,

7) hur förrättningsställes förvaltning skall ordnas och avgångsåldern för ett förrättningsställes konrollant,

8) vilka som har rätt att teckna bankens firma, samt

9) antalet revisorer och revisionssuppleanter och deras mandattid.

6 §

Andelsbanken får inte inleda sin verksamhet förrän banken har fått koncession och till bankinspektionen och andelsbanksinspektionen lämnat

1) ett fullständigt utdrag om banken ur handelsregistret,

2) bankens stadgar,

3) en kopia av finansministeriets beslut om fastställandet av stadgarna,

4) av förvaltningsrådet fastställda allmänna anvisningar för bankens verksamhet och för de inspektörer som förvaltningsrådet utser, samt

5) uppgifter om förvaltningsråds- och direktionsmedlemmarnas samt deras suppleanters, verkställande direktörens och vice verkställande direktörernas samt revisorernas och revisorssuppleanternas namn, medborgarskap och hemort.

Ändras de uppgifter som nämns i 1 mom., skall bankinspektionen och andelsbanksinspektionen utan dröjsmål underrättas om ändringen.

7 §

En andelsbank som bildas skall ha ett andelskapital om minst tjugofem miljoner mark. Vid ansökan om koncession för banken och fastställelse av dess stadgar skall det visas att andelskapitalet har blivit tecknat till det nämnda beloppet. Det tecknade andelskapitalet skall i sin helhet vara inbetalt i pengar innan banken inleder sin verksamhet.

Vid en fusion av andelsbanker enligt 36 § 1 mom. tillämpas inte stadgandet om andelskapitalets minimibelopp i 1 mom.

Föreslagen lydelse

(Upphävs)

6 §

7 §

(Upphävs)

13 a §

En andelsbank som är moderföretag i en koncern får inte som vinst, även om vinstutdelning vore tillåten enligt 35 § 3 mom. lagen om andelslag, dela ut ett belopp som överskrider det

Gällande lydelse

14 §

Minst hälften av medlemmarna i *förvaltningsrådet* och direktionen samt verkställande direktören skall vara bosatta i Finland och finska medborgare eller medborgare i ett annat nordiskt land, om inte finansministeriet beviljar dispens i fråga om boningsort eller medborgarskap. Den som är omyndig eller i konkurs eller som har meddelats näringsförbud kan inte vara medlem i förvaltningsrådet eller direktionen, ej heller verkställande direktör.

19 §

En medlem i förvaltningsrådet eller direktionen, verkställande direktören eller en kontrollant i en andelsbank får inte vara principal i en annan *inhemsk* depositionsbank, medlem eller suppleant i en sådan banks förvaltningsråd, styrelse eller direktion, ej heller fullmäktig, verkställande direktör, kontrollant eller tjänsteman vid en sådan bank.

22 §

En andelsbanks firmatecknare och prokurist skall vara bosatta i det land där förrättningsstället finns.

Finansministeriet kan på ansökan av banken medge undantag från 1 mom.

5 Kap.

Revision och bokslut

24 §

Vid andelsstämman skall årligen för granskning av bankens förvaltning och räkenskaper utses minst tre revisorer och ett behövt antal revisorssuppleanter.

En andelsbanks revisor skall vara bosatt i Finland och finsk medborgare, om inte finans-

Föreslagen lydelse

14 §

sammanlagda beloppet av vinsten enligt den fastställda koncernbalansräkningen för den senaste räkenskapsperioden och koncernens övriga fria egna kapital, minskat med den förlust som koncernbalansräkningen utvisar samt det belopp som de företag som hör till koncernen enligt lag eller stadgarna skall överföra till reservfonden eller annars lämna outdelat.

Minst hälften av medlemmarna i direktionen och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte finansministeriet medger undantag från detta. Den som är omyndig eller försatt i konkurs eller som meddelats näringsförbud får inte vara medlem i förvaltningsrådet eller direktionen eller verkställande direktör.

19 §

En medlem i förvaltningsrådet eller direktionen, verkställande direktören eller en kontrollant i en andelsbank får inte vara principal i en annan depositionsbank, medlem eller suppleant i en sådan banks förvaltningsråd, styrelse eller direktion, ej heller fullmäktig, verkställande direktör, kontrollant eller tjänsteman vid en sådan bank.

22 §

På en andelsbanks firmatecknare och prokurist tillämpas vad i 14 § 2 mom. stadgas om verkställande direktören.

5 Kap.

(Upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ministeriet medger undantag. Över hälften av bankens revisorer skall dock vara bosatta i Finland och finska medborgare. En revisor skall vara myndig och ha tillräcklig kännedom om redovisning och ekonomiska frågor.

Till revisor kan även utses en revisionssammanslutning som har godkänts av Centralhandelskammaren eller av en handelskammare. En sammanslutning som utsetts till revisor skall meddela bankens direktion vem som är huvudansvarig för revisionen. Denne skall vara en av Centralhandelskammaren eller av en handelskammare godkänd revisor.

Överstiger andelsbankens balansomslutning en av finansministeriet fastställd gräns, skall minst en revisor vara en av Centralhandelskammaren godkänd revisor eller revisionssammanslutning. Stadgandena i 88 § 3 mom. lagen om andelslag gäller inte andelsbanker.

I en andelsbank som har ett placeringsandelskapital skall minst en av de revisorer som valts på andelsstämman vara en revisor eller revisionsammanslutning som har godkänts av Centralhandelskammaren eller av en handelskammare.

Vad denna lag stadgar om en andelsbanks revisorer skall på motsvarande sätt gälla revisorssuppleanter.

25 §

Revisor i en andelsbank får inte vara den som är

1) medlem i förvaltningsrådet eller direktionen, medlem eller suppleant i styrelsen eller verkställande direktör för banken eller för ett bolag som hör till samma koncern som banken eller som har till uppgift att sköta bankens eller bolagets bokföring eller medelsförvaltning eller övervakningen av den,

2) anställd vid banken eller annars intar en underordnad eller beroende ställning till banken eller en medlem i dess direktion eller till någon annan i 1 punkten nämnd person, eller som är

3) make eller syskon till en i 1 punkten nämnd person eller med honom är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svägerlag eller i sådant svägerlag att den ena är gift med den andras bror eller syster.

Den som enligt 1 mom. inte kan väljas till revisor i en andelsbank får inte vara revisor i bankens doterbolag.

Uppdraget som en andelsbanks revisor upphör vid utgången av den ordinarie andelsstämma som

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

hålls efter den räkenskapsperiod som skall granskas.

26 §

Bankinspektionen skall för en andelsbank förordna en revisor som uppfyller behörighetsvillkoren, om

1) stadgandena i 24 § 1, 2, 4, 5 eller 6 mom. inte har iakttagits,

2) en revisor är jävig enligt 25 § 1 eller 2 mom. och antalet ojäviga revisorer inte är tillräckligt enligt denna lag eller bankens stadgar, eller

3) bestämmelsen i stadgarna om revisorernas antal eller behörighet inte har iakttagits.

Innan ett förordnande enligt 1 mom. ges, skall bankinspektionen höra andelsbankens direktion. Förordnandet är i kraft tills en ny revisor har utsetts i stället för en revisor som avses i 1 mom.

27 §

Är andelsbanken moderbank, skall revisorerna även granska koncernbokslutet och dessutom koncernbolagens inbördes förhållanden i övrigt.

Revisorerna skall följa de särskilda anvisningar som andelsstämman ger, om de inte står i strid med lag, bankens stadgar eller god revisionsed.

28 §

En andelsbanks revisorer skall för varje räkenskapsperiod avge en revisionsberättelse till andelsstämman. Berättelsen skall överlämnas till bankens direktion senast två veckor före den andelsstämma på vilken bokslutet skall läggas fram.

Revisionsberättelsen skall innehålla ett uttalande av vilket skall framgå om bokslutet har uppgjorts enligt gällande stadganden. Har i bokslutet inte givits sådana upplysningar som enligt lag eller myndigheternas anvisningar eller föreskrifter skall ges i det, skall revisorerna nämna detta och lämna sådana upplysningar i sin berättelse, om det kan ske.

Konstateras vid revisionen att en medlem av förvaltningsrådet eller direktionen eller verkställande direktören har gjort sig skyldig till en handling eller försummelse som kan medföra skadeståndsskyldighet eller att han annars har brutit mot denna lag eller andelsbankens stadgar, skall en anmärkning om detta göras i revisionsberättelsen. Berättelsen skall även innehålla ett

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

uttalande om ansvarsfrihet. Revisorerna har även i övrigt rätt att i sin berättelse lämna sådana upplysningar som de anser att andelsstämman bör känna till.

Revisionsberättelsen skall alltid innehålla ett uttalande om resultat- och balansräkningen skall fastställas eller inte samt om det förslag till åtgärder beträffande bankens vinst eller förlust som ingår i verksamhetsberättelsen.

I en moderbank skall dessutom en särskild revisionsberättelse avges för koncernen med iakttagande i tillämpliga delar av 1 — 4 mom.

29 §

De anmärkningar som en andelsbanks revisor har framställt till direktionen eller verkställande direktören skall antecknas i ett protokoll eller i någon annan handling som skall överlämnas till direktionen och förvaras på ett betryggande sätt.

En revisor har fränt att närvara vid andelsstämman. Han skall vara närvarande om de frågor som behandlas är av sådan art att de kräver hans närvaro.

30 §

En andelsbanks och dess dotterbolags räkenskapsperiod är ett kalenderår, om inte bankinspektionen medger undantag.

31 §

För varje räkenskapsperiod skall uppgöras ett bokslut som omfattar resultaträkning, balansräkning och verksamhetsberättelse samt i en moderbank även koncernbokslut. Koncernbokslutet omfattar koncernresultaträkning och koncernbalansräkning.

Bokslutet skall uppgöras enligt med denna lag, lagen om andelslag, bokföringslagen (655/73) och bankinspektionens föreskrifter.

32 §

En andelsbanks eget kapital skall i balansräkningen uppdelas i bundet eget kapital och fritt eget kapital. Det bundna egna kapitaltet omfattar andelskapital, tilläggsandelskapital, placeringsandelskapital, reservfond och uppskrivningsfond. Andra fonder utgör fritt eget kapital. Räkenskapsperiodens vinst och vinst från tidigare räkenskapsperioder upptas som ett särskilt tillägg under fritt eget kapital, och räkenskapsperiodens förlust och förlust från tidigare räkenskapsperioder som ett avdrag under detta.

Gällande lydelse

Med avvikelse från 79 b § 1 mom. lagen om andelslag får en andelsbanks uppskrivningsfond inte användas för ökning av reservfonden.

33 §

En andelsbank skall till bankinspektionen och andelsbanksinspektionen sända kopior av bankens bokslut, av protokollen över andelsstämmor och förvaltningsrådets möten, av revisionsberättelsen samt av de handlingar om bankens skötsel och revision som revisorerna har lämnat till bankens direktion.

34 §

Ingår i andelsbankens balansräkning fordringar hos eller skulder till ett bolag inom samma concern eller har banken ställt borgen, panter eller andra därmed jämförbara säkerheter för ett sådant bolags förbindelser, skall deras sammanlagda belopp anges särskilt i en bilaga till balansräkningen. Angående de aktier som andelsbanken äger skall i bankens resultat- eller balansräkning eller i en bilaga till dem lämnas de uppgifter som bankinspektionen bestämmer.

35 §

Till revisor i en andelsbanks dotterbolag skall om möjligt utses minst en av moderbankens revisorer.

I dotterbolagets verksamhetsberättelse skall anges moderbankens namn.

36 §

 Om två eller flera andelsbanker fusioneras genom att en ny andelsbank bildas, till vilken deras tillgångar och skulder övergår och i vilken deras medlemmar blir medlemmar på villkor som fastställs i fusionsavtalet, ersätter fusionsavtalet stiftelseurkunde då den övertagande andelsbanken bildas. Avtalet skall innehålla förslag till stadgar för den övertagande andelsbanken. I avtalet skall även anges hur den övertagande andelsbankens förvaltningsråd och revisorer skall utses. Finansministeriets tillstånd motsvarar den koncession som avses i 4 § lagen om depositionsbankernas verksamhet.

Föreslagen lydelse

36 §

 Om två eller flera andelsbanker fusioneras genom att en ny andelsbank bildas, till vilken deras tillgångar och skulder övergår och i vilken deras medlemmar blir medlemmar på de villkor som fastställs i fusionsavtalet, ersätter fusionsavtalet stiftelseurkunden då den övertagande banken bildas. Avtalet skall innehålla förslag till stadgar för den övertagande andelsbanken. I avtalet skall även anges hur den övertagande bankens förvaltningsråd och revisorer väljs. Finansministeriets tillstånd motsvarar den koncession som avses i 10 § kreditinstitutslagen.

42 §

Andelsbanken skall lämna andelsbanksinspek-

Gällande lydelse

50 §

Konstaterar en andelsbanks direktion att bankens tillgångar på grund av förluster har minskats så att åtminstone hälften av det bundna egna kapitalet har gått förlorat, och motsvarar inte beloppet av bankens eget kapital vad som stadgas i 23 § lagen om depositionsbankernas verksamhet, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall direktionen utan dröjsmål göra upp bokslut och lämna det till revisorerna och bankinspektionen för granskning. Revisorerna skall utan dröjsmål ge direktionen avge ett skriftligt utlåtande om granskningen av räkenskaperna.

51 §

Konstaterar revisorerna, andelsbanksinspektionen eller bankinspektionen att minst hälften av andelsbankens bundna egna kapital har gått förlorat, och motsvarar inte bankens eget kapital vad som stadgas i 23 § lagen om depositionsbankernas verksamhet, och kan bankens fortsatta verksamhet inte tryggas med understöd eller understödslån ur andelsbankernas säkerhetsfond eller på något annat av bankinspektionen godkänt sätt, eller att banken inte kan fullgöra sina förbindelser, skall bankens direktion utan dröjsmål underrätta finansministeriet och andelsbankernas säkerhetsfonden om detta.

60 §

Finansministeriet skall på framställning av bankinspektionen bestämma att en andelsbank skall stängas och fatta beslut om att banken skall träda i likvidation, om

1) andelsbankens direktion inte har fullgjort sin skyldighet enligt 51, 52, 55 eller 56 § skyldighet,

2) banken har inlett sin verksamhet innan den i 7 § nämnda inbetalningen av andelskapitalet har skett, eller

3) andelsstämman inte i de fall som avses i 56 och 57 §§ har fattat beslut som anges i dessa lagrum.

Föreslagen lydelse

tionen samma uppgifter som den skall lämna bankinspektionen enligt 17 § kreditinstitutslagen.

50 §

Konstaterar en andelsbanks direktion att bankens eget kapital till följd av förluster har nedgått så att åtminstone hälften av det bundna egna kapitalet har gått förlorat, och har banken inte egna medel som uppgår till det belopp som anges i 77 § kreditinstitutslagen, eller kan banken inte fullgöra sina förbindelser, skall direktionen utan dröjsmål göra upp bokslut och lämna det till revisorerna och bankinspektionen för granskning. Revisorerna skall utan dröjsmål till direktionen avge ett skriftligt utlåtande om revisionen av bokslutet.

51 §

Konstaterar revisorerna, andelsbanksinspektionen eller bankinspektionen att minst hälften av det bundna egna kapitalet har gått förlorat, och motsvarar inte bankens egna medel till det belopp som stadgas i 77 § kreditinstitutslagen, och kan bankens fortsatta verksamhet inte tryggas med understöd eller understödslån ur andelsbankernas säkerhetsfond eller på något annat av bankinspektionen godkänt sätt, eller att banken inte kan fullgöra sina förbindelser, skall bankens direktion utan dröjsmål underrätta finansministeriet och andelsbankernas säkerhetsfond om detta.

60 §

Finansministeriet skall på framställning av bankinspektionen bestämma att en andelsbank skall stängas och fatta beslut om att banken skall träda i likvidation, om

1) andelsbankens direktion inte har fullgjort sin skyldighet enligt 51, 52, 55 eller 56 §,

2) banken har inlett sin verksamhet innan den i 13 § kreditinstitutslagen nämnda inbetalningen av startkapitalet har skett, eller om

3) andelsstämman inte i de fall som avses i 56 och 57 §§ har fattat de beslut som anges i dessa lagrum.

Gällande lydelse

63 §

Vad denna lag stadgar om revisorer skall i tillämpliga delar även gälla likvidationsrevisorerna.

71 §

Vad denna lag stadgar om koncernbokslut och vinstutdelning gäller inte bokslut under en likvidation.

89 §

Om väckande av skadeståndstalan för en andelsbank gäller 12 kap. lagen om andelslag. Direktionen har dock rätt att besluta om väckande av skadeståndstalan på grund av en straffbar gärning.

Talan skall väckas inom tre månader från andelsstämmans eller fullmäktiges beslut.

92 §

Den som bryter mot

- 1) stadgandena om tystnadsplikt i 47 § eller
- 2) de stadganden i denna lag som gäller uppgörande av bokslut, koncernbokslut eller revisionsberättelse eller avgivande av slutredovisning över en andelsbanks likvidation, skall för *andelsbanksbrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte gärningen är ringa eller strängare straff stadgas i någon annan lag.

Föreslagen lydelse

63 §

Vad i *kreditinstitutslagen* är stadgat om revisorer skall i tillämpliga delar även gälla likvidationsrevisorerna.

71 §

Vad i *kreditinstitutslagen* stadgas om koncernbokslut och vinstutdelning tillämpas inte på bokslutet för en likvidation som avses i denna lag.

89 §

Om väckande av skadeståndstalan för en andelsbank gäller 12 kap. lagen om andelslag, *med undantag för 97 § 2 mom.* Direktionen har dock rätt att besluta om väckande av skadeståndstalan på grund av en straffbar gärning.

Placeringsandelsägarna skall väcka talan inom tre månader från andelsstämmans eller fullmäktiges beslut.

92 §

Den som bryter mot

- 1) stadgandena om tystnadsplikt i 47 § eller
- 2) stadganden i *kreditinstitutslagen* om uppgörande av bokslut, koncernbokslut eller revisionsberättelse eller de stadganden i denna lag som gäller avgivande av slutredovisning över en andelsbanks likvidation, skall för *andelsbanksbrott* dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för gärningen stadgas i annan lag.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

6.

Lag

om ändring av lagen om Postbanken Ab

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 §, 7 § 1 mom. samt 9, 14 och 15 §§ lagen den 11 december 1987 om Postbanken Ab av dessa lagrum 1 §, 7 § 1 mom. och 14 § sådana de lyder i lag av den 28 december 1990 (1272/90) och 9 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag som följer:

Gällande lydelse

1 §

Postbanken Ab, på finska Postipankki Oy, är ett aktieföretag som bedriver i lagen om depositionsbankernas verksamhet (1268/90) nämnd verksamhet. På Postbanken Ab tillämpas stadgandena om affärsbanker, om inte något annat anges i denna lag.

7 §

För att säkerställa att Postbanken Ab:s förbindelser fullgörs åtnjuter banken en statsgaranti till ett belopp som motsvarar högst hälften av det sammanlagda beloppet av Postbanken Ab:s primära och supplementära egna kapital som fastställs med stöd av 24 och 25 §§ lagen om depositionsbankernas verksamhet. Garantin sjunker dock inte under det högsta marktbelopp som garantin har uppnått, även om Postbanken Ab:s eget kapital senare skulle minska.

9 §

Utöver vad som stadgas i 8 § lagen om depositionsbankernas verksamhet bedriver Postbanken Ab bankverksamhet genom förmedling av post- och televerkets anstalter, enligt anvisningar som banken har meddelat och bankinspektionen godkänt.

För skötseln av den bankverksamhet som bedrivs genom förmedling av post- och televerkets anstalter betalar Postbanken Ab ersättning till post- och televerket i enlighet med vad banken och verket avtalar. Om något avtal inte nås, skall ersättningen betalas enligt grunder som finansministeriet fastställer.

Avgörandet i ärenden som hör till bankverksamheten kan, i enlighet med vad Postbanken Ab och post- och televerket avtalar, anförtros en tjänsteman eller annan anställd vid post- och televerket som sköter Postbanken Ab:s uppgifter.

Föreslagen lydelse

1 §

Postbanken Ab, på finska Postipankki Oy, är en depositionsbank enligt kreditinstitutslagen (/). På Postbanken Ab tillämpas stadgandena om affärsbanker, om inte något annat stadgas i denna lag.

7 §

För att säkerställa att Postbanken Ab:s förbindelser fullgörs åtnjuter banken en statsgaranti till ett belopp som motsvarar högst hälften av det sammanlagda beloppet av Postbanken Ab:s primära och supplementära egna medel som beräknas enligt 72 och 73 §§ kreditinstitutslagen. Garantin sjunker dock inte under det högre marktbelopp som garantin har nått, även om Postbanken Ab:s egna medel senare skulle minska.

9 §

Utöver vad som stadgas i 25 § kreditinstitutslagen bedriver Postbanken Ab sin verksamhet genom förmedling av post och televerkets anstalter, enligt anvisningar som banken har meddelat och bankinspektionen godkänt.

För skötseln av den verksamhet som bedrivs genom förmedling av post- och televerkets anstalter betalar Postbanken Ab ersättning till post- och televerket i enlighet med vad banken och verket avtalar. Om något avtal inte nås, skall ersättningen betalas enligt de grunder som finansministeriet fastställer.

Avgörandet i ärenden som hör till bankens verksamhet kan, i enlighet med vad Postbanken Ab och post- och televerket avtalar, anförtros en tjänsteman eller annan anställd vid post- och televerket som sköter Postbanken Ab:s uppgifter.

Gällande lydelse

14 §

Stadgandet i 58 § lagen om depositionsbankernas verksamhet tillämpas även på sådana tjänstemän och anställda vid post- och televerket som sköter Postbanken Ab:s uppgifter.

15 §

En maskinellt framställd kopia av en originalhandling som hör till Postbanken Ab:s bankverksamhet är, om den blivit bestyrkt av en banktjänsteman, likvärdig med originalhandlingen i kontoförhållanden mellan banken och kunden.

Föreslagen lydelse

14 §

Stadgandena i 93—96 §§ kreditinstitutslagen tillämpas också på de tjänstemän och anställda vid post och televerket som sköter Postbanken Ab:s uppgifter.

15 §

En maskinellt framställd kopia av en originalhandling som hör till Postbanken Ab:s verksamhet är, om den har blivit bestyrkt av en banktjänsteman, likvärdig med originalhandlingen i kontoförhållandena mellan banken och kunden.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

7.

Lag

om ändring av lagen om hypoteksföreningar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 8 december 1978 om hypoteksföreningar 1 och 5 §§, det inledande stycket i 7 § 1 mom., 17 § 2 mom., 19 § 1 mom. och 26 § 2 mom.,

av dessa lagrum 1 §, det inledande stycket i 7 § 1 mom., och 26 § 2 mom. sådana de lyder i lag av den 20 december 1991 (1552/91) och 19 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 22 januari 1988 (50/88) som följer:

Gällande lydelse

1 §

En hypoteksförening är ett sådant kreditinstitut som avses i lagen om finansieringsverksamhet (1544/90). Dess ändamål är att av medel som främst anskaffats genom långfristiga lån bevilja långfristiga lån huvudsakligen mot in-teckningssäkerhet eller annan betryggande säkerhet.

5 §

Hypoteksförening kan bildas av minst tjugo finska samfund eller myndiga finska medborgare. Över bildandet skall skriftligt överenskommelse upprättas.

Stiftare av hypoteksförening får icke vara sådant finskt samfund, som avses i 2 § lagen om utlänningars samt vissa sammanslutningars rätt att äga och besitta fast egendom och aktier (219/39) och som är underkastad i nämnda lag stadgade begränsningar.

7 §

Utöver vad som stadgas i 11 § lagen om finansieringsverksamhet skall i hypoteksföreningens stadgar anges:

17 §

Medlemmarna och suppleanterna i förvaltningsrådet och styrelsen skall vara i landet bosatta myndiga finska medborgare. Valbar till medlem och suppleant i förvaltningsrådet är endast röstberättigad medlem i hypoteksföreningen.

Föreslagen lydelse

1 §

En hypoteksförening är ett kreditinstitut som avses i *kreditinstitutslagen* (/). Dess särskilda ändamål är att av medel som främst anskaffas genom långfristiga lån bevilja långfristiga lån huvudsakligen mot in-teckningssäkerhet eller annan betryggande säkerhet.

5 §

En hypoteksförening kan bildas av minst 20 fysiska eller juridiska personer.

Minst hälften av stiftarna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finansministeriet får meddela tillstånd till avvikelser från det här stadgade kravet.

Den som är omyndig eller försatt i konkurs kan inte vara stiftare.

Ett skriftligt avtal skall uppgöras över stiftandet.

7 §

Utöver vad som stadgas i 14 § *kreditinstitutslagen* skall i hypoteksföreningens stadgar anges följande:

17 §

Minst hälften av medlemmarna i styrelsen och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte finansministeriet medger undantag från detta. Valbar till medlem och suppleant i förvaltningsrådet är endast röstberättigade medlemmar i hypoteksföreningen.

Gällande lydelse

19 §

En hypoteksförenings styrelse skall ha minst fem medlemmar, vilka utses av förvaltningsrådet. *I stadgarna kan bestämmas att finansministeriet skall utse högst två medlemmar i hypoteksföreningens styrelse.* Föreningens verkställandedirektör och andra direktörer hör till styrelsen.

26 §

Tillskottskapitalet kan endast återbetalas endast så att hypoteksföreningens grundkapital inte minskas, att förhållandet mellan hypoteksföreningens eget kapital och förbindelser inte går under det som stadgas i 22 § lagen om finansieringsverksamhet och att återbetalningen inte under något år utgör mer än hälften av föregående års årsvinst.

Föreslagen lydelse

19 §

En hypoteksförenings styrelse skall ha minst fem medlemmar, som utses av förvaltningsrådet. Dessutom hör hypoteksföreningens verkställande direktör och andra direktörer till styrelsen.

26 §

Tillskottskapitalet kan endast återbetalas så att hypoteksföreningens grundkapital inte minskas, att förhållandet mellan hypoteksföreningens egna medel inte underskrider vad som stadgas i 77 § kreditinstitutslagen och att återbetalningen inte under något år utgör mer än hälften av det föregående årets vinst.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.